Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului şi Sportului
Universitatea „Vasile Alecsandri" din Bacău
Facultatea de Ştiințe ale Mişcării, Sportului şi Sănătății

Bazele generale ale fotbalului

Curs pentru studenții facultăților de educație fizică

Prof. univ. dr. Gheorghe BALINT

Referenți ştiințifici:

Profesor universitar Doctor Colibaba-Evuleț Dumitru

Facultatea de Educație fizică şi Sport

Universitatea din Piteşti

Profesor universitar Doctor Stănculescu George Radu

Facultatea de Educație fizică şi Sport

Universitatea „Ovidius"din Constanța

(C) 2008. Toate drepturile aparțin autorului.

Reproducerea parțială sau integrală a conținutului prezentat în această carte nu se poate face fără acordul prealabil scris al autorului.

Tehnoredactare şi coperta: Gheorghe BALINT.

Cuprins

Istoricul jocului de fotbal 8
Scopul unității de curs 8
Obiective operaționale 8
Istoricul jocului de fotbal 10
Studiu individual 48
Rezumat 48
Bibliografie 49
Fişa de evaluare a unității de curs 52

Istoricul jocului de fotbal în România 54
Scopul unității de curs 54
Obiective operaționale 54
Istoricul jocului de fotbal în România 56
Studiu individual 103
Rezumat 103
Bibliografie 104
Fişa de evaluare a unității de curs 105

Structurile organizatorice ale jocului de fotbal 107
Scopul unității de curs 107
Obiective operaționale 107
Structurile organizatorice ale fotbalului 109
pe plan internațional 109
Studiu individual 111
Structurile organizatorice ale fotbalului 112
pe plan național 112
Studiu individual 131
Rezumat 131
Bibliografie 132
Fişa de evaluare a unității de curs 133

Descrierea jocului de fotbal 135
Scopul unității de curs 135
Obiective operaționale 135
Descrierea jocului de fotbal 137
Caracteristicile jocului de fotbal 142
Studiu individual 155

Rezumat 155
Bibliografie 156
Fişa de evaluare a unității de curs 157

Tehnica jocului de fotbal 159
Scopul unității de curs 159
Obiective operaționale 159
Considerații generale despre tehnică în fotbalul contemporan 161
Sistematizarea tehnicii jocului de fotbal 164
Studiu individual 169
Elementele tehnice ale portarului 170
Poziția fundamentală 170
Deplasarea în teren 171
Prinderea mingii 173
Prinderea mingii înalte 177
Prinderea mingii cu plonjon prin cădere laterală 178
Prinderea mingii cu plonjon la picioarele adversarului 182
Devierea mingii 185
Blocarea mingii 187
Repunerea mingii în joc cu mâna 187
Repunerea mingii în joc cu piciorul 191
Respingerea mingii cu piciorul 192
Procedeele tehnice de bază ale jucătorilor de fotbal 197
Preluarea mingii 197
Preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului (latul) 198
Preluarea mingii rostogolite cu partea exterioară a labei piciorului (exteriorul) 199
Preluarea mingii cu partea interioară a labei piciorului – prin amortizare 201
Preluarea mingii cu şiretul plin – prin amortizare 202
Preluarea mingii cu coapsa - prin amortizare 203
Preluarea mingii cu pieptul - prin amortizare 204
Preluarea mingii cu capul – prin amortizare 206
Preluarea mingii cu talpa din ricoşare 207
Preluarea mingii cu ambele gambe – din ricoşare 209
Preluarea mingii cu abdomenul 210
Deposedarea adversarului de minge 211
Deposedarea adversarului de minge prin atac din față 212
Deposedarea adversarului de minge prin atac din spate şi prin alunecare 213
Deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral şi prin alunecare 215
Protejarea mingii 216
Protejarea mingii de pe loc 216
Protejarea mingii din mişcare (în timpul conducerii) 217
Conducerea mingii 218
Conducerea mingii cu interiorul labei piciorului 218
Conducerea mingii cu exteriorul labei piciorului 220
Conducerea mingii cu şiretul plin 220
Mişcarea înşelătoare 221
Mişcarea înşelătoare cu trunchiul din poziție statică şi din deplasare 222
Mişcarea înşelătoare cu piciorul din poziție statică şi din deplasare 223

Mişcare înşelătoare cu capul (privirea) *224*
Lovirea mingii cu capul *224*
Lovirea mingii cu capul de pe loc - cu un picior înainte *226*
Lovirea mingii cu capul de pe loc – cu picioarele pe aceeaşi linie *227*
Lovirea mingii cu capul spre lateral *228*
Lovirea mingii cu capul spre înapoi *229*
Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe un picior *230*
Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe *231*
ambele picioare *231*
Lovirea mingii cu capul din alergare *232*
Lovirea mingii cu capul din plonjon (de pe loc sau din alergare) *233*
Lovirea mingii cu piciorul *235*
Lovirea mingii cu partea interioară a labei piciorului (cu latul) *236*
Lovirea mingii cu partea exterioară a labei piciorului (cu exteriorul) *237*
Lovirea mingii cu vârful labei piciorului *238*
Lovirea mingii cu şiretul plin *239*
Lovirea mingii cu şiretul exterior *241*
Lovirea mingii cu şiretul interior *242*
Lovirea mingii cu călcâiul *243*
Lovirea mingii cu genunchiul *244*
Lovirea mingii cu piciorul prin deviere *245*
Aruncarea mingii cu piciorul *246*
Aruncarea mingii de la margine *247*
Aruncarea mingii de la margine de pe loc *247*
Aruncarea mingii de la margine cu elan *249*
Mijloace de acționare pentru pregătirea tehnico-tactică a jucătorilor de câmp 251
Inițierea şi învățarea elementelor tehnico-tactice de bază *251*
Consolidarea şi perfecționare elementelor tehnico - tactice de bază *254*
Jocuri desfăşurate sub formă de întrecere *264*
Jocuri pe teren redus şi cu efectiv redus, desfăşurate sub formă de joc cu temă *267*
Studiu individual 271
Rezumat 271
Bibliografie 272
Fişa de evaluare a unității de curs 273

Tactica jocului de fotbal 275
Scopul unității de curs 275
Obiective operaționale 275
Considerații generale despre tactică în fotbalul contemporan 277
Simțul tactic 281
Actul tactic 282
Acțiunile tactice 283
Caracteristicile tacticii jocului de fotbal 283
Sistematizarea tacticii jocului de fotbal 286
Evoluția tacticii jocului de fotbal 289
Sistemul de joc: 10 jucători în atac şi un apărător *289*
Sistemul de joc 8 jucători în atac (1-1-1-8) sau sistemul T *290*

Sistemul de joc numai 6 înaintaşi (1-2-2-6) sau formula scoțiană *290*
Sistemul de joc piramida sau triunghiul (1-2-3-5) *291*
Sistemul de joc dublu M (1-2-3-2-3) *291*
Sistemul de joc WM (1-3-2-5) *292*
Sistemul de joc WM – careul magic (1-3-2-2-3) *293*
Sistemul de joc zidul, peretele sau betonul *293*
Sistemul de joc 4-2-4 ungar *294*
Sistemul de joc 4-2-4 varianta braziliană *294*
Sistemul de joc catenaccio italian *295*
Sistemul de joc lacătul elvețian *295*
Sistemul de joc 4-2-4 varianta coloană vertebrală dublă *295*
Sistemul de joc cu libero fix *296*
Sistemul de joc cu libero mobil *296*
Sistemul de joc 4-1-2-3 ..... *297*
Studiu individual 297
Rezumat 297
Bibliografie 298
Fişa de evaluare a unității de curs 299

Istoricul jocului de fotbal

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor izvoare documentare care fac referire la apariția jocului de fotbal;
- Prezentarea principalelor date istorice cu privire la apariția organelor de conducere a jocului de fotbal.

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- analizeze cele mai importante izvoare documentare care fac referire la apariția jocului de fotbal;
- compare principalele forme istorice de joc care au precedat apariția jocului de fotbal;
- demonstreze modul progresiv în care s-a constituit specificul actual al jocului de fotbal.
- explice etapele istorice în procesul de constituire a regulamentului jocului de fotbal;
- enumere principalele competiții de fotbal pe plan internațional.

Istoricul jocului de fotbal 7

Scopul unității de curs 7
Obiective operaționale 7
Istoricul jocului de fotbal 10
Studiu individual 47
Rezumat 47
Bibliografie 48
Fişa de evaluare a unității de curs 51

Istoricul jocului de fotbal

Răspândirea şi popularitatea fotbalului, nemaiîntâlnite la nici un alt sport cunoscut astăzi pe mapamond, rezidă în irezistibila atractivitate a acestui joc sportiv, fiindcă, tocmai această atractivitate i-a conferit forța necesară pentru a rezista eroziunii vremii, propulsând-l din generație în generație, dintr-o țară în alta, dintr-un continent în alt continent, astfel încât, în zilele noastre, nu există loc pe mapamond în care fotbalul să nu fie cunoscut, învățat şi practicat cu pasiune.

Putem afirma că dintre toate sporturile, fotbalul este, fără îndoială, cel mai vechi sport. Ne-ar putea contrazice iubitorii atletismului, aducând drept mărturie Olimpiadele antice, sau chiar cursa soldatului de la Marathon, cel care în anul 490îCh. a adus atenienilor vestea victoriei asupra perşilor.

Fotbalul este singurul joc sportiv în care omul se lipseşte de aportul mâinilor, excepție făcând numai repunerea mingii de la margine, pentru care s-a cerut, în organismele abilitate modificarea acestei reguli de joc.

Acest dispreț pentru folosirea mâinilor poate fi întâlnit şi la jocurile practicate în antichitate.

De pildă, toltecii şi mayaşii mexicani nu se foloseau decât de şolduri şi de genunchi pentru a putea menține balonul în aer şi a-l introduce în cercul adversarilor.

Limitarea lovirii mingii numai cu piciorul, departe de a frâna dezvoltarea şi popularitatea acestui exercițiu fizic, i-a permis să devină sportul cel mai răspândit, adevărat fenomen social.

Un istoric englez afirmă că fotbalul s-a născut în secolul al VIII-lea, la Kingston-on-Thames, când saxonii au sărbătorit victoria asupra unui şef al vikingilor plimbând capul acestuia, lovit cu picioarele, pe străzile oraşului.

În fond, ***unde se află izvorul acestui minunat joc sportiv?***

A căuta originile fotbalului în trecutul îndepărtat nu este un lucru prea uşor, dar nici imposibil, deoarece civilizația umană ne-a lăsat

o seamă de mărturii care atestă un fapt cert: existența sferei, obiect natural de joc, cunoscut din cele mai vechi timpuri.

Pentru a elimina orice îndoială trebuie să spunem că există dovezi certe care atestă că sfera era folosită ca accesoriu al exercițiilor fizice la multe din populațiile primitive.

La aceste populații, chiar dacă alergarea era exercițiul fizic cel mai răspândit, adeseori ea era însoțită de sferă.

Astfel, în America, la indigenii din **tribul Taragumara** care locuiau pe teritoriul Mexicului de astăzi erau caracteristice întrecerile la alergare în direcția vest-est, spre țara de răsărit, unde vânătorul regesc (soarele sau luceafărul) stinge, dimineața, stelele care erau reprezentate simbolic printr-un cerb. Cursa se efectua pe o distanță de 200-300 km, între două echipe.

Participanții alergau conducând cu picioarele nişte mingi mari care simbolizau cerbul (la alte triburi mingea era simbolul soarelui şi era condusă cu un lemn).

În sudul Mexicului, Guatemala, Honduras, Salvador, **populația Maya practica un joc dificil şi foarte amuzant**: mingea era lovită cu posteriorul corpului astfel încât trebuia să treacă printr-un inel de piatră aflat la circa 4 metri înălțime deasupra terenului de joc.

Foto 1. Jocul cu mingea practicat de populația Maya înfățişat într-o gravură din anul 1529 (gravură de Christophe Weiditz)

Acest joc este cunoscut şi în alte variante, în funcție de părțile cu care se lovea mingea: în vestul Braziliei de astăzi, mingea era lovită cu capul, iar în Columbia cu genunchiul.

Fig. 2. Mayaşi mexicani practicând aceeaşi formă străveche a actualului joc de fotbal (desen de L.Swanson, www.arttoday.com)

De asemenea, vechile codice ale aztecilor îl înfăţişează pe zeul luminii şi pe cel al întunericului jucându-se cu mingea şi ne transmit ştiri potrivit cărora una din îndatoririle stăpânitorilor mexicani era de a privi, la miezul nopţii, constelaţia Carului Mare pe care o socoteau terenul pentru jocul cu mingea al stelelor.

Acelaşi caracter magic avea şi un joc asemănător studiat de exploratorul Max de Wied, la tribul Mönnitari din bazinul superior al fluviului Mississippi.

În epoca faraonilor (2500 - 1500 î.Ch.) egiptenii practicau şi ei un joc cu mingea, dovada fiind picturile de la Beni-Hassan şi descoperirile arheologice din valea Nilului precum şi găsirea unei mingi într-un mormânt din apropierea Tebei.

În ianuarie **1976**, **ziarul *Wen Wei Po*** din Hong Kong, publica o ştire potrivit căreia **fotbalul a fost inventat în China cu 3400 de ani î.Ch.** Se aduceau drept mărturie inscripţiile datând din timpul dinastiei Yin (1766-1122 î.Ch.) balonul fiind pe atunci făcut din piele şi umplut cu păr de cal.

La **tribul Ciokta** se practica un joc cu mingea care se disputa între două echipe ce numărau până la... 1000 de participanţi! Competitorii purtau un echipament special: fiecare jucător era

încins cu o centură din coadă de cal şi ținea în mâini două rachete folosite la lovirea mingii.

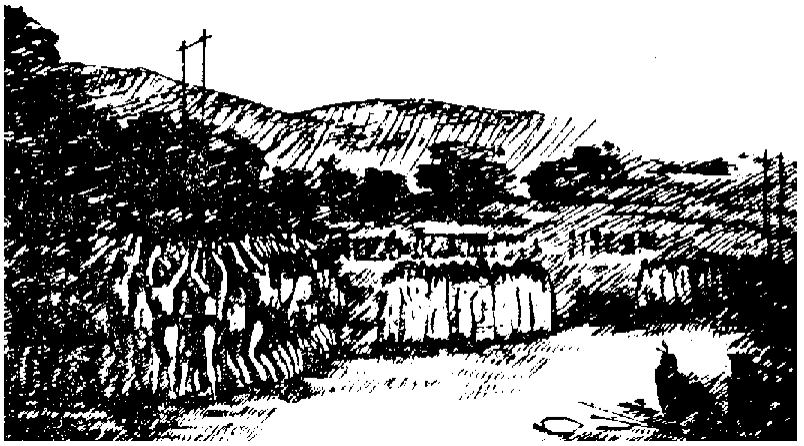

Foto 3. Jocul cu mingea practicat de indigenii din tribul Ciokta

Cea mai veche mărturie europeană despre existența unui joc asemănător cu fotbalul vine de pe coasta Dalmației. În anul **1975**, ziarul iugoslav **Vecernje Novosti** publica ştirea prin care se confirma că arheologul Josip Britnic a scos la iveală, în urma săpăturilor efectuate în mica stațiune Sinji, de pe malul Adriaticii, o mărturie din secolul XVII î.Ch., înfățişând un jucător de fotbal.

Arheologul iugoslav afirma că fotbalul s-a practicat pe acele meleaguri chiar cu 2000 de ani î.Ch.

Grecii practicau patru jocuri cu mingi de diferite mărimi: **episkiros, aporaxis, fenindes** şi **urania**. Jocul cu mingea a fost atribuit, când lydienilor, când locuitorilor Corcyr-ului. Unii autori socotesc că acest joc este originar din Sicyone, pe când alții sunt de părere că este *invenția* lacedemonienilor. De altfel, un lacedemonian pe nume **Timocrate**, a scris un **tratat** special **asupra jocului de minge**.

În **Grecia antică**, jocul cu mingea era practicat cu savoare, din cele mai îndepărtate vremuri. El era ridicat la rangul de ***ştiință a jocului cu mingea - Sferistica*** (sfera – minge), primele referiri cu privire la acest joc aflându-se în Argonautica şi în poemele homerice.

Foto 4. Basorelief antic reprezentând un exercițiu cu mingea

În **Odiseea (cartea a V-a)**, există un episod în care, după ce a naufragiat pe insula feacilor, Ulise, ascuns într-un tufiş, o vede pe Nausicaa, fiica lui Alcinou, împreună cu sclavele venite la țărm să-şi spele veşmintele de nuntă. După ce au făcut baie, ele şi-au lepădat vălurile care le acopereau şi **s-au jucat cu mingea**, Nausicaa conducând jocul cântând. În aceeaşi carte, Homer evocă jocul **„urania"** în cântul al VII-lea, când Ulise, scăpat de ultimul naufragiu, ajunge acoperit de spuma mării pe plaja insulei Pteria (Corfu, pare-se) şi va fi oaspetele lui Alcinou, regele feacienilor.

Ulise învingând pe cei mai buni feacieni la diferite probe, Alcinou îşi cheamă fiii să facă o demonstrație în fața ilustrului său invitat:

Iar Alcinou sili pe Laodamas
Cu Halios la joc să iasă singuri.
Luară ei o minge profirie
Frumos lucrată de Polib ştiutul
Şi unul o svârlea până la nouri
Plecându-se 'napoi. Cellalt pe urmă,
Sărind, o tot prindea din sboru-i lesne,
'Nainte de căderea ei pe țărnă.

La expoziția *Olimpiada în monumente ale istoriei şi culturii*,

deschisă în 1980, în cadrul Muzeului Arheologic din Odessa (Ucraina), este expusă o vază din secolul III î.Ch. pe care este înfățișată o scenă dintr-un joc cu mingea, asemănător cu fotbalul contemporan.

Foto 5. Vază din secolul III î.Ch. expusă în cadrul muzeului Arheologic din Odessa

Un joc asemănător cu jocul de fotbal este cunoscut în **China**, unde se foloseşte ca mijloc de pregătire complexă, cu reguli stricte transmise peste generații.

Pe vremea dinastiei Han (**206 î.Ch. - 25 d.Ch.**), spun izvoarele chinezeşti, mingea era lovită cu piciorul într-un joc numit **Tsuh-Kuh**, în cadrul pregătirii militare (tsuh = a lovi; kuh = minge de piele umplută cu iarbă sau câlți).

Partida, care avea loc cu prilejul zilei de naştere a împăratului, consta în lupta între două echipe.

În fața palatului regal se ridicau două porți din bambus cam de 8 metri înălțime, care se împodobeau cu bucăți de mătase vopsite în culori strălucitoare, iar între ele se întindea o plasă din mătase cu o deschizătură cam de 30 de centimetri, prin care jucătorii încercau să treacă mingea.

Se foloseau numai de picioare, iar şuturile (se spune că englezescul *shot* vine de la chinezescul „kuh”) aveau loc într-o ordine prestabilită.

Câştigătorii primeau premii, iar cei înfrânți erau ... biciuiți de proprii suporteri!

Foto 6. Tsuh-Kuh (minge şutată) primul joc cu mingea atestat documentar

Harpastum (400 - 500 d.Ch.) era practicat mai ales de militarii romani. Descoperim în izvoarele documentare şi faptul că în cadrul acestui joc exista în cadrul fiecărei echipe o anumită „diviziune a muncii": jucătorii fiecărei echipe fiind împărțiți în atacanți şi apărători, iar separarea lor în aceste categorii era influențată îndeosebi de vârstă: cei tineri, mai neexperimentați şi mai fricoşi, alcătuiau atacul (un centru şi două aripi, ca în ... 1986!), iar apărarea era formată din veterani. Un adversar putea fi oprit prin trei metode: strângându-l puternic la piept, atârnându-te de el sau pur şi simplu strângându-l de gât!

Se mai arată în acelaşi izvor documentar că fiecare jucător avea dreptul să primească mingea o singură dată, în caz contrar ea trebuia cedată echipei adverse.

Jocul se disputa pe un teren cu nisip (îndeobşte pe „Câmpul lui Marte" de pe malul Tibrului), care era împărțit în două jumătăți printr-o „linie de centru", la cele două capete existând câte o „linie de gol". Trecerea mingii peste aceste două linii înseamnă obținerea unui punct.

Un element semnificativ pentru epocile care au urmat este denumirea încălțămintei pe care o purtau jucătorii: „Calceus", cuvânt în care îşi are obârşia italienescul „Calcio" (denumirea dată

fotbalului în peninsula italică).

Odată cu armatele lui Caius Iulius Caesar, „harpastum” a ajuns şi în ținuturile ocupate de romani - Italia, Franța, Spania, Anglia de azi.

Foto 7. Militari romani practicând jocul numit Harpastum

Jocul **La Soule** jucat în Bretania devine foarte popular în Franța sub domnia lui Ludovic al VII-lea cel Tânăr (**1137 - 1180**). Scopul acestui joc era trimiterea mingii (neapărat rotundă, de cele mai multe ori cu un diametru foarte mare), în „poarta” adversă.

După cum scrie Maurice Colinon în cartea sa „De la Biblie la Marcel Cerdan” (Ed. Spes - Paris; 1949), **„Soule”** se numea mingea de piele, umplută cu tărâțe, cu un diametru de aproape jumătate de metru, care era pusă în mişcare dintr-una din pieţele satului şi pe care oamenii din mahalalele apropiate şi-o disputau cu încrâncenare.

Mingea revenea celor care treceau cu ea peste un curs de apă ori reuşeau s-o introducă în casa unui locuitor din cartierul lor.

Jocul *soule* pătrunde atât de mult în Franța secolului al XVI-lea, încât este jucat şi la Curtea Regală, unde avea doi mari susținători: regele Henric al II-lea şi poetul Pierre de Ronsard.

Foto 8. Lovitura de începere în jocul *La Soule*

De altfel, şi Rabelais în al său „Gargantua” (apărut în 1534) îl descria pe eroul cărții disputând jocuri cu mingea, pe care o lovea „fie cu piciorul, fie cu pumnul”.

Izvoarele documentare atestă existența în Franța a unui joc denumit „soule” sau „mollat” în Bretagnia, „belle”, „etoffe” sau „baise” în Normandia, „choule” sau „barette” în Picardia.

În cadrul acestui joc se folosea o minge de piele, netedă şi lucioasă, foarte voluminoasă, pe care două echipe şi-o disputau pe un spațiu de aproximativ 300 de metri.

Choule este considerat strămoşul francez al fotbalului, iar despre „soule” se afirmă că datorită îndârjirii şi ferocității pe care le arătau jucătorii în cursul partidelor, în care numeroşi participanți decedau, este inimaginabil pentru zilele noastre.

Cea mai veche atestare scrisă asupra fotbalului datează din anul 1175. În acest an, un călugăr din Canterbury, pe nume William Fitzstephen, scrie biografia arhiepiscopului de Canterbury - Thomas Becket. Într-un pasaj al cărții, autorul se referă la „faimosul joc cu mingea care se disputa în marțea dinaintea paştelui („Shrove Tuesday”)”. În acest pasaj, cu toate că autorul face o sumară şi vagă descriere a jocului, fără să-i menționeze numele, totuşi se deduce că este vorba de o formă a viitorului joc de fotbal.

Foto 9. Partidă de fotbal disputată în ziua de *Shrove Tuesday*

Tradiția jocurilor din ziua de „Shrove Tuesday" s-a menținut de-a lungul veacurilor astfel încât şi astăzi în localitatea Ashbourne din Derbyshire vizitatorii au ocazia să asiste la jocul practicat pe vremuri.

Leagănul fotbalului, conform estimărilor specialiştilor, este considerat a fi regiunile East England şi Scottish Border din Insulele Britanice, datorită faptului că East England avea terenul său de joc („camp-ball"), iar Scottish Border avea un joc propriu în care mingea era lovită numai cu piciorul pentru a reduce pericolul morții şi al rănirilor grave.

Până în anul **1486**, când **apare** pentru prima oară **termenul „football"** (foot = picior; ball = minge) în Anglia, jocul de fotbal a cunoscut o perioadă nefastă, el fiind prigonit şi interzis de-a lungul bătrânului continent.

Edificator în acest sens este promulgarea şi adoptarea Edictului lui Eduard al III-lea (1349), rege al Angliei, care considera mingea:

> *„un obiect periculos pentru însăşi puterea militară a Regatului*, obligând autoritățile să interzică *asemenea trândave practici* pentru că *distrag bărbații de la exersarea tirului cu arcul*.".

Fiul lui James al II-lea (care a dat şi el mai multe edicte împotriva

jocului cu mingea) regele James al IV-lea joacă fotbal. În anul 1497, trezorierul Curții Scoției, lordul High, notează:

> *„În a 22-a zi a lui aprilie, i-am dat doi şilingi lui James Dog pentru mingile de fotbal ale regelui”.*

În septembrie 1493, Cristofor Columb face a doua călătorie a sa în America, prilej cu care, europenii de sub comanda sa au văzut pentru prima oară, în Haiti, mingi făcute din latex.

De altfel, **Discul din Chikultik**, piesă arheologică de pe continentul latino-american, înfățişează băştinaşi ce practicau cu ajutorul unei mingi elastice un joc asemănător fotbalului actual.

Kemari este un alt joc considerat a fi un strămoş al fotbalului actual. Practicat în secolul al XV-lea în Japonia, sub împărații Tenrei şi Engi, cerea, după cum atestă documentele epigrafice, ca loc de desfăşurare:

> *„un pătrat cu latura de 14 metri care trebuia să fie străjuit la nord-vest de un brad, la sud-est de o pajişte, la nord-est de un cireş, iar la sud-vest de o apă.”.*

Mingea, umplută cu nisip sau păr de cal, avea 22 de centimetri diametru. Jocul consta dintr-o ceremonioasă trecere a balonului de la un jucător la altul (8 la număr) neexistând nici învingător, nici învins.

Foto 10. Reproducere după o sculptură în lemn care reprezintă jocul Kemari

În secolul al XVI-lea, la Florența se joacă primele partide ale unui joc care are asemănări cu fotbalul contemporan, sămânța fiind aruncată de Harpastum, practicat de soldații romani din regiunea Florentia.

Jocul era adaptat, schimbându-şi denumirea în **„calcio”** şi era jucat cu o minge de dimensiuni mai mari pe o pajişte destinată inițial exercițiilor militare ale florentinilor.

Iată câteva versuri ce cântau jocul cu mingea pe această pajişte:

„Haideți, băieți, pe pajişte, la jocul cu mingea.

Acum când ea saltă mai mult decât oricând,

Nu există distracție mai frumoasă şi mai măreață decât aceasta.”.

La **17 februarie 1530** la **Florența** are loc celebra partidă de **calcio florentin** (descrisă de istoricul Benedetto Varchi în „Storia fiorentina”) organizată în timpul asediului oraşului de trupele regelui Carol Quintul al Spaniei.

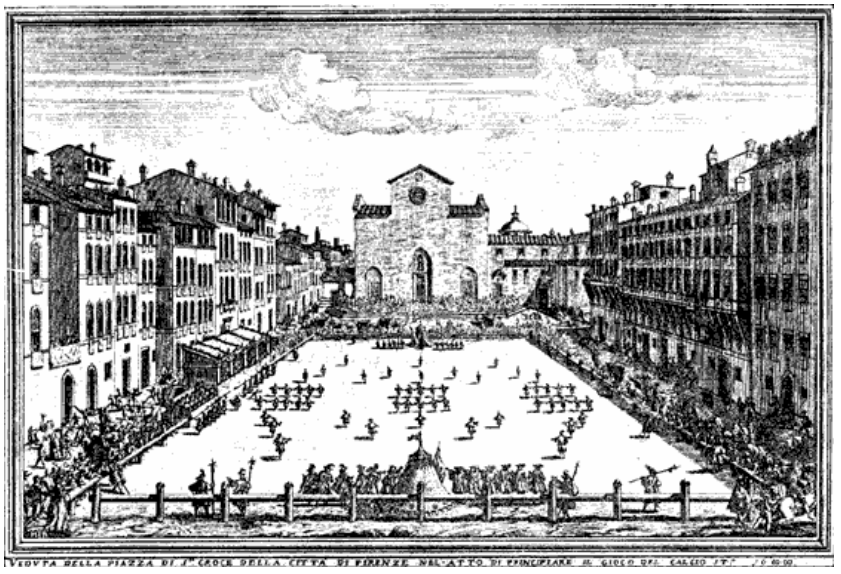

Foto 11. Giuoco del calcio practicat în Piazza Santa Croce din Florența (1688)

O vreme „calcio florentin” a fost uitat, reînviind în anul 1898 cu prilejul festivităților italo-americane organizate în onoarea navigatorului Amerigo Vespucci, originar din Florența.

În anul 1930, la 4 mai, s-au sărbătorit 4 secole de la asediul Florenței, prilej cu care s-a reconstituit întocmai partida disputată la 17 februarie 1530.

Amintim pentru o mai bună înțelegere a acestui joc, câteva din regulile sale: se înfruntau două echipe alcătuite din 25 sau 27 de jucători, care loveau cu piciorul sau cu pumnul o băşică umflată cu aer.

Echipele se îmbrăcau în culori diferite şi erau alcătuite din 15 „innanzi" (înaintaşi); în spatele lor, la 15 metri se aflau 5 „sconciatori" (susținători), la alți 10 metri se găseau 4 „datori innanzi" (mijlocaşi) şi apoi 3 „dato addiatro" (fundaşi). Terenul (100x50 metri) era împărțit în jumătăți egale.

Un gol se realiza când balonul era expediat printr-o lovitură cu piciorul sau cu pumnul în poarta adversă, marcată prin stâlpi.

Cea mai veche carte despre fotbal apărută în lume este *„Trattato del giuoco della palla"* (Veneția, 1555) de Antonio Scanio da Salo, în care găsim, în partea a doua, la capitolul LXXII, câteva din regulile jocului: mingea avea 17 centimetri diametru, cântărea 270 de grame, iar câmpul de joc era aproximativ identic cu cel de astăzi - 100m X 70m.

La **27 noiembrie 1572**, **regina Elisabeta I a Angliei** dă o proclamație prin care **hotărăşte scoaterea balonului rotund în afara legii:**

> *„Nici un joc de fotbal nu va mai fi aprobat în oraşul Londra, cei ce se vor abate vor fi pedepsiți cu închisoarea."*

Patru sute de ani mai târziu, tot la Londra, pe stadionul Wembley, Bobby Moore, căpitanul echipei Angliei, campioană a lumii, primea „Zeița fotbalului" din mâna celei de-a doua regină Elisabeta a Angliei.

Anul **1861** aduce **ridicarea interdicției practicării acestui joc în Anglia**, odată cu meciul de fotbal prezidat de regele Carol al II-lea, dintre echipa regelui şi cea a contelui Albertmale, meci câştigat de echipa contelui şi desfăşurat pe un teren cu dimensiuni bine stabilite (120 metri x 80 metri), cu câte o poartă la fiecare extremitate, poartă care s-a numit pentru prima oară în istoria fotbalului „goal".

Începând cu anul **1712 fotbalul pătrunde în şcolile din Anglia**,

pentru ca în anul **1766** să facă parte din cele **33 de jocuri admise la King's College.**

Foto 12. King's College.

Datorită faptului că fiecare şcoală avea un regulament propriu, care ținea de tradițiile locale, de conformația terenului propriu de joc şi de numărul de jucători, încă nu se puteau organiza meciuri între şcoli. Deşi interzis formal din anul 1369, „soule" este din nou interzis în 1781 de Parlamentul Franței. De această dată, încet-încet, acest joc (în care mingea cântărea 6 kilograme) dispare, ultima regiune în care s-a mai jucat fiind Bretagne.

Anul **1800** este considerat crucial în dezvoltarea jocului de fotbal, deoarece **apare mingea umflată cu aer**, inventată de englezul **William Gilbert**.

Foto 13. Umflarea mingii înainte de disputarea unui joc

În a doua jumătate a anului 1823, un elev al şcolii din Rugby, pe nume William Webb Ellis, în vârstă de 16 ani, devenit mai târziu pastor la Londra, încălcând regulile jocului şi atribuțiile postului său (fundaş), **prinde balonul cu mâinile şi porneşte vijelios spre poarta adversă.**

Gluma sa a dat naştere la două sporturi diferite**:** ***Football*** (în care nu se folosesc mâinile) şi ***Rugby*** (în care se folosesc mâinile).

Pentru această faptă, **Ellis este considerat** primul care a creat diviziunea între fotbal şi rugby şi **întemeietorul jocului de rugby**.

Foto 24. Secvență din jocul de fotbal-rugby jucat în 1823 de William Webb Ellis la Colegiul din Rugby

Disputele dintre cele două tabere – cei care pretindeau purtarea mingii cu mâna (Colegiul din Rugby) şi cei care pretindeau purtarea mingii cu piciorul (Colegiul din Eton) – devin în anul 1836 tot mai aprinse, având drept rezultat final formarea la Colegiul din Eton a embrionului regulii vitale şi atât de controversate a fotbalului: ***off-side rule*** (regula ofsaidului), denumită atunci ***sneaking*** (furişatul!) prin care plasarea unui jucător în spatele apărătorilor adverşi pentru a primi mingea era condamnată ca fiind nesportivă.

În amintirea gestului său istoric, pe una din clădirile Colegiului din

Rugby s-a aşezat o placă comemorativă.

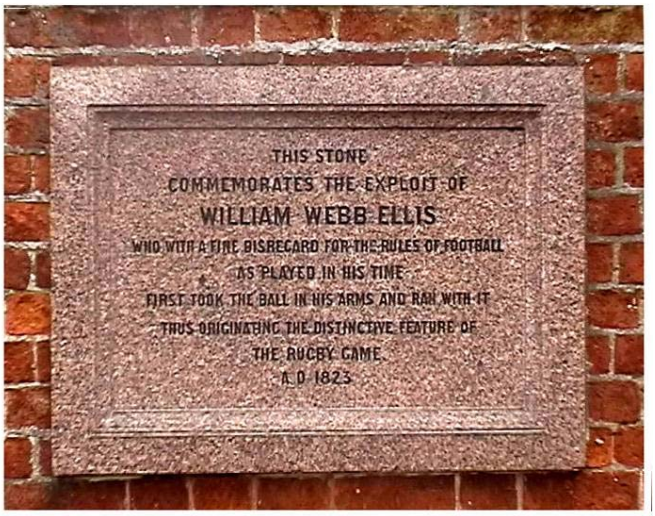

Foto 35. Placa care comemorează fapta lui William Webb Ellis

Placa de marmură are inscripționat următorul text:

> *„Această placă comemorează fapta lui William Webb Ellis care, cu o frumoasă nesocotire a regulilor fotbalului, aşa cum se juca în timpul său, a luat primul mingea în mâini şi a alergat cu ea determinând astfel trăsătura distinctă a jocului de rugby.*
>
> A.D. 1823."

În luna octombrie a anului **1848**, o consfătuire a reprezentanților fiecărei şcoli, reunită **la Trinity College din Cambridge**, a reuşit să stabilească un **cod de legi** care reprezentau un numitor comun al regulilor de joc. Aceste **„Reguli de la Cambridge", 14 la număr**, prevăd dimensiunile terenului de joc, ale buturilor, lovitura liberă şi încercarea.

Se spune că numărul de 11 jucători într-o echipă a fost propus de elevii de la Eton deoarece echipele era alcătuite acolo pe camerele internatului, care aveau fiecare 11 paturi!

Primul Club Universitar de Fotbal apare în anul **1846**, fiind format din foşti elevi ai colegiilor din Shrewsbury şi Eton, atunci

studenți la Cambridge.

Foto 16. Joc de fotbal între studenții de la Cambridge

26 octombrie 1863 este data care a produs o mare transformare a jocului de fotbal din acele vremuri. În acea zi, delegați din 11 cluburi şi şcoli londoneze au statuat la Freemason's Tavern din Great Queen Street, Lincoln's Inn Fields, Londra, naşterea lui „**The Football Association" (F.A.)**, **prima federație de fotbal din lume**, care adoptă propriul său regulament de joc, inspirat din „Regulile de la Cambridge".

Foto 17. Freemason's Tavern de pe Great Queen Street

Iată-i pe cei care au lansat fotbalul modern, „fotbalul asociație" după denumirea organului conducător, rămas prin tradiție şi astăzi în vocabularul englez:

- avocatul A. Pember (de la echipa din Kilburn);
- C. Morley (de la echipa din Barnes);
- reverendul R. Burn (de la echipa din Shrewsbury);
- R.H. Blake şi W.T. Trench (de la echipa din Eton);
- W.R. Colleyr şi W.T. Martin (de la echipa din Rugby);
- J.T. Prior şi W.P. Crowley (de la echipa din Marlborough);
- H.L. Williams (de la echipa din Harrow);
- W.S. Wright (de la echipa din Westminister).

Primul preşedinte al primei federații de fotbal din lume a fost ales avocatul **Arthur Pember**.

Pasul imediat următor a fost alcătuirea primului **„Regulament al jocului de fotbal" care cuprindea 13 articole fiind redactat de C. Morley.**

Jocul semăna şi cu fotbalul şi cu rugbyul actual, având poarta asemănătoare cu cea de rugby, formată din doi stâlpi aşezați la o distanță de 7,32 metri, punctul obținându-se chiar atunci când mingea trecea pe deasupra porții, oricât de sus.

„Portarul", ca şi ceilalți jucători, nu avea voie să atingă mingea cu mâna.

După fiecare gol echipele schimbau terenul.

Regula *off-side* - ului era de o severitate extremă: jucătorul aflat înaintea unui coechipier care conducea mingea era socotit afară din joc, indiferent de numărul adversarilor pe care îi avea în față.

Lovitura de picior prin care mingea era repusă în joc atunci când ieşea dincolo de linia de margine a fost înlocuită cu aruncarea mingii cu mâna, mingea trebuind să fie trimisă în teren dintr-un unghi drept față de linia de margine (una din regulile actuale ale rugbyului).

Potrivit obiceiului durata partidei se stabilea de comun acord de cele două echipe. Nu era prevăzută nici durata pauzei, dar ştim că ea era atât de mare încât jucătorii aveau timp să se spele, să-şi schimbe echipamentul, să ia o gustare…

După numai 14 zile, la **8 decembrie 1863**, se reunesc adepții

codului elaborat de C. Morley, îl aprobă şi astfel se stabileşte **primul regulament al jocului de fotbal**, un regulament experimental, supus unor numeroase modificări în primii ani de la elaborarea sa.

În primele regulamente ale jocului se găseau interdicții ca: ridicarea mingii cu mâna de la pământ, punerea piedicii, ținerea adversarului, călcarea pe adversar, etc.

Primul meci din lume între reprezentativele a două oraşe este socotit meciul de la **Sheffield (1866)**, meci câştigat de reprezentativa oraşului Londra cu scorul de 2 - 0 la goluri şi 4 - 0 la tuşe!

În anul **1870 se introduce în regulament noțiunea de „portar”** şi i se permite acestuia să joace mingea cu mâna pe toată suprafața terenului, ceea ce va duce la abuzuri şi în consecință în anul 1898, dreptul portarului de a juca mingea cu mâna se restrânge la propria jumătate de teren, pentru ca în anul 1912 regulamentul să-i acorde dreptul portarului de a juca mingea cu mâna numai în propria suprafață de pedeapsă.

După numai un an (1871) federația engleză are înscrise în registrele sale aproape 50 de „soccer-clubs”!

În acelaşi an, **1871**, la **20 iulie**, 7 membri ai F.A., reuniți în birourile ziarului londonez „Sportsman”, aprobă crearea primei competiții cu eliminare directă, denumită **„Cup Competition” (actuala Cupă a Angliei!)**, la care au trimis câte o guinee pentru înscriere 15 cluburi, trofeul (o cupă de argint montată pe un eşafodaj de ebonită) fiind câştigat de echipa Wanderers Londra care a învins în finală pe Royal Engineers cu 1-0 prin golul marcat de M.P. Betts.

Primul meci internațional disputat pe mapamond s-a desfăşurat **sâmbătă, 30 noiembrie 1872, la Glasgow**, în Scoția, pe terenul lui West of Scotland Cricket Club Patrik, în fața a 4000 de spectatori, între reprezentativele **Scoției** şi **Angliei**, scorul final fiind 0-0. De fapt, a fost mai mult un joc între reprezentativa Angliei şi echipa scoțiană Queen’s Park din Glasgow, întrucât selecționata Scoției era alcătuită exclusiv din jucătorii acestui club.

La acest joc nu a existat arbitru (pentru simplul motiv că arbitrajul în fotbal nu va fi introdus decât în 1881) în locul arbitrului funcționând doi „oficiali”, câte unul de fiecare parte a terenului.

Terenul era lung de vreo 200 de metri şi lat de 73 de metri!

Porțile aveau lungimea egală cu a zecea parte din lățimea terenului de joc, ceea ce ar putea fi o indicație asupra originii dimensiunii lor, bara transversală fiind reprezentată printr-o sfoară, sfoară ce va fi înlocuită în 1875 cu o bară fixă, înălțată la 8 picioare deasupra solului (2,44 metri).

Începând cu acest an se hotărăşte ca echipele să nu mai schimbe terenul decât după prima repriză.

Foto 18. Anglia-Scoția, Glasgow, 1872 (ilustrație din presa vremii)

La **16 noiembrie 1878** finala Wanderers - Clapham Rovers s-a disputat **în nocturnă**, partida fiind prima din istoria jocului de fotbal disputată în astfel de condiții.

Desigur, ca spectacol fotbalistic, jocul nu a satisfăcut, deoarece instalația de nocturnă era rudimentară: 4 reflectoare mobile alimentate de dinamuri şi baterii de acumulatoare care nu puteau fi îndreptate cu destulă promptitudine asupra fazei de joc.

Oficializarea profesionalismului în fotbal, apare ca o

continuitate a dezvoltării acestui joc sportiv, şi este datată în istoria fotbalului la **20 iulie 1885** (35 de voturi pentru, 15 împotrivă) în Anglia, **clubul** care lansează *moda* fiind **Preston North End. din Anglia** cu toate împotrivirile echipelor Sheffield şi Birmingham.

Proiectul lui R. Guerin şi C.A.W. Hirschmann prinde viață în data de **24 mai 1904 la Paris**, unde este creată **„Federația Internațională De Fotbal Asociație" (F.I.F.A.)**, având drept membri fondatori: Franța, Germania, Belgia, Elveția, Olanda, Danemarca, Suedia şi Spania (reprezentată prin trimişi ai clubului F.C. Madrid - actualul Real Madrid).

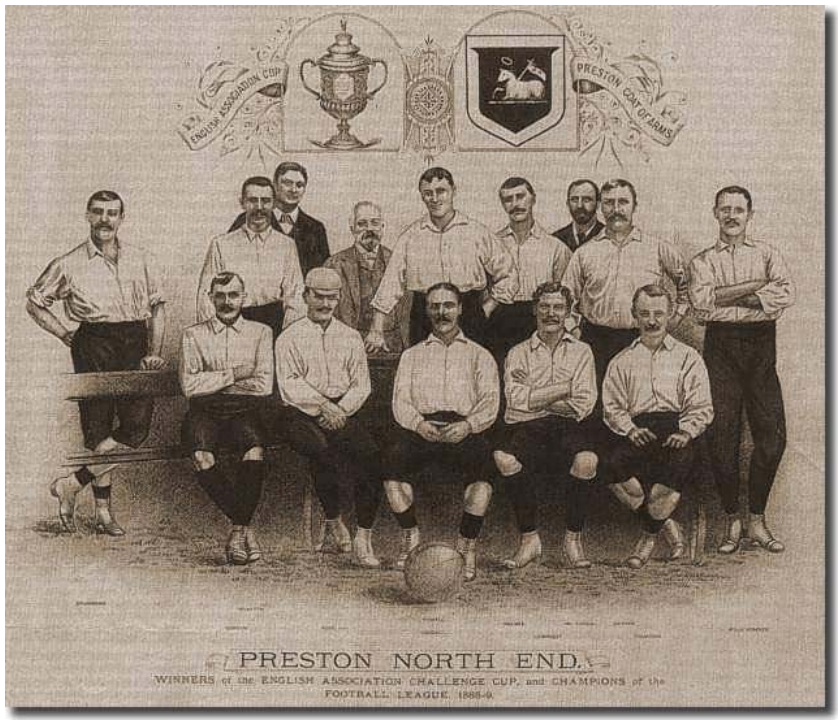

Foto 19. Echipa de fotbal Preston North End., 1889 (ilustrație din presa vremii)

În capitala Franței sunt adoptate primele statute ale F.I.F.A. Astfel, în articolul 9 se prevedea crearea unui „Campionat Internațional" pe care doar F.I.F.A. va avea dreptul să-l organizeze, precum şi a unui turneu al cluburilor campioane. **Preşedinte** al recent înființatei organizații va fi ales **Robert Guerin**, iar sediul noii organizații mondiale va fi la Amsterdam.

Temerea că jocul practicat pe continent ar putea ieşi din „canoanele" statornicite în fotbalul insular şi, ca urmare, autoritatea lui *International Board* ar putea fi subminată, a determinat federația engleză să trimită o delegație la Congresul F.I.F.A. de la Berna (1905) şi să ceară la 1 aprilie afilierea lui Football Association, cerere care a fost aprobată de europeni.

Mulțumit că realizat uniunea cu fotbalul britanic, R. Guerin se retrage din funcția de preşedinte al F.I.F.A. şi cedează locul englezului Dan B. Woolfall (1906).

În acelaşi an F.I.F.A. încearcă să organizeze primul „Turneu Internațional". Grupele au fost constituite ținându-se seama de federațiile afiliate şi de poziția geografică a țărilor:

Grupa I	Asociațiile britanice;
Grupa II	Franța, Spania, Belgia, Olanda;
Grupa III	Elveția, Italia, Austria, Ungaria;
Grupa IV	Germania, Danemarca, Suedia.

Câştigătoarele grupelor urmau să se califice în semifinale, iar învingătoarele trebuiau să-şi dispute finala, Elveția primind însărcinarea de a organiza ultimele trei partide (semifinalele şi finala), înscrierile urmând a fi trimise la F.I.F.A. înainte de 31 august 1906.

Totuşi, acest prim „Turneu Internațional" nu a avut loc deoarece la secretariatul federației internaționale nu s-a primit nici o înscriere.

La Congresul F.I.F.A. de la Amsterdam din anul 1907 este radiată federația Boemiei. Britanicii profită de acest precedent şi federațiile din Scoția şi Irlanda solicită afilierea la F.I.F.A.

Reprezentanții Franței şi Germaniei se opun cu îndârjire, dar doi ani mai târziu, alături de Scoția şi Irlanda, va deveni membră a F.I.F.A. şi Țara Galilor.

Acest precedent permite şi astăzi fotbalului britanic (între timp a devenit membră şi federația din Irlanda de Nord) de a se alinia la marile competiții internaționale cu echipe reprezentând toate aceste federații.

În anul 1913, o dată cu a 50-a aniversare a lui „Football Association", International Board acceptă lărgirea componenței sale cu doi reprezentanți ai F.I.F.A., ambii cu vot deplin - baronul Laveleye (Belgia) şi C.A.W. Hirschmann (Olanda).

Primul război mondial face ca în Europa activitatea fotbalistică să fie practic paralizată. În schimb, în anul **1916**, în capitala Argentinei - Buenos Aires, este fondată **Confederatia Sud-Americană de Fotbal** care grupează federațiile existente în America de sud şi care dispune organizarea, din trei în trei ani, a unui **Campionat Continental al Americii de Sud**.

Cea dintâi învingătoare: Uruguay.

La Jocurile Olimpice din anul 1920, în finala disputată la Anvers, în fața a 50.000 de spectatori, Belgia conduce Cehoslovacia cu 2 - 0, dar eliminarea jucătorului cehoslovac Steiner provoacă retragerea de pe teren a echipei Cehoslovaciei.

În acelaşi an cele patru federații britanice se retrag din F.I.F.A. şi nu vor reveni decât abia în anul 1924, când turneul de fotbal din cadrul Jocurilor Olimpice se dispută fără englezi şi austrieci, cei mai buni fotbalişti din lume, dar profesionişti.

Trofeul este cucerit de echipa Uruguayului, care a întrecut, pe stadionul parizian Colombes, echipa Elveției cu scorul de 3 - 0.

Anul **1927** este un an reprezentativ în istoria modernă a jocului de fotbal european, în acest an punându-se bazele a două mari competiții fotbalistice internaționale:

1. **Cupa Internațională** se creează în Europa, reunind naționalele Ungariei, Austriei , Cehoslovaciei, Italiei şi Elveției. Competiția s-a desfăşurat de-a lungul a trei ani, prima ediție (1928-1930) revenindu-i Italiei;
2. **Cupa Europei Centrale**, la care puteau participa primele două clasate în campionatele Austriei, Ungariei, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei.
   Prima câştigătoare: Sparta Praga (1927).

Federațiile britanice, pe motivul interpretării noțiunii de „amator", părăsesc din nou F.I.F.A. în anul **1928**. În acelaşi an, pe **26 mai, Congresul F.I.F.A.** reunit la Amsterdam **decide organizarea în 1930 a Cupei Lumii** (actualul Campionatul Mondial) **în Uruguay**.

Foto 20. Echipa din Uruguay câştigătoare a primului Campionat Mondial, 1930

România a fost prima țară înscrisă, la această primă manifestare fotbalistică de cel mai înalt nivel, datorită secretarului federației române: Octav Luchide.

Foto 21. România la primul Campionat Mondial din Uruguay, 1930
N.Covaci, I.Deşu, R.Wetzer, Rafinschi, Barbu II (în picioare);
Robe, Vogl, Eisenbeisser, Lăpuşneanu, Taco, Burger (jos).

1934 - în **Italia** se dispută **a doua ediție a Campionatului Mondial.** Au fost şi câteva absențe marcante: Anglia (nu era membră a F.I.F.A. şi nu recunoştea justețea raporturilor de forțe

oglindite prin clasamentele campionatelor mondiale), Uruguay (nu s-a înscris, federația fiind supărată pe europeni care s-au prezentat cu un număr mic de echipe la ediția din 1930). Competiția este dominată de fascismul care conducea şi atunci Italia. În finală Italia câştigă în fața Cehoslovaciei cu 2 - 1 după prelungiri şi un joc foarte dur. Adevăratul fotbal nu a fost onorat la această ediție.

Al XXV-lea Congres al F.I.F.A. (25-26 iulie 1946 – Luxembourg) ia o serie de hotărâri de mare importanță pentru viitorul fotbalului: Jules Rimet (Franța) este reales preşedinte al forului internațional, hotărându-se totodată ca trofeul ce încununează campioana lumii să poarte numele acestuia.

Primul „Turneu F.I.F.A. pentru juniori" are loc în capitala Angliei, din inițiativa federației engleze între 15 şi 17 aprilie 1948, echipa țării gazdă câştigând trofeul pus în joc. După înființarea U.E.F.A. competiția va deveni „Turneul U.E.F.A."

Congresul F.I.F.A. (Londra 1948) ținut cu prilejul Jocurilor Olimpice hotărăşte reluarea Campionatelor Mondiale, stabilind ca al IV-lea Campionat Mondial să fie organizat de Brazilia în 1950, iar gazdele următoarelor două întreceri au fost desemnate Elveția (1954) şi Suedia (1958), țări neafectate de război. Se mai hotărăşte ca grupele să fie trase la sorți, fără să se țină seama de raportul de forțe, iar semifinalele să se desfăşoare sistem turneu.

După 28 de ani (Helsinki - 1952), reprezentativa României a fost din nou prezentă la o ediție a unui turneu olimpic de fotbal.

La **2 martie 1954** ia ființă **„Uniunea Europeană de Fotbal Asociație" (U.E.F.A.)**, cea mai puternică organizație continentală de acest gen, ținând seama că două treimi din jucătorii de fotbal din lume activează în Europa.

Un comitet, cu sediul în oraşul Elvețian Basel, inițiază în anul **1955** o competiție disputată la început între reprezentativele unor mari oraşe care găzduiau expoziții şi târguri internaționale, denumită **„Cupa Oraşelor Târguri"**, devenită ulterior „Cupa Europeană a Târgurilor", întrecere organizată pe baze financiare particulare, fără amestecul forurilor oficiale.

Aceasta numai până în anul **1972** când, succesul acestei competiții determină conducerea fotbalului european să preia competiția, schimbându-i denumirea în **„Cupa U.E.F.A."**.

La **Paris**, în anul **1956**, are loc **prima finală a „Cupei Campionilor Europeni": Real Madrid - Stade de Reims (4 -3).** Competiția, organizată anual între echipele de club câştigătoare ale campionatelor naționale din țările europene, din inițiativa ziaristului francez Gabriel Hanot de la „L'Equipe", revine în primele 5 ediții formației Real Madrid care mai câştigă acest trofeu şi în 1966, deținând actualul record de 6 trofee, urmată fiind de A.C. Milan cu 5 victorii.

Prima transmisie televizată în direct din „Cupa Campionilor Europeni" a avut loc la 11 aprilie 1957 cu prilejul semifinalei ediției 1956-1957: Real Madrid - Manchester United (3-1).

Cu prilejul Congresului F.I.F.A. de la Köln (1957) francezul Pierre Delaunay reactualizează o propunere făcută de tatăl lui, Henri Delaunay, cu exact trei decenii în urmă: organizarea unei competiții interțări pe continentul european, din patru în patru ani. Împotriva proiectului se declară federațiile din Italia, Elveția, Olanda, Belgia şi R.F.G., în timp ce federațiile din Insulele Britanice adoptă o tăcere totală. Sunt însă în favoarea proiectului alte 14 federații, în frunte cu cele din țările socialiste şi astfel competiția capătă statut legal sub denumirea de „Cupa Națiunilor" (care mai târziu va deveni „Campionatul European"). Partida care a dat semnalul de începere al acestei competiții a fost U.R.S.S. - Ungaria (3 - 1), disputată la 28 septembrie 1958.

Prima ediție a Cupei Națiunilor Europene a fost câştigată de echipa U.R.S.S. în finala disputată, în 1960, împotriva echipei Iugoslaviei, cu scorul de 2 -1. Celelalte ediții au revenit Spaniei (1964), Italiei (1968), R.F.G. (1972; 1980; 1996), Cehoslovaciei (1976), Franței (1984), Olandei (1988) şi Danemarcei (1992).

Cupa U.E.F.A. a intrat în circuitul întrecerilor europene în1957 sub denumirea de „Cupa Oraşelor Târguri", din 1965 având actuala titulatură. Această cupă este organizată pentru echipele de club europene clasate după câştigătoarele campionatului şi cupei țărilor respective.

Cea mai bună reprezentantă a României în această competiție a fost Universitatea Craiova, care în ediția 1982-1983 s-a calificat în semifinalele competiției fiind eliminată de Benfica Lisabona (0-0 şi 1-1). Trofeul a revenit de trei ori formației F.C. Barcelona.

În anul 1958, în Suedia, Brazilia reuşeşte să cucerească pentru

prima dată titlul mondial şi Cupa „Jules Rimet" în finala disputată contra Suediei (5 - 2), un rol determinant avându-l jocul de superclasă al unui jucător de numai 17 ani, pe nume Edson Arantes do Nascimento – Pele.

Golgheter al turneului devine francezul Just Fontaine cu 13 goluri marcate, record încă intangibil.

În 1962, în Chile, Brazilia cucereşte pentru a doua oară titlul mondial (3 – 1 cu Cehoslovacia în finală) în ciuda lipsei lui Pele din formație (accidentat). El a fost înlocuit cu succes de Amarildo.

Foto 22. Cupa Jules Rimet

La **20 martie 1966**, înainte de disputarea turneului final din Anglia, la Londra, în ciuda precauțiilor excepționale care fuseseră luate pentru a se preveni un eventual furt, **„Cupa Jules Rimet"** (care cântărea 4 kilograme din care 1,8 kilograme aur pur) **dispare din vitrina în care fusese expusă la Westminister Hall**.

O săptămână mai târziu, marinarul David Corbett, care îşi plimba cățelul în împrejurimile cartierului Nordwood, din Londra, găseşte prețiosul trofeu ascuns într-un boschet, învelit în hârtie de ziar.

În anul **1974**, câştigătoarea Campionatului Mondial (R.F.G.) va primi un alt trofeu, această cupă (vezi Foto 22) fiind câştigată definitiv de reprezentativa Braziliei, de trei ori câştigătoare a Campionatului Mondial.

Partida Anglia – Argentina (1 – 0), disputată într-o atmosferă foarte încinsă, cu admonestări şi cu eliminări dictate de arbitrul vest-german Kreitlein, va fi preludiul apariției cartonaşelor - un adevărat limbaj internațional în materie de sancțiuni în fotbal.

Marea surpriză a acestui campionat a fost reprezentativa R.P.D. Coreene, dar titlul va reveni reprezentativei Angliei care a întrecut în finală reprezentativa R.F.G.- ului cu scorul de 4 - 2, după prelungiri, golul 3 al englezilor fiind îndelung contestatul gol înscris

în minutul 101 de Hurst.

Anul **1958** a rămas marcat în istoria fotbalului prin **tragicul accident aviatic de la München** în care şi-au găsit sfârşitul o parte din componenții **echipei Manchester United**, care se întorceau de la Belgrad după o victorie asupra Stelei Roşii în cadrul Cupei Campionilor Europeni.

„Cupa Intercontinentală" a fost inițiată în anul **1960**, fiind organizată anual între cele mai bune echipe de club din Europa şi America de Sud, deci între câştigătoarele „Cupei Campionilor Europeni" şi „Cupei Libertadores". Până în prezent A.C. Milan, Nacional şi Penarol din Uruguay, au cucerit de trei ori trofeul. În anul 1986, Steaua Bucureşti a fost întrecută în finală, la Tokio, de echipa argentiniană River Plate din Buenos Aires cu scorul de 1-0.

„Cupa Cupelor", organizată pentru echipele de club câştigătoare ale competițiilor naționale de Cupă, se desfăşoară sistem eliminatoriu, tur - retur, începând din anul **1960**. Echipa F.C. Barcelona a cucerit acest trofeu de 3 ori, cea mai bună prestație românească în această competiție fiind reprezentată de calificarea în semifinale a echipei Dinamo Bucureşti în anul 1989, unde a fost eliminată de Anderlecht Bruxelles (0-1; 0-1).

După modelul Cupei Campionilor Europeni se dispută în **America de Sud, din anul 1960, „Cupa Libertadores"**. Prima ediție a acestei competiții a fost câştigată de echipa Penarol Montevideo care a învins în finală echipa Olimpia Asucion (1-0 şi 1-1).

Deşi fotbalul mondial este dominat de echipele din America de Sud mai mult pe plan internațional - fotbalul african. Ca o consecință firească a acestei dezvoltări a fost organizată pentru prima dată în anul **1960 - „Cupa Africii"**, în mijlocul unui mare succes de participare şi de public, trofeul revenindu-i reprezentativei Egiptului.

Prima ediție a **„Jocurilor Sportive ale Pacificului de Sud" a avut loc în Suva (Insulele Fiji) în anul 1963**. În finala turneului de fotbal reprezentativa Insulelor Solomon a întrecut cu 1 - 0 reprezentativa Insulelor Noile Hebride.

De acum încolo se poate spune că nu există colț al globului unde fotbalul să nu fi pătruns.

Semnificativ în acest sens este faptul că fotbalul se joacă şi în Antarctida, de către exploratorii aflați în Stațiunile Internaționale de

Cercetări şi că există şi un **„Campionat al Mărilor”**, la care participă echipele vapoarelor care navighează pe mările şi oceanele lumii, meciurile disputându-se cu ocazia acostărilor în porturi.

În **1965, la Brazzaville (R.P. Congo)** are loc prima ediție a **„Jocurilor Panafricane”,** turneul de fotbal din cadrul acestei competiții revenind reprezentativei țării gazdă.

În acelaşi an, la **Iaounde (Camerun)** are loc prima ediție a **„Cupei Campionilor Africani”** care se încheie cu victoria echipei Onyx Douala din Camerun.

Prima întrecere de **fotbal pe teren acoperit** s-a desfăşurat în anul **1967 la Houston (Texas-SUA)**, în fața a 35000 de spectatori, scorul final (3-2) dând câştig echipei spaniole Real Madrid, echipa învinsă fiind West Ham United din Anglia.

Marea popularitate a jocului de fotbal şi răspândirea sa pe toate meridianele globului este dovedită şi de înființarea **„Confederației de Fotbal a Americii de Nord, Centrale şi Caraibelor” (C.O.N.C.A.C.A.F)** sau a **„Confederației de Fotbal a Oceaniei” (O.F.C.)** în anul **1968** la Brisbane (Australia).

Foto 23. Sigla CONCACAF

Foto 24. Sigla OFC

Una dintre cele mai reuşite ediții ale Campionatului Mondial de Fotbal s-a disputat în **1970**, în **Mexic**, unde reprezentativa României a participat alături de Anglia, Brazilia şi Cehoslovacia în grupa de la Guadalajara.

Dobândind a treia victorie finală (după cele din 1958 şi 1962) Brazilia cucereşte definitiv „Cupa Jules Rimet”, întrecând reprezentativa Italiei cu scorul de 4 - 1.

„Super Cupa Europei” a demarat în anul 1972, din inițiativa ziarului olandez „De Telegraaf”, disputându-se anual între câştigătoarele „Cupei Campionilor Europeni” şi „Cupei Cupelor”. În 1987 Steaua Bucureşti câştigă la Monte Carlo acest trofeu,

învingând pe Dinamo Kiev cu 1 - 0 prin golul marcat de Hagi.

Joao Havelange devine în 1974 preşedintele F.I.F.A.

După două decenii de la câştigarea primului titlu mondial, reprezentativa R.F.G. cucereşte, în 1974, pentru a doua oară, Campionatul Mondial (în finală: 2 - 1 cu Olanda).

Foto 25. Cupa Mondială

Cum „Cupa Jules Rimet" a fost câştigată definitiv de Brazilia, reprezentativa **R.F.G. a primit un nou trofeu**, care reprezintă globul pământesc susținut de două tinere cu brațele întinse (Foto 25).

Cupa este de aur, cântăreşte 5 kilograme, valoarea ei fiind estimată la 50.000$.

Cu prilejul acestui Campionat Mondial, Jean Joseph (Haiti) a fost primul jucător exclus din această competiție datorită folosirii unui doping.

În anul următor (**1975)**, cu prilejul unei reuniuni a F.I.F.A., se anunță organizarea primului **„Campionat Mondial de Juniori"** (jucători între 16 -19 ani), care se va disputa din doi în doi ani reunind câte 16 reprezentative, ediția de debut desfăşurându-se în Tunisia (1977), a doua ediție în Japonia, la Tokyo în anul 1979 (în finală Argentina - U.R.S.S. 3-1).

În anul **1977** are loc **retragerea lui Pele din fotbalul de mare performanță** în cadrul unei partide organizată la East Ruthrford (S.U.A.), disputată între Cosmos New York (ultima echipă în care a jucat Pele) şi F.C. Santos.

Prima ediție a „Campionatului Mondial de Fotbal" disputată cu 24 de reprezentative a avut loc în Spania în anul 1982, trofeul revenind (în urma finalei disputate împotriva R.F.G.; 3-1) Italiei.

Finala Cupei Campionilor Europeni disputată în 1985 la Bruxelles, între Juventus Torino şi F.C. Liverpool, va rămâne în istoria fotbalului datorită gravelor incidente care au avut loc între

suporterii celor două echipe, incidente soldate cu 39 morți (31 italieni) şi 450 de răniți.

Datorită acestor incidente F.I.F.A. hotărăşte să excludă de la competițiile inter-cluburi, pe o perioadă nelimitată toate echipele engleze de club.

7 mai 1986, este data care va rămâne în istoria fotbalului românesc datorită succesului obținut de echipa **Steaua Bucureşti** împotriva echipei F.C. Barcelona în finala **Cupei Campionilor Europeni**, după prelungiri şi executarea loviturilor de departajare.

Foto 26. Steaua Bucureşti – finala Cupei Campionilor Europeni, 7 mai 1986 Sus. L.Boloni, M.Belodedici, Ş.Iovan, V.Pițurcă, A.Bumbescu, H.Duckadam; Jos: M.Majearu, M.Lăcătuş, L.Bălan, G.Balint, I.Bărbulescu.

Partida s-a disputat pe stadionul „Sanchez Pijhuan" din Sevilla.

A doua ediție a Campionatului Mondial, organizată în Mexic în anul 1986 este câştigată de reprezentativa Argentinei (3 -2 cu R.F.G. în finală), cel mai bun jucător al formației campioane mondiale fiind declarat Diego Armando Maradona.

La Campionatul Mondial organizat în Italia (1990) reprezentativa R.F.G. îşi ia revanşa asupra reprezentativei Argentinei (1 - 0 în finală) şi câştigă pentru a treia oară Campionatul Mondial.

După 20 de ani de absență, România este prezentă la acest Campionat Mondial fiind eliminată în optimile de finală de

reprezentativa Irlandei, în urma executării loviturilor de departajare.

În anul **1994,** pentru prima dată în istoria fotbalului, un turneu final al Campionatului Mondial se dispută în S.U.A.. La acest Campionat Mondial, **România a realizat** prin ajungerea în etapa sferturilor de finală (unde a fost eliminată de Suedia după executarea loviturilor de departajare) **cea mai bună performanță a fotbalului românesc la nivel de reprezentativă**.

Foto 27. Reprezentativa României – Campionatul Mondial, SUA, 1994
Sus: B.Stelea, Gh.Popescu, D.Prodan, M.Belodedici, G.Mihali, F.Răducioiu;
Jos:I.Lupescu, D.Munteanu, G.Hagi, D.Petrescu, I.Dumitrescu.

Ca o continuare a spectacolului sportiv oferit de Campionatul Mondial din SUA -1994, cupele europene îşi desemnează laureatele.

În ediția 1994-1995 a Ligii Campionilor, Ajax Amsterdam învinge campioana Italiei, A.C. Milan cu 1-0, meciul fiind condus de o brigadă de arbitri români (în premieră la acest nivel), avându-l la centru pe Ion Crăciunescu.

În acelaşi an, Cupa Cupelor este câştigată de spaniolii de la Real Zaragoza, în dauna echipei engleze Arsenal Londra, printr-un gol spectaculos înscris de mijlocaşul Zaragozei, Naim. După o partidă echilibrată, spaniolii iau conducerea printr-un şut de la 45 m, care-l surprinde avansat pe portarul lui Arsenal şi al naționalei Angliei, David Seaman.

În Cupa UEFA, supremația echipelor italiene este subliniată de cele două reprezentante care au ajuns până în finală, A.C. Parma şi Juventus Torino. În urma unui joc specific campionatului italian, Parma îşi adjudecă trofeul, concretizând astfel evoluțiile bune din „Il Calcio" şi spectaculoasa promovare din „Serie C" până pe podiumul campionatului italian şi al cupelor europene.

La finalul sezonului 1995-1996, Liga Campionilor opune în finala competiției două reprezentante ale unor şcoli de fotbal diferite, italiană, Juventus Torino şi olandeză, Ajax Amsterdam. Cupa, atât de râvnită, este câştigată de Juventus, echipă care adaugă încă o piesă importantă colecției impresionante de trofee pe care le deține.

A doua competiție ca importanță a echipelor de club, Cupa Cupelor este câştigată în acest sezon (1995-1996) de Paris St. Germain, care învinge reprezentanta fotbalului austriac în această competiție, Rapid Viena.

După o perioadă mai puțin fastă din viața echipei germane Bayern Munchen, reconstrucția echipei începe să dea roade, bavarezii câştigând Cupa UEFA în dauna francezilor de la Bordeaux.

Campionatul European de fotbal desfăşurat în Anglia, în 1996, readuce în prim plan echipa națională a Germaniei, care devine noua campioană europeană, după ce a întrecut în finala competiției echipa similară a Cehoslovaciei.

Campioana Germaniei, Borusia Dortmund, domină cu autoritate Bundesliga, prezentând o echipă în componența căreia evoluează jucători care au devenit campioni europeni cu echipa națională, în Anglia 96.

Superioritatea fotbalului german din această perioadă este materializată prin câştigarea Ligii Campionilor de către Borusia Dortmund în urma finalei disputate contra echipei italiene Juventus Torino şi de câştigarea Cupei UEFA de către Schalke 04 Gelsenkirchen, în dauna mult mai titratei Inter Milano.

După un sezon mai puțin reuşit în Primera Division, Barcelona câştigă Cupa Cupelor în dauna francezilor de la Paris St .Germain. Ne face plăcere să amintim că în acea perioadă, căpitanul catalanilor era fotbalistul român Gheorghe Popescu.Ca o prefață la Campionatul Mondial de fotbal desfăşurat în Franța, în 1998, cupele europene oferă adevărate demonstrații de fotbal, scoțând la

rampă echipe capabile să scrie pagini de istorie în fotbalul european şi mondial.

În finala Ligii Campionilor, ediția 1997-1998, se întâlnesc Real Madrid şi Juventus Torino. După un meci aprig disputat, în care italienii erau creditați cu prima şansă, Real se impune grație golului marcat de Pedrag Mijatovici.

Chelsea Londra, echipa la care evoluează **Dan Petrescu, câştigă Cupa Cupelor** în partida disputată împotriva nemților de la VFB Stuttgart, fotbalistul român devenind al doilea jucător român care câştigă acest trofeu.

Valoarea echipelor din Il Calcio este demonstrată încă o dată prin accederea în finala Cupei UEFA a două echipe italiene, Inter Milano şi Lazio Roma.

Deşi în campionat nu a convins, Inter salvează sezonul mai puțin fast prin câştigarea Cupei UEFA, la a doua prezență consecutivă în finala acestei competiții.

Anul **1998** reprezintă **a doua participare consecutivă a reprezentativei României la un Campionat Mondial**. Acest campionat organizat în Franța a fost un succes mondial în ceea ce priveşte organizarea.

În drumul spre Campionatul Mondial din Franța din 1998, echipa națională a mai susținut până la sfârşitul anului încă patru partide: 4-2 cu Macedonia, 8-1 cu Liechtenstein (meciul jubiliar cu nr. 500), 4-0 cu Islanda şi 1-1 cu Irlanda, terminând pe primul loc în clasamentul grupei, fără înfrângere !

Cap de serie la tragerea la sorți din 4 decembrie a grupelor Campionatului Mondial din Franța, România a fost repartizată în grupa C, împreună cu echipele Angliei, Columbiei şi Tunisiei.

Echipa națională a României a susținut în prima fază trei jocuri şi a obținut următoarele rezultate: 1 - 0 cu Columbia, la Lyon, la 15 iunie (a înscris Adrian Ilie), 2 - 1 cu Anglia la Toulouse, în ziua de 22 iunie (au înscris Viorel Moldovan şi Dan Petrescu) şi 1 - 1 cu Tunisia, la Saint Denis, la data de 26 iunie (a marcat V. Moldovan).

În urma acestor rezultate, reprezentativa țării noastre a ocupat un onorant loc I în grupă, calificându-se în „optimile" de finală ale Campionatul Mondial.

În continuare, întâlnind naționala Croației şi desfăşurând un joc slab, fără orizont, echipa noastră reprezentativă a pierdut cu 0 - 1, golul adversarilor României fiind marcat dintr-o lovitură de la 11 m, de Suker.

Foto 28. Reprezentativa României – Campionatul Mondial, Franța, 1998
Sus: B.Stelea, Gh.Popescu, I.Filipescu, L.Ciobotariu,C.Gâlcă;
Jos:G.Popescu, A.Ilie, D.Petrescu, D.Munteanu, G.Hagi, V.Moldovan.

Meciul s-a disputat la 30 iunie, la Bordeaux şi a consemnat eliminarea tricolorilor din competiție.

În ciuda faptului că performanța realizată la *Coupe du Monde* a fost inferioară aceleia din SUA . 1994, unde am fost la un pas de semifinale şi chiar a celei de la *Coppa del Mondo*, unde tot în "optimi" am pierdut calificarea, dar nu prin înfrângere, ci după executarea loviturilor de departajare de la 11 m, FRF a apreciat rezultatul final al participării noastre la Campionatul Mondial din Franța ca fiind un obiectiv îndeplinit.

Nu putem să nu menționăm că în urma acestui Campionat Mondial cel mai mare jucător român al tuturor timpurilor, căpitanul echipei reprezentative, **Gheorghe Hagi, şi-a anunțat retragerea de la echipa reprezentativă**.

Campionatul Mondial din Franța aduce o premieră în istoria turneelor finale şi anume participarea a 32 de echipe reprezentative.

Finala Ligii Campionilor în sezonul 1998-1999 aduce față în față Manchester United şi Bayern Munchen, într-un meci care a făcut să curgă multă cerneală, un meci care a demonstrat încă odată frumusețea şi spectaculozitatea fotbalului.

Evoluția spectaculoasă a scorului până la fluierul de final al jocului a confirmat, dacă mai era necesar, că fotbalul se joacă din minutul 1 pană în minutul 90, sau, dacă putem spune, până când fluieră arbitrul. Deşi a condus cu 1-0 o bună perioadă din timp, Bayern a trebuit să se recunoască învinsă de tenacitatea englezilor, care au înscris două goluri în minutele de prelungire a jocului, adjudecându-şi astfel trofeul.

Din acel moment, trofeul care răsplăteşte câştigătoarea Ligii Campionilor trece Canalul Mânecii ajungând în Anglia.

În Cupa Cupelor, Lazio Roma se impune, câştigând trofeul în dauna spaniolilor de la Real Mallorca, Cupa UEFA intrând în posesia altei echipe italiene, AC Parma, în urma finalei disputate cu echipa franceză Olympique Marseille.

An de vârf în viața fotbalului internațional, 1998 a debutat la 18 ianuarie cu tragerea la sorți, la Gand, în Belgia, a preliminariilor pentru **Campionatul European** din anul 2000**.**

România a fost repartizată în grupa a VII-a, împreună cu Portugalia, Slovacia, Ungaria, Lichtenstein şi Azerbaidjan.

Meciurile de calificare s-au disputat în perioada 05.IX.1998 - 09.X.1999!

Prima jumătate a anului **1998** a mai marcat un eveniment de o mare importanță în viața fotbalului nostru, **Federației Române de Fotbal revenindu-i cinstea de a organiza pentru prima oară turneul final al Campionatului European de Tineret.**

Competiția s-a desfăşurat numai în Bucureşti în perioada **23-31 mai** şi s-a încheiat cu victoria echipei Olandei, care în finală a învins Grecia.

Comportarea tinerilor noştri tricolori a fost, ca rezultat, lamentabilă, ei terminând întrecerea pe ultimul loc în clasament, după trei

înfrângeri în fața Olandei, Germaniei şi Rusiei.

Dar, cum fotbalul nu se opreşte în loc după un succes, nici după un eşec, toate gândurile au început să se îndrepte către viitoarea competiție majoră internațională, **Campionatul Europei din anul 2000.**

Anul 1999 a fost decisiv pentru calificarea la EURO 2000.

Pierzând, la Bucureşti, meciul cu Portugalia, "naționala" de tineret a țării ratează calificarea la Olimpiada de la Sydney.

În schimb, **prima reprezentativă, învingând la 9 octombrie în deplasare cu 4 - 1 pe Liechtenstein, câştigă, neînvinsă, grupa preliminară calificându-se pe primul loc la turneul final al CAMPIONATULUI EUROPEAN din anul 2000.**

Două importante evenimente rețin atenția iubitorilor de fotbal din luna decembrie. Mai întâi, la data de **7** a avut loc **tragerea la sorți pentru preliminariile Campionatului Mondial din anul 2002. România se va afla alături de echipele Italiei, Ungariei, Lituaniei şi Georgiei.**

A urmat **apoi tragerea la sorți, pe grupe, pentru turneul final al EURO 2000, echipa țării noastre urmând a juca cu Germania, Anglia şi Portugalia.**

Între 10 iunie şi 2 iulie s-a desfăşurat în Belgia şi Olanda turneul final al CAMPIONATULUI EUROPEAN.

Făcând parte din prima grupă a finalelor, alături de Germania (campioană a Europei *en-titre*), Anglia şi Portugalia, **echipa noastră națională,** condusă de Emeric Jenei, a obținut următoarele rezultate: 1-1 cu Germania, 0-1 cu Portugalia, 3-2 cu Anglia şi **s-a calificat în optimile de finală ale competiției, unde a întâlnit Italia, de care a fost întrecută cu 2-0,** părăsind astfel întrecerea. Titlul de campioană a Europei a revenit Franței (2-1 în finala cu Italia).

În cupele europene, echipele noastre au avut o comportare sub orice critică, fiind eliminate încă din tururile preliminare, cu mici excepții (în jocurile cu formații cvasi-necunoscute pe plan internațional).

Astfel "Dinamo", în "Champions League", a pierdut în turul 2 preliminar cu 3-4 şi 1-3 în confruntarea cu "Polonia" Varşovia.

În Cupa UEFA, “Universitatea” Craiova (1-1 şi 0-1 cu “Pobeda” Macedonia) a părăsit din preliminarii competiția. “Rapid” (3-0 şi 0-1 cu “Astarak” Armenia) a mai disputat un meci dublu cu “Liverpool” (0-1 şi 0-0), după care n-a mai apucat să intre în întrecerea propriu-zisă.

O comportare ceva mai bună a avut, în schimb, “Ceahlăul” Piatra Neamț, care în Cupa Intertoto a ajuns să intre în turul 3, până atunci eliminând pe “Trans Narva“ (Estonia) cu 5-2 şi 4-2, pe “Mallorca” (Spania) cu 3-1 şi 1-2, eliminată fiind de Austria Viena cu 2-2 şi 0-3.

La începutul lunii august, Ladislau Bölöni preia de la Emeric Jenei frâiele primei reprezentative cu care în toamna anului debutează în preliminariile Campionatul Mondial, ediția 2002 din Japonia şi Coreea de Sud.

Primele rezultate ale echipei naționale nu sunt deloc încurajatoare. Mai întâi o victorie chinuită, pe teren propriu, cu Lituania (1-0) şi apoi un eşec clar în deplasare, cu Italia (0-3).

Uzura firească a tricolorilor care au scris o pagină glorioasă în istoria soccerului național, dar şi fondul valoric din ce în ce mai sărac, datorită interesului scăzut față de schimbul de mâine, sunt principalele argumente care ne fac să înțelegem că a venit vremea (cam târziu desigur) unui nou început în viața fotbalului românesc.

Ladislau Bölöni se retrage de la conducerea echipei naționale optând pentru postul de antrenor la echipa portugheză Sporting Lisabona (unde, în 2002 va câştiga titlul de campioană şi Cupa Portugaliei).

Gheorghe Hagi, abia retras ca jucător, preia frâiele primei reprezentative având ca obiectiv calificarea la turneul final al Campionatul Mondial din 2002.

Clasată pe locul al doilea în grupa preliminară, după Italia, echipa noastră a susținut un meci dublu de baraj cu Slovenia. În prima partidă disputată la Ljubljana, în noiembrie, slovenii au câştigat cu 2-1. În meciul revanşă, din 14 noiembrie de la Bucureşti, scorul a fost 1-1 şi noi am ratat ocazia de a reintra în lumea marelui fotbal internațional.

În această situație, **Gheorghe Hagi demisionează de la conducerea echipei naționale.**

La 31 mai 2002 s-a dat startul ediției cu nr. 17 al Turneului Final al Campionatul Mondial din Japonia şi Coreea de Sud, încheiat cu victoria finală a Braziliei, aflată la al cincilea titlu mondial cucerit.

Studiu individual

Din literatura de specialitate şi din mass-media, încercați să actualizați această unitate de curs.

Vă rugăm să elaborați o enumerare cronologică a principalelor momente importante din istoria jocului de fotbal.

Rezumat

Jocul de fotbal a devenit în ultimul timp un adevărat fenomen social. Din ce în ce mai mulți oameni au activități conexe acestui fenomen (mass-media, spectatori, etc.), sau activități directe (profesori de educație fizică, antrenori, conducători de cluburi, etc.).

Tocmai de aceea prezenta unitate de curs încearcă să prezinte un sumar istoric al apariției şi dezvoltării acestui joc sportiv pe scara timpului, istoric, care considerăm noi, este esențial pentru acei dintre noi care vor folosi în cadrul profesiei lor orice mijloc de acționare din fotbal.

Bibliografie

1. Alexe N. (coord.) E*nciclopedia educației fizice şi sportului din România – vol.I,* Ed. Aramis, Bucureşti, 2002;
2. Balint, Gh. *Istoria jocului de fotbal* Note de curs pentru studenți, Universitatea din Bacău, 1997;
3. Balint, Gh., Panait C. *Fotbal pentru toți*, Editura Egal, Bacău, 2000;
4. Balint, Gh. *Bazele jocului de fotbal*, Editura Alma Mater, Bacău, 2002;
5. Balint, Gh. *Fotbal – Curs de bază,* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
6. Bănciulescu V. – *Mai mult decât o victorie*, Editura Albatros, Bucureşti, 1986;
7. Cojocaru D. Ionescu M. – *La porțile fotbalului*, Editura Stadion, Bucureşti, 1976;
8. Flamaropol M. – *Fotbal – cadran românesc*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1986;
9. Ghibu E., Todan I. – *Sportul românesc de-a lungul anilor*, Editura Stadion, Bucureşti, 1970;
10. Hoştiuc N. *Fotbal – tehnica, tactica, metodica,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2000.
11. Hoştiuc N. *Fotbal – Curs de specializare,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2002.
12. Kirițescu C. – *Palestrica*, Ed. Uniunii de Cultură Fizică şi Sport, Bucureşti, 1964;
13. Ionescu M., Tudoran M. – *Fotbalul mondial de-a lungul anilor*, Ed. Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
14. Ionescu M.. Tudoran M. – *Fotbal – de la A la Z*, Ed. Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
15. Kirițescu C. – *Palestrica*, Ed. Uniunii de Cultură Fizică şi

Sport, Bucureşti, 1964;

16. Motroc I. – *Curs de fotbal*, Ed. A.N.E.F.S. Bucureşti, 1986;
17. Nobilescu Şt. – *Retro sport - mică enciclopedie*, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1996;
18. Stănculescu G. *Fotbal – curs de bază*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 1992;
19. Stănculescu G. *Fotbalul cu studenții*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2002;
20. Stănculescu G. *Teoria jocului de fotbal*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2003;
21. Teaşcă C. *Din nou pe meridianele fotbalului*, Ed. UCFS, Bucureşti, 1967;
22. Zapletal M. Mică enciclopedie a jocurilor, Ed. Sport-Turism, Bucureşti, 1984;
23. *** – Colecția ziarului *Fotbal Plus*;
24. *** – Colecția ziarului *Gazeta Sporturilor, 1993-2000*;
25. *** – Colecția ziarului *Pro Sport, 1997-2000*;
26. *** – Colecția ziarului *Sportul Românesc*;

Internet

1. http://www.fifa.com - Federația Internațională de Fotbal Asociație
2. http://www.frf.ro - Federația Română de Fotbal
3. http://www.internationalsocceronline.com
4. http://www.uefa.com - Uniunea Europeană de Fotbal Asociație
5. http://www.romaniansoccer.ro
6. http://www.arttoday.com
7. http://soccernet.espn.go.com
8. http://www.fotbal.net
9. http://www.stelisti.ro

10. http://www.primariatm.ro/album/media/Liceul_Piaristilor.jpg
11. http://www.spartacus.schoolnet.co.uk.

Fişa de evaluare a unității de curs

- Istoricul jocului de fotbal -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notaţi aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

_____

_____

_____

_____

_____

Istoricul jocului de fotbal în România

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor izvoare documentare care fac referire la apariția jocului de fotbal în România;
- Prezentarea principalelor date istorice cu privire la organizarea fotbalului din România;

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- Să analizeze cele mai importante izvoare documentare care fac referire la apariția jocului de fotbal din România;
- Să demonstreze modul progresiv în care s-au constituit principalele organisme de organizare şi conducere a fotbalului din România.
- Să enumere principalele competiții de fotbal organizate în decursul anilor în România;
- Să identifice primele echipe de fotbal constituite în țara noastră.

Istoricul jocului de fotbal în România 53
Scopul unității de curs 53
Obiective operaționale 53
Istoricul jocului de fotbal în România 56
Studiu individual 105
Rezumat 105
Bibliografie 106
Fişa de evaluare a unității de curs 107

Istoricul jocului de fotbal în România

Despre apariția jocului de fotbal în țara noastră au circulat şi încă mai circulă numeroase versiuni. În decursul anilor, ele au fost difuzate în mass-media şi chiar în unele lucrări de specialitate, fără a avea, din păcate, vreun suport documentar.

Astfel, **Mario Gebauer**, unul din vechii conducători ai activității fotbalistice din România, a încercat să acrediteze versiunea după care **mingea de fotbal ar fi apărut pentru prima oară în Bucureşti**, în anul **1899**, însuşi susținătorul acestei datări fiind posesorul unei astfel de mingi încă din anul 1904.

Deşi posibil, ne simțim datori să observăm că această afirmație nu este sprijinită de vreun izvor documentar, deşi în ziarul **„Ecoul sportiv" din 15 ianuarie 1922**, acelaşi **Gebauer** ne informează cum se alcătuiau echipele şi se desfăşurau jocurile pe acea vreme:

> „ *... cum se certau doi jucători mai de seamă, fiecare dintre ei îşi recruta câțiva partizani şi a doua zi auzeai că s-a format cutare sau cutare club*. În ceea ce priveşte alcătuirea unei astfel de echipe, din acelaşi ziar, aflăm: *Pe atunci un căpitan, ca să-şi aleagă echipa pe teren, trebuia să promită echipierilor săi cel puțin câte o friptură şi o halbă de bere - şi dacă echipa ieşea învingătoare, un butoi de bere era pus la bătaie*
>
> *... Ca să adune echipa pe teren era altă dandana. Un birjar, şi încă unul de lux, era angajat cu ziua ca să treacă pe la fiecare echipier şi să-l poftească pe teren*.".

Lazăr Breyer, un alt „pionier" al fotbalului nostru, întors în țară după studiile făcute la Viena, notează în jurnalul său că în **1908** a văzut pentru prima dată **în Bucureşti un joc de fotbal**, practicat de tineri străini pe terenul de la Capul Podului (Piața Parlamentului de astăzi).

Pornind de la aceste versiuni, am considerat necesară o atentă informare bibliografică, menită să descopere adevărul despre

apariția fotbalului în țara noastră.

În acest sens, cele mai cuprinzătoare sinteze a datelor privitoare la istoricul fotbalului românesc le considerăm a fi:

- **Enciclopedia educației fizice şi sportului din România – Vol.I** având ca şi coordonator al lucrării pe Nicu Alexe (Ed.Aramis, 2002),
- **Sportul românesc de-a lungul anilor** de Emil Ghibu şi Ioan Todan (Ed. Stadion, 1970),
- **Fotbal de la A la Z** de Mihai Ionescu şi Mircea Tudoran (Ed. Sport-Turism, 1985), şi
- **Fotbal - cadran românesc** de Mihai Flamaropol (Ed. Sport-Turism, 1986).

În urma culegerii de date din aceste lucrări citate mai sus (şi nu numai) putem să afirmăm că cele mai vechi date despre practicarea acestui joc sportiv pe teritoriul patriei noastre sunt cele transmise de **Gheorghe Nicolăiță** şi **Ion Sîrbuț** (**„Sportul orădean - îndeplinirile şi speranțele noastre”**), care ne transmit că:

> *„ ... prin 1888 un grup de tineri bătea mingea pe terenurile virane din împrejurimile Aradului*.”.

Tot din acelaşi izvor documentar putem afla că tot în oraşul de pe Mureş, **pe la 1890**, îşi face apariția **o formație de fotbal condusă de** medicul stomatolog **Iuliu Weiner**, despre care se presupune că întors din Anglia, unde şi-a desfăşurat studiile, a adus de la Londra **„prima minge de fotbal din țara noastră”**.

Weiner face o entuziastă propagandă jocului de fotbal, povestind şi demonstrând practic, pe trenul din fața actualului Liceu numărul 1 din Arad, cum se desfăşoară acest joc sportiv.

Demonstrațiile au avut ecou numai în rândurile tineretului, nu şi în acela al conducătorilor mişcării sportive din acele timpuri, aceştia respingând propunerile lui Weiner privind introducerea fotbalului în programul „Asociației arădene de gimnastică”, ba mai mult, interzicând şi orice altă demonstrație.

Regulamente aproximative ale noului joc au început să fie **publicate la Bucureşti (1893)** şi **la Arad (1898).**

Primul regulament de fotbal publicat în țara noastră îl datorăm **profesorului Dimitrie Ionescu** de la liceul „Gheorghe Lazăr” din Bucureşti. Acest regulament era încadrat în **„Tratatul de jocuri şcolare pentru uzul tuturor şcolilor de ambele sexe”**, şi a apărut în anul **1895**. În anul **1897**, se organizează la **Timişoara primele meciuri de fotbal**, între echipe de elevi. Ca o coincidență, tinerii fotbalişti timişoreni îşi disputau partidele pe „Câmpul târgului”, de pe ... „Calea Aradului”..

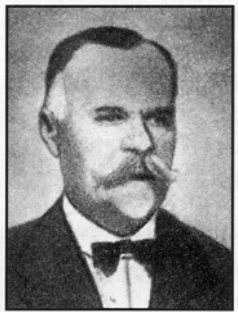

Foto 29. Profesorul Dimitrie Ionescu

Ca o continuare firească a dezvoltării acestui joc sportiv, în data de **11 iunie 1899 ziarul** local **„Közlöny” („Informația”)** îşi anunța cititorii că:

> *„La 25 iunie, fotbalul va fi prezentat pentru prima oară la Timişoara, pe terenul Velocitas, cu ocazia serbărilor şcolare organizate de Liceul Piariştilor”.”*

Organizatorul acestui joc de fotbal a fost profesorul de gimnastică Carol Müller.

Tot în **1899 (5 iulie)** se înființează **„Societatea de Fotbal din Arad”**, înlocuită ulterior de „Clubul Atletic Arad”.

În acelaşi an, la 2 noiembrie, echipa arădeană a primit vizita echipei studențeşti „Politehnica” din Budapesta, în fața căreia a pierdut cu 0-10 (0-4).

Fotbalul îşi face apariția în anul 1901 şi în alte centre transilvănene, ca Oradea, Lugoj, Baia Mare.

Un an mai târziu (**1902**) se înființează **„Fotbal Club Timişoara”** care susține, la **20 august 1902, primul meci intercluburi**, în compania echipei din Lugoj. Partida s-a disputat pe terenul din Bulevardul Mihai Viteazul, şi, spre deziluzia celor 100 de spectatori, gazdele au pierdut cu 2-3.

Arbitrul acestei partide istorice a fost Ernest Hoos din Lugoj.

În Bucureşti, echipe organizate în cadrul unor cluburi apar ceva mai târziu.

Primul club, numit **„Olympia”**, alcătuit în majoritate din funcționari

germani, ia ființă în anul **1904**.

Foto 30. Echipa Olympia, 1909

În anul **1906**, la **Ploieşti**, apare **echipa „United FC”** a salariaților americani şi olandezi de la întreprinderile petrolifere. Alte echipe care s-au format mai târziu au fost: „Bukarest” (1912), „Colțea” şi „Cercul Atletic Bucureştean”.

Deocamdată, **prima cronică românească a jocului de fotbal** este aceea dintre două echipe bucureştene, cronică publicată sub titlul **„Matchul de foot-ball de la şosea”** în numărul 6, din **4 decembrie 1907**, al revistei **„Din lumea sporturilor”**, publicație apărută sub conducerea cunoscutului campion de „greco-romane”, Mitică Dona.

Pentru valoarea sa de document, cât şi pentru savoarea stilului în care este redactat, redăm integral şi fără modificări ortografice textul acestei cronici sportive:

> *„Duminică, 2 Decembrie a avut loc pe platoul din fața rondului al doilea, o interesantă partidă de foot-ball între Olympia societate de gimnastică germană şi Roma, societate sportivă, formată din funcționarii societății de petrol Româno-americană. Amintim că aceste jocuri s-au dat pentru prima dată la noi (s.n.). Grupul societății Olympia purta veste roşii şi era sub conducerea d-lui*

Kutscher, grupul societății engleze Roma purtau veste albastre şi erau sub conducerea d-lui A. Jeffreys. Arbitrul a fost ales d. Middleton, englez. Jocul a început la orele 2 şi jumătate, şi s-a terminat la orele 4 şi jumătate.

Grupul englez Roma a luat 7 puncte, iar cel german, Olympia, a luat numai un punct. Grupul englez a fost proclamat învingător. Roma s-a arătat cu adevărat superioară în luptă. Plini de agerime şi în ordinea cea mai perfectă, englezii se vedeau pretutindeni luptînd cîte odată trei englezi contra unui german. Grupului german i-a lipsit ordinea şi mai ales vigilența necesară pentru a urmări jocurile capricioase ale mingei, totuşi, am observat printre dînşii luptători foarte isteți.

Pentru joia viitoare, grupul englez Roma a invitat la un match grupul sportiv al societății Colentina. Matchul acesta se anunță foarte interesant întrucît lupta se angajează între două grupuri engleze.".

Cronica „matchului" anunțat n-a mai apărut, dar acest prim articol din 4 decembrie 1907 este relevator, în acelaşi timp constituindu-se în „certificatul de naştere" al fotbalului bucureştean.

În intenția de a prezenta amănunte privind regulamentul acestui joc, în numărul imediat următor al aceleaşi reviste, apare un articol intitulat **„Practica foot-ball-ului"**, articol pe care îl vom reda în continuare, fără nici o omisiune:

„Precum se ştie, jocul constă în lupte ce se angajează între două partide. Fiecare partidă are cîte 11 luptători. Arena este un cîmp uneori cu o formă dreptunghiulară, lungă de 100 de metri. La ambele extremități se află doi stîlpi înalți de 2 metri şi 40, la distanță unul de altul de 6 metri 30, uniți printr-o bară transversală, astfel încît să dea aparența unor porți aşezate față în față şi care se numeşte goal. În joc se întrebuințează o minge mare de piele ovală (n.a. ?!) şi obiectul ambelor partide este de a face ca printr-o lovitură de picior, să azvîrle mingea de mai multe ori prin goalul partidei adverse, iar partida care reuşeşte să scoată mingea de mai multe ori prin goalul partidei adverse, în intervalul de o oră şi jumătate, este proclamată triumfătoare de către arbitrul

jocului, în aclamațiile partidei învinse.”.

Această mostră de regulament al acelui joc, hibrid, de fotbal amestec de fotbal şi rugby denotă precaritatea cunoştinţelor despre fotbal ale gazetarilor sportivi din acele vremuri.

În anul **1909** s-a înființat, în Bucureşti, echipa **„Colentina FC”**, formată din englezii de la fabrica de textile cu acelaşi nume.

Un pas important pe calea organizării mişcării fotbalistice din țara noastră l-a constituit înființarea, în anul **1909**, **„Asociației cluburilor de foot-ball din România”**, având un comitet de conducere format din şase membri, câte doi din fiecare club existent la acea dată: Vierek şi Breyer (Olympia), Koppes şi Maior (F.C. United), Thomson şi Matthews (Colentina).

Şedințele de lucru ale asociației aveau loc săptămânal la Hotelul Bulevard, unde Lazăr Breyer se îngrijea de registrul proceselor verbale, redactate în limbile română şi germană.

După oficializarea ei, tânăra asociație a dotat minicampionatul cu un trofeu numit **„Cupa anuală de foot-ball”**.

Primul „campionat” a fost câştigat de Colentina FC, urmată în clasament de Olympia, la o diferență de numai un punct.

Foto 31. Echipa Colentina FC
De la stânga la dreapta, începând cu rândul de sus: Sparks, Thomson, Ternet, Catteral, O.Donell, Petit, Robertson, Lees, Veroty, Middelton, Dawhurt

Vicecampionii” aveau acum în formație şi mulți jucători români, aproape toți elevi ai Liceului Cantemir.

Dar **cel mai important eveniment fotbalistic al anului 1909** l-a constituit partida disputată la 26 octombrie, pe „Bolta Rece", între selecționata celor trei cluburi şi echipa Clubului sportiv universitar din Cluj („K.K.A.S.).

Oaspeții, mai experimentați, au câştigat destul de greu cu 5 - 4 (3 - 1) în fața a 500 de spectatori plătitori, încasându-se fabuloasa sumă de ... 300 de lei.

Selecționata echipei române:

Dewhurst (căpitan), Winter, Viereck, Brasier, Deen, Gross, Kemeny, Catterol, Pettit, Lees, Matthews.

K.K.A.S.:

Bettner (căpitan), Hirschfeld, Mancinkievici, Wessely, Nyulas, Hecey, Fejer, Nasza, Brunnhuber, Schmidt, Petran.

Ironia soartei, singurul nume cu rezonanță românească era al unui jucător din „străinătate" (Petran). Important este însă faptul că meciul s-a jucat sub privirile câtorva sute de spectatori. Reluată, competiția internă între cele trei echipe a continuat până spre mijlocul iernii. La 6 decembrie, pe „Bolta Rece", Olympia, cu câțiva elevi de liceu în formație, a obținut-o victorie puțin scontată (2-1) asupra rivalei sale din Colentina. Aşadar, micului nostru campionat nu-i lipseau nici surprizele.

Cel mai frumos succes al ambițioşilor fotbalişti de la „Olympia" s-a înregistrat la 17 octombrie 1910, când au reuşit să învingă pe „F.C. United" chiar la Ploieşti, cu 4-1, prin golurile înscrise de Apostolescu şi Breyer (câte două). După această victorie „Revista automobilă", prin redactorul George Costescu, sublinia:

> *„Frumosul spirit de propagandă a fost cultivat de clubul Olimpia, care a reuşit să-şi formeze jucători români din elevi de liceu. Este de dorit ca acest spirit să pătrundă în întreaga țară, atrăgînd pe cei din cursul superior spre acest sport atît de compatibil cu tineretul şcolar.".*

Iată lotul acestei echipe: Dragomirescu, Middleton, Apostolescu, Breyer, Bărbulescu, Salay, Gebauer, Roman, Davila, Viereck, Enescu, Anton, Obody.

Tot în anul **1910**, la **Timişoara**, se înființează clubul **„Chinezul"**,

care va deveni celebru în fotbalul românesc o perioadă îndelungată. Denumirea acestui club provine, după C. Bucur - „Contribuții la studiul istoricului educației fizice în Banat", de la Pavel Cneazul, căpitan al lui Matei Corvin şi Ban al Timişoarei în secolul al XV-lea.

Interesantă este încercarea de a traduce unii termeni fotbalistici în limba română.

Astfel, compartimentele echipei erau denumite: **„păzitorul porții, apărători, intermediari, înaintaşi"** sau **„păzitorul porții, apărători, demiapărători, atacarea"**.

La patru ani de la data consemnării primului meci de fotbal în Bucureşti, nu mai putea fi vorba de ignoranță în aplicarea regulamentului de joc. Echipele dispuneau acum şi de echipament corespunzător, iar mingile speciale din piele nu se mai importau, confecționarea lor fiind asigurată de câteva ateliere din capitală. „Olympia" şi-a ales un nou preşedinte, în persoana industriaşului Hans Herzog, care a donat campionatului o cupă de argint.

În anul **1911**, echipa turcă **„Galata-Sarai"** din Istanbul joacă la Bucureşti cu o selecționată a oraşului formată numai din străini. Deşi la pauză selecționata bucureşteană conducea cu 2-1, ea a fost învinsă în cele din urmă cu categoricul scor de 7-2.

Foto 32. Echipa de fotbal a Bucureştiului (jos) şi echipa Galata Sarai (sus)

În primăvara anului **1912** apare la **Bucureşti** o nouă echipă de fotbal: **„Bukarest F.C."**, formată din jucători englezi şi olandezi.

Fără virtuți tehnice excepționale, echipa era o prezență agreabilă pe teren, datorită tricourilor de mătase verde pe care aveau brodată emblema oraşului Bucureşti.

Preşedintele acestui club (Hense senior), în vârstă de 50 de ani, juca încă alături de fiul său, fotbalul fiind pasiunea familiei.

Cu patru echipe, cărora li se vor alătura curând şi altele, fotbalul românesc depăşea vârsta ingrată a începuturilor, evoluând spre un campionat veritabil.

Tot în această perioadă, ca urmare a răspândirii jocului în rândurile elevilor şi ale unor cadre didactice, a fost organizat, la inițiativa directorului Liceului „Gheorghe Lazăr", Marin Dumitrescu, secondat de profesorul de engleză Henry Waltrek, **campionatul interşcolar**.

Drept stimulent pentru această competiție, Ion Cămărăşescu, directorul „Revistei Sportive", a oferit o cupă.

Meciuri aprig disputate au avut loc între 18 aprilie şi 16 mai, perioadă în care reprezentantele liceelor „Matei Basarab", „Mihai Viteazul", „Gheorghe Lazăr" şi „Sfîntul Sava" au luptat pentru cucerirea **„Cupei şcolare Ion Cămărăşescu"**.

Victoria finală în această întrecere a revenit reprezentativei liceului „Matei Basarab" care a învins în finală (3-0) echipa de la „Mihai Viteazu".

În această perioadă în capitală mai sunt şi alte echipe pe care nu le vom menționa deoarece au avut o existență efemeră.

În vara anului **1912** s-a mai constituit o echipă de fotbal în capitală - **„Cercul Atletic Bucureşti" (C.A.B.)**, în care activau jucători din alte cluburi. Noul club şi-a amenajat un teren la rondul al treilea de pe Şoseaua Kiseleff (în fața actualului Arc de Triumf), care va constitui, mulți ani după aceea, teatrul întâlnirilor fotbalistice ale capitalei. C.A.B.-ului i-a fost imediat acceptată participarea în campionatul țării, alături de celelalte echipe din prima categorie.

Marele eveniment al anului **1912** l-a constituit înființarea **„Federației Societăților de Sport din România" (F.S.S.R.)**, forul organizatoric care va tutela întreaga activitate sportivă românească. La 1 decembrie, statutul federației, care preciza în „dispoziționea fundamentală" că „nimeni nu poate fi admis ca membru al unei societăți afiliate federațiunii dacă nu este amator",

a fost aprobat de delegații prezenți în saloanele „Automobil Clubului Român" din strada C.A. Rosetti.

Din „Comisiunea de Football Asociation" au făcut parte: T.A. Bolton, J.T. Clive, Gogu Niculescu, Cyril Hense şi Nicolof.

Începând cu anul **1913**, **„Comisiunea de Football Asociation"** înregistra aproape zilnic noi cereri de înscriere în activitatea competițională a unor echipe înființate în provincie şi în cartierele mărginaşe ale Bucureştiului.

Formații din Giurgiu, Galați, Brăila, Buzău, etc. solicitau afilierea la F.S.S.R. şi dreptul la participarea în întrecerile fotbalistice oficializate. În Bucureşti au apărut noi grupări fotbalistice, ca „Union", „Victoria", „Colțea", „Gloria", toate repartizate în categoria a II-a districtuală.

În luna aprilie a acestui an, a fost reluat contactul cu echipele din Transilvania, prin turneul întreprins de combinata bucureşteană Colentina - Bukarest la Timişoara şi Arad (1-2 la Arad şi 1-3 la Timişoara).

După încheierea acestui turneu s-a reluat campionatul intern dotat cu **„Cupa de Argint" („Herzog")**, pe care au cucerit-o englezii de la Colentina FC.

Anul 1914 începea cu perspective sumbre pentru pacea omenirii. Din cauza problemelor tot mai grave ale politicii externe, activitatea fotbalistică de pe teritoriul țării noastre cunoaşte o relativă stagnare, până în anul 1919 când, printr-o amplă reorganizare, sportul căpăta valențe superioare pe tot cuprinsul României întregite.

Mario Gebauer a luat inițiativa înființării **„Uniunii Cluburilor de Fotbal"**, care avea drept sarcină de a coordona şi dirija activitatea fotbalistică de pe tot cuprinsul României mari.

În acelaşi an (**1919**) a avut loc şi **prima participare românească la un turneu internațional**, cu ocazia desfăşurării la **Paris** a **„Jocurilor Interaliate"**. La această competiție internațională, echipa de fotbal, alcătuită ad-hoc şi slab antrenată, a pierdut toate cele trei meciuri disputate: 0 - 4 cu Franța, 1 - 5 cu Italia, 2 - 3 cu Grecia.

În timpul conflagrației mondiale echipele cu jucători străini („Colentina FC", „Bukarest F.C.", „Olympia") se desființează.

Singurul club format din cetățeni străini rămăsese „Prahova Ploieşti", care îşi va ataşa şi câțiva jucători români.

Pentru o mai bună coordonare a activității fotbalistice din întreaga țară, la adunarea generală a F.S.S.R. din **3 decembrie 1919** a fost aleasă o **„Comisie de fotbal"**, compusă din doctorul Sabu (preşedinte), D. Bărbulescu, G. Dragomirescu, E. Felix şi M. Muşetescu, membri. **Comisia**, cu sediul în strada Corabiei numărul 6, **a devenit forul conducător al fotbalului românesc**.

În scurt timp, pe adresa noii comisii au sosit zeci de cereri de afiliere expediate de cluburi din Transilvania, Banat, Oltenia, Moldova şi Dobrogea.

Iată ce scria revista bucureşteană **„Viața sportivă**" în primul ei număr, la **1 noiembrie 1919**:

> *„Între sporturile ce se practică la noi, putem afirma că nu a izbutit nici unul să cîştige mai mulți aderenți ca Foot-ball Asociație".*

Dintre evenimentele fotbalistice ale anului 1920 consemnăm invitația la „Jocurile Olimpice de la Anvers", unde țara noastră nu a putut participa din lipsă de fonduri.

Odată cu anul 1921, activitatea fotbalistică organizată ia amploare pe tot cuprinsul țării. Întâlnirile frecvente ale echipelor din vechea Românie cu formații din Transilvania şi Banat au ridicat nivelul calitativ al jocului, conferindu-i un plus de fantezie şi dinamism.

Începând din acest an, meciurile de campionat se vor disputa pe grupe teritoriale, stabilite printr-o adunare generală a F.S.S.R., în care s-a decis repartizarea echipelor în şapte regiuni: Vest (Banatul, Aradul şi Hunedoara), Braşov, Cluj, Bucovina, Moldova, Muntenia şi Dobrogea.

Partidele amicale se organizau fără nici o restricție teritorială, la libera alegere a cluburilor sau la inițiativa Comisiei de fotbal.

Pentru a familiariza publicul bucureştean cu jocul echipelor din Ardeal şi Banat, Comisia de fotbal a organizat la **19 iunie** un meci între formațiile **„Chinezul"** (Timişoara) şi **„Braşovia"**.

Cu această ocazie s-au tipărit bilete pentru locurile numerotate în tribunele stadionului F.S.S.R. de la Şosea. „Chinezul" a învins „Braşovia" cu 3 - 1.

După câțiva ani de la terminarea războiului, au revenit în țară şi cetățenii străini care plecaseră să-şi facă datoria pe front. Ei au reînființat echipa de fotbal **„F. C. United" (Ploieşti)**, fără să o înscrie însă în campionatul oficial.

Anul **1921** este însă important şi din alt punct de vedere - are loc la **Timişoara**: **„Congresul general al arbitrilor de fotbal"**, marcând **înființarea „Asociațiunii Arbitrilor de Fotbal - Asociație din România"**, activitatea arbitrilor din țara noastră urmând a se desfăşura în cadru organizat şi independent, odată cu constituirea acesteia.

În anul **1922** activitatea competițională continuă paralel cu întâlnirile intercluburi şi interoraşe, se extind şi primesc caracter de regularitate campionatele de juniori, iar pe plan internațional sunt semnalate meciuri intercluburi, interoraşe şi ale reprezentativei țării. Apar forme de profesionism deghizat în Banat şi Transilvania, precum şi tendințe de independență față de F.S.S.R.

În vederea organizării superioare a activității fotbalistice, s-a publicat la începutul anului 1922, un regulament - program pentru perioada 1 septembrie 1922 - 31 august 1923. Un obiectiv important, în cadrul acestui program, era acela de a stabili contacte cu fotbalul din alte țări, la nivelul reprezentativelor naționale şi al selecționatelor orăşeneşti.

Un prim pas în această nouă direcție s-a făcut, de comun acord, cu Federația iugoslavă, stabilindu-se ca anual să se dispute două meciuri: unul între reprezentativele celor două capitale (Belgrad şi Bucureşti), celălalt între reprezentativele României şi Iugoslaviei.

Primul meci inter-capitale s-a disputat la **9 aprilie 1922**, pe terenul F.S.S.R., înzestrat pentru acest eveniment cu o nouă tribună de lemn.

La acest meci s-a înregistrat un număr record de spectatori, cam 7000, prețul biletelor fiind de 20 de lei la tribună (sumă considerabilă la aceea vreme) şi 5 lei pentru un loc în picioare pe marginea terenului.

Fanfara militară a intonat în deschidere imnurile de stat ale Iugoslaviei şi României, delectând publicul şi între reprize.

La apelul arbitrului iugoslav Simonovici, jucătorii s-au aliniat în următoarele formații:

Belgrad: Urbanici, Porovici, Popovici, Georgevici, Zdravcovici, Mihailovici, Vasilievici, Mitrovici, Noici, Simici, Zivcovici.

Bucureşti: Stroescu, Panaitescu, Tase Protopopescu, Bădiceanu, Ferrero, Deleanu, Hillard, Ionescu, Oaje, Bode, Charles.

Scor final: 2 - 2.

Întâlnirea dintre „Tricolor" şi „Beogradski", programată pentru ziua următoare s-a amânat din cauza timpului nefavorabil, disputându-se la 11 aprilie, fotbaliştii de la „Tricolor" suferind o severă înfrângere (0-9) în fața echipei campioane a lugoslaviei.

Pentru alcătuirea formațiilor noastre, din meciurile revanşă, Comisia de fotbal a numit ca selecționer unic pe clujeanul Teofil Moraru.

Meciul cel mare, **România - Iugoslavia**, s-a disputat la **8 iunie 1922**, pe **stadionul Topsidere** din **Belgrad**, în prezența a 6000 de spectatori.

În formația noastră au evoluat:

Ritter („Chinezul"), **Szilagyi** („M.T.G."), **Hirsch** („K.A.C."), Iacob („Haggibor"), **Kinigli** („C.A.O."), **Zimmermann** („T.A.C."), **Guga** („Universitatea"), **Frech** („Chinezul"), **Schiller** („Chinezul"), **Ronay** („C.A.O.") şi **Auer** („A.M.T.E.").

Scorul final al acestei întâlniri a dat câştig de cauză echipei române, 2-1 (1-1 la pauză) prin golurile înscrise de Guga şi Ronay.

Astfel, **România câştiga la Belgrad „Cupa Regele Alexandru"**, înscriind în analele fotbalului românesc primul meci (exceptând participarea la „Jocurile militare interaliate) şi prima victorie a reprezentativei.

Prima finală a campionatului național s-a disputat la **Timişoara**, unde echipa gazdă - **„Chinezul"** - a reuşit să câştige primul titlu de campioană a României reîntregite, dispunând cu 5 - 2 (2 - 1) de formația clujeană „Victoria", lipsită de doi titulari.

Pe **11 iunie 1922**, **„Chinezul"** a întâlnit la Bucureşti echipa „C.A.O." (Oradea) într-o partidă decisivă pentru câştigarea **„Cupei Mara"**. Meciul încheindu-se la egalitate (0 - 0), echipa timişoreană

a rămas în posesia Cupei cucerite cu un an în urmă.

Tot la egalitate (1-1) s-a terminat şi partida susținută pe 3 septembrie de reprezentativa noastră la Cernăuți împotriva „națională” Poloniei.

În primul trimestru al anului **1923**, **F.S.S.R. se afiliază** unor federații internaționale pe ramuri de sport (rugby, tenis, atletism), între care şi **la „Federația Internațională de Fotbal Asociație” (F.I.F.A.).**

Principala preocupare fotbalistică, pe plan intern, a anului 1924, o constituie selecționarea şi pregătirea echipei olimpice, care va trebui să evolueze la „Jocurile Olimpice” de la Paris. Dar la Paris „11”-le nostru va fi eliminat de Olanda cu scorul de 6-0.

Din anul **1925** există un **Regulament al „Asociațiunii Arbitrilor de Fotbal - Asociație din România”** aprobat în şedința „Comisiei centrale de arbitri” a acestei asociații ce a avut loc la data de **28 aprilie 1925** şi a fost pus în aplicare începând cu data de 15 mai 1925, semnat „din încredințarea Comisiunii Centrale de Football-Asociație” de către Camil Manoilă - preşedinte şi contrasemnat de Liviu Iuga - secretarul acesteia.

Din circulara cu care este trimis acest regulament subcomisiilor regionale şi tuturor arbitrilor de fotbal rezultă că organul central al arbitrilor îşi avea sediul în Bucureşti, dar funcționa la Arad şi avea, la acea dată, ca preşedinte pe doctorul Sabin Vățianu, iar ca secretar general pe Eugen Şincai.

Din acest regulament rezultă că **arbitrii de fotbal:**

> „**formează**, în cadrul Comisiunii Centrale de Football-Asociație a F.S.S.R., **o asociațiune autonomă**”.

În anul **1925**, la Bucureşti, se deschide **prima şcoală de arbitri din România.**

Activitatea competițională internațională la nivel de cluburi este tot mai largă, în țară venind echipe din Austria, Ungaria, Bulgaria, Iugoslavia.

Juventus este prima echipă bucureşteană (**1926**) care îşi dispută **finala „Campionatului național”**, pe care o va pierde cu scorul de 3 - 0 în favoarea echipei **„Chinezul” din Timişoara**. După această înfrângere, echipa „Juventus” îl angajează ca antrenor pe **J.**

Hlavay (Ungaria), primul antrenor străin angajat în România.

Foto 33. Chinezul – Bilbao -1926.

Chinezul: Zombory, Steiner II, Hoksary, Steiner I, Vogl, Tessler, Tänzer, Lazar, Wetzer, Semler,Teleki, Matek, Bundi, Roszler

În sânul cluburilor existente, datorită marilor greutăți financiare prin care treceau, se vehiculează ideea trecerii la profesionism (în anul 1927 se şi efectuează o încercare nereuşită), înființarea unei federații profesioniste şi schimbarea formulei competiționale, dar fără succes, astfel încât **între anii 1926 - 1929, în viața fotbalistică, nu se mai înregistrează nici un eveniment notabil**.

În anul 1929 se repune pe ordinea de zi problema „autonomiei sporturilor", iar **la 5 august 1929** parlamentul **votează „Legea educației fizice"** care prevedea că **„organizarea şi administrarea activității sportive din sânul asociațiunilor particulare" vor fi făcute prin „federația lor pe specialități de sport", dar sub egida „Uniunii Federațiilor de Sport din România" (U.F.S.R.).**

La **16 februarie 1930** se constituie **„Federația Română de Fotbal-Asociație" (F.R.F.A.)**, avându-l ca **preşedinte** pe **Aurel Lecuția**, vicepreşedinte - avocat Pavel Nedelcovici, secretar general - Octav Luchide, membri - căpitan C. Dumitrescu, G. Mirion, N. Lucescu, I.

Gheorghiu şi Leonte Silberman.

Anul **1930** poate fi considerat un an de grație al fotbalului românesc, dat fiind faptul că, **datorită secretarului general al nou înființatei F.R.F.A.- Octav Luchide, reprezentativa noastră s-a înscris la „Campionatul Mondial de Fotbal" din Uruguay**, competiție organizată de Jules Rimet, preşedinte al F.I.F.A.

Foto 34. Echipa României la primul Campionat Mondial din Uruguay - 1930.

„Unsprezecele de bază": N.Covaci, I.Deşu, R.Wetzer, Rafinschi, Barbu II (în picioare); Robe, Vogl, Eisenbeisser, Lăpuşneanu, Taco, Burger (jos)

Pe parcursul anului **1931** au loc o serie de evenimente de seamă în istoria fotbalului românesc: se dispută **prima ediție a „Cupei României interligi"**; se încearcă disputarea campionatului pe bază de clasament, dar după primele jocuri se revine la sistemul eliminatoriu, deoarece cluburile nu aveau destule resurse financiare; se reglementează situația juniorilor, în sensul că în partidele de campionat nu sunt admişi copii sub 14 ani, iar până la 18 ani nu este admis transferul jucătorului; reprezentativa țării noastre participă la două competiții internaționale - **„Cupa Balcanilor"** (în finală: România - Bulgaria = 3-5 şi 5-2) şi **„Cupa Europei Centrale"** (pentru reprezentative de amatori (4-1 cu Cehoslovacia şi 0-4 cu Ungaria).

Din toamna anului **1932**, în urma deciziei forului conducător al fotbalului din țara noastră, **campionatul național se dispută în**

sistem divizie, fiind organizate **două serii a câte 7 echipe**.

O statistică a Federației Române de Fotbal din anul 1933 arată că fotbalul ocupă primul loc în rândul disciplinelor sportive practicate în țara noastră cu 380 de grupări fotbalistice şi 16.000 de jucători legitimați.

În acelaşi an se organizează pentru prima dată în istoria fotbalului românesc „**Cupa României"** (alături de cea pe ligi), care va angrena toate echipele de fotbal din țară, în jocuri eliminatorii, ultimele 16 echipe rămase în competiție urmând să joace, după acelaşi sistem, cu cele 16 echipe divizionare „A".

Un fapt inedit pentru acele vremuri este **hotărârea F.R.F. privitoare la faptul că se cere jucătorilor divizionari „A" să treacă normele „Brevetului atletic"** (100 m, săritura în lungime cu elan, săritura în înălțime, aruncarea greutății şi 1500 m), **măsură devenită obligatorie în anii următori**.

De asemenea, în acelaşi an - **1933**, Bucureştiul a găzduit timp de 10 zile **„Balcaniada"** la care au participat, alături de reprezentativa noastră, reprezentativele Bulgariei, Greciei şi Iugoslaviei.

Foto 35. Cele patru echipe naționale participante la Balcaniada din 1933.

Această competiție a fost câştigată de România, reprezentativa țării noastre reuşind ca pe parcursul întregii desfăşurări a competiției să nu primească nici un gol.

În finala împotriva Iugoslaviei, reprezentativa României nu a lăsat adversarilor nici o şansă, detaşându-se încă din prima repriză, când golurile înscrise în ordine de Bindea, Ciolac, Bodola (2) şi Dobay aveau să pecetluiască şi rezultatul final al partidei: 5 - 0.

Pe baza **Legii nr. 104 din 8 mai**, în ziua de **22 iunie 1933** are loc şedința de **înființare a U.F.S.R.**, actul de constituire fiind semnat de preşedinții federațiilor de atletism, fotbal, box, gimnastică, tenis, rugby, natație, scrimă, schi, sporturi de iarnă şi tir.

Cu ocazia primei adunări generale a U.F.S.R. (**25 martie 1934**) statistica oficială indica existența unui număr de 749 asociații sportive grupate astfel: **403 - fotbal**, 52 - tenis şi sporturi de iarnă, 40 - box, 37 - natație, 22 - lupte, 21 - gimnastică, 17 - atletism, câte 16 - schi şi tenis de masă, 14 - scrimă, 13 - călărie, 10 - rugby şi patinaj, 8 - baschet şi volei, câte 7 - ciclism şi canotaj şi 4 - tir.

Începând din toamna aceluiaşi an **se modifică structura Diviziei Naționale, alcătuindu-se o singură serie de 12 echipe şi se înființează „Divizia B", compusă din 5 serii a câte 8 echipe fiecare.**

Până în luna mai la F.R.F. erau afiliate 500 de cluburi cu 25.000 de jucători legitimați. Federația era condusă de Consiliul Federal, alcătuit din membrii Biroului Federal şi câte 2 delegați din fiecare Ligă (cinci la număr: Liga de Nord, Liga de Sud, Liga de Est, Liga de Vest şi Liga de Centru).

La rândul lor, Ligile erau divizate în 37 de districte.

În ceea ce priveşte statutul jucătorilor de fotbal, **F.R.F. aplica „Statutul Italian"**, ceea ce însemna că federația nu făcea nici o deosebire între jucătorii amatori şi cei profesionişti.

Anul **1934** este important deoarece echipa noastră națională participă la **Campionatul Mondial de fotbal din Italia**, dar spre regretul nostru rezultatele obținute nu sunt notabile.

Odată cu anul **1936**, sistemul competițional se modifică din nou restrângându-se **Divizia B la 2 serii a câte 13 echipe şi înființarea Diviziei C, divizie care conținea 5 serii cu un număr variabil de echipe - între 8 şi 12**.

Foto 36. Echipa reprezentativă a anului 1934, participantă la Campionatul Mondial din Italia. Conducători: Costel Rădulescu (penultimul) şi Octav Luchide (ultimul) din dreapta

Deşi fotbalul românesc era zdruncinat de serioase greutăți financiare, **în anul 1937, F.R.F. obligă echipele divizionare A, B şi C să-şi formeze echipe de juniori**, pentru care se organizează un **Campionat Național de Juniori** care s-a desfăşurat în două faze: prima - pe Ligi iar a doua - într-un turneu reunind câştigătoarele primei faze.

Începând cu acelaşi an, structura Diviziei naționale se modifică din nou, trecându-se la împărțirea echipelor participante în două serii a câte 10 echipe fiecare, capii de serie disputându-şi titlul prin două jocuri: tur-retur.

Foto 37. Echipa Venus Bucureşti, campioană națională în anul 1937

În acest an,**1937**, titlul de **campioană a României** este cucerit de echipa **Venus Bucureşti**.

În anul **1938**, se introduc din nou schimbări în structura competițională: **Campionatul Diviziei Naționale se dispută într-o singură serie, cel al Diviziei B în două serii a câte 20 de echipe fiecare, iar Divizia C se desființează**.

În acelaşi an activitatea fotbalistică românească este umbrită prin eşecul reprezentativei noastre în meciul cu reprezentativa Cubei (3-3 şi 1-2) la a treia participare la un Campionat Mondial (Toulouse - 1938).

Începând din anul 1939 activitatea fotbalistică se restrânge ca urmare a declanşării celui de-al doilea război mondial.

În ciuda evenimentelor prilejuite de această conflagrație mondială se încheie Campionatul Divizionar A, reprezentativa României dispută jocuri cu Iugoslavia, Anglia şi Italia, echipa Venus (campioana României) participă la Cupa Europei „Națională" României la Toulouse (Franța) Centrale unde este eliminată chiar din primul tur de Bologna (0-5 şi 1-0).

Activitatea fotbalistică a anului 1940 continuă doar cu cele două competiții de bază - campionatul şi Cupa.

Titlul de campioană îl cucereşte Venus iar **„Cupa României"** este cucerită de **Rapid Bucureşti** după un epilog rar întâlnit: disputarea a patru jocuri pentru desemnarea echipei învingătoare.

În acelaşi an se organizează **o nouă competiție internațională** - **„Cupa Bazinului Dunării"** - cu participarea reprezentativelor Iugoslaviei, României şi Ungariei.

În cadrul **„Cupei Europei Centrale" echipa Rapid Bucureşti ajunge până în finala acestei competiții**, dar din cauza vicisitudinilor războiului, **această finală nu se mai dispută**.

Datorită celui de-al doilea război mondial perioada cuprinsă între anii 1940-1945 este foarte săracă în ceea ce priveşte activitatea fotbalistică din România, majoritatea manifestărilor fotbalistice din această perioadă având un caracter local.

Odată cu anul 1945 se reia activitatea fotbalistică națională şi internațională: în luna septembrie disputându-se primul meci internațional între selecționata Capitalei şi Steaua Roşie Belgrad

(2-5), precum şi partida Ungaria - România (7-2).

În anul **1946 se desfiinţează U.F.S.R.**, **conducerea mişcării sportive fiind preluată de „Organizaţia Sportului Popular" (O.S.P.)** care ia măsuri de dezvoltare a sportului din ţara noastră şi de accelerare a reluării campionatelor naţionale. În acelaşi timp se face un prim pas în desfiinţarea profesionismului din fotbalul românesc - la început prin „îngheţarea" transferărilor iar mai apoi prin interzicerea profesionismului.

În luna august se reia Campionatul Diviziei A (14 echipe), cel al Diviziei B (3 serii a câte 14 echipe) precum şi cel al Diviziei C (12 serii a 12 echipe), această din urmă competiţie fiind desfiinţată în toamna anului următor.

Între **7-13 septembrie 1946**, la **Tirana (Albania)**, se dispută **Balcaniada** unde echipa României ocupă locul al III-lea (România - Bulgaria 2-2; România - Iugoslavia 2-1; România - Albania 0-1).

Populara competiţie **„Cupa României" se reia în anul 1947**, an în care **se înfiinţează „Asociaţia Sportivă Armata Bucureşti"**.

Foto 38. A.S. Armata Bucureşti, strămoşul "Stelei", în anul 1947.

În anul **1948, A.S. Armata Bucureşti** îşi va schimba denumirea în **Clubul Sportiv Armata (C.S.A.)**, din anul **1950** se va numi **Casa Centrală a Armatei (C.C.A.)** iar din anul **1962 - Clubul Sportiv al Armatei - Steaua.**

Foto 39. Echipa "C.S. Armata", câştigătoarea Cupei R.P.R. – 1949.

În ziua de **14 mai 1948** se înființează **„Clubul Sportiv Dinamo Bucureşti"**, **echipa de fotbal a acestui club rezultând din comasarea formațiilor divizionare A - „Unirea Tricolor" şi „Ciocanul".**

Odată cu anul 1950, organizarea competițională a fotbalului românesc suferă noi transformări - se trece, în desfăşurarea campionatelor divizionare A şi B, la sistemul: primăvara - turul şi toamna - returul (sistem la care se renunță în anul 1957, revenindu-se la cel tradițional - mai adecvat condițiilor de climă din țara noastră).

Între 2 şi 14 **august 1953** au loc concursurile sportive internaționale din cadrul celui de-al IV-lea **„Festival Mondial al Tineretului şi Studenților"**, la care echipa României de fotbal se clasează pe locul II - în finală: Ungaria - România 4-3, după ce tricolorii conduseseră cu 3-1.

La **Budapesta** în anul **1954** se dispută **„Jocurile Mondiale Universitare"** la care **echipa reprezentativă de fotbal a României ocupă un onorant loc I** (8-0 cu Coreea, 13-0 cu Belgia, 2-0 cu Cehoslovacia şi 1-0 cu Ungaria).

În anul **1955** se continuă procesul de dezvoltare a fotbalului românesc prin organizarea **unui „Campionat Republican pentru copii"**, **„Cupa de Vară"** - pentru echipele divizionare A şi a unui „**Campionat Republican pentru echipele de tineret"**.

Din **1955** şi până în **1958**, echipa **CCA** a avut următoarea „**echipă de aur**":

Foto 40. „Echipa de aur” a CCA din anii 1955-1958.

În acelaşi an se înregistrează **prima participare a reprezentativei noastre de juniori la Turneul U.E.F.A.**, echipă care ocupă locul I în serie (1-0 cu Franța, 1-0 cu Austria şi 1-1 cu Belgia) şi se mulțumeşte numai cu atât deoarece, competiția s-a desfăşurat fără turneu final.

De asemenea, la concursurile sportive din cadrul **„Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenților" de la Varşovia (1-12 mai 1955) echipa noastră se clasează pe primul loc.**

Anii '50 şi mare parte din deceniul următor se caracterizează, la nivelul reprezentării internaționale, prin rezultate slabe.

În **1961**, **conducerea țării formată numai din comunişti a interzis participarea la preliminariile Mondialelor.**

S-a considerat, la momentul respectiv, că România nu trebuie să dea satisfacție **„imperialiştilor din Occident"**, pierzând întâlnirile cu echipele de dincolo de Cortina de Fier.

Puține au fost rezultatele favorabile chiar şi în meciurile amicale, iar majoritatea au fost obținute în cadrul limitat al Balcanilor.

Prima reprezentativă **a ratat**, pe rând, **calificarea** la turneele finale ale **Olimpiadelor** din **1956** şi **1960** (**în acea perioadă, regulamentul permitea alinierea primelor reprezentative la aceasta competiție**), ale **Mondialelor** din **1954** şi **1958**, precum şi la **Europenele** din **1960**.

Două excepții s-au consemnat în acei ani negri: **calificările la J.O. din 1952 (Helsinki) şi din 1964 (Tokyo).**

În Finlanda am pierdut cu 1-2 în fața Ungariei, un rezultat considerat onorabil având în vedere forța de atunci a maghiarilor.

Dovada amplorii pe care partidul comunist a impus-o jocului de fotbal în țara noastră este reprezentată de faptul că în anul **1960, peste 2.000 de echipe şi-au disputat „Cupa României"**, cupă care a revenit în acel an echipei „Progresul Bucureşti" care a învins în finală cu 2-0 pe „Dinamo Obor Bucureşti" din divizia B.

Anul **1961 este marcat de intensificarea activității fotbalistice internaționale**: selecționata feroviară a României participă pentru a doua oară la „Campionatul Feroviar European" (ocupă locul II); echipa „Steagul Roşu" cucereşte prima ediție a „Cupei Balcanice Intercluburi"; „Progresul Bucureşti" participă la prima ediție a

„Cupei Cupelor"; selecționata divizionară întreprinde un turneu în Brazilia; în luna decembrie „Petrolul Ploieşti" efectuează un turneu în Indonezia pe care îl continuă în Republica Socialistă Vietnam; „Dinamo" Bucureşti participă la un turneu în New York (S.U.A.); etc.

Acest an (**1961**) **va rămâne în istoria fotbalului românesc datorită surprizei de proporții din finala „Cupei României" în care echipa de divizia B - „Arieşul Turda" învingea cu 2-1 pe „Rapid Bucureşti"**.

Foto 41. Marea surpriză a anului 1961: Arieşul. Turda

În ultima decadă a lunii **februarie 1962** avea loc **Conferința pe țară a mişcării sportive**. În darea de seamă prezentată cu acest prilej se spune printre altele:

> *„Federația de fotbal nu a urmărit cu suficientă fermitate aplicarea planului de măsuri privind îmbunătățirea activității fotbalistice din țara noastră şi nu a tras la răspundere conducerile acelor cluburi şi asociații care vădesc încă un slab simț de răspundere față de sarcina ridicării calitative a fotbalului nostru. Pentru lichidarea acestor deficiențe sunt necesare eforturi sporite din partea tuturor organelor U.C.F.S., Consiliilor de asociații*

şi cluburi, astfel ca odată cu un nou sezon fotbalistic să apară în mod evident efectul măsurilor luate."

Foto 42. Nicolae Dobrin

Cu prilejul meciului de campionat **„U" Cluj - Dinamo Piteşti**, disputat la **1 iulie 1963**, are loc debutul celui mai tânăr fotbalist care a jucat până în zilele noastre în Divizia A: **piteşteanul Nicolae DOBRIN.**

Acesta avea doar **15 ani, 1 lună şi 25 de zile.**

Tot în acelaşi an, pe **10 august**, se anunță că **Biroul F.R.F.**, analizând condițiile în care s-au disputat unele jocuri din returul Campionatului Diviziei B, seria 1, a constatat că **pentru obținerea rezultatelor acestor jocuri s-au întrebuințat mijloace nepermise**.

În consecință s-a hotărât retrogradarea echipelor: Prahova Ploieşti, Carpați Sinaia, Progresul Brăila şi I.M.U. Medgidia din divizia B în campionatele raioanelor şi în campionatele orăşeneşti respective.

În anul **1964,** la **Bucureşti**, se dispută Turneul final al primei **„Spartachiade Republicane"**, turneu care a fost câştigat de selecționata **Regiunii Cluj** - 6-2 în finala împotriva selecționatei **Regiunii Banat**.

Tot în acest an, **Rapid Bucureşti câştigă „Cupa Balcanică Intercluburi".**

Putem afirma că perioada 1950-1964 a fost cea mai săracă în performanțe din istoria fotbalului romanesc.

După **cursul de perfecționare al antrenorilor** desfăşurat **la Bucureşti** în anul **1965**, curs la care a participat, ca invitat al F.R.F., cunoscutul antrenor vest-german Helmut Schon, F.R.F. comunică noul mod de alcătuire al clasamentelor.

Principala prevedere nouă: se renunță la calculul golaverajului prin împărțire în favoarea celui calculat prin scădere.

Ediția a IV-a a „Cupei Balcanice Intercluburi" din anul **1966** a

avut drept finală o dispută inedită: **Rapid Bucureşti** se impune în fața echipei **Farul Constanța**.

Tot în acest an se instituie titlul de **„Cel mai bun fotbalist al anului”**, titlu decernat de revista „Fotbal” jucătorului lui Dinamo Piteşti: **Nicolae Dobrin**.

La 24 mai 1967, la Zürich, are loc una dintre cele mai usturătoare înfrângeri ale reprezentativei țării noastre: 1-7 cu reprezentativa Elveției în preliminariile Campionatului European - 1968. La câteva zile după această înfrângere este instalată o nouă conducere a F.R.F.

Rapid Bucureşti cucereşte în acest an pentru **prima dată titlul de campioană.**

Tot pentru prima dată în istoria fotbalului românesc **titlul de golgeter** i-a drumul plaiurilor olteneşti, fiind câştigat de **Ion Oblemenco (Universitatea Craiova)**.

Ca o consecință a scăderii rezultatelor fotbalului românesc pe plan internațional, în 7 iulie 1967, are loc şedința de lucru a Biroului F.R.F., în care, printre alte măsuri, profesorul **Angelo Niculescu** este numit Director Tehnic al F.R.F., iar **Constantin Teaşcă** - selecționer unic al reprezentativei României.

Foto 43. Ion Oblemenco

În **1968**, antrenorul **Emerich Vogl** este numit coordonator al **„Comisiei de Selecție a F.R.F.”**, timp în care, noul antrenor al echipei reprezentative, **Angelo Niculescu**, începe **preliminariile pentru Campionatul Mondial din 1970** cu o înfrângere netă (0-3) în fața Portugaliei.

În cele din urmă **tricolorii vor ocupa primul loc din grupă şi vor fi prezenți la Campionatul Mondial din Mexic**.

Începând cu etapa a II-a a campionatului, în conformitate cu ultimele prevederi F.I.F.A., F.R.F. a luat hotărârea ca în partidele disputate în campionatul național şi în cupă, echipele să poată schimba, în tot timpul celor 90 de minute regulamentare, doi

jucători indiferent de postul pe care îl ocupă în formație.

La **22 februarie 1969**, ziarul **„Sportul”** anunță instituirea **„Trofeului Petschovschi”**, care va fi acordat oraşului cu cel mai sportiv public.

Cu prilejul lucrărilor Comitetului federal, pe lângă Biroul F.R.F. se constituie un grup de consilieri alcătuit din: Octav Luchide, Virgil Economu, C. Braun - Bogdan, dr. Mircea Luca şi Silviu Bindea. Biroul federal hotărăşte ca jucătorii care nu primesc dezlegare de la cluburile la care activează şi doresc să joace la alte cluburi vor primi drept de joc la noile lor echipe numai după un an de „carantină”.

În acest an, la **Bucureşt**i, cu prilejul reuniunii din **5 octombrie** a Comitetului federal, **se hotărăşte înființarea „Colegiului Diviziei A”**, organism cu caracter consultativ al F.R.F., alcătuit din reprezentanții tuturor cluburilor şi secțiilor cu echipe în prima divizie a țării.

Despre această hotărâre, ziarul „Sportul” scria:

> *„Colegiul va avea ca atribuții studierea şi pregătirea de măsuri privind diversele aspecte ale activității cluburilor, sistemului competițional, formarea tinerelor talente, activitatea economică, regulamentele de organizare a competițiilor etc., pe care le va supune atenției şi aprobării Biroului F.R.F.*
>
> *Colegiul va dezbate problemele pe baza unei tematici aprobate de Biroul F.R.F.. Pentru conducerea activității colegiului se va alege anual, prin rotație, un secretariat format din reprezentanții a trei cluburi, dintre care un preşedinte. Preşedintele colegiului va fi de drept membru în Biroul F.R.F.”.*

Colegiul Diviziei A a fost constituit la 6 noiembrie 1970.

F.R.F. face cunoscut că din etapa de sâmbătă, **28 noiembrie**, **se vor introduce şi în fotbalul nostru cartonaşe galbene (pentru a marca un avertisment) şi roşii (pentru eliminarea jucătorilor). Deocamdată arbitrii le vor folosi numai în meciurile de Divizia A.**

Totuşi, **cel important moment fotbalistic al anului 1970**, **pentru țara noastră, rămâne participarea reprezentativei la al IX-lea Campionat Mondial de fotbal - Guadalajara (Mexic)**, într-o grupă

deosebit de grea: 0-1 cu Anglia, 2-1 cu Cehoslovacia şi 2-3 cu Brazilia, viitoarea câştigătoare a titlului mondial.

În anul **1971 F.R.F. hotărăşte ca înaintea sezonului de primăvară toți jucătorii din Divizia a să treacă „Testul Cooper”**, mijloc modern şi eficace de verificare a gradului de pregătire, care constă din parcurgerea unei distanțe cât mai mari (minimum 3.200 m) în timpul fix de 12 minute.

De asemenea, începând cu **11 aprilie, Colegiul central de arbitri hotărăşte folosirea cartonaşelor galbene şi a celor roşii şi în diviziile B şi C.**

Calificată în sferturile de finală ale Campionatului European din anul 1972, reprezentativa României pierde în fața reprezentativei Ungariei după disputarea a trei partide: 1-1 la Budapesta, 2-2 la Bucureşti şi 1-2 la Belgrad. Ratează calificarea la Turneul Final Olimpic şi reprezentativa olimpică care a fost întrecută de cea a Danemarcei, la Bucureşti, cu scorul de 3-2.

Se dispută la Helsinki, partida România - Finlanda contând pentru **preliminariile Campionatului Mondial din 1974** - scor 1-1, după ce cu exact un an în urmă România câştigase cu 4-0 pe acelaşi stadion.

Foto 44. Angelo Niculescu

Drept urmare a acestui rezultat nefavorabil, **conducerea tehnică a echipei asigurată de profesorul Angelo Niculescu** este înlocuită de cuplul Valentin Stănescu - Robert Cosmoc.

F.R.F. hotărăşte ca începând cu returul campionatului 1972-1973 jucătorii care au primit două cartonaşe galbene să fie suspendați pe o etapă.

Biroul Executiv al C.N.E.F.S. ratifică la **26 iunie 1973** propunerile Biroului F.RF. privind îmbunătățirea sistemului competițional. Astfel, **divizia A va număra 18 echipe (în loc de 16), divizia B va cuprinde 3 serii a câte 18 echipe (în loc de 2x16), iar divizia C 12 serii a câte 16 echipe (în loc de 12x14).**

În vederea îmbunătățirii preocupării pentru creşterea tinerelor talente se stabilesc următoarele baremuri de vârstă: echipele de

tineret vor prezenta 10 jucători sub 20 de ani, dintre care minim 3 juniori în teren (până la acea dată limita de vârstă era de 23 de ani); echipele din divizia B vor prezenta cel mult 5 jucători peste 26 de ani şi cel puțin un junior în teren; echipele din divizia C - cel mult 4 jucători peste 26 de ani şi cel puțin un junior în teren.

În **11 martie 1974**, la sediul F.R.F. are loc constituirea **„Colegiului Jucătorilor de Divizia A”**. Biroul executiv al acestui colegiu era format din: preşedinte - Mircea Lucescu, secretar - Remus Câmpeanu, membri - Ion Oblemenco, Florea Voinea şi Cornel Dinu.

În prima jumătate a lunii noiembrie are loc la Roma reuniunea F.I.F.A. cu prilejul căreia Mircea Angelescu, membru al Biroului federal al F.R.F., este ales în Comisia de amatori a F.I.F.A. Pentru prima dată un reprezentant al F.R.F. face parte dintr-o comisie a forului mondial.

În Raportul C.N.E.F.S. la Conferința pe țară a mişcării sportive din anul 1975, se spune:

> *„Fotbalul, după o scurtă perioadă de progres, cu ocazia participării la turneul final al C.M. din Mexic, în ultimii 2-3 ani a reintrat în zona ramurilor rămase în urmă. Această stare de lucruri este confirmată de rezultatele slabe obținute în competițiile internaționale de echipa națională şi de cele de club, de factura necorespunzătoare a multor jocuri divizionare, de insuficiențele organizatorice şi metodice existente în domeniul selecției şi instruirii tinerelor talente.”.*

Foto 45. Dudu Georgescu

Înscriind **31 de goluri** în ediția **1974-1975** a Diviziei A, jucătorul **Dudu Georgescu** (Dinamo Bucureşti) se clasează pe primul loc în clasamentul golgeterilor din Europa şi revista „France Football” îi înmânează, la Paris în data de **24 septembrie 1975**, trofeul **„Gheata de aur”** acordat celui mai productiv dintre atacanții europeni.

La 24 octombrie F.R.F. anunța că şi în divizia C va conta cumulul de cartonaşe galbene: jucătorul care primeşte trei avertismente de acest fel va fi suspendat o etapă.

La 3 decembrie, reprezentativa olimpică a țării noastre pierde în fața formației similare a Franței cu 0-4 partida din preliminariile Jocurilor Olimpice ale anului 1976.

Antrenorul reprezentativei, **Valentin Stănescu**, va fi eliberat din funcție şi înlocuit în ultimele zile ale anului cu **Ştefan Covaci**, care îşi încheiase contractul cu federația franceză.

Acesta va fi numit vicepreşedinte al F.R.F. pentru problemele tehnice şi antrenor al echipelor naționale.

Începând cu **8 ianuarie 1976 F.R.F. are un nou preşedinte – tovarăşul (!!!) Traian Dudaş, ministrul transporturilor şi telecomunicațiilor**.

Foto 46. Ştefan Covaci

În acest an, o selecționată europeană condusă de Ştefan Covaci, cu Dudu Georgescu în echipă, a întrecut - în cadrul unui turneu internațional - selecționata olimpică a Braziliei cu scorul de 3-2. Iată componența selecționatei europene: Petrovici - Suurbier, Spiegel, van Hanegem, Jordan, Bremmer, Spiegler, Dudu Georgescu, Bianchi, Keegan, Rensenbrink. În al doilea meci, selecționata a pierdut cu 1-3 la Fluminense Rio de Janeiro.

Dudu Georgescu câştigă pentru a doua oară „Gheata de Aur”, reuşind în campionatul **1976 - 1977** un total de **47 de goluri** înscrise, întrecând cu un gol recordul european deținut până atunci de Yazalde (Sporting Lisabona).

„Gheata” i-a fost înmânată la 4 octombrie, la Paris, cu prilejul unei frumoase festivități.

Foto 47. Dudu Georgescu a doua „Gheată de aur”

La 13 februarie 1978, F.R.F. anunță că, în afara ultimelor 6 etape, echipele din diviziile A, B şi C pot transfera în tot cursul anului jucători de la echipele din județul lor, care activează în eşaloane inferioare.

Totodată se precizează că transferarea jucătorilor dintr-un județ în

altul nu se poate face decât după trecerea a 5 ani, termenul decurgând de la 1 iulie 1977.

Foto 48. Ilie Balaci

Jucătorul **Ilie Balaci** (Universitatea Craiova) ocupă **locul III în „Premiul Bravo”** instituit de săptămânalul italian **„Guerin Sportivo”** şi de emisiunea televizată a canalului de televiziune II RAI şi acordat **celui mai bun fotbalist european născut după 1 ianuarie 1954**, care a participat la una din competițiile europene intercluburi, cu un punctaj de 45 de puncte.

Pe primele două locuri ale acestui clasament erau: 1. Jimmy Case (F.C. Liverpool) 131 pct.; 2. Abdel Krimau (S.E.C. Bastia) 69 pct.

Cu prilejul şedinței **Biroului federal din 12 august 1978** s-a definitivat **organizarea în Bucureşti a clubului de înaltă performanță „Luceafărul”**, care în viitorul an competițional va participa la întrecerea uneia din seriile Diviziei C. În cadrul acestui club vor activa cei mai buni juniori ai țării, componenți ai lotului național, se spune în comunicatul dat spre publicare presei.

La **cursul de formare a antrenorilor de fotbal** organizat de F.R.F. în anul **1979** la **Bucureşti** participă profesorul **Joseph Mercier** de la Institutul Național al Sporturilor din Paris şi profesorul **Nicola Comucci**, director tehnic al pregătirii cadrelor de la Centrul tehnic al Federației Italiene de fotbal.

Foto 49. Mircea Lucescu

După 0-0 cu Ungaria şi 1-2 cu Elveția în preliminariile Campionatului Mondial 1982, la **17 octombrie 1981**, conducerea C.N.E.F.S. aprobă propunerile F.R.F. ca pentru meciul Elveția - România, din 11 noiembrie, de la Berna, conducerea tehnică a lotului reprezentativ să fie alcătuită din **Mircea Lucescu (jucător-antrenor la Corvinul Hunedoara) ca antrenor principal** şi Mircea Rădulescu (până atunci antrenor federal pentru juniori) ca antrenor secund.

Rezultatul de la 11 noiembrie: 0-0 !!!

Participarea **selecționatei de juniori a României la Campionatul Mondial de juniori din Australia** este încununată de succes - echipa obținând **locul III**, după următorul parcurs: 1-1 cu Brazilia, 1-0 cu Coreea de Sud, 1-0 cu Italia, 2-1 cu Uruguay (în sferturi de finală), 0-1 cu R.F. Germania (în semifinale) şi 1-0 cu Anglia (pentru locurile III-IV). La această competiție jucătorul **Romulus Gabor** este desemnat cel mai bun fotbalist al turneului şi **primeşte „Balonul de Aur”** al competiției.

Foto 50. Trofeul *Balonul de aur*

30 iunie 1982 este data la care **Mircea Lucescu (37 ani)** este confirmat de Comitetul executiv al C.N.E.F.S. în funcția de **director tehnic al F.R.F. şi antrenor principal al echipei naționale.**

La **4 decembrie**, munca antrenorului Lucescu începe să dea roade: rezultat de senzație în partida **Italia - România** din preliminariile C.M. 1984 - **0- 0** cu proaspăta campioană a lumii!

După rezultatele înregistrate de reprezentativa României în anul **1982**, revista *Die Neue Fussball Woche* clasează **România**, în clasamentul alcătuit de acestă revistă, pe **locul VII în lume** (Anglia - locul I, Italia - locul X).

Foto 51. Universitatea Craiova - prima semifinalistă a cupei UEFA din România

Eliminând echipa vest-germană F.C. Kaiserslautern (2-3 în deplasare, 1-0 acasă) echipa Universitatea Craiova va fi prima echipă din România calificată în semifinalele unei competiții europene intercluburi.

În penultimul act al Cupei U.E.F.A., Universitatea Craiova va fi eliminată de formația portugheză Benfica Lisabona (0-0 la Lisabona şi 1-1 la Craiova), datorită faptului că golul portughezilor, marcat în deplasare, a fost socotit dublu.

1983, 16 aprilie. **Campioana lumii este învinsă pe stadionul „23 August": România - Italia 1-0 prin golul înscris de Bölöni din lovitură liberă directă.**

Foto 52. Ladislau Boloni

A doua zi mass-media explodează: „Sportul" - „Un succes de proporții, cu ecou în toată lumea"; „L´Equipe" - „O victorie istorică"; „Il Tempo" - „Echipa Italiei a fost depăşită de jocul avântat al românilor".

12 octombrie 1983 - Wrexham (Țara Galilor) - un usturător eşec al reprezentativei României: **5-0 cu reprezentativa Țării Galilor**. La numai o săptămână după meciul de la Wrexham, Dinamo Bucureşti - Hamburger S.V. (deținătoarea trofeului continental!) - 3-0 în Cupa Campionilor Europeni.

La **30 noiembrie 1983**, echipa națională se califică pentru **turneul final al C.E. din Franța**, în urma egalului (1-1) obținut la Bratislava cu reprezentativa Cehoslovaciei, reuşind să devanseze echipe reprezentative puternice la aceea vreme: Suedia, Cehoslovacia, Italia şi Cipru.

Sorții tragerii la sorți de la Zürich din 7 decembrie ne-au repartizat în grupa a III-a alături de Anglia, Irlanda de Nord, Turcia şi Finlanda.

În clasamentul pe **1983** al reprezentativelor de fotbal de pe continentul nostru**, „France Football"** clasează **echipa României** (care a susținut cele mai multe partide internaționale: 15) pe **locul VII**, la egalitate cu reprezentativele R.F. Germaniei şi a Suediei.

A fost în acel moment cea mai bună clasare, din întreaga sa activitate, a reprezentativei României.

Cel mai bun fotbalist al anului 1983 este ales Ladislau Bölöni.

El este urmat de **Silviu Lung** şi **Costică Ştefănescu**.

Foto 53. C.Ştefănescu, S.Lung, L. Bölöni

Între **12-20 iunie 1984** echipa reprezentativă a țării noastre a jucat în **grupa a II-a a turneului final al Campionatului European - Franța 1984.**

Foto 53. România la Turneul final al Campionatului European din 1984, Franța
De la stânga la dreapta, rândul de sus:Balaci, Țicleanu, C.Ştefănescu, Klein, V.Turcu, Boloni; La mijloc:M.Coraş, D.Moraru, Gino Iorgulescu, Cămătaru, Lung, Andone, Augustin, N.Răducanu (antrenor portari); Jos: M.Rădulescu (antrenor secund), Balint, Rednic, Geolgău, Mircea Lucescu (antrenor principal), Ungureanu, R.Gabor, Munteanu II, L.Buluş (masor).

În urma rezultatelor nesatisfăcătoare - România - Spania 1-1; România - R.F.G. 1-2 şi România - Portugalia 0-1, reprezentativa noastră s-a clasat pe **ultimul loc în grupă** şi a părăsit competiția.

La Dublin, în 12 septembrie 1984, în primul meci din preliminariile viitorului Campionatului Mondial, România învingea Irlanda de Nord cu scorul de 3-2, deschizând astfel seria rezultatelor din această campanie de calificare: România - Turcia 3-0 (Craiova, 3 aprilie 1985), România - Anglia 0-0 (Bucureşti, 1 mai 1985), Finlanda - România 1-1 (Helsinki, 6 iunie 1985), România - Finlanda 2-0 (Timişoara, 28 august 1985), Anglia - România 1-1 (Londra, 11 septembrie 1985), România - Irlanda de Nord 0-1 (Bucureşti, 16 octombrie 1985) şi Turcia - România 3-1 (Izmir, 14 noiembrie 1985).

În urma acestor rezultate **reprezentativa noastră** se clasează pe locul trei în grupă şi **ratează calificarea la turneul final al Campionatului Mondial**.

Anul **1986** este un an de referință în istoria fotbalului românesc. În urma partidei câştigate de echipa militară Steaua Bucureşti în Finlanda cu Kuusysi Lahti (1-0), STEAUA Bucureşti obține dreptul de a juca finala Cupei Campionilor Europeni ediția 1985-1986.

7 Mai 1986 - Sevilla (Spania). În finala Cupei Campionilor Europeni ediția 1985-1986 - Steaua - F.C. Barcelona, echipa noastră termină cele 90 de minute regulamentare fără a primi gol (0-0). După cele două reprize de prelungiri, scorul rămâne identic, urmând loviturile de la 11 metri pentru departajare.

Echipa noastră intră în posesia trofeului în urma reuşitei jucătorilor **Lăcătuş** şi **Balint**, dar această partidă a fost practic câştigată de portarul **Helmuth Duckadam** care a reuşit o performanță unică în lume - a apărat 4 lovituri consecutive de la 11 metri.

> ***Echipa Steaua Bucureşti cucereşte Cupa Campionilor Europeni pentru prima dată în istoria fotbalului românesc.***

În urma acestui rezultat pe **14 decembrie 1986**, **Steaua Bucureşti** întâlneşte echipa River Plata (Argentina) la **Tokyo** în cadrul **Cupei Intercontinentale la Fotbal ediția a XXV-**a. Din păcate echipa noastră a fost înfrântă cu scorul de 1-0.

Pentru rezultatele deosebite ale acestei echipe, în luna decembrie 1986, Asociația Presei Sportive din România a desemnat echipa de fotbal Steaua Bucureşti drept cea mai bună echipă românească a anului, iar portarul **Helmuth Duckadam** a primit titlul de **Cel mai bun sportiv al anului**.

Foto 54. **STEAUA** – campioana Europei intercluburi, 1986. De la stânga la dreapta, rândul de sus:Iovan, Bumbescu, Pițurcă, Belodedici, Weisenbacher, Boloni; La mijloc:M.Neagu (masor), E.Jenei (antrenor principal), H.Duckadam, Stângaciu, A.Iordănescu (antrenor secund),dr.M.Georgescu; Jos: Balint, Bălan, Stoica, Lăcătuş, Majearu, Bărbulescu, Pistol

24 februarie 1987 este data la care echipa de fotbal **Steaua Bucureşti intră în posesia Supercupei Europei** în urma partidei de la Monte Carlo, câştigată cu scorul de 1-0 în dauna echipei deținătoare a Cupei Cupelor - Dinamo Kiev. Golul echipei militare a fost înscris de **Gheorghe Hagi**.

Foto 55. H.Duckadam

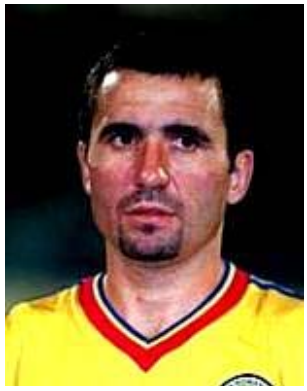

Foto 56. G.Hagi

Foto 57. R.Cămătaru

Golgeterul european al anului **1987** este declarat fotbalistul Universității Craiova - **Rodion Cămătaru (44 goluri)**, căruia i se decernează trofeul **Gheata de aur.**

Echipa Steaua Bucureşti îşi continuă seria rezultatelor de excepție în fotbalul internațional, calificându-se în semifinala Cupei Campionilor Europeni ediția 1987-1988, în urma victoriei obținute în deplasare la Glasgow (2-1) în 16 martie 1988 în fața echipei Glasgow Rangers. Scorul general al acestei partide a fost 3-2.

Anul fotbalistic **1989**, debutează pentru țara noastră la **3 februarie** cu festivitatea decernării trofeelor fotbalistice oferite de „France Football" şi firma de echipament sportiv „Adidas" pentru anul 1988, festivitate care a avut loc la Monte Carlo. Printre laureați s-a aflat şi atacantul echipei Steaua Bucureşti - **Victor Pițurcă**, distins cu trofeul **„Gheata de bronz"** pentru situarea pe locul III în clasamentul anual al golgeterilor continentali, cu 34 de goluri marcate.

În urma disputării meciurilor **Steaua Bucureşti** - Galatasaray Istanbul 4-0 (Bucureşti, aprilie) şi Galatasaray Istanbul - Steaua Bucureşti 1-1 (Izmir, 19 aprilie), campioana României îşi câştigă dreptul de a disputa pentru **a doua oară finala Cupei Campionilor Europeni**. Această finală s-a disputat în 24 mai 1989, la Barcelona şi, spre regretul nostru, a fost câştigată cu scorul de 4-0 de echipa A.C. Milan.

Foto 58. România înaintea partidei cu Irlanda din optimile de finală ale C.M. din Italia, 1990.De la stânga la dreapta: Lung, G.Popescu, Rotariu, Klein, Andone, Rednic, Lupescu, Răducioiu, Sabău, Balint, G.Hagi

După ultimul meci contând pentru preliminariile **Campionatului Mondial de Fotbal - Italia 1990**, meci disputat în 15 noiembrie 1989 la Bucureşti în compania reprezentativei Danemarcei (3-1), echipa României obține calificarea la acest turneu final, unde din păcate va fi eliminată încă din faza grupelor.

Saltul calitativ al fotbalului românesc din această perioadă este confirmat şi de **reprezentativa de tineret** care în urma turneului internațional din India, revine pe **27 ianuarie 1992** în țară împreună cu **„Cupa Rajiv Gandhi”**, cupă câştigată în urma victoriei din meciul final cu reprezentativa similară a Coreei de Sud (3-0).

A doua calificare consecutivă a reprezentativei noastre la un Campionat Mondial (S.U.A. 1994) a fost posibilă datorită rezultatelor din preliminarii:

Bucureşti	6 mai 1992	România	Insulele Feroe	7-0
Bucureşti	20 mai 1992	România	Țara Galilor	5-1
Bruxelles	18 octombrie 1992	Belgia	România	1-0
Bucureşti	14 noiembrie 1992	România	Cehoslovacia	1-1
Larnaca	29 noiembrie 1992	Cipru	România	1-4
Bucureşti	14 aprilie 1993	România	Cipru	2-1
Praga	2 iunie 1993	Cehoslovacia	România	5-2
Insulele Feroe	8 septembrie 1993	Insulele Feroe	România	0-4
Bucureşti	13 octombrie 1993	România	Belgia	2-1
Cardiff	17 noiembrie 1993	Țara Galilor	România	1-2

Începutul fotbalistic al anului **1994** este **tragerea la sorți** pentru **preliminariile Campionatului European de Fotbal - Anglia 1996**, tragere la sorți care a avut loc la Manchester în 23 ianuarie 1994.

Sorții ne-au stabilit drept adversari, reprezentativele Franței, Poloniei, Israelului, Slovaciei şi Azerbadjanului.

Anul 1994 este anul în care România a avut cele mai bune rezultate la un Campionat Mondial de Fotbal. Rezumând, la

Campionatul Mondial - S.U.A. 1994, reprezentativa noastră a obținut în grupă următoarele rezultate:

Los Angeles	**18 iunie 1994**	**Columbia**	**România**	**1-3**
Detroit	**22 iunie 1994**	**România**	**Argentina**	**3-2**
Los Angeles	**26 iunie 1994**	**S.U.A.**	**România**	**0-1**

În urma câştigării grupei, fără înfrângere, **reprezentativa noastră accede în faza următoare a competiției - optimile de finală**, unde întâlneşte la **3 iulie** echipa reprezentativă a **Argentinei**, pe care o învinge cu scorul de **3-2**.

S.U.A., San-Francisco, 10 iulie 1994 - în sferturile de finală ale acestui Campionat Mondial - **România - Suedia = 2-2/6-7 după prelungiri şi executarea loviturilor de la 11 metri**.

România este nevoită să părăsească competiția, ocupând în final **locul VI la acest Campionat Mondial**.

Foto 59. România înaintea partidei cu Columbia, C.M. din S.U.A., 1994. Rândul de sus, de la stânga la dreapta: Stelea, G.Popescu,Prodan, Mihali, Belodedici, Răducioiu; Jos, de la stânga la dreapta: G.Hagi, Munteanu, Lupescu, Petrescu, Dumitrescu

Partida din **8 octombrie 1994** de la Saint-Etienne (Franța) deschide şirul partidelor din **preliminariile Campionatului European de Fotbal - Anglia 1996**.

Reprezentativa României reuşeşte un rezultat de egalitate cu cea a Franței (0-0). Următoarele partide din această grupă de calificare s-au încheiat astfel:

Bucureşti	13 noiembrie 1994	România	Slovacia	3-2
Tel Aviv	14 decembrie 1994	Israel	România	1-1
Bucureşti	29 martie 1995	România	Polonia	2-1
Trabzon	26 aprilie 1995	Azerbadjan	România	1-4
Bucureşti	7 iunie 1995	România	Israel	2-1
Zabize	6 septembrie 1995	Polonia	România	0-0
Bucureşti	11 octombrie 1995	România	Franța	1-3
Slovacia	15 noiembrie 1995	Slovacia	România	0-2

Urmare a acestor rezultate, şi nu numai, pe **21 decembrie 1995**, **Gică Popescu** este declarat **„cel mai bun fotbalist român al anului 1995”**, şi antrenorul reprezentativei - **Anghel Iordănescu - „cel mai bun antrenor”**.

Foto 60. Gheorghe Popescu

Foto 61. Anghel Iordănescu

Anul 1996 nu este un an atât de favorabil fotbalului românesc în comparație cu anii precedenți. Afirmăm aceasta prin prisma rezultatelor destul de neconvingătoare obținute de reprezentativa țării noastre la turneul final al Campionatului European din Anglia.

Aceste rezultate au fost:

10 iunie 1996	România	Franța	0-1
13 iunie 1996	România	Bulgaria	0-1
18 iunie 1996	România	Spania	1-2

În urma acestor trei înfrângeri, România părăseşte competiția.

După **participarea echipei naționale** la turneul final al **Campionatului Mondial din Franța 1998**, unde a reuşit din nou să termine grupa pe locul 1, dar a pierdut în turul doi meciul cu Croația (0-1) vine rândul echipelor de club să se confrunte cu fotbalul european.

Foto 62. România înaintea partidei cu Croația, C.M. din Franța, 1998. Rândul de sus, de la stânga la dreapta: Stelea, G.Popescu, Flilipescu, Ciobotariu, Gâlcă; Jos, de la stânga la dreapta: Gabi Popescu, A. Ilie, Petrescu, Munteanu, G.Hagi, Moldovan.

La 19 iulie 1998 în Cupa U.E.F.A. Intertoto, F.C. Național este eliminată de F.C. Bologna, în urma dublei confruntări înregistrându-se următoarele rezultate: F.C. Național câştigă la Bucureşti cu 3-1 şi pierde la Bologna cu 2-0.

În primul tur preliminar din Liga Campionilor, Steaua Bucureşti elimină pe Flora Tallin la 22 iulie 1998, învingând cu 4-1 la Bucureşti, fiind învinsă la Tallin cu 3-1.

În Cupa U.E.F.A. (tur preliminar), F.C. Argeş elimină Dinamo Baku ca urmare a dublei victorii obținute, 5-1 la Bucureşti şi 3-1 la Baku.

La 29 iulie 1998, Oțelul Galați elimină din turul I preliminar al Cupei U.E.F.A. echipa Sloga Jugomagnat Skopje, învingând cu 3-0 la Galți şi fiind învinsă la Skopje cu 3-1.

În turul al doilea preliminar al Cupei U.E.F.A., F.C. Argeş se califică în dauna echipei turce Istanbulspor învingând la Piteşti cu 2-0 şi fiind întrecută la Istanbul cu 4-2.

În aceeaşi etapă a Cupei U.E.F.A. Oțelul Galați întâlneşte echipa daneză Vejle B.K. fiind eliminată de aceasta în urma a două înfrângeri identice, cu 3-0.

În luna august a anului 1998 se reîntorc în campionatul intern Ion Vlădoiu (F.C. Koln) şi Ilie Dumitrescu (Atlante) pentru a evolua la Dinamo, respectiv Steaua.

În primul tur preliminar al Cupei Cupelor, Rapid Bucureşti elimină echipa luxemburgheză F.C. Grevenmacher.

Steaua Bucureşti este eliminată de Panathinaikos Atena din Liga Campionilor cu scorul general de 5-8 (2-2 la Bucureşti si 6-3 la Atena). În urma eliminării din grupele Ligii Campionilor, Steaua a fost înscrisă automat în Cupa UEFA.

Echipa națională, cu un nou antrenor, **Victor Pițurcă** începe pregătirea pentru **preliminariile CE din Belgia-Olanda 2000**, disputând primul meci amical în compania echipei Norvegiei.

La 18 august 1998 echipa de tineret pierde cu 2-1 (0-0) jocul disputat cu echipa similară a Norvegiei, la Oslo. O zi mai târziu seniorii termină jocul la egalitate, 0-0.

2 septembrie 1998 reprezintă data în care echipa națională debutează în **preliminariile CE 2000** jucând la Bucureşti împotriva selecționatei statului **Liechtenstein**. Jocul se termină cu

o victorie categorică a echipei **României**, **7-0**.

Pentru a continua rezultatele pozitive obținute în ultimul timp, echipa națională joacă un alt meci amical în compania Germaniei, pe 5 septembrie 1998, la La Valletta, meci încheiat la egalitate, 1-1 după ce la pauză echipa noastră a fost în avantaj, fiind egalată spre sfârşitul meciului.

Supercupa României pune față în față pe **11 septembrie 1998** două echipe de tradiție ale fotbalului românesc: **Steaua şi Rapid**. Jocul se încheie cu **victoria Stelei** cu un categoric **4-0** (2-0), echipa militară intrând pentru a doua oară în posesia trofeului.

În turul I al Cupei Cupelor, Rapid întâlneşte Valerengen Oslo, la 17 septembrie 1998, fiind eliminată în urma celor două rezultate de egalitate obținute: 2-2 la Bucureşti şi 0-0 la Oslo.

De asemenea, Steaua este eliminată încă din primul tur al Cupei UEFA de Valencia cu scorul general de 7-3 (3-4 la Bucureşti şi 3-0 la Valencia).

26 septembrie 1998 – **Ilie Balaci** îşi dă demisia de la Universitatea Craiova, **reîntorcându-se în fotbalul arab**.

România continuă seria partidelor amicale sub titulatura de Selecționata Divizionară, internaționalii din campionatul intern remizând la Chişinău cu Moldova (0-0) selecționata de tineret fiind învinsă cu 3-2 (1-1).

Retras din echipa națională după încheierea C.M. din Franța 1998, Hagi este tot mai insistent cerut în echipa națională de corpul tehnic al echipei, jucători şi public.

Începând cu luna octombrie preşedintele Federației Române de Fotbal şi selecționerul Victor Pițurcă poartă primele discuții în acest sens cu Hagi.

Preliminariile C.E. 2000 opun la data de **10 octombrie 1998** echipele naționale ale **Portugaliei** şi **României**, meci disputat la Lisabona şi încheiat cu victoria României cu **1-0**, gol Dorinel Munteanu, la tineret jocul terminându-se la egalitate 1-1.

După victoria obținută în Portugalia, pe **14 octombrie 1998**, la Budapesta, **România** încheie la egalitate **1-1** un alt meci din preliminariile C.E. 2000 disputat în compania **Ungariei**, tineretul câştigând cu 2-1.

La **1 decembrie 1998**, **Mircea Lucescu** este numit în funcția de **antrenor principal** al celebrului club **Internazzionale Milano**, devenind astfel **primul antrenor român care pătrunde în aristocrația fotbalului italian**.

Ca o consecință a rezultatelor şi organizării U.F.C. Rapid şi a numirii în funcția de antrenor al Interului, pe **18 decembrie 1998** la Gala Fotbalului Românesc, Gazeta Sporturilor îl declară, în urma voturilor cititorilor, **„Antrenorul român al anului 1998”**, **„Fotbalistul român al anului”** fiind desemnat **Adrian Ilie**.

La o vârstă la care mulți fotbalişti abia ajung la maturitatea sportivă, **Ilie Dumitrescu** decide să pună **punct carierei de fotbalist**, dedicându-se afacerilor (**10 februarie 1999**).

Foto 63. Adrian Ilie

Foto 64. Ilie Dumitrescu

Foto 65. Mircea Lucescu

În data de **3 martie 1999**, **România** întâlneşte **Estonia** la Bucureşti, într-un meci amical încheiat cu victoria fotbaliştilor noştri cu scorul de **2-0** (1-0). O zi mai târziu, Bulgaria - România (tineret olimpici) 1-3 (0-2).

Seria partidelor amicale continuă, pe 23 martie 1999 România întâlnind Israelul la Bucureşti. Echipa României înregistrează o înfrângere surprinzătoare, 0-2 (0-1), tineretul învingând cu 3-0 (1-0).

23 martie 1999 este ziua în care **Mircea Lucescu demisionează după 22 de meciuri la cârma Interului din Milano, reîntorcându-se la Rapid Bucureşti.**

Conform calendarului UEFA, pe **27 martie 1999 România** dispută

o altă partidă din preliminariile C.E. 2000 întâlnind **Slovacia** la Bucureşti.

În urma unui meci specific de calificare România termină la egalitate **0-0**, în meciul echipelor de seniori şi fiind înfrântă cu 1-0 în meciul selecționatelor de tineret.

La finalul jocului echipelor naționale A, apar primele semne de nemulțumire ale spectatorilor față de selecționerul Pițurcă, determinându-l pe acesta să se gândească la demisie.

Patru zile mai târziu (**31 martie 1999**) **România** învinge greu selecționata **Azerbaijanului** (**1-0**) trecându-şi în clasament alte trei puncte necesare calificării. În meciul echipelor de tineret, România se impune cu scorul de 2-0 (2-0).

După aproximativ trei luni **Rapid Bucureşti** câştigă campionatul, devenind **Campioană a României după 31 ani**. **Steaua Bucureşti** îşi adjudecă **Cupa României**, învingând în finală Rapidul, clasamentul final fiind: Rapid, Dinamo, Steaua, F.C. Argeş, retrogradând în divizia B: Foresta, Olimpia Satu-Mare şi Universitatea Cluj.

La 12 august 1999 se dă startul în primul tur preliminar al cupelor europene, Steaua Bucureşti (Cupa Cupelor) calificându-se în dauna Levadiei Maardu, Dinamo Bucureşti (Cupa U.E.F.A.) eliminând F.C.Mondercange (Luxemburg) în urma unei duble victorii: 7-0 şi 6-2 în Luxemburg.

În Liga Campionilor, la 28 iulie1999, Rapid Bucureşti este eliminată de Skonto Riga ca urmare a meciului egal de la Bucureşti 3-3 şi a înfrângerii de la Riga 2-1.

În Cupa U.E.F.A Intertoto, F.C.M. Bacău este eliminată încă din faza grupelor, Ceahlăul Piatra-Neamț trecând de grupe şi eliminând în următorul tur N.K. Jedinstvo 2-1.

Înurma acestei victorii, echipa nemțeană întâlneşte Juventus Torino, fiind eliminată după două rezultate de egalitate: 1-1 la Piatra-Neamț şi 0-0 la Cesena.

La 18 august 1999, România întâlneşte Ciprul într-un meci amical, la Larnaca seniorii terminând la egalitate 2-2, echipa de tineret fiind învinsă cu 5-4.

După Ştefan Covaci un alt român ajunge în curtea celebrului club

Ajax Amsterdam. La **25 august 1999**, **Cristian Chivu** devine jucătorul „lăncierilor" pentru următorii 6 ani.

În Cupa U.E.F.A, Dinamo Bucureşti este eliminată de Benfica Lisabona, în ciuda victoriei dinamoviştilor în Portugalia (1-0).

În 14 septembrie 1999, Steaua Bucureşti se califică în turul următor al Cupei Cupelor ca urmare a dublei victorii obținute în fața austriecilor de la Lask Linz 2-0 la Bucureşti şi 3-2 la Linz.

Preliminariile Campionatului European din Belgia şi Olanda 2000 aduc față în față, la Bucureşti selecționatele **României** şi **Ungariei**. Jocul depăşeşte cu mult amploarea unui joc de calificare datorită **revenirii în echipa națională a lui Gheorghe Hagi**. În urma unei reprize care a intrat în istorie, căpitanul naționalei marchează un gol de o importanță deosebită, deschizând drumul primei victorii româneşti în fața echipei maghiare (**2-0**).

La **4 septembrie 1999**, **România** învinge **Slovacia** cu **5-1** la **Bratislava**, Hagi marcând din nou un gol spectaculos în urma executării unei lovituri libere. În meciul echipelor de tineret terminat la egalitate 0-0, debutează **Nicolae Manea** ca **antrenor al echipei naționale olimpice**, înlocuindu-l pe Tudorel Stoica.

Patru zile mai târziu, la **8 septembrie 1999**, **România** întâlneşte **Portugalia** în penultimul meci din preliminariile Campionatului European. În fața unui public care a făcut neîncăpător stadionul din bulevardul Ghencea, selecționata României termină la egalitate **1-1** jocul contra Portugaliei, gol Hagi, făcând un pas decisiv spre calificare.

Echipa de tineret olimpică ratează calificarea la Olimpiada de la Sydney fiind învinsă cu 3-2 de echipa similară a Portugaliei.

Steaua Bucureşti îşi continuă drumul în Cupa Cupelor eliminând o reprezentantă a fotbalului englez, West Ham United, învingând la Bucureşti cu 2-0 şi terminând la egalitate la Londra (0-0).

În ultimul meci din preliminariile Campionatului European **România** învinge în deplasare selecționata Liechtensteinului **calificându-se la Campionatul European din Belgia şi Olanda** din anul **2000,** terminând pe locul 1 în grupă fără a fi înfrântă.

Imediat după calificarea la turneul final, între selecționerul Victor Pițurcă si câțiva jucători reprezentativi ai echipei naționale are loc un schimb de replici amplu reflectate de mass-media, care duce **la**

înlocuirea lui Victor Pițurcă cu Emeric Jenei la cârma echipei naționale în data de **13 noiembrie 1999**.

Adrian Mutu (Dinamo Bucureşti), un alt tânăr şi talentat jucător român părăseşte campionatul intern ajungând în „Il Calcio" ca urmare a transferului său **la** puternicul club **Inter Milano**. Jucătorul devine proprietatea italienilor **începând cu 24 noiembrie 1999**, contractul derulându-se pe 5 ani.

O zi mai târziu, Steaua Bucureşti îşi încheie aventura europeană fiind eliminată din Cupa Cupelor de Slavia Praga ca urmare a rezultatului de egalitate de la Bucureşti, 1-1 şi a înfrângerii de la Praga, 4-1.

Odată cu terminarea turului campionatului diviziei A, Emeric Jenei părăseşte Steaua, devenind antrenorul echipei naționale, locul său la conducerea tehnică a echipei militare fiind ocupat de Victor Pițurcă.

La **8 decembrie 1999** are loc **tragerea la sorți** a grupelor din faza preliminariilor pentru calificarea la turneul final al **Campionatului Mondial** care se va desfăşura în **Japonia şi Coreea de Sud** în anul **2002**. În urma tragerii la sorți, **România**, desemnată cap de serie, este repartizată în **grupa a VIII-a**, grupă din care mai fac parte selecționatele Italiei, Lituaniei, Ungariei şi Georgiei.

În urma votului cititorilor, la **21 decembrie 1999**, **Gheorghe Hagi e declarat de către Gazeta Sporturilor „Fotbalistul român al anului"**. Câteva zile mai târziu, **Hagi e desemnat drept cel mai bun fotbalist român al tuturor timpurilor**, acest titlu venind să încununeze o carieră de excepție caracterizată prin evoluții remarcabile la Farul Constanța, Sportul Studențesc, Steaua Bucureşti, cu care a câştigat titluri de campion şi cupe ale României, Supercupa Europei, Real Madrid, Brescia, Barcelona şi Galatasaray Istanbul şi prin participarea la trei turnee finale la Campionatului European Franța - 1984, Anglia - 1996 şi Belgia-Olanda - 2000.

De asemenea, remarcabilă este evoluția acestuia la turneele finale ale Campionatului Mondial din Italia - 1990, S.U.A. - 1994 şi Franța - 1998.

Hagi este de asemenea deținătorul recordurilor de selecții în echipa națională, de goluri marcate pentru echipa națională şi de purtător al banderolei de căpitan al selecționatei naționale.

În perioada de pregătire a returului diviziei A şi a sezonului de primăvară care are drept scop o comportare cât mai bună a echipei naționale la turneul final al Campionatului European, jucătorii din campionatul intern, posibili selecționabili au fost testați în turneul pe care echipa națională l-a întreprins în Cipru, în iarna anului 2000.

În finală echipa națională a României a fost învinsă de echipa similară a Ciprului, clasându-se pe locul doi.

La **3 martie 2000**, portarul echipei campioane, Rapid Bucureşti şi al echipei naționale, **Bogdan Lobonț semnează pentru echipa olandeză Ajax Amsterdam** un contract care se va derula pe şase ani, devenind astfel al doilea fotbalist român care evoluează la celebrul club olandez, alături de Cristian Chivu.

Studiu individual

Din literatura de specialitate şi din mass-media, încercați să actualizați această unitate de curs.

Vă rugăm elaborați o enumerare cronologică a principalelor momente importante din istoria jocului de fotbal din țara noastră.

Rezumat

Jocul de fotbal a devenit în România un subiect de discuție permanentă între indivizi de ambele sexe şi din toate clasele sociale.

Prezenta unitate de curs încearcă să prezinte un sumar istoric al apariției şi dezvoltării acestui joc sportiv în țara noastră, istoric, care este esențial pentru acei dintre noi care vor folosi în cadrul profesiei lor orice mijloc de acționare din fotbal, dar care este folositor şi pentru alți oameni care sunt interesați de acest joc sportiv.

Bibliografie

1. Alexe N. (coord.) *Enciclopedia educației fizice şi sportului din România – vol.I,* Ed. Aramis, Bucureşti, 2002,
2. Balint, Gh. *Bazele jocului de fotbal,* Ed. Alma Mater, Bacău, 2002;
3. Balint, Gh. *„Fotbal – Curs de bază",* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
4. Flamaropol M. *Fotbal – cadran românesc*, Ed. Sport - Turism, Bucureşti, 1986;
5. Ghibu E., Todan I. *Sportul românesc de-a lungul anilor*, Editura Stadion, Bucureşti, 1970;
6. Ionescu M., Tudoran M. *Fotbalul mondial de-a lungul anilor*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
7. Ionescu M.. Tudoran M. *Fotbal – de la A la Z*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
8. Nobilescu Şt. – *Retro sport - mică enciclopedie*, Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996;
9. *** – Colecția ziarului *Sportul Românesc*;

Internet

1. http://www.internationalsocceronline.com
2. http://www.romaniansoccer.ro
3. http://www.fotbal.net
4. http://www.sport365.ro
5. http://www.stelisti.ro
6. http://www.steauafc.com
7. http://www.iliedumitrescu.ro

Fişa de evaluare a unității de curs

- Istoricul jocului de fotbal în România -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notați aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

_____
_____
_____
_____
_____

Structurile organizatorice ale jocului de fotbal

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor structuri organizatorice ale jocului de fotbal pe plan internațional şi național;

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- cunoască cele mai importante structuri după care este organizat fotbalul mondial şi național;
- cunoască principalele organisme de organizare şi conducere a fotbalului din România.

Structurile organizatorice ale jocului de fotbal 107

Scopul unității de curs 107
Obiective operaționale 107
Structurile organizatorice ale fotbalului pe plan internațional 109
Studiu individual 111
Structurile organizatorice ale fotbalului pe plan național 130
Studiu individual 130
Rezumat 131
Bibliografie 132
Fişa de evaluare a unității de curs 133

Structurile organizatorice ale fotbalului pe plan internațional

După parcurgerea primului capitol al acestui curs, am reținut că primul organism internațional al fotbalului a luat ființă dintr-o necesitate impusă de realitate: amploarea deosebită pe care a luat-o practicarea jocului de fotbal în diferite țări ale globului şi din necesitatea existenței unui for care să conducă, să organizeze şi să controleze întreaga activitate fotbalistică internațională.

Ca o consecință firească a acestui fapt, în anul **1904** i-a ființă **Federația Internațională de Fotbal Asociație (F.I.F.A.)**, prin afilierea la ea a mai multor federații naționale, acestea având dreptul de a conduce, organiza şi controla activitatea fotbalistică din propria țară.

F.I.F.A. este un organism internațional independent, având relații de colaborare cu Comitetul Olimpic Internațional şi cu Federația Internațională a Sportului Universitar, organul suprem de conducere fiind Congresul convocat conform Statutului odată la doi ani în şedință ordinară sau în orice moment în şedință extraordinară dacă o treime din membri cer în scris această convocare.

Foto 66. Sigla FIFA

În cadrul Congresului fiecare federație națională are dreptul la un singur vot şi poate fi reprezentată de trei delegați.

Scopurile F.I.F.A., stabilite prin Statutul său, sunt:

- dezvoltarea fotbalului prin toate modalitățile considerate oportune;
- dezvoltarea relațiilor de prietenie între jucătorii federațiilor naționale;
- stimularea organizării de competiții;
- controlul asupra activității fotbalistice, luând măsuri şi făcând recomandări pentru prevenirea abaterilor de la statutele şi

regulamentele proprii;

- împiedicarea discriminării rasiale, politice şi religioase dintre jucători;
- să prevadă prin dispoziții statutare, regulamente sau alte acte normative, principiile pe baza cărora se lichidează diferendele ce pot apărea între federațiile naționale.

Administrarea federațiilor naționale în calitate de membre ale F.I.F.A. se face de către **Congresul F.I.F.A. - organul suprem de conducere al acestui for internațional**.

Federațiile naționale aparținând aceluiaşi continent se pot grupa în confederații care trebuie recunoscute de F.I.F.A. Pentru **Europa** această grupare a federațiilor naționale poartă denumirea de **Uniunea Europeană de Fotbal Asociație (U.E.F.A.)**.

În prezent F.I.F.A. recunoaşte următoarele confederații:

1. Uniunea Europeană de Fotbal Asociație (**U.E.F.A.**);
2. Confederația de Fotbal a Americii de Nord, Centrale şi Caraibelor (**C.O.N.C.A.C.A.F.**);
3. Confederația de Fotbal a Oceaniei (**O.F.C.**);
4. Confederația Sud-Americană de Fotbal (**C.O.N.M.E.B.O.L.**);
5. Confederația de Fotbal a Africii (**C.A.F.**);
6. Confederația de Fotbal a Asiei (**A.F.C.**).

Sarcinile acestor grupări continentale sunt:

1. să aprobe organizarea de competiții intercluburi din mai mult de două federații naționale;
2. să organizeze turnee pentru juniori, tineret şi seniori;
3. să colaboreze cu F.I.F.A. şi să vegheze la respectarea statutelor şi regulamentelor F.I.F.A.;
4. să numească vicepreşedinți şi membrii Comitetului Executiv al F.I.F.A..

După cum am mai spus, organul suprem de conducere al F.I.F.A. este **Congresul F.I.F.A**. **Subordonate acestuia** sunt:

- **Comitetul Executiv** (format dintr-un preşedinte şi 8 vicepreşedinți);
- **Comitetul de urgență** (6 membri ai Comitetului Executiv şi 12 membri repartizați pe continente);

- **Secretariatul**;
- **Comisiile permanente** - în număr de nouă:
  1. Comisia finanțelor;
  2. Comisia de Organizare a Cupei Mondiale F.I.F.A.;
  3. Comitetul Amator;
  4. Comisia Arbitrilor;
  5. Comisia de Presă şi a publicațiilor;
  6. Comisia Statutului Jucătorilor;
  7. Comisia Tehnică;
  8. Comisia Mondială;
  9. Comisia de disciplină.

Cea mai importantă organizație a F.I.F.A. este International Football Asociation Board (I.F.A.B.) - organ unic cu puteri depline recunoscute de F.I.F.A. care este constituit din următorii membrii:

Asociația de Fotbal a Angliei	1 vot;
Asociația de Fotbal a Scoției	1 vot;
Asociația de Fotbal a Țării Galilor	1 vot;
Asociația de Fotbal a Irlandei (Irlanda de Nord)	1 vot;
Federația Internațională de Fotbal Asociație	4 voturi.

I.F.A.B. este singurul organism internațional abilitat să modifice regulamentul jocului de fotbal. Eventualele modificări ale regulamentului de joc pot fi aprobate în şedințele anuale ale acestui for, cu condiția ca 3/4 din voturi să se valideze. Deciziile I.F.A.B. devin obligatorii pentru toate federațiile naționale ale căror sezon competițional se încheie până la data respectivă, pentru celălalt deciziile intrând în vigoare odată cu sezonul următor.

Pentru întâlnirile internaționale, deciziile I.F.A.B. intră în vigoare fără nici o excepție la 25 iulie, imediat după şedința anuală a I.F.A.B. Trebuie să menționăm că nici o federație națională nu poate efectua, nici măcar experimental, vreo modificare a regulilor de joc.

Studiu individual

Din literatura de specialitate şi din mass-media, încercați să numiți cel puțin 5 echipe pentru fiecare confederație continentală.

Structurile organizatorice ale fotbalului pe plan național

Conform site-ului oficial al Federației Române de Fotbal (http://www.frf.ro), în **octombrie 1909**, se înființează **A.S.A.R. (Asociațiunea Societăților Atletice din România**) din cele trei cluburi existente pe atunci: Colentina şi Olympia, ambele din Bucureşti, United din Ploieşti, cu practicanți în majoritate străini.

În **decembrie 1909 - ianuarie 1910** se desfăşoară prima competiție fotbalistică internă, **Cupa ASAR**, asimilată primului campionat național. În România Mică dinaintea primului război mondial se dispută o serie de competiții sub formă de cupă, ai căror câştigători vor fi considerați campionii României.

Ulterior, organul de conducere al activității fotbalistice devine **Comisiunea de Football-Asociație** din cadrul UFSR (Uniunea Federațiilor Sportive din România), care a luat ființă la 1 decembrie 1912.

Din datele culese din diferite surse bibliografice reiese că, d**in anul 1912 până în anul 1930**, cu excepția unei perioade de după prima conflagrație mondială (1914-1921), când activitatea fotbalistică a fost girată de federațiile regionale (Cluj, Arad, etc.) **activitatea fotbalistică a fost coordonată de „Comisia Centrală de Fotbal"** afiliată la „Federația Societăților Sportive din România".

La **6 februarie 1930** ia ființă **Federația Română de Fotbal Asociație,** organism independent cu autoritate juridică, acesta hotărând participarea României la **Campionatul Mondial din Uruguay** în luna iulie a aceluiaşi an.

FRFA este admisă provizoriu în FIFA, iar la **Congresul de la Budapesta din 1931 este admisă cu titlu definitiv**. Primul preşedinte al FRFA este avocatul Aurel Leucuția.

Actualmente **Federația Română de Fotbal (F.R.F.) este persoană juridică de drept privat, de utilitate publică, autonomă, neguvernamentală, apolitică şi fără scop lucrativ**. **Federația Română de Fotbal are Autorizație de funcționare** (nr.1143/10.05.2002) şi **Certificat de identitate sportivă** (nr.

0000670/10.05.2002) eliberate, în condițiile legii, de Ministerul Tineretului şi Sportului.

Federația Română de Fotbal este succesoarea în drepturi a fostei Federații Române de Fotbal fondată în 1909, recunoscută şi înscrisă ca persoană juridică de drept privat la nr. 26/1930 la Grefa Tribunalului Ilfov, cu denumirea „*Federația Română de Fotbal Asociație*".

Federația Română de Fotbal este o asociație națională, **singura în măsură să controleze activitatea fotbalistică din România.**

Foto 67. Sigla Federației Române de Fotbal (F.R.F.)

Federația Română de Fotbal este afiliată la F.I.F.A. şi U.E.F.A. iar în această calitate se obligă ca ea însăşi, cluburile, jucătorii şi oficialii să recunoască Statutul F.I.F.A. şi U.E.F.A.

Federația Română de Fotbal este **constituită** din:

a) membrii fondatori şi membrii de onoare;

b) membrii afiliați, cluburile de fotbal şi secțiile de fotbal din cadrul cluburilor şi asociațiilor polisportive;

c) membrii asociați, asociațiile județene de fotbal.

Un club sau o asociație care doreşte să devină membru afiliat sau asociat la F.R.F. trebuie să prezinte o cerere scrisă de admitere (afiliere). Adunarea Generală a F.R.F. este singura competentă să decidă asupra admiterii respectivului club sau asociație.

Comitetul Executiv al Federației poate acorda admiterea provizorie a unui membru. Admiterea provizorie trebuie supusă aprobării primei Adunări Generale, care o ratifică. La propunerea Comitetului Executiv, Adunarea Generală poate acorda unor personalități din lumea fotbalului calitatea de membru de onoare.

Admiterea în Federația Română de Fotbal implică respectarea Statutului şi Regulamentelor F.R.F., precum şi a principiilor loialității, integrității, spiritului sportiv.

Federația Română de Fotbal are emblemă proprie aprobată de

Adunarea Generală, emblemă înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții şi Mărci.

Scopurile şi obiectivele Federației Române de Fotbal

Scopul F.R.F. îl constituie organizarea, administrarea şi coordonarea activității fotbalistice pe teritoriul României, la toate nivelurile.

În acest sens, **principalele obiective ale F.R.F.** sunt:

a) dezvoltarea şi promovarea practicării jocului de fotbal pe teritoriul României;

b) organizarea, administrarea şi controlul activității fotbalistice pe plan național;

c) promovarea fotbalului românesc, prin echipele reprezentative şi cele ale cluburilor, în competițiile internaționale;

d) reprezentarea şi apărarea intereselor fotbalului românesc pe plan intern şi internațional;

e) elaborarea de statute, regulamente, decizii şi alte norme, care vor avea ca obiectiv punerea în aplicare a prevederilor Statutului FRF;

f) prevenirea şi sancționarea încălcării Statutului, regulamentelor şi normelor FRF şi ale FIFA şi UEFA, precum şi a „Legilor Jocului" elaborate de IFAB.

g) prevenirea şi sancționarea oricărei metode şi/sau practici neregulamentare în fotbal, precum şi protejarea activității fotbalistice de orice abuzuri;

Non-discriminarea şi lupta împotriva rasismului

Discriminarea de orice tip împotriva unei țări, a unei persoane fizice sau a unor grupuri de persoane având la bază etnia, sexul, limba, religia, orientare politică sau orice alt motiv este strict interzisă.

Orice tip de discriminare, directă sau indirectă, va fi sancționată conform Codului disciplinar FIFA/UEFA/ FRF.

Afilierea, suspendarea şi excluderea unui membru al Federației Române de Fotbal

Adunarea Generală a F.R.F este competentă să decidă asupra afilierii, suspendării şi/sau excluderii membrilor.

Comitetul Executiv poate hotărî cu titlu provizoriu afilierea, suspendarea sau excluderea, urmând ca această hotărâre să fie validată de prima Adunare Generală.

La FRF se pot afilia numai structurile sportive cu personalitate juridică, legal constituite şi recunoscute oficial.

Structurile sportive, cu sau fără personalitate juridică, ale căror echipe participă la competițiile organizate de Asociațiile Județene de Fotbal, se afiliază la Asociația Județeană de Fotbal competentă teritorial, legal constituită, oficial recunoscută şi afiliată la FRF.

Afilierea structurilor sportive se poate face numai după înscrierea acestora în Registrul sportiv al Agenției Naționale pentru Sport sau, după caz, al Direcției pentru Sport Județene din zona teritorială, în condițiile legii.

Un club sau o asociație județeană de fotbal care doreşte să devină membru al FRF trebuie să adreseze o cerere scrisă către federație prin care solicită afilierea şi se obligă să respecte Statutul, regulamentele, normele şi hotărârile acesteia, obligație care trebuie să fie înscrisă în statutul structurii sportive respective.

Schimbarea formei juridice a unui membru afiliat, impune obligația reafilierii la FRF potrivit dispozițiilor Statutului FRF şi regulamentelor în materie ale federației.

Fiecare membru are obligația să notifice Federației Române de Fotbal, în termen de 15 zile, şi Agenției Naționale pentru Sport, în termen de 30 de zile, de la data rămânerii definitive şi irevocabile a hotărârii pronunțate de instanța judecătorească, orice modificare intervenită în actul constitutiv şi în statut, pentru a fi operată în documentele federației şi, respectiv, în Registrul sportiv.

Organele de conducere executive şi administrative ale Federației Române de Fotbal

- **Adunarea Generală** este organul suprem al F.R.F.
- **Comitetul Executiv** este organul de conducere executivă al F.R.F.
- **Comitetul de urgență** este organul care soluționează problemele ce necesită luarea unor decizii imediate între şedințele Comitetului Executiv.
- **Comisia de cenzori** este organ de control financiar intern al F.R.F.
- **Comisiile** sunt organisme de specialitate ale F.R.F.

Organele de conducere ale F.R.F. nu pot fi desemnate decât prin alegeri libere, în cadrul adunării generale, de către membrii săi, într-un sistem electoral independent şi în conformitate cu Statutul FRF, F.I.F.A. nerecunoscând alte organe conducătoare dacă ele nu au fost desemnate potrivit acestor prevederi.

Adunarea generală

Adunarea Generală a Federației Române de Fotbal este ordinară şi extraordinară.

Adunarea Generală ordinară are loc anual. Adunarea Generală extraordinară se convoacă oricând este necesar.

Adunarea Generală a Federației Române de Fotbal se compune din persoanele prevăzute în continuare, care au **drept de vot egal**, astfel:

- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare club din liga I;
- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare club din liga a II-a;
- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare club din liga a III-a;
- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare club cu activitate exclusivă de fotbal feminin;
- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare club cu activitate

exclusivă de copii şi juniori participant la campionatele naționale de juniori A şi B;

- un delegat cu drept de vot pentru fiecare club cu activitate exclusivă de fotbal în sală participant la campionatele divizionare A, B şi C de fotbal în sală;
- 1 delegat cu drept de vot pentru fiecare Asociație Județeană de Fotbal;

Numai delegații prezenți au drept de vot. Votul prin corespondență, prin împuternicire (procură) sau orice altă modalitate nu este admis. Un delegat nu poate reprezenta decât un singur membru afiliat.

Pe timpul mandatului lor, membrii Comitetului Executiv nu vor putea reprezenta ca delegați clubul din care fac parte şi nu au drept de vot în Adunarea Generală.

Ordinea de zi a Adunării Generale ordinare se stabileşte de Comitetul Executiv şi va cuprinde, după caz:

a) constatarea întrunirii cvorumului;

b) aprobarea ordinii de zi;

c) alocuțiunea preşedintelui;

d) nominalizarea scrutătorilor;

e) desemnarea a 3-5 persoane pentru întocmirea procesului-verbal oficial sau verificarea acestuia în cazul în care a fost făcut prin stenogramă;

f) după caz, desemnarea scrutătorilor şi a Comisiei de validare a voturilor;

g) prezentarea sintezei raportului Comitetului Executiv privind activitatea pe perioada parcursă de la ultima adunare generală;

h) prezentarea bilanțului contabil pe anul precedent, aprobarea prin vot a acestuia şi descărcarea de gestiune a Comitetului Executiv;

i) prezentarea sintezei raportului Comisiei de Cenzori şi aprobarea acestuia prin vot;

j) prezentarea sintezei raportului de audit extern;

k) prezentarea şi aprobarea planului anual de activitate şi a bugetului anual de venituri şi cheltuieli;

l) examinarea propunerilor de modificare a Statutului F.R.F. şi/sau a regulamentelor referitoare la organizarea şi desfăşurarea activității fotbalistice care sunt în competența Adunării Generale;

m) afilierea, suspendarea şi/sau excluderea membrilor F.R.F., după caz;

n) alegerea preşedintelui federației, alegerea preşedintelui si a membrilor Comisiei de Cenzori, confirmarea validității adunărilor de alegeri desfăşurate pentru desemnarea vicepreşedinților şi membrilor Comitetului Executiv;

Membrii FRF pot face propuneri pentru ordinea de zi a Adunării Generale ordinare. Propunerile se transmit în scris secretarului general FRF, cu 10 zile înainte de data stabilită pentru desfăşurarea Adunării Generale, iar acestea vor conține si o scurtă motivare pentru care se solicită includerea în ordinea de zi.

Ordinea de zi a Adunării Generale Ordinare poate fi completată şi/sau modificată numai cu votul a ¾ din membrii afiliați prezenți. Ordinea de zi a unei adunări generale extraordinare va include numai temele (problemele) care au determinat convocarea ei. Nici o altă problemă, în afara celor incluse pe ordinea de zi, nu se poate aborda în cadrul unei astfel de adunări.

Convocarea Adunării Generale Ordinare se face de către Comitetul Executiv şi va fi transmisă în scris membrilor afiliați cu cel puțin 30 de zile înainte de data când urmează să se desfăşoare.

Convocarea va cuprinde data, ora şi locul desfăşurării, precum şi ordinea de zi a adunării generale. De asemenea, se vor transmite membrilor afiliați: Raportul Comitetului Executiv privind activitatea desfăşurată în anul precedent, Bilanțul contabil pe anul precedent, Raportul Comisiei de cenzori (în sinteză), Raportul auditului extern (în sinteză), Bugetul de venituri şi cheltuieli pe anul care urmează.

Dacă în ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea/completarea Statutului, textul integral al acestora se va transmite membrilor afiliați.

Adunarea Generală extraordinară poate fi convocată oricând de Comitetul Executiv prin hotărârea majorității simple a acestuia.

Comitetul Executiv trebuie să convoace o adunare generală extraordinară dacă 1/3 din membrii afiliați care o compun, conform art.23, alin.(1) din Statutul FRF, fac o asemenea solicitare în scris. Solicitarea trebuie să menționeze motivul pentru care este cerută convocarea Adunării Generale extraordinare şi se depune la secretariatul general al F.R.F.

Adunarea Generală extraordinară trebuie să aibă loc în termen de maximum 15 zile de la data când s-a hotărât convocarea acesteia în condițiile alin.(1) din Statutul FRF, sau în termen de 45 zile de la data la care au fost înaintate cererile, în condițiile alin. (2) din Statutul FRF. Ordinea de zi a Adunării Generale extraordinare va fi comunicată odată cu convocarea acesteia.

O adunare generală este statutar constituită şi are putere de decizie în prezența a 2/3 din numărul delegaților cu drept de vot desemnați de membrii afiliați să participe la aceasta.

Dacă, nu se întruneşte cvorumul prevăzut la alin. 1 în maximum o oră de la deschiderea lucrărilor, Adunarea Generală poate fi reconvocată în ziua următoare, în acelaşi loc.

În acest caz, adunarea se va desfăşura şi va avea putere de decizie indiferent de numărul membrilor afiliați prezenți, cu excepția situațiilor în care pe ordinea de zi se află una din următoarele tematici:

a) modificări ale Statutului FRF;

b) alegerea sau revocarea preşedintelui FRF;

c) excluderea unui membru afiliat;

d) dizolvarea FRF.

Hotărârile Adunării Generale se iau cu majoritate absolută (jumătate plus unu) a voturilor membrilor afiliați prezenți, în afară de cazurile în care este necesară o majoritate de 2/3 din numărul membrilor prezenți, respectiv, pentru:

- modificări şi completări la Statut;
- completări la ordinea de zi a Adunării Generale

ordinare;

- excluderea unor membri afiliați;
- schimbarea sediului federației în altă localitate;
- schimbarea scopului federației;
- dizolvarea federației.

Se vor putea adopta hotărâri şi cu majoritatea simplă a voturilor membrilor prezenți (numărul cel mai mare de voturi din totalul voturilor exprimate), dacă Adunarea Generală decide astfel. In această situație, abținerile de la vot nu sunt numărate. Dacă se realizează egalitate de voturi, se reia procedura de votare până la obținerea majorității simple.

Face **excepție**, de la prevederile de mai sus, Adunarea Generală desfăşurată potrivit art.29, alin.(2) din Statutul FRF, în cadrul căreia o hotărâre validă poate fi luată numai dacă întruneşte majoritatea absolută a voturilor membrilor afiliați prezenți.

Hotărârile se adoptă prin vot deschis (prin ridicarea mâinii – legitimației de vot) **sau secret** (cu buletin de vot), în raport de modalitatea aprobată de Adunarea Generală.

Toate **alegerile se fac prin vot secret** cu buletine de vot. Dacă pentru o funcție există un singur candidat, alegerea se face prin vot deschis.

Hotărârile Adunării Generale se certifică prin semnătura preşedintelui F.R.F. şi intră în vigoare în termen de 15 zile de la data la care au fost adoptate. În cazuri speciale, Adunarea Generală poate stabili o altă dată pentru intrarea în vigoare a hotărârilor. Hotărârile Adunării Generale de modificare a statutului FRF intră în vigoare după înscrierea modificării în Registrul asociațiilor şi fundațiilor aflat la grefa Tribunalului Bucureşti.

Hotărârile luate de adunarea generală, în limitele legii şi ale statutului, **sunt obligatorii şi pentru membrii care nu au luat parte la adunarea generală sau au votat împotrivă**.

Hotărârile Adunării Generale contrare legii sau dispozițiilor cuprinse în prezentul Statut pot fi atacate în justiție de către oricare dintre membrii care nu au luat parte la Adunarea Generală sau care au votat împotrivă şi au cerut să se insereze aceasta în procesul verbal de şedință, în termen de 15 zile de la data când au

luat cunoştinţă despre hotărâre, sau de la data când a avut loc şedinţa, după caz.

Atribuţiile Adunării Generale

Adunarea Generală este împuternicită să ia hotărâri în orice problemă a Federaţiei Române de Fotbal.

Adunarea Generală are următoarele **atribuţii** principale:

a) aprobă Statutul F.R.F., modificările şi/sau completările acestuia, precum şi modificarea actului constitutiv al federaţiei;

b) aprobă Regulamentul de aplicare a Statutului si Regulamentul de organizare şi desfăşurare a adunării generale FRF precum şi modificările şi/sau completările acestora;

c) aprobă programele strategice privind activitatea fotbalistică din România elaborate pe perioade de patru ani (între două adunări generale de alegeri);

d) aprobă planurile anuale de activitate şi bugetele anuale de venituri şi cheltuieli ale federaţiei;

e) aprobă sistemul competiţional naţional pentru Diviziile A, B şi C (fotbal în 11 - masculin), precum şi modificările acestuia; sistemul competiţional pentru fotbal feminin, fotbal în sală şi juniori se aprobă de către Comitetul Executiv al FRF;

f) alege şi revocă preşedintele federaţiei, confirmă validitatea adunărilor de alegeri desfăşurate pentru desemnarea membrilor Comitetului Executiv şi stabileşte competenţele acestui organ;

g) are drept de control permanent asupra Comitetului Executiv şi Comisiei de Cenzori;

h) revocă individual sau colectiv mandatele membrilor Comitetului Executiv când faptele lor pun în pericol interesele federaţiei;

i) alege şi revocă preşedintele şi membrii Comisiei de cenzori şi aprobă Regulamentul de Organizare şi Funcţionare a acesteia;

j) aprobă raportul privind activitatea Comitetului Executiv,

bilanțul contabil şi descărcarea de gestiune a Comitetului Executiv, raportul Comisiei de Cenzori;

k) ia act de conținutul raportului de audit extern şi, după caz, dispune măsurile necesare;

l) decide asupra afilierii, suspendării şi excluderii membrilor federației, potrivit prevederilor Statutului FRF;

m) aprobă cuantumul cotizației anuale de membru afiliat la F.R.F.

n) decide în legătură cu transferarea sediului F.R.F. în altă localitate;

o) aprobă emblema F.R.F., precum şi modificarea acesteia;

p) hotărăşte în legătură cu dizolvarea federației şi lichidarea patrimoniului, conform legii;

q) îndeplineşte şi alte atribuții, în condițiile legii.

Comitetul Executiv

Comitetul Executiv se compune din 12 persoane, după cum urmează:

- **preşedintele F.R.F.-** preşedinte al Comitetului Executiv;
- **2 vicepreşedinți ai FRF**, vicepreşedinți ai Comitetului Executiv, din care:
  a) un vicepreşedinte reprezentant al fotbalului profesionist;
  b) un vicepreşedinte reprezentant al fotbalului amator.
- **9 membri**, din care:
  a) doi reprezentanți ai cluburilor din Liga I;
  b) un reprezentant al cluburilor din Liga a II-a;
  c) un reprezentant al cluburilor din Liga a III-a;
  d) un reprezentant al cluburilor cu activitate exclusivă de copii şi juniori participante la campionatele naționale de juniori A şi B;
  e) un reprezentant al cluburilor cu activitate exclusivă de fotbal în sală participante la campionatele

divizionare A, B;

f) un reprezentant al cluburilor cu activitate exclusivă de fotbal feminin;

g) preşedintele Comisiei Centrale a Arbitrilor;

h) preşedintele sindicatului fotbaliştilor recunoscut de FIFPRO.

Membrii Comitetului Executiv pot fi realeşi. La toate reuniunile Comitetului Executiv participă, fără drept de vot, directorul general şi secretarul general.

Dacă preşedintele F.R.F. îşi încetează sau nu-şi mai poate exercita atribuțiile, unul dintre vicepreşedinți, desemnat de Comitetul Executiv, le va prelua până cel mult la Adunarea Generală următoare. În acest caz, Adunarea Generală va alege un nou preşedinte, conform prevederilor Statutului FRF.

Dacă vicepreşedinții sau ceilalți membri ai Comitetului Executiv îşi încetează activitatea sau nu-şi mai pot exercita atribuțiile ca urmare a pierderii calității de bază pentru care au fost desemnați în Comitetul Executiv, ei vor fi înlocuiți, în maximum 30 de zile de la data când respectivele funcții au devenit vacante, conform prevederilor Statutului FRF.

În funcție de ordinea de zi, la şedințele Comitetului Executiv pot fi invitate şi alte persoane.

Organizarea Comitetului Executiv.

De regulă, **Comitetul Executiv se întruneşte lunar**. El se poate întruni şi ori de câte ori este necesar.

Comitetul Executiv este statutar constituit în prezența a jumătate plus unu din totalul membrilor săi.

La fiecare şedință a Comitetului Executiv, problemele dezbătute şi hotărârile adoptate, se consemnează prin proces-verbal sau stenogramă. Procesul – verbal sau textul redactat al stenogramei, semnate de secretarul general pentru conformitate, stau la baza redactării hotărârii adoptate în şedința respectivă, care se semnează de toți membrii prezenți.

Şedințele Comitetului Executiv nu sunt publice.

Deciziile Comitetului Executiv se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor exprimate. În caz de egalitate, decide votul

preşedintelui.

Decizia Comitetului Executiv de suspendare a unui membru afiliat se adoptă cu majoritatea absolută a voturilor tuturor membrilor săi.

Hotărârile Comitetului Executiv intră în vigoare la termenele stabilite de acesta.

Fiecare membru al Comitetului Executiv are dreptul la un singur vot.

Voturile se pot exprima deschis sau secret, în funcție de decizia membrilor Comitetului Executiv prezenți la şedința respectivă. Votul prin corespondență, împuternicire (procură) sau orice alte mijloace nu este admis.

Atribuțiile Comitetului Executiv

Comitetul Executiv conduce întreaga activitate între adunările generale şi urmăreşte şi răspunde de aplicarea hotărârilor adunării generale. El poate lua decizii în problemele care îi sunt delegate de Adunarea Generală.

Principalele atribuții ale Comitetului Executiv sunt:

a) aprobă Regulamente şi alte acte normative privind activitatea fotbalistică din România, cu excepția celor din competența adunării generale;

b) avizează Statutele şi regulamentele A.J.F. şi L.P.F.

c) stabileşte numărul arbitrilor Curții de Arbitraj pentru Fotbal;

d) alege şi revocă arbitrii Curții de Arbitraj pentru Fotbal;

e) aprobă calendarul acțiunilor sportive interne şi internaționale al F.R.F., cu respectarea calendarului de meciuri internaționale FIFA;

f) aprobă clasamentele finale ale competițiilor interne de fotbal;

g) propune spre aprobare adunării generale cuantumul cotizației anuale de membru afiliat al F.R.F. şi stabileşte cuantumul taxelor, contribuțiilor şi penalităților din activitatea fotbalistică;

h) ia decizii în legătură cu afilierea provizorie, suspendarea sau dezafilierea membrilor afiliați ai F.R.F. şi le supune aprobării adunării generale; aprobă retragerea unui membru afiliat din federație şi informează Adunarea

Generală la proxima sa întrunire;

i) aprobă structura şi componența nominală a comisiilor F.R.F., precum şi suspendarea sau eliberarea din funcție a membrilor respectivelor comisii;

j) aprobă numirea antrenorilor principali ai echipelor naționale de seniori şi de tineret, programele de pregătire şi participarea la jocurile internaționale oficiale şi amicale, precum şi cheltuielile ocazionate de acestea;

k) aprobă propunerile nominale de reprezentare a F.R.F. în organismele FIFA şi UEFA;

l) aprobă organigrama şi statul de funcții ale FRF, nivelul de salarizare a funcțiilor, normele financiare privind deplasarea persoanelor delegate în țară şi străinătate;

m) aprobă salarizarea preşedintelui F.R.F.;

n) aprobă programe de dezvoltare a bazei materiale a F.R.F.;

o) elaborează şi prezintă adunării generale raportul de activitate pe perioada anterioară, executarea bugetului de venituri şi cheltuieli, bilanțul contabil, proiectul bugetului anual de venituri şi cheltuieli şi proiectul planului anual de activitate ale federației;

p) aprobă convențiile încheiate între F.R.F. şi ligile profesioniste de fotbal constituite pe niveluri competiționale;

q) aprobă „Manualul național de acordare a licenței cluburilor";

r) dispune programe şi tematici de control asupra activității cluburilor, asociațiilor județene de fotbal şi ligilor profesioniste de fotbal;

s) poate suspenda, până la proxima adunare generală, un membru al său sau al Comisiei de cenzori, dacă se face vinovat de încălcarea flagrantă a îndatoririlor sale sau dacă a devenit nedemn pentru funcția respectivă; deciziile Comitetului Executiv în astfel de cazuri se iau cu majoritatea absolută a tuturor membrilor săi; persoana în cauză se va abține de la vot;

t) îndeplineşte orice alte atribuții prevăzute în Statut sau

stabilite de Adunarea Generală;

Comitetul de urgență

Comitetul de urgență este alcătuit din preşedintele şi vicepreşedinții FRF. La întrunirile Comitetului de urgență participă, fără drept de vot, directorul general şi secretarul general şi se întruneşte, în şedințe convocate de preşedinte, ori de câte ori este necesar.

Comitetul de urgență adoptă decizii cu majoritate absolută (jumătate plus unul) a membrilor săi şi decide asupra tuturor problemelor privind activitatea curentă a federației care necesită o rezolvare imediată între şedințele Comitetului Executiv.

Deciziile Comitetului de urgență vor fi aplicate în termenele stabilite de acesta şi validate de Comitetul Executiv în proxima sa şedință.

Comisia de cenzori

Controlul financiar intern al F.R.F. este asigurat de o comisie formată din **trei cenzori aleşi de Adunarea Generală**, dintre care, **obligatoriu**, **un** cenzor trebuie să fie **contabil autorizat sau expert contabil.** Mandatul cenzorilor este pentru o perioadă de patru ani. Ei pot fi realeşi.

Membrii Comitetului Executiv nu pot fi cenzori.

În realizarea competenței sale, Comisia de cenzori:

a) verifică modul în care este administrat patrimoniul F.R.F.;
b) întocmeşte rapoarte şi le prezintă (în sinteză) adunării generale;
c) poate participa, prin preşedintele său, la şedințele Comitetului Executiv,fără drept de vot;
d) îndeplineşte orice alte atribuții prevăzute în Statutul FRF sau stabilite de Adunarea Generală.

Regulamentul de organizare şi funcționare a Comisiei de cenzori se aprobă de Adunarea Generală.

Comisiile Federației Române de Fotbal

Federația Română de Fotbal are 15 comisii, astfel:

1. Comisia tehnică;
2. Comisia centrală de copii şi juniori;
3. Comisia centrală de fotbal feminin;
4. Comisia de fotbal în sală;
5. Comisia pentru mass-media;
6. Comisia juridică;
7. Comisia medicală;
8. Comisia de relații internaționale;
9. Comisia de statistică
10. Comisia economică;
11. Comisia pentru fair-play;
12. Comisia antidoping;
13. Comisia pentru securitate şi siguranța în stadioane şi pentru licențierea stadioanelor;
14. Comisia pentru acordarea licenței de agent de jucători;
15. Comisia pentru relațiile F.R.F.- A.J.F.

Pe lângă comisiile enumerate în rândurile anterioare în cadrul FRF mai există încă **3 Comisii FRF autonome**:

1. Comisia centrală a arbitrilor;
2. Comisia pentru acordarea licenței cluburilor;
3. Comisia de apel pentru acordarea licenței cluburilor.

Comisiile FRF autonome sunt organizate şi funcționează ca organisme de specialitate autonome din punct de vedere organizatoric, tehnic, economic şi administrativ, potrivit regulamentelor proprii, elaborate în conformitate cu prevederile Statutului şi regulamentelor F.R.F. şi aprobate de Comitetul Executiv.

Organe jurisdicționale FRF:

1. Comisia de disciplină;
2. Comisia pentru statutul jucătorului;
3. Comisia de apel;
4. Curtea de Arbitraj pentru Fotbal.

Atribuțiile comisiilor FRF se stabilesc prin Regulamentul intern al F.R.F.;

Comisiile FRF sunt formate din minimum 3 persoane, între care un preşedinte, vicepreşedinți, secretar şi membri. Comisiile FRF sunt statutar constituie în prezența a jumătate plus unu din totalul membrilor lor.

Hotărârile comisiilor se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor membrilor prezenți la reuniunea respectivă. Şedințele comisiilor FRF nu sunt publice;

În funcție de necesități, Comitetul Executiv poate constitui şi alte comisii ad-hoc care să rezolve probleme speciale. In caz de urgență, acest drept revine preşedintelui federației.

Asociațiile județene de fotbal şi a Municipiului Bucureşti

Asociațiile județene de fotbal şi a municipiului Bucureşti, **sunt persoane juridice de drept privat** constituite din cluburile şi asociațiile sportive cuprinse în sistemul competițional județean, afiliate şi recunoscute de acestea.

Scopul asociațiilor județene de fotbal şi a municipiului Bucureşti îl constituie organizarea activității fotbalistice la nivel județean, respectiv municipal.

La nivelul fiecărui județ, respectiv, al municipiului Bucureşti, se poate constitui o singură asociație județeană de fotbal.

Statutele şi regulamentele asociațiilor județene de fotbal şi a municipiului Bucureşti aprobate de adunările lor generale sunt avizate de Comitetul Executiv al F.R.F..

Modificările şi/sau completările aduse Statutelor şi regulamentelor asociațiilor județene de fotbal şi a municipiului Bucureşti, fără avizul Comitetului Executiv al F.R.F., sunt nule de drept .

Principalele atribuții ale asociațiilor județene de fotbal sunt:

a) elaborează programul strategic privind activitatea fotbalistică în județul respectiv, dezvoltarea şi promovarea jocului de fotbal la nivel teritorial; organizează, sprijină şi controlează aplicarea programului;

b) stabilesc calendarul sportiv județean anual, în raport de cel național elaborat de F.R.F.;

c) organizează şi coordonează sistemul competițional județean şi campionatul diviziei D şi omologhează rezultatele acestora, potrivit reglementărilor F.R. Fotbal;

d) organizează la nivelul județului, direct sau în colaborare cu organismele sau instituțiile abilitate, activități pentru formarea şi/sau perfecționarea specialiştilor necesari în activitatea fotbalistică (antrenori, instructori sportivi, arbitri, observatori etc.), după caz şi în limitele competențelor lor;

e) elaborează regulamente şi norme proprii de organizare, tehnice, financiare şi de asigurare materială privind organizarea şi desfăşurarea activității fotbalistice din județ, în conformitate cu prevederile legale şi reglementările F.R.F.;

f) în acord cu prevederile programelor naționale şi reglementările în domeniu, stabilesc şi aplică măsuri pentru promovarea spiritului de fair-play în activitatea fotbalistică, prevenirea şi combaterea violenței la jocurile de fotbal, precum şi a folosirii substanțelor interzise şi a metodelor neregulamentare destinate să mărească în mod artificial potențialul fizic al sportivilor sau să denatureze rezultatele competițiilor organizate la nivel județean;

g) colaborează cu direcțiile pentru sport județene, cu autoritățile administrației publice locale, cu alți factori interesați în scopul dezvoltării bazei materiale destinate practicării fotbalului pe teritoriul județelor;

h) asigură şi administrează mijloacele financiare şi materiale din propriul patrimoniu, conform prevederilor legale şi ale Statutului, regulamentelor şi normelor proprii;

i) organizează şi asigură ținerea evidenței activității fotbalistice din județ;

j) exercită autoritatea disciplinară asupra activității fotbalistice de nivel județean în termenii prevăzuți de lege şi potrivit Statutului şi regulamentelor F.R.F., puterii delegate de federație, precum şi Statutului şi regulamentelor proprii.

Ligile profesioniste de fotbal

Ligile profesioniste de fotbal sunt persoane juridice de drept privat, autonome, neguvernamentale, apolitice şi fără scop patrimonial, constituite prin asocierea cluburilor profesioniste de fotbal participante la un campionat național divizionar de acelaşi nivel competițional.

Organizarea competițiilor de fotbal profesionist se realizează prin ligile profesioniste de fotbal alcătuite pe niveluri competiționale. Pentru un nivel competițional se poate constitui o singură ligă profesionistă.

Ligile profesioniste de fotbal sunt subordonate Federației Române de Fotbal şi îşi desfăşoară activitatea în baza Statutelor şi regulamentelor proprii.

La înființarea unei ligi profesioniste de fotbal este necesar acordul scris al FRF

Statutele şi regulamentele ligilor profesioniste de fotbal aprobă de adunările lor generale se avizează în mod obligatoriu de Federația Română de Fotbal.

Înființarea de ligi profesioniste de fotbal sau modificarea statutelor şi a actelor constitutive ale acestora, fără respectarea prevederilor Statutului FRF, sunt nule de drept.

Studiu individual

În urma studiului acestei unități de curs încercați să elaborați traseul actelor necesare pentru afilierea unui club de fotbal la Federația Română de Fotbal.

Rezumat

Prezenta unitate de curs încearcă să prezinte structura organizatorică a jocului de fotbal. Unitatea de curs este împărțită în două părți esențiale:

1. structura organizatorică pe plan internațional;
2. structura organizatorică pe plan național.

Cunoaşterea structurii organizatorice a fotbalului este esențială pentru acei dintre noi care vor folosi în cadrul profesiei lor orice mijloc de acționare din fotbal, precum şi pentru alți oameni care sunt interesați de acest joc sportiv.

Bibliografie

1. Alexe N. (coord.) *„Enciclopedia educației fizice şi sportului din România – vol.I”,* Ed. Aramis, Bucureşti, 2002,
2. Balint, Gh., Panait C. *„Fotbal pentru toți”*, Editura Egal, Bacău, 2000;
3. Balint, Gh. *„Bazele jocului de fotbal”*, Editura Alma Mater, Bacău, 2002;
4. Balint, Gh. *„Fotbal – Curs de bază”,* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
5. Flamaropol M. – *Fotbal – cadran românesc*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1986;
6. Ghibu E., Todan I. – *Sportul românesc de-a lungul anilor*, Editura Stadion, Bucureşti, 1970;
7. Ionescu M., Tudoran M. – *Fotbalul mondial de-a lungul anilor*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
8. Ionescu M.. Tudoran M. – *Fotbal – de la A la Z*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1988;
9. Kirițescu C. – *Palestrica*, Editura Uniunii de Cultură Fizică şi Sport, Bucureşti, 1964;
10. *** – Colecția ziarului *Sportul Românesc*;

Internet

1. http://www.fifa.com - Federația Internațională de Fotbal Asociație
2. http://www.frf.ro - Federația Română de Fotbal
3. http://www.uefa.com - Uniunea Europeană de Fotbal Asociație

Fişa de evaluare a unității de curs

- Structurile organizatorice ale jocului de fotbal -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notați aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

_____

_____

_____

_____

_____

Descrierea jocului de fotbal

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor reguli ale jocului de fotbal;
- Prezentarea caracteristicilor jocului de fotbal.

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- opereze cu cele mai importante reguli ale jocului de fotbal;
- folosească cunoştinţele dobândite pentru arbitraj şi autoarbitraj;
- cunoască principalele caracteristici ale jocului de fotbal.

Descrierea jocului de fotbal 135
Scopul unității de curs 135
Obiective operaționale 135
Descrierea jocului de fotbal 137
Principalele reguli ale jocului de fotbal 138
Caracteristicile jocului de fotbal 142
Aspecte ale pregătirii fizice în fotbalul actual 143
Aspecte ale pregătirii tehnice în fotbal 147
Aspecte ale pregătirii tactice în fotbal 151
Studiu individual 155
Rezumat 155
Bibliografie 156
Fişa de evaluare a unității de curs 157

Descrierea jocului de fotbal

Fotbalul face parte din categoria jocurilor sportive de echipă, fiind un joc spectaculos, desfăşurat în limitele unui regulament relativ simplu şi accesibil, joc în care se caută să se valorifice la maximum capacitățile fizice, tehnico-tactice şi psihice ale jucătorilor.

Semnificativ este faptul că în secolul nostru domnia balonului rotund se accentuează, luând forme diferite, aceste forme fiind urmare a faptului că **fotbalul prezintă următoarele caracteristici**:

- este un joc cu reguli foarte simple care pot fi rapid asimilate de participanți şi înțelese uşor de spectatorii săi;
- nu presupune calități atletice deosebite, în anumite limite, oricine poate juca fotbal, indiferent de sex;
- are avantajul că se poate juca oriunde: pe plajă, pe teren viran, în spatele curții, pe iarbă, indiferent de timp şi de climă, chiar dacă bate vântul sau plouă.

Jocul propriu-zis pune fiecare din cele două echipe ce se confruntă în două situații tactice distincte, care alternează pe toată durata jocului:

a) atac sau situație ofensivă;

b) apărare sau situație defensivă.

În timpul desfăşurării jocului, jucătorii folosesc o serie de elemente şi procedee tehnico-tactice cu sau fără minge în scopul obținerii victoriei.

Indiferent de situația tactică în care se află în momentul respectiv echipa, posesia mingii este condiția determinantă care asigură echipei şansa ca prin diferite execuții tehnice şi acțiuni tactice să câştige treptat teren, apropiindu-se de poarta echipei adverse şi să-şi creeze situații favorabile marcării unui gol.

Echipa fără minge aflată temporar în situație tactică defensivă încearcă, prin diferite procedee tehnico-tactice, să intre în posesia mingii, apărând totodată poarta proprie de acțiunile ofensive ale

echipei adverse.

Intrarea în posesia mingii constituie momentul trecerii echipei din situație tactică defensivă în situație tactică ofensivă şi invers prin pierderea posesiei mingii.

Principalele reguli ale jocului de fotbal

Jocul de fotbal se desfăşoară în condițiile respectării unor **Legi ale Jocului** stabilite de **International Football Asociation Board (IFAB)**, singurul organism internațional care are dreptul să modifice aceste Legi.

Semnificativ pentru noi este faptul că pe data de **26 februarie 2005**, la Londra, s-a a avut loc cea de-a 119-a şedință de lucru a International Football Asociation Board (IFAB), şedință în care **s-au modificat Legile Jocului de Fotbal**.

Noile Legi ale jocului au intrat în vigoare începând cu data de **1 iulie 2006**.

Având în vedere faptul că FIFA interzice reproducerea sau traducerea acestor Legi ale jocului fără permisiunea s-a (vezi: http://www.fifa.com/flash/lotg/football/en/menu.htm) şi faptul că pe site-ul oficial al Federației Române de Fotbal (http://www.frf.ro) nu se găsesc informații despre Legile jocului, ne vedem obligați să prezentăm în cele ce urmează doar câteva dintre cele 17 Legi ale Jocului de Fotbal pe care noi le considerăm indispensabile.

Numărul de jucători al unei echipe este foarte clar stabilit prin **„Legea 3”** elaborată de International Football Asociation Board:

> *„Orice joc se dispută între două echipe formate fiecare din maximum 11 jucători, din care unul va fi portar. Nici un joc nu se poate desfăşura dacă una din echipe are mai puțin de şapte jucători.”.*

Terenul de joc este o suprafață plană (cu gazon) de formă dreptunghiulară.

Dimensiunile terenului de joc diferă, conform „Legii 1”, pentru jocurile din campionatele naționale şi pentru jocurile internaționale. Astfel, International Football Asociation Board, stabileşte pentru cele două categorii distincte de jocuri, următoarele dimensiuni ale

terenului de joc:

Dimensiunea terenului de joc	Jocuri din campionatele naționale		Jocuri internaționale	
	Min	Max	Min	Max
Lungime	90 m	120 m	100 m	110 m
Lățime	45 m	90 m	64 m	75 m

Terenul de joc este prevăzut cu **două porți amplasate în centrul fiecărei linii de poartă**.

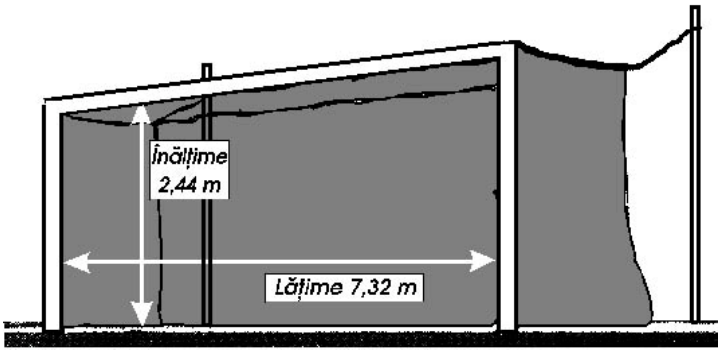

Foto 68. Poarta în jocul de fotbal

Porțile sunt alcătuite din doi stâlpi verticali care se înalță la distanță egală de steagurile de la colțul terenului şi care sunt uniți deasupra printr-o bară transversală.

Distanța interioară dintre cei doi stâlpi este de 7,32 m iar partea inferioară a barei transversale se află la 2,44 m de la pământ.

Cei doi stâlpi trebuie să aibă aceeaşi lățime şi grosime care nu trebuie să depăşească 12 cm. Se pot monta plase la porți, acestea fiind fixate şi de pământ în spatele porților, cu condiția ca ele să fie bine prinse pentru a nu jena portarul.

Stâlpii şi bara transversală trebuie să fie de culoare albă.

Terenul de joc trebuie să fie marcat cu linii. Aceste linii fac parte integrantă din suprafețele pe care le delimitează. Liniile de

demarcație cele mai lungi, în număr de două, sunt numite linii de margine, iar cele două linii mai scurte sunt numite linii de poartă. Toate liniile au o lățime maximă de 12 cm.

Terenul de joc este împărțit în două jumătăți egale prin linia mediană.

Punctul de la centru este marcat în mijlocul liniei mediane şi în jurul acestui punct se trasează un cerc cu raza de 9,15 cm.

La fiecare extremitate a terenului de joc este delimitată o **suprafață de poartă**. Aceasta este formată din două linii trasate perpendicular pe linia de poartă la 5,50 m de la partea interioară a fiecărui stâlp al porții (fiecare dintre linii se întind în terenul de joc pe o distanță de 5,50 m) care sunt unite printr-o linie trasată paralel cu linia de poartă, formând o suprafață sub formă de dreptunghi.

Suprafața de pedeapsă este la rândul ei un dreptunghi delimitat de linia de poartă, două linii trasate perpendicular pe linia de poartă, la 16,50 m de la partea interioară a fiecărui stâlp al porții (fiecare dintre aceste două linii se întind în terenul de joc pe o distanță de 16,50 m) care sunt unite printr-o linie trasată paralel cu linia de poartă.

În interiorul fiecărei suprafețe de pedeapsă se marchează un punct de unde se execută loviturile de pedeapsă. Acest punct se numeşte **punctul de pedeapsă** şi este trasat la 11 m de mijlocul liniei care uneşte cei doi stâlpi ai porții şi la distanță egală de aceşti stâlpi.

În exteriorul fiecărei suprafețe de pedeapsă se trasează un **arc de cerc** cu raza de 9,15 m care are ca centru punctul de pedeapsă.

La fiecare colț al ternului de joc, în interiorul terenului, se trasează câte un arc de cerc cu raza de 1 m, având ca centru steagul de la colț. Acest arc de cerc se numeşte **arcul de cerc de la colțul terenului**.

Steagul de la colț este obligatoriu să fie fixat la fiecare colț al terenului de joc. El trebuie să aibă un suport neascuțit cu o înălțime minimă de 1,50 m de la pământ.

Mingea cu care se desfăşoară jocul de fotbal este confecționată din piele sau un alt material corespunzător, având formă sferică cu o **circumferință de cel mult 70 cm şi cel puțin 68 cm** şi o **greutate de maximum 450 grame şi minimum 410 grame la începutul jocului**.

Presiunea mingii de fotbal este între 0,6 şi 1,1 atmosfere (600 - 1100 g/cm^2).

Dacă mingea se sparge sau se deteriorează în timpul jocului, jocul trebuie oprit şi reluat cu o minge nouă printr-o minge de arbitru de pe locul în care se găsea prima minge în momentul în care s-a deteriorat.

Mingea nu poate fi înlocuită în timpul jocului decât cu permisiunea arbitrului.

Foto 69. Mingea

În cadrul jocurilor disputate în competițiile F.I.F.A. sau în competițiile organizate de Confederațiile continentale, este obligatoriu să se folosească numai mingile marcate cu una din următoarele însemnări: *FIFA Aproved*, *FIFA Inspected*, *International Matchball Standard*.

Foto 70. FIFA Approved

Foto 71. FIFA Inspected

Foto 72. International Matchball Standard

Echipamentul jucătorilor de fotbal este alcătuit din:

- tricou;
- şort (dacă jucătorul poartă chiloți termici, aceştia trebuie să fie de aceeaşi culoare cu cea dominantă a şortului);
- jambiere;
- apărători pentru tibie;
- ghete de fotbal.

Apărătorile pentru tibie trebuie să fie în întregime acoperite de jambiere şi trebuie să fie confecționate dintr-un material corespunzător (cauciuc, plastic sau materiale similare) pentru a putea asigura un grad de protecție corespunzător.

Portarul trebuie să poarte un echipament de culoare diferită față de ceilalți jucători, arbitri şi arbitri asistenți.

Echipamentul sau ținuta jucătorilor nu trebuie în nici un caz să prezinte vreun pericol pentru el însuşi sau pentru ceilalți jucători. Această măsură se aplică şi bijuteriilor de orice fel.

Durata unei partide de fotbal este de **90 de minute**. Partida de fotbal are două reprize egale a câte 45 de minute. Orice acord privind modificarea duratei unei partide trebuie să intervină înainte de lovitura de începere şi să fie în conformitate cu regulamentul competiției respective.

Între cele două reprize, jucătorii au dreptul la o **pauză** ce nu trebuie să depăşească **15 minute**. Durata pauzei dintre cele două reprize nu poate fi modificată decât cu consimțământul arbitrului.

Fiecare repriză trebuie prelungită cu scopul adăugării timpului pierdut pentru:

- schimbări de jucători;
- examinarea jucătorilor accidentați;
- transportul jucătorilor accidentați în afara terenului de joc;
- acțiuni ale jucătorilor pentru pierderea deliberată de timp;
- orice altă cauză.

Durata pentru adăugarea timpului pierdut cu întreruperile de joc este la latitudinea arbitrului. Pentru executarea sau reexecutarea unei lovituri de pedeapsă va fi prelungită durata fiecărei reprize. Un joc oprit definitiv înainte de expirarea timpului regulamentar va fi rejucat în întregime, cu excepția situațiilor în care regulamentul competiției respective prevede dispoziții contrare.

Caracteristicile jocului de fotbal

Jocul de fotbal datorită unor particularități depăşeşte uneori limitele unui simplu joc.
Amestec de fantezie, îndemânare, vigoare şi rezistență, el înflăcărează inimile, opreşte pentru un moment milioane de respirații sau stârneşte aclamații tumultuoase.

Esparte das hultidees *(sportul mulțimii)* exprimă în mod cuprinzător caracterul său accesibil pentru toți oamenii, fiind considerat pe bună dreptate un adevărat **fenomen social al secolului XX**, oamenii secolului nostru găsind în acest joc un mod de recreare, de bucurii, de satisfacții şi de câştiguri. Dincolo de pasiuni şi satisfacții, el se adresează unor virtuți profund umane: loialitate, cinste, forță, inteligență, măiestrie.

Aceste calități, reprezentate la toți marii fotbalişti, fac ca aceştia să devină reprezentanții idealurilor şi pasiunilor milioanelor de suporteri. În joaca lor, copii le împrumută numele şi devin modelul lor.

Departe de a fi un simplu spectacol, la care spectatorul asistă din afară, fotbalul te face să-l priveşti dinăuntru, să te implici în desfăşurarea sa, reuşind astfel să antreneze în fantastica-i cavalcadă oameni de cele mai diverse concepții, profesii, naționalități şi credințe.

De aceea, din prea multă pasiune şi sumare cunoştințe a istoricului şi regulamentului acestui joc sportiv, unii ajung să se considere mai „specialişti" decât specialiştii investiți.

Pentru a înțelege şi reține particularitățile şi dificultățile apărute în practicarea fotbalului, considerăm potrivită prezentarea caracteristicilor acestui joc sportiv, în mod relativ succint - pe componentele antrenamentului sportiv.

Aspecte ale pregătirii fizice în fotbalul actual

Jocul de fotbal se caracterizează astăzi printr-o bogată activitate competițională, la care, pe lângă jocurile din campionatul intern, li se adaugă numeroase partide internaționale, amicale sau oficiale şi alte diverse competiții ocazionale.

Dacă ținem seama de faptul că jocul contemporan a devenit față de trecut mult mai dinamic, jucătorii fiind obligați să alerge în permanență, executând numeroase schimbări de ritm, că lupta pentru posesia mingii a devenit mult mai aprigă şi necesită un mai mare consum de energie, că sunt necesare procedee tehnice şi tactice cât mai perfecționate şi caracterizate de o manifestare a lor în condiții de viteză crescută a jocului, toate acestea ne pot da o imagine de ansamblu despre numeroasele calități necesare actualului jucător de fotbal şi despre solicitările foarte mari, din

punct de vedere fizic, la care este supus acesta, în decursul desfăşurării unei partide sau a desfăşurării unui an competițional.

Pentru ca fotbalistul să facă față acestor solicitări trebuie să posede un bagaj valoros de calități motrice şi o pregătire temeinică, cu ajutorul căreia să poată suporta, în condiții optime şi fără repercusiuni, eforturile mari şi mereu crescânde ale jocului.

Aceste cerințe se realizează, în primul rând, printr-o **pregătire fizică superioară**, respectând sarcinile celor două laturi ale acestei pregătiri şi anume: **pregătirea fizică generală** şi **pregătirea fizică specială**.

Prin **pregătirea fizică generală** se urmăreşte asigurarea unei mai bune capacități de lucru a organismului în timpul efortului, realizându-se simultan intrarea mai rapidă şi mai uşoară în forma sportivă, care să poată fi menținută un timp mai îndelungat.

În perioadele care se scurg între campionate, anumite calități şi deprinderi motrice de bază îşi pierd din valoare, dacă nu se lucrează permanent pentru menținerea lor.

Jucătorii pierzând din suplețe, din viteză, din rezistență, tocmai din cauza încetării pregătirii în această direcție, pierd într-o oarecare măsură şi din valoarea deprinderilor tehnice şi tactice. În schimb, cei care se antrenează permanent, îşi păstrează nivelul pregătirii tehnice şi tactice, neîntâmpinând nici un fel de dificultăți în realizarea cu succes a acțiunilor tactice de joc.

În acelaşi timp, pregătirea fizică generală constituie baza pregătirii fizice speciale, prin care se asigură formarea şi dezvoltarea deprinderilor de mişcare specifice fotbalului. În jocul de fotbal, efortul nu este uniform, momentele de efort intens şi prelungit alternând cu cele de efort scăzut.

Viteza, îndemânarea, forța şi rezistența sunt cele patru calități motrice de bază, care în practică nu pot fi întâlnite separat, fiind permanent într-o strânsă interdependență şi corelație.

Viteza

Viteza este o calitate motrică de bază, care depinde şi de tipul de sistem nervos al omului şi din această cauză se dezvoltă mai greu decât celălalt calități motrice. În domeniul fotbalului nu este vorba

de o viteză de deplasare de la un punct fix la altul, ca de exemplu la sprint, ci de o viteză specifică jocului. În privința vitezei, ne putem referi la mai multe componente:

- alergarea în viteză cu mişcări adaptate jocului;
- necesitatea de a executa elementele tehnice rapid şi sigur;
- viteză de gândire pentru combinațiile tactice specifice;
- viteză de reacție la intervențiile neprevăzute ale adversarului.

Dezvoltarea vitezei, calitate motrică care asigură jucătorilor un randament superior, dozarea eficientă şi repartizarea corectă a mijloacelor conform principiului individualizării, sunt factori hotărâtori în antrenamentul modern.

O echipă este compusă, în general, din diferite tipuri de jucători, ale căror particularități fac să nu poată fi pregătiți în comun şi deci vor fi antrenați în raport cu acestea, fie în mod individual, fie în grupe egale ca valoare şi caracteristici.

Se recomandă efectuarea antrenamentului pe teren gazonat, care fiind mai moale menajează muşchii, ligamentele şi articulațiile, iar accentul trebuie să cadă pe dezvoltarea cu precădere a vitezei de reacție, de execuție şi de repetiție.

Îndemânarea

Este în esență o calitate motrico-tehnică complexă. Putem face diferență între un jucător îndemânatic şi un jucător înzestrat cu o îndemânare superioară, însă valoarea absolută a lor nu o putem stabili, din lipsa mijloacelor care să aibă un caracter obiectiv, pentru a determina cât mai exact această diferență.

Cu ocazia dezvoltării îndemânării generale, prin exerciții de gimnastică, sau alte mijloace folosite, nu urmărim automatizarea mişcărilor cu orice preț şi în mod mecanic, ci vom determina jucătorul să şi gândească. Exercițiile vor fi înlănțuite în aşa fel încât jucătorul să fie pus în fața unor probleme de timp şi spațiu, pentru rezolvarea cărora să aleagă singur soluția cea mai potrivită.

Acestea, combinate cu elemente din cadrul jocului, vor forma exerciții complexe, care vor dezvolta, în mai mare măsură, îndemânarea specifică a jucătorilor de fotbal.

Forța

Este una dintre calitățile importante ale jucătorului de fotbal, care determină viteza de deplasare, reacție şi execuție a acestuia şi este totodată asociată cu îndemânarea şi rezistența.

În cartea *„Fotbal. Exerciții pentru pregătirea fizică şi tactică”* autorul *Avram Silviu*, afirmă:

> *„în jocul de fotbal, forța prezintă importanță sub următoarele trei forme de manifestare:*
>
> - *forța generală, ce se referă îndeosebi la muşchii trunchiului, coapsei, umerilor, spatelui şi brațelor, grupe care participă la mişcările de lovire a mingii cu piciorul şi cu capul, cât şi la aruncările de la margine, la conducerea mingii şi la lupta corp la corp cu adversarul;*
> - *forța de lovire necesară pentru pasele lungi şi trasul la poartă de la distanță;*
> - *forța necesară în acțiunile de marcare a adversarului şi de protejare a mingii*.”.

Rezistența

Este o altă calitate motrică de bază, dezvoltată la un înalt nivel, dă posibilitatea jucătorilor să execute toate procedeele tehnice şi tactice în condiții de joc, fără eforturi vizibile şi fără ca eficacitatea şi precizia lor să scadă.

Pe baza rezistenței generale se formează rezistența în regim de viteză, necesară efectuării sprinturilor, opririlor, schimburilor de ritm şi de direcție.

Antrenamentul jucătorilor trebuie să cuprindă şi alergări în regim de viteză maximă, pe porțiuni asemănătoare cu cele din timpul jocului, care să totalizeze 1800 - 2000 de metri.

Suplețea

Este calitatea motrică care asigură fotbaliştilor executarea mişcărilor cu uşurință şi amplitudine. Ea este condiționată de elasticitatea muşchilor, de mobilitatea articulațiilor şi de

coordonare. În fotbal suplețea este necesară în alergări, sărituri, mişcări înşelătoare şi execuții tehnice.

Detenta

Este o calitate motrică complexă, ce rezultă din îmbinarea forței şi a vitezei, coordonate în vederea realizării mişcării cu eficiență maximă.

Dezvoltarea detentei jucătorilor de fotbal diferă de cea a săritorului în înălțime, de exemplu. În timp ce săritorul urmăreşte să-şi ridice centrul de greutate cât mai sus, calculându-şi locul de bătaie, jucătorul de fotbal trebuie să se înalțe la momentul potrivit, în funcție de adversar şi de traiectoria mingii.

Mobilitatea

Este recunoscută doar de unii autori drept calitate motrică de bază, fiind definită drept calitatea de a se deplasa cu uşurință de la un loc la altul, sau de trece cu uşurință de la un sistem tactic la alt sistem tactic, pe parcursul desfăşurării întrecerii fotbalistice.

Mobilitatea articulară şi suplețea formează un tot unitar atât în procesul de joc, cât şi în antrenament, care cu greu pot fi separate în cadrul exercițiilor fizice, sau în a acelora cu caracter tehnico-tactic.

Mobilitatea este în interdependență cu cele patru calități motrice de bază prezentate în paginile anterioare, fiind influențată de ele, sau influențând asupra fiecăreia dintre aceste calități, pe parcursul manifestării lor în joc sau în antrenament.

Aspecte ale pregătirii tehnice în fotbal

Jocul de fotbal a cunoscut în ultima vreme o evoluție rapidă şi, am putea afirma, deosebit de spectaculoasă.

Aria tehnică a jocului s-a extins foarte mult, au apărut noi procedee tehnice pe care fotbaliştii de performanță le execută cu mare măiestrie în condițiile creşterii vitezei jocului.

S-a perfecționat valoarea tehnică pe plan colectiv, aspect de pură

moralitate, în virtutea căreia individul lucrează în vederea evidențierii grupului.

În acest fotbal contemporan, denumit de unii specialişti **„fotbal total”**, etalat ca joc şi nu ca antijoc chiar şi atunci când se impune păstrarea unui minim avantaj, jocul colectiv a crescut în spectaculozitate, sprijinind şi fiind sprijinit de parteneri, ceea ce face dificilă sublinierea performanței individuale în defavoarea spectacolului oferit de cele două echipe ce se constituie în factori inediți ai victoriei;

- un număr impresionant de jucători au făcut un progres remarcabil pe planul tehnicii individuale şi colective, sprijinite de o condiție fizică superioară;
- se constată în fotbalul contemporan expresia unor certe valori şi a unei experiențe îndelungate pentru formarea unității echipei prin faptul că jucătorii abili reduc la minimum timpii morți iar maeştrii îl suprimă complet prin utilizarea unei tehnicii deosebite consolidată şi structurată preponderent pe viteza de joc, pe viteza de execuție.

Se preconizează, pentru viitor, un joc de fotbal caracterizat de viteza de circulație a mingii şi a jucătorilor fără minge, de perfecționarea calităților motrice de bază (în special viteză în regim de rezistență) şi de perfecționarea principalelor elemente tehnice ale jocului de fotbal în regim de viteză.

Din ce în ce mai mult se observă promovarea cu precădere a tehnicii luptei colective pentru ocuparea spațiului în atac, cât mai repede şi mai sigur posibil fără riscul pierderii posesiei mingii, o tehnică simplă la prima vedere, colectiv-constructivă, dar deosebit de eficientă în faza de atac, faza de construcție şi faza de apărare, deoarece strategia tactică a desfăşurării jocului modern a impus-o, având drept scop primordial mărirea vitezei de desfăşurare a jocului şi încercarea de a face jucătorii să-şi facă simțită prezența în teren prin devieri subtile ale mingii, prin transmiteri instantanee ale mingii, prin cooperarea în cadrul liniilor şi al jocului de echipă în momente fixe şi mobile ale jocului, toate acestea pentru a avea în permanență jucători disponibili pe care să se poată conta în fazele de joc şi care să se afle în permanență în serviciul echipei.

Rezumând, putem afirma că **tehnica jocului de fotbal**, determinată de folosirea piciorului ca element principal în

manevrarea mingii, **se caracterizează prin**:

Accesibilitate

Deoarece poate satisface preferințele atât ale copiilor, cât şi al acelora care optează (sau sunt selecționați) pentru fotbalul de performanță.

Fotbalul practicat pe terenuri reduse (minifotbalul), cu regulament simplificat, de către copii şi începători sau ca mijloc de agrement pentru restul amatorilor, oferă prin tehnica, dar mai ales prin gestul şutului la poartă şi marcarea golului, satisfacții greu de măsurat.

Prin accesibilitatea tehnicii ne referim desigur la copii şi începători, accesibilitate care este dată de terenul redus şi amenajabil, număr mai mic de jucători, reguli simplificate şi mai ales mingea care trebuie să fie mai mică (decât cea oficială).

Conducerea mingii şi lovirea acesteia efectuându-se de obicei la acest nivel cu partea interioară sau exterioară a labei piciorului, este poate cel mai important fapt care indică uşurința şi cursivitatea jocului.

Evolutivitate

Tehnica este evolutivă datorită contribuției jucătorilor de excepție care din necesitatea deposedării, depăşirii sau a străpungerii apărărilor aglomerate, au îmbogățit arsenalul manevrării mingii cu piciorul şi al loviturilor cu capul.

Perfecționarea până la înalta măiestrie a determinat apariția stilului personal demonstrat de-a lungul anilor de mari jucători ca: Pele, Maradona, Eusebio, Muller, Platini, Van Basten, Gulit, Dobrin, Hagi, etc.

Pregătirea timpurie

Începerea pregătirii timpurii. Când stereotipurile dinamice coroborate cu dezvoltarea calităților motrice de bază sunt mai uşor şi temeinic dobândite şi perfecționate, mai ales în relația atacant-minge-apărător, atunci putem spune că este momentul propice pentru începerea instruirii. Ne referim desigur la selecționații din prima grupă de vârstă a bazei de masă a fotbalului de

performanță. Practica a dovedit că o tehnică variată şi eficientă nu poate fi dobândită decât într-un proces stadial de instruire, bine organizat şi condus de specialişti buni pedagogi, pe o perioadă de 8-10 ani.

Longevitatea practicării fotbalului de performanță în mod organizat se referă atât la scăderea vârstei de selecție, cât şi la perioada mai îndelungată de stagiu la înalt nivel, în Divizia Națională, selecționabili în reprezentativele unor cluburi sau în reprezentativele naționale.

Învățarea corectă a tehnicii de bază

Învățarea absolut corectă a tehnicii de bază - mai ales a celei în relație cu mingea, deoarece un procedeu tehnic greşit însuşit sau fără eficiență, are repercusiuni negative aproape ireversibile în evoluția viitorului fotbalist.

Procesul de instruire

Procesul de instruire trebuie să se desfăşoare în condiții diverse de anotimp şi stare a terenului - atacând simultan toate componentele antrenamentului sportiv cu ponderea specifică fiecărei categorii de vârstă şi nivel de pregătire.

Precizia, suplețea şi subtilitatea

Precisă, suplă, fină şi subtilă - **în vederea realizării pe suprafețe restrânse a driblingului, paselor şi şuturilor derutante fără preluare, paselor cu călcâiul, deposedărilor, etc**. şi sobră în execuții în forță şi viteză pentru rezolvarea sarcinilor tactice pe suprafețe mari, cum ar fi pasa pe contraatac, pentru atacul rapid, la loviturile libere directe şi şuturile la poartă de la distanțe medii şi mari (16 - 30 metri), etc.

Dificultatea tehnicii

Dificultatea tehnicii este dată în primul rând de **folosirea în manevrarea mingii a ambelor picioare (alternativ)**, lucru ce constituie o cerință ideală. Dificultatea tehnicii devine mai evidentă odată cu practicarea fotbalului în scop de performanță, începând

cu baza de masă a performanței.

Pe măsură ce suprafețele de joc se apropie de cele regulamentare (în raport cu vârsta) cresc şi cerințele tactice ale execuțiilor tehnice pe fondul măririi vitezei de deplasare şi manevrare a mingii.

Toate aceste elemente în evoluție îi determină, tehnicii jocului de fotbal:

Complexitatea

Dificultatea şi complexitatea se accentuează pe măsură ce procesul de instruire şi jocurile se desfăşoară indiferent de starea vremii şi a terenului de joc. Unele procedee tehnice de bază devin:

Stereotipurile

Stereotipe (automatizate) pentru al elibera pe jucător de urmărirea şi controlul mingii, driblinguri şi transmiteri ale acesteia, dându-i posibilitate să privească tot câmpul de joc în vederea colaborării cu coechipierii sau a evitării intervenției adversarului.

Spectaculozitatea

Duelurile aeriene, angajamentul total în lupta pentru minge, viteza şi subtilitatea execuțiilor tehnice, angajările lungi, precise şi prin surprindere, centrările cu adresă la picior sau la cap şi marcarea golurilor de la distanță sau din apropiere cu şuturi din dezechilibru sau în foarfecă (pe spate), lovitura cu capul din plonjon, etc. sunt tot atâtea „capete de acuzare” ale frumuseții fotbalului spectacol.

Aspecte ale pregătirii tactice în fotbal

Datorită dezvoltării sale accelerate, din multe puncte de vedere, fotbalul contemporan se deosebeşte de cel care ne încânta până în urmă cu două decenii, dar puțini dintre practicanții, iubitorii şi în special, specialiştii în domeniu, sesizează că s-a produs o radicală mutație la nivelul fundamentelor jocului.

Saltul tacticii jocului de fotbal, la care s-a ajuns prin ameliorarea succesivă a variantelor de joc precedente, merită o atentă **analiză**

din perspectivă multidisciplinară, întrucât:

- declanşează modificări la nivelul tuturor componentelor jocului;
- constituie un experiment care poate interesa şi alte sectoare de acțiune şi chiar de cunoaştere umană;
- reînnoirea structurii de profunzime a jocului poate fi echivalată cu o autentică depăşire a „crizei de temelii" din domeniul fotbalului;
- oferă o soluție eficientă de armonizare a conduitelor individuale cu interesele acțiunii colective în cadrul microgrupurilor umane;
- permite anticiparea soluțiilor optime pentru dezvoltarea intensivă a sistemelor de joc actuale;
- implică reelaborarea principiilor de antrenament în raport cu noile cerințe şi exigențe de joc şi cu datele furnizate de sectoarele ştiințelor actuale.

Tactica, şi în mod special tactica modernă din jocul de fotbal actual, este una din forțele motorii ale progresului jocului de fotbal.

Tactica modernă, care se referă la organizarea şi conducerea jocului atât pe posturi (individual) cât şi a întregii echipe, în condițiile cele mai bune, însumează ultimele noutăți în ceea ce priveşte gândirea metodică. Astfel, printr-un efort minim echipa poate realiza în fața adversarului o schimbare a raportului de forțe care să ducă la maximum de randament.

Totodată, în ansamblul evoluției factorilor de joc, a jocului însuşi, în cadrul permanentelor schimbări de orientare şi accent, tactica a prezentat pe rând factor-efect, efect al pregătirii fizice şi tehnice înalte, şi factor-cauză, cauză a dezvoltării fizice şi tehnice. Într-o strânsă corelație cu pregătirea fizică şi tehnică, exprimată în joc într-un „amestec" indivizibil, tactica s-a dezvoltat prin aceşti factori, dezvoltându-i, şi, în acelaşi timp, s-a dezvoltat prin propriile ei acumulări şi inovații.

Interpretată ca fiind o strategie de purtare a acțiunilor în apărare şi atac, un mod de a înşela vigilența adversarului, în actualul stadiu al evoluției jocului, tactica reprezintă ceva mai mult, mai complex, mai concret şi mai abstract în acelaşi timp.

Pregătirea tactică reprezintă una din componentele cele mai dinamice ale antrenamentului, fiind în mare măsură determinată de

pregătirea fizică, tehnică, psihologică şi teoretică. În cadrul antrenamentului, ca sistem complex, tactica sportivă reprezintă un subsistem cu rol de organizare şi conducere a celorlalte subsisteme, care se reglează în consonanță cu acestea. Datorită dimensiunilor suprafeței de joc, a numărului mare de jucători şi manevrării mingii cu piciorul, **tactica jocului de fotbal** are următoarele **caracteristici principale**:

Raționalitate

Tactica jocului de fotbal este considerată drept „rațională" deoarece, în esență, este considerată drept un proces de gândire diferențiat, cunoscut sub denumirea de gândire tactică fiindcă eficiența acțiunilor individuale şi colective este determinată de aportul selectiv şi creator al rațiunii.

Dacă pentru însuşirea tehnicii tot mai complexe necesară fotbalului de mare performanță, s-a coborât limita de vârstă, această măsură se dovedeşte tot atât de necesară şi pentru pregătirea tactică. Constituind o adevărată „gimnastică a minții", tactica îl obişnuieşte pe executant să gândească, învățându-l care este rolul mişcărilor şi execuțiilor tehnice, cum, când şi de ce le foloseşte, care este contribuția gândirii jucătorilor pentru obținerea unui rezultat favorabil.

Tactica îşi propune să-i învețe pe jucători modalitățile organizării, pregătirii şi desfăşurării acțiunilor de atac şi de apărare. Datorită gândirii tactice, procesele rapide de analiză, comparație, sinteză şi decizie care au loc în scoarța cerebrală, se materializează prin fluxul nervos continuu în executarea celor mai potrivite şi eficiente procedee tehnice. Dezvoltarea gândirii tactice se realizează prin cultivarea la jucători a spiritului de anticipare şi selecționare a situațiilor ivite în urma declanşării acțiunilor tactice proprii şi ale adversarului.

Trebuie să subliniem că exercițiul de gândire al fiecărei execuții tehnice duce la încărcarea acesteia cu conținut tactic, proces desfăşurat pe întregul parcurs al instruirii sportive, chiar şi după atingerea măiestriei sportive.

Intercondiționările multiple

Tactica jocului de fotbal este caracterizată de o intercondiționare multiplă deoarece **tactica este dependentă de pregătirea fizică,**

tehnică, teoretică şi psihologică.

Ceea ce vede pe un teren de joc, la un moment dat, o privire neavizată este doar simpla dispută pentru minge prin intermediul unor procedee tehnice şi o mişcare aproape continuă a jucătorilor, cu toate că, în realitate jucătorii se încadrează în tactica echipei care le ordonează toate acțiunile şi le conferă o succesiune, forme de desfăşurare, sisteme de joc şi mijloace de realizare, atât pentru atac cât şi pentru apărare. În mod izolat, conținutul tacticii oricât de sofisticat ar fi, nu-şi poate atinge scopul fără suportul celorlalte componente ale antrenamentului sportiv.

Elasticitate

Tactica jocului de fotbal este elastică pentru că **prin intermediul ei jucătorii rezolvă de multe ori spontan şi eficient situații imprevizibile create de jocul în sine**.

Pentru a ne face mai bine înțeleşi vom descrie câteva situații frecvente apărute în cadrul unui joc de fotbal, situații a căror rezolvare sprijină afirmația noastră:

- la un anumit moment dat, o acțiune tactică colectivă a unei echipe poate fi finalizată printr-o acțiune individuală purtată de-a lungul întregului teren, dar caracteristic rămâne aportul întregii echipe;
- de cele mai multe ori, în funcție de factori obiectivi sau subiectivi, asistăm la schimbarea tacticii de joc a unei echipe pe parcursul aceleiaşi partide, acest lucru datorându-se schimbărilor survenite în formele şi sistemele de joc ale adversarului, introducerii unor jucători (proprii sau ai adversarului) de mare valoare sau specializați şi extrem de eficienți pe un anumit post sau zonă a terenului de joc, stării terenului, anotimpului, etc.

Evolutivitate

Tactica jocului de fotbal este evolutivă deoarece **nimeni nu poate susține că există undeva o tactică ideală**, modelul tacticii unei echipe de fotbal perfecționându-se continuu în raport cu nivelul practic şi teoretic atins pe plan național şi internațional.

În cadrul acestei caracteristici a tacticii jocului de fotbal, folosind, în

cadrul procesului de antrenament şi al jocurilor, game largi de acțiuni tactice cât mai variate şi mai complexe se poate stimula inițiativa creatoare a jucătorilor talentați sau de excepție, jucători care pot contribui la îmbunătățirea tacticii în general şi a tacticii echipei proprii în mod special.

De asemenea, procedeele tehnice şi anumite acțiuni tactice (sau variante) specifice marilor fotbalişti, metodele şi orientările moderne din cadrul procesului de antrenament precum şi eventualele modificări sau precizări noi ale regulamentului de joc, contribuie în permanență la evoluția tacticii jocului de fotbal, respectiv la perfecționarea acestui joc sportiv.

Studiu individual

Încercați să desenați un teren de fotbal pe care să denumiți toate marcajele.

După parcurgerea acestei unități de curs, încercați să enumerați principalele caracteristici ale tehnicii şi tacticii jocului de fotbal

Rezumat

Prezenta unitate de curs încearcă să descrie principalele componente ale jocului de fotbal. Unitatea de curs este împărțită în două părți esențiale:

1. descrierea principalelor reguli ale jocului;
2. prezentarea principalelor aspecte ale pregătirii fizice, tehnice şi tactice - componente esențiale ale jocului de fotbal.

Aprofundarea teoretică a acestora este esențială pentru acei dintre noi care vor folosi în cadrul profesiei lor orice mijloc de acționare din fotbal.

Bibliografie

1. Alexe N. *„Antrenamentul sportiv modern”*, Ed. Editis, Bucureşti, 1993;
2. Antohi L., Antohi N. *„Fotbalul modern de la antrenament la joc”,* Ed. Fundației Chemarea, Iaşi, 1998;
3. Apolzan D. *„Fotbal 2010”*, Bucureşti, 1985;
4. Balint, Gh. *„Bazele jocului de fotbal”*, Editura Alma Mater, Bacău, 2002;
5. Balint, Gh. *„Fotbal – Curs de bază”,* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
6. Buşe I., Ogodescu D.S. *„Fotbalul sinergic”*, Ed. Facla, Timişoara,1982;
7. Dragnea A. *„Antrenamentul sportiv”*, Ed. Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 1996;
8. F.R.F. „*Statute şi regulamente”*, Editat de Federația Română de Fotbal, Bucureşti, 1999;
9. Ionescu V.I. „*Football”*, Ed. Helicon, Timişoara, 1995;
10. Ionescu I., Dinu C. *„Fotbal – Concepția de joc”*, Ed. Sport – Turism, Bucureşti, 1982;
11. Motroc I. „*Fotbal. Probleme ale teoriei şi metodicii antrenamentului”*, C.N.E.F.S., Bucureşti, 1989;
12. Motroc I. „*Curs de fotbal”*, Editura A.N.E.F.S. Bucureşti, 1986;

Internet

1. http://www.fifa.com - Federația Internațională de Fotbal Asociație
2. http://www.frf.ro - Federația Română de Fotbal
3. http://www.uefa.com - Uniunea Europeană de Fotbal Asociație

Fişa de evaluare a unității de curs

- Descrierea jocului de fotbal -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notați aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

_____

_____

_____

_____

_____

Tehnica jocului de fotbal

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor definiții ale tehnicii jocului de fotbal;
- Prezentarea sistematizării principalelor componente ale tehnicii jocului de fotbal.

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- opereze cu cele mai importante definiții ale tehnicii jocului de fotbal;
- opereze cu principalele sistematizări ale tehnicii jocului de fotbal.

Tehnica jocului de fotbal..... 159
Scopul unității de curs..... 159
Obiective operaționale..... 159
Considerații generale despre tehnică în fotbalul contemporan..... 161
Sistematizarea tehnicii jocului de fotbal..... 164
Studiu individual..... 169
Elementele tehnice ale portarului..... 170
Poziția fundamentală..... 170
Deplasarea în teren..... 171
Prinderea mingii..... 173
Boxarea mingii..... 183
Devierea mingii..... 185
Blocarea mingii..... 187
Repunerea mingii în joc cu mâna..... 187
Repunerea mingii în joc cu piciorul..... 191
Respingerea mingii cu piciorul..... 192
Ieşirea din poartă cu degajare..... 192
Procedeele tehnice de bază ale jucătorilor de fotbal. 197
Preluarea mingii..... 197
Deposedarea adversarului de minge..... 212
Protejarea mingii..... 216
Conducerea mingii..... 218
Mişcarea înşelătoare..... 221
Lovirea mingii cu capul..... 224
Lovirea mingii cu piciorul..... 235
Aruncarea mingii de la margine..... 247
Mijloace de acționare pentru pregătirea tehnico-tactică a jucătorilor de câmp..... 251
Studiu individual..... 271
Rezumat..... 271
Bibliografie..... 272
Fişa de evaluare a unității de curs..... 273

Considerații generale despre tehnică în fotbalul contemporan

Pentru a sublinia importanța şi rolul tehnicii în fotbalul contemporan, se impune necesitatea de a arăta care este rolul acesteia în contextul conceptual al acestui joc sportiv şi aportul pe care îl aduce în practicarea şi evoluția fotbalului.

Fotbalul, ca joc sportiv, are de la înființarea sa şi până astăzi un **obiectiv** precis:

> ***„echipa care va marca cel mai mare număr de goluri va câştiga jocul, iar în cazul aceluiaşi număr de goluri jocul va fi declarat egal”.***

Acest obiectiv este inserat în articolul X din Legile Jocului de Fotbal şi are un caracter general şi universal pentru toți aceia care practică acest sport, iar în funcție de acesta, fiecare țară îşi elaborează o concepție proprie de joc în raport cu posibilitățile, tradiția şi particularitățile ei.

După cum am mai spus, materializarea acestei concepții de joc se realizează pe terenul de joc printr-o serie de elemente - jucători, minge, arbitri şi factorii tehnic, tactic, fizic, teoretico-metodic şi psihologic - însumate într-un sistem de joc corespunzător, pentru organizarea şi conducerea lui în condiții cât mai bune, fiecare element având o importanță mai mare sau mai mică în condițiile desfăşurării jocului, în raport cu cerințele sale.

Astăzi, când jocul de fotbal a devenit din ce în ce mai complex, la nivel de performanță, factorul de pregătire tehnică are o pondere din ce în ce mai mare pentru materializarea obiectivului de joc, adică victoria asupra adversarului.

Definirea noțiunii de tehnică în fotbal este însă foarte necesară pentru fundamentarea ştiințifică a organizării şi conducerii jocurilor în cadrul sistemelor de joc şi mai ales în procesul de antrenament.

Tehnica, şi în mod special tehnica modernă din jocul de fotbal actual, este una din forțele motorii ale progresului jocului de fotbal.

Orice joc sportiv, ca de altfel orice ramură de sport, pentru a putea

fi practicat necesită un bagaj de deprinderi motrice specifice legate de manevrarea obiectului de joc, bagaj de deprinderi motrice numit de terminologia sportivă: **tehnică**.

Pentru a fi mai bine înțeleşi vom enumera în cele ce urmează câteva **definiții ale tehnicii**:

> *„Tehnica reprezintă un ansamblu de deprinderi motrice - de procedee specifice manevrării mingii şi deplasării jucătorilor în vederea executării acestor manevre - care se desfăşoară după legile activității nervoase superioare şi ale biomecanicii, în scopul realizării randamentului maxim în joc”.”*
>
> Constantinescu D., Fotbal - Curs de bază, Iaşi, 1995

> *„Tehnica unei ramuri de sport cuprinde totalitatea acțiunilor motrice executate ideal din punct de vedere al eficienței acestora. Cu alte cuvinte, tehnica presupune efectuarea rațională şi economică a unui anumit tip de mişcări, specifice ramurilor de sport”.”*
>
> Diacikov, 1973

> *„Tehnica cuprinde un sistem specializat de structuri motrice constituite potrivit regulamentelor fiecărui sport în vederea obținerii randamentului superior în activitatea competițională”.”*
>
> Şiclovan, I. -1984

> *„Tehnica reprezintă un sistem de structuri motrice specifice fiecărei ramuri de sport efectuate rațional şi economic, în vederea obținerii unui randament maxim în competiții”.”*
>
> Dragnea, A. - *Antrenamentul sportiv*, 1996

Leon Teodorescu, în „*Probleme de antrenament în jocurile sportive”*, defineşte tehnica ca fiind:

> *„Ansamblu de procedee specifice ca formă şi conținut, folosit în scopul practicării cu randament maxim a unui joc sportiv, în concordanță cu cerințele jocului competițional”.”*

Analizând în continuare definițiile prezentate, rezultă încă o dată, complexitatea tehnicii determinată atât de numeroşii factori implicați, cât şi de multiplele interrelații dintre aceştia.

Tehnica este o activitate în care se utilizează rațional mijloace dintre cele mai variate, în funcție de adversari şi situațiile de joc, în scopul obținerii victoriei.

Dar, ținând seama de obiectul acestui manual, considerăm necesar să amintim câteva din definițiile tehnicii jocului de fotbal, definiții prezente în literatura de specialitate a domeniului:

> *„Prin tehnica jocului de fotbal se înțelege ansamblul mijloacelor specifice în formă şi conținut prin intermediul cărora jucătorii realizează, pe de o parte, acțiunile cu mingea (controlul şi circulația acesteia), iar pe de altă parte, manevrele (cu şi fără minge) necesare acționării şi cooperării eficiente, raționale, în vederea atingerii scopului urmărit”.”*
>
> Motroc I. - *Fotbal. Curs de bază, Bucureşti*, 1991

Ion V. Ionescu (*Football*, Ed. Helicon, Timişoara, 1995), interpretează tehnica ca fiind:

> *„acea calitate a jucătorului de fotbal care îi marchează saltul spre marea performanță”*.”

De asemenea, acelaşi autor, afirmă:

> *„Capacitatea de exprimare tehnică în lupta cu adversarul considerăm că reprezintă principala trăsătură a **capacității tehnice**. Această capacitate înseamnă:*
>
> - *obținerea timpului în plus înaintea adversarului;*
> - *descoperirea soluțiilor de derutare sau contracarare a adversarului;*
> - *curajul de angajament psihofizic în lupta cu el;*
> - *creativitate în alegerea strategiei de luptă;*
> - *calmul în disputa cu adversarul;*
> - *utilizarea mijloacelor regulamentare în această luptă.”*

Tehnica jocului de fotbal, ca în orice joc sportiv, constituie fundamentul pe care se dezvoltă şi se perfecționează jocul.

Practicarea jocului de fotbal nu va putea fi efectuată până când elevii nu-şi vor însuşi deprinderi corecte de a lovi, prelua şi conduce mingea, practicarea jocului presupunând cunoaşterea unor variate procedee de manevrare a mingii care să le permită rezolvarea sarcinilor de joc.

Importanța factorului tehnic se reflectă şi în influența pe care o exercită asupra celorlalți factori şi în special al factorului tactic care este determinat în foarte mare măsură de stăpânirea la perfecție a tehnicii.

Perceperea corectă a unor momente favorabile pentru declanşarea acțiunilor tehnice are o importanță hotărâtoare în ce priveşte desfăşurarea celorlalte faze ale acțiunii tactice. O bună percepere determină o informație clară, exactă ce va fi prelucrată, analizată şi interpretată eficient.

Calitatea perceperii depinde de mai multe procese, cum sunt: vederea periferică, atenția concentrată sau cuprinzătoare, simțurile specializate. Perceperea întregii situații de concurs este însă numai o parte a acestei faze, în care fotbalistul trebuie să observe detaliile ce duc la precizie în rezolvarea acțiunii tehnice.

Sistematizarea tehnicii jocului de fotbal

Conținutul tehnic al jocului de fotbal este apreciat şi sistematizat foarte diferit în teoria actuală a fotbalului.

Prima mare perioadă din istoria acestui subiect este datată până în anul **1958**, când a apărut prima sistematizare a tehnicii jocului de fotbal, sistematizare pe care o datorăm lui **A. Csanady**, cea de-a doua perioadă a sistematizării tehnicii - fireşte, după această dată.

Deşi tehnica jocului de fotbal era, în ceea ce priveşte conținutul, asemănătoare celei de astăzi, descoperirea acelui fond tehnic de bază are loc cu dificultate, elementele tehnice fiind clasificate alături de cele tactice, confundându-se de pildă, lovirea mingii cu pasarea mingii, sau definindu-se ca elemente tehnice, procedeele de execuție ale acestora: lovirea cu interiorul labei piciorului (latul),

cu şiretul, etc.

În țara noastră prin Catedra de Fotbal a Academiei Naționale de Educație Fizică şi Sport şi apoi prin facultățile de profil, s-a consolidat o interpretare generală şi unanim recunoscută a tehnicii jocului de fotbal în sensul viziunii domnilor Motroc I. şi Cojocaru V..

Dezvoltarea fotbalului în ultimii ani realizată ca efect , printre altele, a expansiunii tehnicii, impune repunerea în discuție a acestui factor de joc.

Pornind de la clasificarea lui Csanady, vom încerca să prezentăm o reevaluare a tehnicii jocului în condițiile fotbalului actual.

Din consultarea literaturii de specialitate apărută în țara noastră, rezultă faptul că majoritatea specialiştilor domeniului sunt de acord cu sistematizarea tehnicii jocului de fotbal, prezentată de **Ion Motroc** (*„Fotbal - Curs de bază", Editura A.N.E.F. Bucureşti*) şi prea puțini au păreri proprii în ceea ce priveşte acest subiect.

De aceea, vom încerca în cele ce urmează să prezentăm această sistematizare a tehnicii jocului de fotbal, oferind posibilitatea cititorului să-şi formeze o imagine mult mai vastă asupra acestui subiect.

După **Ion Motroc** tehnica jocului de fotbal se compune din **elemente şi procedee tehnice**.

Elementele tehnice:

„reprezintă formele generale motrice cu şi fără minge specifice jocului de fotbal" şi anume:

- intrarea în posesia mingii;
- păstrarea mingii;
- transmiterea mingii;
- alergările;
- săriturile;
- schimbările de direcție;
- căderile, etc.

Procedeele tehnice

„reprezintă modalitățile concrete de realizare a elementelor tehnice", de exemplu:

- preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului;
- deposedarea adversarului de minge prin atac din față;
- lovirea mingii cu interiorul labei piciorului;
- lovirea mingii cu capul din plonjon, etc.

Nu putem trece mai departe fără să spunem că tot arsenalul de deprinderi motrice specifice ca formă şi conținut sub denumirea de **procedee tehnice**, se execută după legile activității nervoase superioare.

Tehnica jocului de fotbal reprezintă o noțiune de mare complexitate, cu un conținut vast şi dinamic.

Prezentarea tehnicii jocului de fotbal într-un tablou care să-i exprime conținutul, mijloacele şi noțiunile principale are drept scop principal facilitarea interpretării şi înțelegerii acelor termeni ai concepției prin care ea se explică şi se defineşte.

Pentru a avea o imagine mult mai apropiată de adevărata sistematizare a tehnicii jocului de fotbal, o să prezentăm în ceea ce urmează o prezentare grafică mult mai complexă, sistematizare care aparține autorului Ion Motroc, apărută în anul 1991:

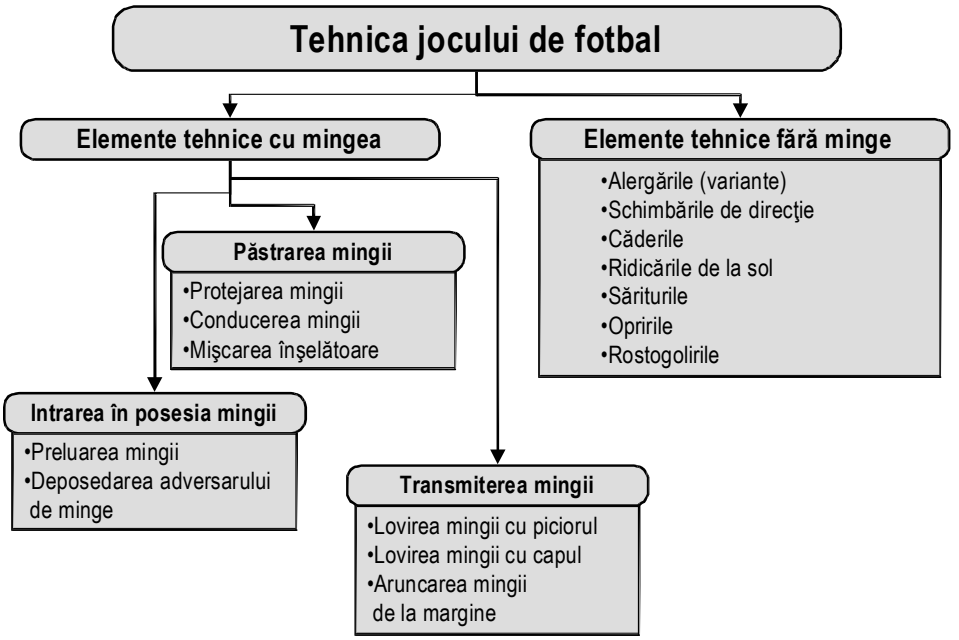

Considerăm că pentru un viitor specialist în domeniul educației fizice şi a sportului, sistematizarea următoare a tehnicii jocului de fotbal este absolut necesară şi indispensabilă:

Elementele tehnice ale portarului:

1. Poziția fundamentală
2. Deplasarea în teren
3. Prinderea mingii
4. Boxarea mingii
5. Devierea mingii
6. Blocarea mingii
7. Repunerea mingii în joc cu mâna
8. Repunerea mingii în joc cu piciorul

Elemente tehnice ale jucătorilor:

a. Preluarea mingii

a.1. Preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului

a.2. Preluarea mingii rostogolite cu partea exterioară a labei piciorului

a.3. Preluarea mingii cu partea interioară a labei piciorului - prin amortizare

a.4. Preluarea mingii cu şiretul plin - prin amortizare

a.5. Preluarea mingii cu coapsa - prin amortizare

a.6. Preluarea mingii cu pieptul - prin amortizare

a.7. Preluarea mingii cu capul - prin amortizare

a.8. Preluarea mingii cu talpa - din ricoşare

a.9. Preluarea mingii cu abdomenul din ricoşare

a.10. Preluarea mingii cu abdomenul

b. Deposedarea adversarului de minge

b.1. Prin atac din față

b.2. Prin atac din spate şi din alunecare

b.3. Prin atac din lateral şi din alunecare

c. Protejarea mingii

c.1. De pe loc

c.2. Din mişcare (în timpul conducerii)

d. Conducerea mingii

d.1. Cu interiorul labei piciorului

d.2. Cu exteriorul labei piciorului

d.3. Cu şiretul plin

e. Mişcarea înşelătoare

e.1. Cu trunchiul din poziție statică şi din deplasare

e.2. Cu piciorul din poziție statică şi din deplasare

e.3. Cu capul (privirea)

f. Lovirea mingii cu capul

f.1. De pe loc - cu un picior înainte

f.2. De pe loc - cu picioarele pe aceeaşi linie

f.3. Spre lateral

f.4. Spre înapoi

f.5. Din săritură cu bătaie pe un picior

f.6. Din săritură cu bătaie pe ambele picioare

f.7. Din alergare

f.8. Din plonjon (de pe loc sau din alergare)

g. Lovirea mingii cu piciorul

g.1. Cu partea interioară a labei piciorului

g.2. Cu partea exterioară a labei piciorului

g.3. Cu vârful labei piciorului

g.4. Cu şiretul plin

g.5. Cu şiretul exterior

g.6. Cu şiretul interior

g.7. Cu călcâiul

g.8. Cu genunchiul

g.9. Prin deviere

g.10. Aruncarea mingii cu piciorul

h. Aruncarea mingii de la margine

h.1. De pe loc

h.2. Cu elan

Studiu individual

După parcurgerea acestei unități de curs, urmăriți un joc de fotbal şi încercați să vă notați principalele procedee tehnice utilizate de jucători.

Elementele tehnice ale portarului

Datorită faptului că „Regulamentul jocului de fotbal” îi dă dreptul jucătorului specializat pe acest post să folosească în suprafața de pedeapsă (careul de 16 metri) mâinile şi oricare altă parte a corpului în vederea apărării porții, **elementele tehnice specifice acestui post sunt diferite în mare măsură de cele ale celorlalți jucători** care alcătuiesc o echipă de fotbal.

Pentru o mai bună imagine a acestor elemente tehnice vom prezenta tabloul sistematizării principalelor elemente tehnice ale portarului.

Poziția fundamentală

Este poziția ce precede intervenția asupra mingii.

În literatura de specialitate mai este denumită şi **poziție de aşteptare** sau **poziție de intervenție.**

Foto 73. Poziția fundamentală

Aşa cum se poate vedea şi în imaginea alăturată, această poziție se poate descrie astfel:

- sprijin pe sol pe toată talpa sau pe vârfuri, picioarele depărtate la lățimea umerilor, cu greutatea egal repartizată pe ambele picioare;
- articulațiile gleznelor, genunchilor şi coxo-femurală, uşor flexate;
- trunchiul uşor aplecat, conferind o poziție semijoasă;
- brațele lateral, îndoite cu palmele orientate spre jos;
- privirea la joc (la minge).

Greşeli frecvente

- sprijin pe călcâie sau poziție „pe spate”;
- depărtarea exagerată a picioarelor în plan lateral;
- poziție prea înaltă sau prea joasă.

Utilizare tactică

- Poziția fundamentală permite declanşarea rapidă a acțiunii în vederea executării oricărui element tehnic specific acestui post. Din această poziție, portarul, poate pleca în plonjon, poate ieşi la minge înaltă sau joasă, poate prinde mingea, poate să se desprindă pentru respingerea, boxarea sau devierea mingii.

Deplasarea în teren

Din poziția de intervenție, pentru a putea acționa asupra mingii, portarul poate porni direct printr-o desprindere de pe loc sau prin câțiva paşi pentru a se apropia favorabil ca distanță şi unghi față de locul şi momentul acțiunii.

Aceste deplasări în teren ale portarului sunt de două tipuri:

1. Deplasarea frontală (înainte):

în care portarul utilizează ca mijloc de deplasare o alergare obişnuită în care uneori, în funcție de necesități, va folosi paşi mai mari şi o viteză de deplasare mai mare.

Foto 74. Deplasare frontală (înainte)

Foto 75. Deplasare laterală

2. Deplasare laterală – în care portarul utilizează ca mijloc de deplasare paşii adăugați, adică plecând din lateral cu piciorul dinspre direcția deplasării, îl apropie apoi pe celălalt, mişcarea repetându-se.

Pe tot timpul deplasării, portarul, îşi va păstra poziția fundamentală.

În timpul deplasării laterale, translația se face prin paşi adăugați şi târşiți (un fel de alunecare pe laterală), menținând în permanență sprijinul pe vârfuri pentru se putea desprinde în orice moment.

În deplasarea laterală **nu se fac salturi**, centrul de greutate al corpului urmând o linie cât mai orizontală.

Într-un procedeu mai rar, deplasarea laterală se face prin paşi încrucişați, un picior peste celălalt, o dată sau de mai multe ori.

Greşeli frecvente

- nu se apreciază corect de către portar distanța până la minge;
- nu se apreciază corect traiectoria mingii în situațiile de deviere şi boxare;
- deplasarea laterală se face cu paşi mari fapt ce împiedică efectuarea rapidă a schimbărilor de direcție.

Utilizare tactică

- contribuie la rezolvarea cu eficiență a celorlalte elemente tehnice cu minge din jocul portarului.

Prinderea mingii

Prinderea mingii este un element tehnic specific jocului portarului. Acest element tehnic este foarte diversificat în funcție de traiectoria, distanța, direcția, forța-viteza şi unghiul de lovire al mingii.

Astfel, distingem următoarele **procedee tehnice derivate ale prinderii mingii:**

a. În funcție de traiectoria cu care soseşte mingea:

a.1. Mingi pe sus cu boltă

a.2. Mingi pe sus directe

a.3. Mingi la semiînălțime

a.4. Mingi pe jos directe

a.5. Mingi pe jos cu ricoşare

b. În funcție de direcția de sosire a mingii:

b.1. Mingi perpendiculare pe poartă

b.2. Mingi oblice pe poartă

b.3. Mingi laterale față de portar

c. În funcție de distanța la care se loveşte mingea:

c.1. Lovituri foarte îndepărtate – peste 40 m

c.2. Lovituri depărtate – peste 20 m

c.3. Lovituri de la 16 m

c.4. Lovituri apropiate – 11-16 m

c.5. Lovituri foarte apropiate – 5-11 m

d. În funcție de viteza de sosire a mingii:

d.1. Mingi lovite foarte puternic

d.2. Mingi lovite puternic

d.3. Mingi lovite uşor

e. În funcție de unghiul dintre locul loviriı şi barele porții:

e.1. Lovituri la colțul scurt

e.2. Lovituri la colțul lung

Fazele prinderii mingii cu mâna

Elementul tehnic **Prinderea mingii cu mâna** are trei faze principale:

a. Atacul cu mâinile spre mingea care soseşte;
b. Priza şi prinderea mingii;
c. Asigurarea şi protejarea mingii prinse.

Atacul la minge se face cu ambele mâini spre sus şi înainte.

Foto 76. Atacul la minge

Poziția de plecare a mâinilor este îndoită din coate, apoi în continuă extensie până la întinderea completă în momentul prinderii. Pe acest traseu, palmele cu degetele desfăcute, se apropie una de alta formând un paravan în drumul mingii care soseşte.

Foto 77. Priza la minge

Priza este momentul principal al prinderii. Ea se face între „cuibul" format între cele două palme.

Condiția principală a prizei este **acoperirea posterioară a mingii**, adică formarea acelui cuib-paravan, cu ajutorul palmelor, având degetele răsfirate şi în mod special degetele mari apropiate.

La contactul cu mingea are loc o uşoară **amortizare** a vitezei sale de sosire.

Priza mai presupune şi o avantajoasă poziție a brațelor, atât în faza atacului cât şi a prinderii. Brațele vor avea coatele orientate spre corp. Această poziție favorizează acoperirea completă cu mâinile şi degetele a mingii, mai ales a degetelor mari ce trebuie să se întâlnească posterior.

Este momentul în care s-a realizat prinderea şi în care **începe faza a treia**.

Asigurarea şi protejarea mingii prinse, care se realizează în momentul următor şi cea care asigură ca mingea odată prinsă să fie adusă de îndată la piept şi bine „acoperită" în spațiul format de antebrațe şi torace, având coatele apropiate.

Foto 78. Asigurarea mingii

Greşeli frecvente

- atacul la mingea înaltă cu brațele şi coatele desfăcute;
- priză fără acoperire posterioară a mingii cu ajutorul degetelor;
- priză fără amortizare, cu scăparea mingii din mână;
- aducerea mingii la piept cu coatele desfăcute şi scăparea ei.

Prinderea mingii semiînalte

Mingile semiînalte au o înălțime convențional cuprinsă între genunchi şi capul portarului**.**

Prinderea acestor mingi se face prin două procedee:

1. **Prinderea direct la piept;**
2. **Prinderea cu ajutorul mâinilor**

În prinderea direct la piept, portarul cu trunchiul puțin înclinat întinde brațele, având-le paralele, cu palmele orientate în sus, formând un „tobogan" pe care se înscrie mingea.

Când mingea atinge corpul se produce o retragere a acestuia necesară amortizării forței mingii.

Pieptul vine deasupra mingii şi împreună cu coatele şi palmele formează o cavitate de unde aceasta nu mai poate ricoşa.

Dacă mingea vine la înălțimea capului, a feței, portarul va executa

o săritură uşoară, blocând astfel mingea tot la piept.

În prinderea cu ajutorul mâinilor, din poziția de bază, portarul atacă mingea ce soseşte, de pildă, la înălțimea capului, o prinde-amortizează şi fie că o repune din această poziție în joc, fie că o aduce şi o acoperă la piept.

Foto 79. Prinderea mingii semiînalte direct la piept

Greşeli frecvente

- la prinderea la piept, antebrațele închid cu întârziere, astfel că mingea ricoşează din torace;
- în momentul contactului cu mingea, toracele se bombează, mingea ricoşând din acest plan rigid, spre teren;
- în prinderea la piept, coatele se țin depărtate, prin spațiul liber dinspre abdomen, mingea scăpând în jos;
- portarul stă pe călcâie în momentul prinderii mingii şi nu se ridică uşor pe vârfuri;
- genunchii nu sunt bine întinşi.

Utilizare tactică

- în declanşarea mai uşoară a atacului.

Prinderea mingii înalte

Mingile înalte au o înălțime convențional cuprinsă peste capul portarului. La prinderea acestor mingi portarul execută următoarele faze:

1. **Elan** - bătaie (cu urmărirea traiectoriei mingii);
2. **Desprindere**;
3. **Prinderea mingii**;
4. **Aterizare.**

1.Elanul constă în deplasarea rapidă pe direcția de venire a mingii. Elanul este continuat cu o scurtă bătaie pe un picior sau pe ambele picioare în scopul executării unei sărituri.

2.Desprinderea este faza imediat următoare. În timpul acestei faze portarul atacă mingea ce soseşte prin ducerea brațelor oblic deasupra capului cu degetele răsfirate.

Elan - bătaie | Desprindere | Prinderea mingii | Aterizare

Foto 80. Fazele prinderii mingii înalte

3.Prinderea mingii se face între „cuibul" format între cele două palme. Esențială în această fază este priza asupra mingii. Condiția principală a prizei este acoperirea posterioară a mingii, adică formarea acelui cuib-paravan, cu ajutorul palmelor, având degetele răsfirate şi în mod special degetele mari apropiate.

La contactul cu mingea are loc o uşoară **amortizare** a vitezei sale de sosire. Priza mai presupune şi o avantajoasă poziție a brațelor. Brațele vor avea coatele orientate spre corp. Această poziție favorizează acoperirea completă cu mâinile şi degetele a mingii, mai ales a degetelor mari ce trebuie să se întâlnească posterior. Este momentul în care s-a realizat prinderea şi în care începe faza a patra - aterizarea.

4. Aterizarea înseamnă revenirea portarului, după săritură, pe sol. Ea se poate face pe un picior sau după caz pe ambele picioare. În timpul aterizării este obligatorie **asigurarea şi prinderea mingii** care asigură ca mingea odată prinsă să fie adusă de îndată la piept şi bine „acoperită" în spațiul format de antebrațe şi torace, având coatele apropiate.

Greşeli frecvente

- mingea nu se duce la piept după prindere;
- la prinderea la piept, antebrațele închid cu întârziere, astfel că mingea ricoşează din torace.

Utilizare tactică

- în declanşarea mai uşoară a atacului;
- în prinderea loviturilor înalte de la colțul terenului şi declanşarea atacului;
- în prinderea loviturilor libere înalte şi declanşarea atacului.

Prinderea mingii cu plonjon prin cădere laterală

Plonjonul este un alt element tehnic specific jocului portarului şi **constă din desprinderea portarului de la sol şi proiecția sa într-un zbor oarecare în vederea prinderii, respingerii, boxării sau devierii mingii.**

Este unanim recunoscut faptul că diferitele condiții de sosire a mingii la poartă creează mereu noi forme particulare de plonjon, astfel că procedeele tehnice ale acestui element sunt foarte diverse. În funcție de direcția spre care se intervine şi de traiectoria mingii putem clasifica astfel procedeele de plonjon:

- plonjoane laterale;
- plonjoane frontale;

- plonjoane la picioarele adversarului.

La rândul lor, aceste procedee se împart în funcție de traiectoria mingii, astfel:

A. Plonjoane laterale:
- pe jos;
- la semiînălțime;
- pe sus.

B. Plonjoane frontale:
- pe loc;
- spre înainte;
- spre înapoi.

C. Plonjoane la picioare:
- longitudinale;
- transversale.

Fazele plonjonului

La fel ca la prinderea mingii înalte, elementul tehnic **„Plonjonul”** are patru faze principale:

1. Elanul;

2. Desprinderea;

3. Zborul;

4. Căderea.

1. Elanul începe din poziția de plecare care nu este altceva decât poziția fundamentală a portarului. Desprinderea poate avea loc după un pas sau mai mulți paşi de elan. În plonjonul lateral aceştia pot fi paşi adăugați sau mai rar paşi încrucişați, iar în plonjonul frontal, elanul se face prin paşi înainte.

În general, în oricare procedeu de plonjon, portarul utilizează frecvent un elan dintr-un singur pas, în general cu piciorul dinspre minge care devine astfel - piciorul de bătaie.

2. Desprinderea are loc, fie prin bătaie realizată după pasul de elan şi cu ajutorul acestuia, fie de pe loc, fără bătaie, printr-o pornire-reflex bazată pe capacitatea proprie portarului de autopropulsie instantanee.
De fapt din această capacitate rezultă valoarea principală a portarului de fotbal.

(4) Cădere (2 - 3) Desprindere - Zbor (1) Elan - bătaie

Foto 81. Fazele prinderii mingii cu plonjon prin cădere laterală

3. Zborul cuprinde întinderea spre minge, prinderea mingii, urmată imediat de protejarea ei şi eventual aducerea spre piept. Urmează gruparea segmentelor corpului asupra centrului de greutate şi pregătirea pentru cădere-aterizare.

4. Căderea. Portarul în general va încerca o aterizare grupată şi amortizată. De cele mai multe ori căderea are loc pe părțile laterale şi moi ale corpului. Contactul cu solul se face începând cu o parte oarecare a corpului, care devine primul punct de sprijin şi de amortizare, după care aproape simultan urmează celelalte.

Căderea capătă şi o regulă tactică atunci când ea se face sub presiunea unui adversar, completându-se printr-o protejare a mingii, printr-o acoperire a ei, efectuată prin interpunerea corpului între mingea aflată la piept şi respectivul adversar.

Plonjonul lateral, este probabil cel mai frecvent procedeu de plonjon, de aceea ne vom opri mai mult asupra lui.

Acest procedeu tehnic de bază al portarului se efectuează asupra mingilor joase-directe, joase sărite, semiînalte sau înalte.

Plonjonul lateral se poate realiza sub forma a două procedee de execuție:

- plonjonul prin zbor lateral;
- plonjonul prin cădere laterală.

Plonjonul prin cădere laterală este indicat în toate cazurile în care portarul nu poate să prindă mingea din poziție statică sau din deplasare.

Portarul execută o alunecare pe sol urmată de prinderea sau respingerea mingii, în funcție de situația tactică a jocului.

Acest tip de plonjon, are loc printr-o rulare a corpului pe părțile laterale, începând cu partea exterioară a labei piciorului, gamba, coapsa, şoldul şi continuând cu toracele, umărul şi brațele care, întinse, încearcă prinderea mingii.

(3) Prindere (2) Rulare (1) Elan

Foto 82. Plonjonul prin cădere laterală

Trunchiul şi brațele se întind către direcția de venire a mingii.

Culcarea laterală, spunem noi, este suficientă pentru prinderea mingilor venite pe jos sau la mică înălțime.

Greşeli frecvente

- contactul cu solul nu se face pe partea laterală a corpului (începând cu partea exterioară a labei piciorului, gamba, coapsa, şoldul şi continuând cu toracele, umărul şi brațele);
- mingea nu se duce la piept după prindere;
- la prinderea la piept, antebrațele închid cu întârziere, astfel că mingea ricoşează din torace;
- plonjonul se execută în direcția barelor porții - de aici rezultând pericolul de accidentare.

Utilizare tactică

- câştigarea în spațiu şi timp pentru intrarea în posesia mingii;
- la acțiunile de finalizare ale adversarului prin şut pe jos şi prin surprindere la poartă.

Prinderea mingii cu plonjon la picioarele adversarului

Acest procedeu tehnic din arsenalul portarului se execută la picioarele adversarului care conduce mingea şi se pregăteşte să finalizeze.

Plonjonul la picioarele adversarului are două modalități concrete de execuție:

- plonjonul longitudinal;
- plonjonul transversal.

Plonjonul longitudinal sau direct la minge şi la piciorul atacantului are următoarele faze:

- ieşirea din poartă şi îndreptarea spre atacantul cu mingea;
- bătaie pe un picior cu proiecție înainte;
- zbor cu mâinile înainte - întinse spre minge;
- cădere pe mâini - care prind mingea;
- interpunerea corpului între minge şi atacant;
- protejarea mingii şi redresare.

Foto 83. Plonjonul longitudinal la picioarele adversarului

Plonjonul transversal se face asupra atacantului cu mingea, într-o poziție menită să bareze şutul la poartă al acestuia. Această poziție este una de baraj în fața mingii.

Portarul plonjează cu capul şi mâinile spre partea laterală în care anticipează şutul, asigurându-se cu ajutorul picioarelor întinse de

protejarea părții opuse.

Corpul în căderea laterală atinge solul rând pe rând cu: partea exterioară a labei piciorului aflat în direcția blocării mingii, gamba piciorului, coapsa, şoldul şi în cele din urmă cu brațele întinse paralel cu mingea.

Mingea este prinsă, în partea ei dinapoi de palma mâinii aflate jos, iar sus de palma mâinii aflate deasupra, împiedicând astfel ricoşarea. Prinderea mingii trebuie să se facă într-o direcție perpendiculară pe direcția alergării atacantului.

Greşeli frecvente

- portarul nu apreciază bine momentul când adversarul şi-a îndepărtat mingea de picior şi de cele mai multe ori se accidentează;
- contactul corpului cu solul nu se face rând pe rând cu: partea exterioară a labei piciorului aflat în direcția blocării mingii, gamba piciorului, coapsa, şoldul şi în cele din urmă cu brațele întinse paralel cu mingea.

Utilizare tactică:

înlătură posibilitatea adversarului de a-şi pregăti momentul transmiterii mingii spre poartă prin micşorarea unghiului față de poartă şi accelerarea execuției.

Boxarea mingii

Foto 84. Boxarea mingii

Boxarea mingii este un alt element tehnic specific jocului portarului.

Ca definiție, boxarea mingii ar putea însemna o respingere în teren a mingii cu ajutorul pumnului sau al pumnilor. Boxarea se face asupra mingilor cu traiectorie înaltă sau semiînaltă.

Elementul tehnic boxarea mingii are două procedee de execuție:

- boxarea mingii cu un singur pumn;
- boxarea mingii cu ambii pumni apropiați.

Bătaia se face pe un picior concomitent cu întinderea rapidă a brațelor (brațului) cu pumnii strânşi ca în imaginea următoare.

În punctul maxim al săriturii se execută lovirea mingii, privirea urmărind mingea. Urmează apoi aterizarea amortizată, sau revenirea pe sol. În timpul zborului şi a intervenției asupra mingii, portarul este deseori în contact direct şi opus cu adversarii ce încearcă lovirea mingii cu capul.

Foto 85. Boxarea mingii cu ambii pumni apropiați

Greşeli frecvente

- acțiunea de boxare se înlocuieşte cu o lovire a mingii similară serviciului de sus la volei;
- mingea se boxează în direcția din care a venit;
- lipsa de coordonare dintre elan, mişcarea brațelor şi boxarea mingii.

Utilizare tactică

- la aglomerările din careu constituite din proprii apărători şi adversarii care atacă poarta prin mingi înalte;
- la atacurile agresive ale atacanților asupra mingilor înalte;
- în condiții nefavorabile: minge umedă, teren alunecos, etc.

Devierea mingii

Acest procedeu de schimbare a direcției mingii este unul din cele mai eficace procedee tehnice din arsenalul portarului.

Devierea înseamnă o respingere a mingii în afara cadrului porții şi a terenului de joc, o schimbare a direcției peste sau pe lângă poartă. În marea majoritate a cazurilor se face cu o singură mână dar în funcție de faza de joc şi de plasamentul portarului se pot folosi şi ambele mâini.

Foto 86. Devierea mingii

Cu totul întâmplător se poate devia mingea şi cu piciorul.

În funcție de traiectoria mingii, devierea poate fi:

- devierea mingilor venite pe jos;
- devierea mingilor venite la semiînălțime;
- devierea mingilor venite pe sus.

Devierea mingilor venite la semiînălțime

În majoritatea cazurilor acest procedeu tehnic este însoțit de plonjon determinat de inerția mişcării sau provocat de viteza mingii care cere o intervenție rapidă.

Devierea mingilor venite pe jos

Indiferent de procedeul tehnic influențat de traiectoria mingii, cel mai important moment în desfăşurarea devierii este poziția şi acțiunea mâinii asupra mingii.

Mingea se deviază cu palma semicontractată, cu degetele acesteia care îi şi imprimă un ultim impuls de abatere de la direcția inițială. Foarte rar este posibilă devierea mingii şi cu ambele mâini concomitent.

Devierea cu pumnul este şi ea posibilă dar trebuie să spunem că datorită suprafeței neregulate a pumnului, devierea cu pumnul are un grad de nesiguranță destul de mare putând da mingii ricoşeuri necontrolabile.

Greşeli frecvente

- acțiunea de deviere a mingii se înlocuieşte cu o lovire a mingii similară boxării;
- mingea este deviată în direcția din care a venit;
- lipsa de coordonare dintre elan, mişcarea brațelor şi devierea mingii.

Utilizare tactică

- când mingea nu poate fi prinsă. Este o intervenție de ultim moment pentru a împiedica mingea să intre în poartă;
- în lupta aeriană asupra mingilor înalte, centrate, când nu există posibilitatea reținerii mingii de către portar;
- în condiții de timp umed când mingea devine alunecoasă, este recomandabil ca mingile ce se îndreaptă spre poartă să fie deviate peste sau pe lângă aceasta.

Acest procedeu tehnic denumit blocarea mingii se poate executa direct la minge sau la piciorul atacantului şi are (ca şi *Prinderea mingii cu plonjon prin cădere laterală*) următoarele faze:

- ieşirea din poartă şi îndreptarea spre atacantul cu mingea;
- bătaie pe un picior cu proiecție înainte;
- cădere cu mâinile întinse spre minge;
- cădere pe mâini - care prind mingea;
- interpunerea corpului între minge şi atacant;
- protejarea mingii şi redresare.

Blocarea mingii

Blocarea mingii se face asupra atacantului cu mingea, într-o poziție menită să bareze şutul la poartă al acestuia.

Această poziție este una de baraj în fața mingii. Portarul cade cu capul şi mâinile spre partea laterală în care anticipează şutul, asigurându-se cu ajutorul picioarelor întinse de protejarea părții opuse. Corpul în căderea laterală atinge solul rând pe rând cu: partea exterioară a labei piciorului aflat în direcția blocării mingii, gamba piciorului, coapsa, şoldul şi în cele din urmă cu brațele întinse paralel cu mingea.

Mingea este prinsă, în partea ei dinapoi de palma mâinii aflate jos, iar sus de palma mâinii aflate deasupra, împiedicând astfel ricoşarea. Prinderea mingii trebuie să se facă într-o direcție perpendiculară pe direcția alergării atacantului.

Greşeli frecvente

- portarul nu apreciază bine momentul când adversarul şi-a îndepărtat mingea de picior;
- contactul cu mingea nu se ia cu palmele, favorizând astfel ricoşarea mingii sau accidentarea portarului la cap.

Repunerea mingii în joc cu mâna

Repunerea mingii în joc cu mâna asigură promptitudine şi precizie în circulația mingii începând chiar de la portar, acest lucru fiind deosebit de important din prisma asigurării unei stări psihice optime a jucătorilor de câmp.
La rândul lui, elementul tehnic *Repunerea mingii în joc cu mâna* se

împarte în trei procedee tehnice de bază, astfel:

1. Repunerea mingii în joc cu mâna prin lansare de jos;
2. Repunerea mingii în joc cu mâna prin aruncare de deasupra umărului;
3. Repunerea mingii în joc cu mâna prin rotarea brațului.

Repunerea mingii în joc cu mâna prin lansare de jos

Repunerea mingii în joc cu mâna prin lansare de jos are o execuție asemănătoare cu aceea a lansării bilei la popice, de aceea unii specialişti ai domeniului denumind acest procedeu tehnic şi *„Repunerea mingii în joc cu mâna ca la popice”.*

Foto 87. Repunerea mingii în joc cu mâna prin lansare de jos

Pentru a executa acest procedeu tehnic se execută un pas înainte cu piciorul opus mâinii care realizează lansarea concomitent cu ducerea mâinii cu mingea înapoi, brațul fiind extins din articulația cotului.

Eliberarea mingii se face prin ducerea energică a brațului dinapoi - înainte pe lângă genunchi, mingea fiind lansată când ajunge în apropierea verticalei corpului.

Greşeli frecvente

- lansarea mingii se face din poziție înaltă;
- mingea părăseşte mâna portarului înainte ca brațul să fie orientat spre direcția aruncării.

Utilizare tactică

- în situații de teren cu gazon foarte neted, pentru a preveni

ținerea mingii foarte mult.

Repunerea mingii în joc cu mâna prin rotarea brațului

Repunerea mingii în joc cu mâna prin rotarea brațului are o execuție aproape asemănătoare cu aceea a aruncării discului.

Pentru a executa acest procedeu tehnic brațul care execută aruncarea se duce împreună cu mingea ținută în palmă înapoi pe deasupra capului, cu o uşoară fandare şi răsucire pe piciorul de aceeaşi parte cu brațul care aruncă.

Foto 88. Repunerea mingii în joc cu mâna prin rotarea brațului

Urmează o răsucire cu fandare pe piciorul opus brațului de aruncare - care se duce cu mingea rapid înapoi pe deasupra capului, cu blocarea bazinului şi uşoară aplecare înainte.

Brațul, împreună cu mingea, efectuează transmiterea mingii în direcția dorită. În momentul aruncării, greutatea corpului trece pe piciorul din față, executând o uşoară fandare, iar piciorul din spate, datorită elanului face un pas înainte.

Pe tot parcursul execuției acestui procedeu tehnic, brațul liber (fără minge) ajută la menținerea echilibrului.

Greşeli frecvente

- mişcarea de rotare a brațului nu se face în plan vertical;
- lansarea mingii se face prin ducerea palmei pe lângă

umăr, neavând astfel forța necesară transmiterii mingii la distanță optimă;

- lansarea mingii nu se face atunci când mingea se află în punctul cel mai înalt al execuției;
- mingea părăseşte mâna portarului înainte ca brațul să fie orientat spre direcția aruncării.

Utilizare tactică

- în fazele de joc în care între portar şi coechipierul căruia îi va fi destinată mingea se află un adversar;
- în situațiile în care se impune o accelerare a vitezei de joc (declanşarea atacului rapid sau a contraatacului).
- în fazele de joc în care coechipierii se află la o distanță mai mare de portar şi acesta nu are posibilitatea jucării mingii cu piciorul.

Repunerea mingii în joc cu mâna prin aruncare pe deasupra umărului

Repunerea mingii în joc cu mâna prin aruncare pe deasupra umărului are o execuție asemănătoare cu aceea a aruncării de deasupra umărului de la handbal.

Foto 89.Repunerea mingii în joc cu mâna prin aruncare pe deasupra umărului

Pentru a executa acest procedeu tehnic mingea se va ține dinapoi în palmă, cu degetele uşor desfăcute.

În momentul ridicării mingii la înălțimea capului greutatea corpului se află pe piciorul din spate iar piciorul opus întins înainte.

Eliberarea mingii se face din această poziție prin ducerea energică a brațului dinapoi - înainte, mingea fiind lansată când ajunge în apropierea verticalei corpului.

Repunerea mingii în joc cu piciorul

Acest element tehnic caracteristic tehnicii de bază a portarului de fotbal se poate diviza, în funcție de situația tactică, în două mari clase:

1. **Respingerea mingii cu piciorul;**
2. **Repunerea mingii în joc cu piciorul.**

La rândul lor aceste două clase se pot subdiviza astfel:

1. Respingerea mingii cu piciorul

- Respingerea mingii cu piciorul;
- Ieşirea din poartă cu degajare.

2. Repunerea mingii în joc cu piciorul

- Degajarea cu piciorul de la 5,5 m;
- Degajarea cu piciorul din mână.

Din punct de vedere tactic procedeele de repunere a mingii în joc reangajează echipa proprie în faza de atac, constituind primele pase ale fazei ofensive.

Precizia, forța imprimată mingii, rapiditatea cu care mingea este repusă în joc, determină eficacitatea fazei de inițiere a atacului. În cazul în care repunerea mingii în joc este foarte rapidă şi executată la distanță mare, ea poate constitui elementul unui contraatac surprinzător.

Dacă vom lua în considerare faptul că portarul repune mingea în joc, într-un meci, de 30-40 de ori, rezultă că el poate fi inițiatorul fazei ofensive de acest număr de ori.

De asemenea, dacă aceste procedee tehnice sunt corect însuşite din punct de vedere tehnic şi portarul are o bună clarviziune a jocului, aceste repuneri a mingii în joc vor reprezenta un real câştig tactic pentru echipă.

Respingerea mingii cu piciorul

Acest element tehnic este nespecific tehnicii de bază a portarului, fiind utilizat atunci când portarul este în imposibilitatea de a prinde sau respinge (devia) mingea cu mâna.

Deseori respingerea cu piciorul se produce involuntar, portarul fiind lovit de mingea transmisă spre poartă.

Fiind un procedeu la care se apelează în ultimă instanță, nu se pune problema unei respingeri într-o anumită direcție bine stabilită. În funcție de tehnica de picior a portarului acesta poate respinge mingea mai puternic sau mai slab.

Respingerea mingii cu piciorul are loc mai frecvent în spațiul porții, atunci când portarul este *prins pe picior greşit* (dezechilibrat) şi asupra mingilor joase sau venite la mică înălțime.

Ieşirea din poartă cu degajare

Este unul din procedeele tehnice de apărare a porții cu piciorul specifice acestui post. Ieşirea din poartă cu degajare se face de cele mai multe ori în afara careului de „16 metri", degajarea transformându-se deseori într-o transmitere a mingii către coechipieri.

Acest procedeu tehnic este din ce în ce mai mult folosit ca rezultat al rolului tactic sporit pe care îl capătă portarul în unele forme şi sisteme de apărare.

În acest sens vom spune că este unanim recunoscut faptul că portarul avansat capătă în „apărarea în linie" rolul de libero.

Degajarea cu piciorul de la 5,5 metri

Se foloseşte în situațiile în care mingea a părăsit spațiul de joc în aut de poartă. Mecanismul de bază al acestui procedeu tehnic este acelaşi ca la lovirea mingii cu piciorul de pe loc.

De obicei, majoritatea portarilor, folosesc pentru lovirea mingii şiretul plin sau şiretul interior pentru a putea imprima o forță mai mare de lovire a mingii, lucru care asigură o degajare mai lungă.

Foto 90. Degajarea cu piciorul de la 5,5 metri

Totuşi, acest procedeu tehnic se poate transforma şi într-o pasă mai scurtă transmisă unui coechipier demarcat.

Greşeli frecvente:

- mingea nu este lovită corect sau cu forța necesară;

Utilizare tactică:

- în repunerea mingii în joc;
- în situațiile în care se impune o încetinire a jocului (trageri de timp).

Degajarea cu piciorul din mână

Este procedeul tehnic cel mai des folosit de portari în vederea repunerii mingii în joc.

Pentru a putea fi util echipei proprii, acest procedeu tehnic impune câteva cerințe tactice, cum ar fi:

- degajarea se va face protejând mingea de adversari;
- degajarea se va face pe partea opusă direcției din care poate apărea un adversar;
- în momentul degajării mingea nu trebuie să fie aruncată prea sus din mână;
- direcția de degajare trebuie să fie orientată înspre zonele laterale ale terenului sau înspre zonele libere, în funcție de faza de joc.

La rândul său, acest element tehnic se împarte în două procedee tehnice de bază:

1. Degajarea mingii cu piciorul din mână din demivole (drop);
2. Degajarea mingii cu piciorul din mână din vole.

Degajarea mingii cu piciorul din mână din demivole

Este un procedeu tehnic care are o execuție asemănătoare degajării mingii cu piciorul din vole, singura diferență fiind faptul că mingea se lasă să atingă solul, fiind lovită imediat după ce sare din pământ. Ricoşarea din pământ este condiționată de elasticitatea mingii şi calitatea gazonului.

Traiectoria pe care o va lua mingea după lovire este determinată de poziția piciorului de sprijin precum şi de momentul în care laba piciorului i-a contact cu mingea (acest moment va determina o traiectorie joasă sau mai înaltă a mingii).

Greşeli frecvente

- nu se sincronizează lovirea mingii cu momentul ricoşării acesteia din pământ;
- mingea este aruncată prea înainte şi în sus;
- contactul cu mingea se face cu laba piciorului relaxată şi glezna neîncordată;
- preocupat de lovirea mingii, portarul nu protejează mingea de eventualii adversari.

Utilizare tactică

- în repunerea mingii în joc la distanțe mari;

- pentru declanşarea atacului rapid sau a contraatacului.

Degajarea mingii cu piciorul din mână din vole

Cu mingea în mână, se efectuează un pas înainte cu piciorul opus celui care execută lovirea mingii.

Mingea este aruncată în sus până la nivelul pieptului, piciorul care execută lovirea mingii pendulând dinapoi-înainte cu laba piciorului bine întinsă şi glezna bine încordată.

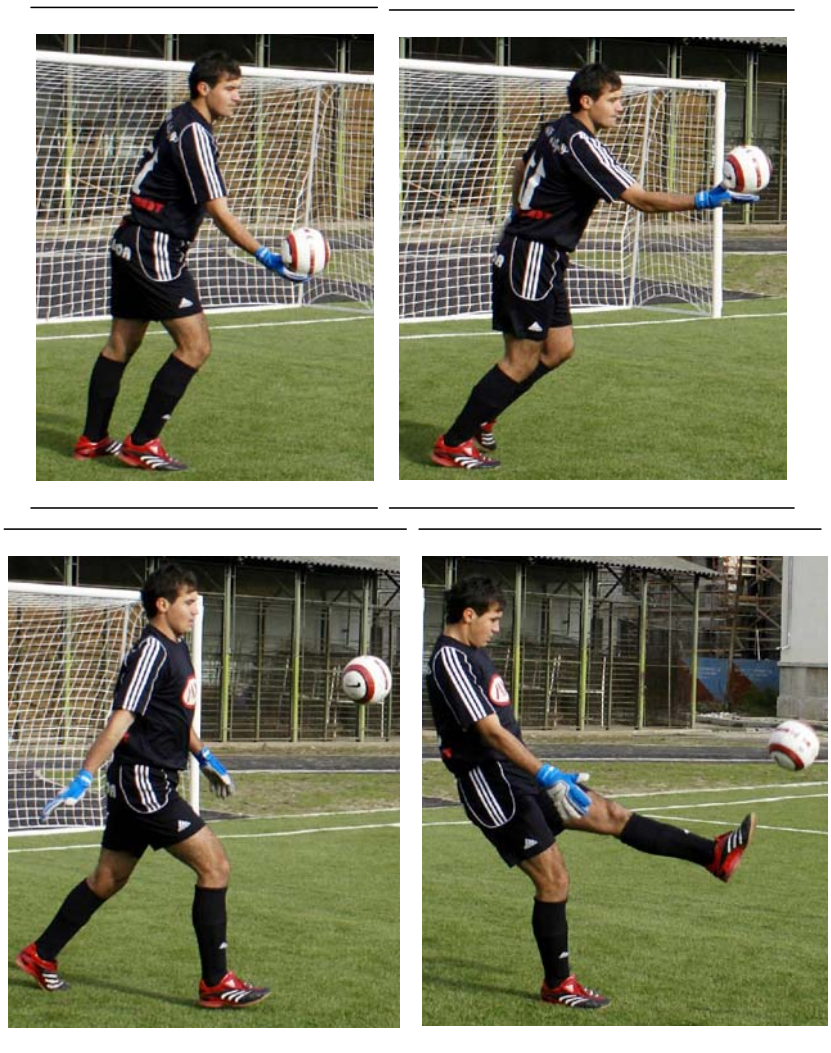

Foto 91. Degajarea mingii cu piciorul din mână din vole

Greşeli frecvente

- mingea este aruncată prea înainte şi în sus;
- contactul cu mingea se face cu laba piciorului relaxată şi glezna neîncordată;
- preocupat de lovirea mingii, portarul nu protejează mingea de eventualii adversari.

Utilizare tactică

- în repunerea mingii în joc la distanțe mari;
- pentru declanşarea atacului rapid sau a contraatacului.

Procedeele tehnice de bază ale jucătorilor de fotbal

> *Tehnica de bază a jocului de fotbal reprezintă fondul stabil al tehnicii, fiind realizată prin toate deprinderile tehnice care compun jocul.*
>
> Ion V. IONESCU - *Football*

După cum am mai menționat şi în paginile precedente, tehnica de bază a jocului de fotbal cuprinde elemente tehnice, care la rândul lor se exprimă în mod concret prin procedee tehnice. Pentru o mai bună înțelegere a acestei afirmații vom exemplifica printr-un exemplu: *Deposedarea adversarului de minge* este un element tehnic care se exprimă concret prin procedeele tehnice:

- Deposedarea adversarului de minge prin atac din față;
- Deposedarea adversarului de minge prin atac din spate;
- Deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral.

Prezentăm în continuare conținutul tehnicii de bază al jucătorilor de fotbal, exprimat în procedee tehnice.

Preluarea mingii

Preluarea mingii şi prin aceasta intrarea în posesia ei, este un element tehnic apărut ca o consecință firească a loviriii mingii, întrucât orice pasă venită de la un coechipier sau adversar, în afara posibilităților de retransmitere directă, trebuie oprită sau preluată.

Prin acest element tehnic mingea intră în posesia jucătorului şi îi dă posibilitatea acestuia de a continua acțiunea de joc. Prin preluare se urmăreşte modificarea direcției, traiectoriei şi vitezei mingii pentru a o putea utiliza cât mai convenabil.

Datorită creşterii vitezei de joc observăm în cadrul acestui element tehnic două posibilități concrete şi diferite de a intra în posesia mingii: **oprirea mingii** şi **preluarea mingii.**

Oprirea mingii este un element tehnic static în care jucătorul în

momentul contactului cu mingea, o opreşte după care îşi continuă mişcarea întreruptă.

Preluarea mingii este un element tehnic dinamic care constă în intrarea în posesia mingii din alergare, continuată imediat cu o altă acțiune tehnică desfăşurată şi ea din mişcare-alergare.

Cu toată importanța pe care o reprezintă ***oprirea mingii***, nu se poate spune că ea este benefică pentru dinamizarea jocului modern de fotbal.

Prin această afirmație vrem să spunem că exagerata folosire a ei, fără nici o justificare tactică, nu favorizează dinamicitatea jocului.

La baza acestor două metode de preluare stau două legi mecanice bine cunoscute şi anume: amortizarea şi ricoşarea, cu toate că în ultimul timp au apărut preluările prin „contralovire" ce rezultă dintr-o lovire amortizată a mingii.

Varietatea procedeelor tehnice ale acestui element tehnic este foarte mare. Vom încerca în cele ce urmează să prezentăm imaginea fiecărui procedeu tehnic care face parte din elementul tehnic preluarea mingii.

Preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului (latul)

Foto 92. Preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului

La preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului (latul), prima acțiune a jucătorului este plasarea pe direcția sosirii mingii.

Piciorul de execuție se orientează în aşa fel încât suprafața viitoare de contact - partea interioară a labei piciorului (latul) – să ajungă în plan perpendicular pe direcția de sosire a mingii. Contactul cu mingea se face printr-o amortizare a acesteia pe suprafața interioară a labei piciorului (latul), amortizare realizată printr-o mişcare de cedare.

Piciorul de sprijin este flectat din articulația genunchiului şi avansat

spre linia mingii, uneori chiar depăşind-o. Corpul este uşor aplecat pe minge, pentru protejarea acesteia, cu brațele orientate asimetric şi lateral pentru asigurarea echilibrului.

Foto 93. Preluarea mingii rostogolite cu partea interioară a labei piciorului (latul)

Privirea urmăreşte succesiv mingea şi apoi spațiul de joc.

Greşeli frecvente

- piciorul care execută mişcarea nu este orientat pe direcția pe care urmează să fie transmisă mingea;
- răsucirea externă redusă a labei piciorului opunând mingii un plan oblic care-i dă acesteia un efect lateral, acțiune ce implică o nouă încercare de preluare;
- rigiditatea labei piciorului în momentul contactului cu mingea ceea ce implică o ricoşare a mingii.

Utilizare tactică:

- la intrarea în posesia mingii;
- la schimbarea direcției de joc;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau a finalizării.

Preluarea mingii rostogolite cu partea exterioară a labei piciorului (exteriorul)

Mingea rostogolită ce vine pe jos se preia cu partea exterioară a labei

Foto 94. Preluarea mingii rostogolite cu partea exterioară a labei piciorului

piciorului spre lateral, folosindu-se o contralovire directă cu amortizarea şocului de contact al mingii cu partea exterioară a labei piciorului.

Este în general un procedeu de preluare dar şi oprirea este posibilă în funcție de capacitățile tehnice ale jucătorului respectiv.

Execuția propriu-zisă se efectuează în felul următor: jucătorul preia mingea cu piciorul drept, şi pentru a se deplasa în continuare spre dreapta, aşează piciorul stâng înapoia şi spre dreapta mingii. Corpul se apleacă spre dreapta concomitent cu ducerea piciorului de contact, cu articulația genunchiului uşor flexată, în fața celuilalt picior - piciorul de sprijin.

Foto 95. Preluarea mingii rostogolite cu partea exterioară a labei piciorului

Contactul cu mingea se face printr-o amortizare a acesteia pe suprafața exterioară a labei piciorului, amortizare realizată printr-o mişcare de cedare.

Greşeli frecvente

- piciorul care execută mişcarea nu este orientat pe

direcția pe care urmează să fie transmisă mingea;
- gamba piciorului care execută mişcarea nu este suficient de înclinată față de sol;
- laba piciorului nu acoperă suficient mingea pentru a putea fi dirijată spre viitoarea direcție de deplasare a jucătorului;
- rigiditatea labei piciorului în momentul contactului cu mingea ceea ce implică o ricoşare necontrolată a mingii.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- la schimbarea direcției de joc;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau a finalizării
- pentru înşelarea (fentă) adversarului.

Preluarea mingii cu partea interioară a labei piciorului – prin amortizare

Mingea ce vine cu o traiectorie înaltă spre jucător este atacată cu piciorul de execuție uşor ridicat şi se preia cu partea interioară a labei piciorului, folosindu-se o contralovire directă cu amortizarea şocului de contact al mingii cu partea interioară a labei piciorului.

Este în general un procedeu de preluare dar şi oprirea este posibilă în funcție de capacitățile tehnice ale jucătorului respectiv.

Execuția propriu-zisă se efectuează în felul următor: jucătorul anticipează preluarea prin ridicarea şi ducerea piciorului în întâmpinarea acesteia. Când mingea se află în apropierea piciorului ridicat, se ia contact cu mingea şi se execută o mişcare de cedare-retragere a piciorului.

Retragerea se face însoțită de minge, care treptat îşi pierde din viteză, căzând în fața piciorului sau putând fi transmisă direct unui coechipier fără a o mai lăsa să cadă.

Corpul se apleacă spre dreapta concomitent cu ducerea piciorului de contact, cu articulația genunchiului uşor flexată, în fața celuilalt picior - piciorul de sprijin.

Contactul cu mingea se face printr-o amortizare a acesteia pe suprafața interioară a labei piciorului, amortizare realizată printr-o mişcare de cedare.

Greşeli frecvente

- piciorul care execută mişcarea nu este orientat perpendicular pe direcția pe care vine mingea;
- rigiditatea labei piciorului în momentul contactului cu mingea ceea ce implică o ricoşare necontrolată a mingii.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- la schimbarea direcției de joc;
- pentru pregătirea transmiterii mingii.

Preluarea mingii cu şiretul plin – prin amortizare

Mingea ce vine cu o traiectorie înaltă dinspre înainte este atacată cu piciorul de execuție uşor ridicat la o înălțime convenabilă jucătorului, acesta oprindu-şi pentru un moment alergarea în cazul preluării prin amortizare, sau continuând alergarea dacă mingea este preluată prin contralovire.

Foto 96. Preluarea mingii cu şiretul plin – prin amortizare

Execuția propriu-zisă se efectuează în felul următor: jucătorul anticipează preluarea prin ridicarea şi ducerea piciorului în întâmpinarea acesteia.

Când mingea se află în apropierea piciorului ridicat, se ia contact cu mingea, prin intermediul şiretului plin, şi se execută o mişcare

de cedare-retragere a piciorului în cazul preluării cu amortizare, retragerea făcându-se însoțită de minge, care treptat îşi pierde din viteză, căzând în fața piciorului.

În cazul în care jucătorul în alergare intenționează o preluare fără oprire sau încetinirea alergării sale, el poate face acest lucru printr-o uşoară contralovire-amortizată a mingii spre înainte, astfel încât procedeul se va transforma într-o transmitere a mingii spre un coechipier sau pentru sine.

Corpul se apleacă peste minge.

Contactul cu mingea se face printr-o amortizare a acesteia pe şiretul plin, amortizare realizată printr-o mişcare de cedare.

Greşeli frecvente

- piciorul care execută mişcarea nu este orientat perpendicular pe direcția pe care vine mingea;
- rigiditatea labei piciorului în momentul contactului cu mingea ceea ce implică o ricoşare necontrolată a mingii.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- la schimbarea direcției de joc;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau în cazuri excepționale pentru şut la poartă.

Preluarea mingii cu coapsa - prin amortizare

Mingea ce vine cu o traiectorie înaltă spre jucător este atacată cu coapsa piciorului de execuție.

Execuția propriu-zisă se efectuează în felul următor: jucătorul anticipează preluarea prin ridicarea şi ducerea coapsei piciorului în întâmpinarea mingii la o înălțime variabilă care poate fi sub sau peste orizontală.

Când mingea vine la semiînălțime, coapsa se ridică mai puțin, planul pe care îl realizează față de minge fiind oblic (cca. 45^0).

În momentul contactului cu mingea, coapsa se retrage uşor în funcție de viteza cu care vine mingea şi de senzația de reuşită pe care o simte jucătorul. El îşi opreşte retragerea coapsei atunci când simte că mingea s-a oprit şi va cădea în fața sa.

Foto 97. Preluarea mingii cu coapsa – prin amortizare

Suprafața de contact este cuprinsă în treimea inferioară a coapsei, puțin deasupra genunchiului.

Contactul cu mingea se face printr-o amortizare a acesteia pe treimea inferioară a coapsei, amortizare realizată printr-o mişcare de cedare.

Greşeli frecvente

- desincronizarea celor două faze: contact - retragere (cedare), acțiune ce duce fie la ricoşarea mingii (în cazul în care coapsa se retrage prea devreme) fie la contralovire (în cazul în care coapsa atacă prea repede mingea);
- înlocuirea amortizării cu contralovire executată cu partea superioară a coapsei având musculatura relaxată şi suportând astfel şocul dureros al contactului cu mingea;
- se aşteaptă mingea cu coapsa ridicată trădând astfel intenția viitoarei execuții.

Utilizarea tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- pentru pregătirea transmiterii mingii;
- în continuarea altor execuții de transmiterea mingii fără a mai lăsa mingea să ia contact cu solul.

Preluarea mingii cu pieptul - prin amortizare

Mingea ce vine cu o traiectorie înaltă dinspre înainte este atacată cu pieptul la o înălțime convenabilă jucătorului acesta oprindu-şi pentru un moment alergarea în cazul preluării prin amortizare, sau continuând alergarea dacă mingea este preluată prin contralovire.

Execuția propriu-zisă se efectuează în felul următor: pieptul atacă mingea concomitent cu proiecția trunchiului spre înainte din articulația şoldului. În faza a doua, odată cu contactul mingii ce se face în porțiunea de mijloc a pieptului, superioară sternului, se

realizează retragerea toracelui împreună cu mingea (în cazul preluării cu amortizare), mişcare ce se realizează prin proiecția înapoi a bazinului.

Foto 98. Preluarea mingii cu pieptul, din săritură – prin amortizare

Picioarele pot fi repartizate paralel sau unul uşor avansat față de celălalt. De asemenea, picioarele prin jocul flexie-extensie din articulația genunchiului conduc acțiunea extensie-flexie a corpului, ce permite amortizarea mingii pe piept.

Brațele urmează şi susțin activ acțiunea de bombare-retragere ce o realizează toracele. În cazul în care jucătorul în alergare intenționează o preluare fără oprire, el poate face acest lucru printr-o uşoară contralovire-amortizată a mingii, astfel încât procedeul se va transforma într-o transmitere a mingii spre un coechipier sau pentru sine.

Preluarea mingii cu pieptul prin amortizare se foloseşte la mingile care vin cu traiectorie razantă (la înălțimea pieptului) sau la mingile venite cu traiectorie înaltă (Preluarea mingii cu pieptul, din săritură – prin amortizare).

Greşeli frecvente

- aprecierea greşită a momentului de contact şi atacarea mingii cu partea claviculară a pieptului sau chiar cu gâtul;

- închiderea brațelor în fața pieptului;
- amortizarea nu se face printr-o mişcare de retragere-cedare a pieptului şi de ducere a umerilor înainte.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau pentru şut la poartă.

Preluarea mingii cu capul – prin amortizare

Mingile ce sosesc la înălțimea jucătorului se pot opri prin amortizare sau prelua prin contralovire, cu capul.

Acestea sunt şi cele două derivări ale acestui procedeu tehnic.

Foto 99. Preluarea mingii cu capul – prin amortizare

Oprirea mingii cu capul prin amortizare începe prin acțiunea de ridicare a corpului pe vârfuri, cu capul îndreptat spre minge.

Când mingea ia contact cu fruntea, corpul cu capul sub minge cedează din articulația genunchilor prin flectarea acestora, retrăgându-se brusc.

Poziția frunții este oblic-înainte pentru evitarea ricoşării peste cap a mingii.

Dacă mingea vine dinspre înainte, paralel cu solul, mişcarea de

cedare este spre înapoi, iar dacă mingea vine „de sus” cedarea are loc înspre jos, cu o discretă ghemuire a picioarelor.

Amortizarea cu capul poate fi făcută aşa cum s-a arătat, de pe sol, dar poate fi făcută şi din aer, astfel: corpul fiind în aer, fără sprijin pe sol, contactul frunții cu mingea are loc atunci când jucătorul, ajungând în punctul maxim al săriturii sale, coboară.

Contactul propriu-zis are loc imediat după începerea aterizării jucătorului, astfel ca mingea întâlnind un plan rigid ce şi el coboară, ricoşează amortizat şi scurt din acesta, rămânând sub controlul jucătorului.

Greşeli frecvente

- contactul cu mingea nu se face cu fruntea;
- retragerea grăbită a capului face ca mingea să cadă sărind din capul jucătorului;
- grăbirea atacului cu capul a mingii, realizând astfel o lovire şi îndepărtare a acesteia;
- orientarea frunții paralel cu solul, ricoşarea mingii la amortizare făcându-se alunecat, înapoi, peste capul jucătorului;
- se aşteaptă mingea cu coapsa ridicată trădând astfel intenția viitoarei execuții;
- închiderea brațelor în fața pieptului.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- pentru pregătirea poziției optime de finalizare;
- în pregătirea altor execuții de transmitere a mingii fără ca aceasta să mai ia contact cu solul.

Preluarea mingii cu talpa din ricoşare

Mingea ce vine după o ricoşare din sol este atacată cu vârful labei piciorului înainte şi ridicat, suficient de mult pentru ca mingea să poată intra între talpă şi sol.

Piciorul de execuție este uşor relaxat şi în momentul preluării (opririi) el nu apasă sau calcă pe minge.

Călcâiul orientat spre în jos împiedică trecerea mingii pe sub picior.

Foto 100. Preluarea mingii cu talpa din ricoşare

Piciorul de sprijin asigură echilibrul şi se plasează lateral şi înapoia liniei mingii.

Trunchiul uşor aplecat favorizează acțiunea de oprire şi protejare a mingii.

Brațele orientate asimetric şi lateral, echilibrează întreaga acțiune.

Capul şi privirea sunt îndreptate concomitent sau succesiv asupra mingii şi a terenului.

Mingea se opreşte printr-o ricoşare a ei între cele două planuri rigide create de sol şi talpa piciorului.

În clipa contactului asupra mingii se poate acționa fie printr-o mişcare de amortizare, caz în care piciorul trebuie să execute o mişcare de cedare, fie printr-o contralovire cu împingerea mingii înainte, execuție ce-i permite jucătorului continuarea alergării respectiv fazei de joc.

În cazul în care jucătorul în alergare intenționează o preluare fără oprire, el poate face acest lucru printr-o uşoară contralovire-amortizată a mingii, astfel încât procedeul se va transforma într-o transmitere a mingii spre un coechipier sau pentru sine.

Greşeli frecvente

- aprecierea greşită a momentului de contact şi atacarea mingii cu vârful labei piciorului;
- apăsarea sau călcarea mingii în momentul contactului;
- piciorul de sprijin este orientat pe direcția de venire a mingii;
- în momentul contactului cu mingea, talpa este paralelă cu solul.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- în situațiile de protejare a mingii pentru a „acoperi" mingea cu o suprafață mai mare de contact;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau pentru şut la poartă.

Preluarea mingii cu ambele gambe – din ricoşare

Acest procedeu tehnic este folosit mai rar de către jucători, găsindu-şi utilizare în special pe terenurile alunecoase.

În poziție de aşteptare, cu ambele picioare apropiate, paralele şi ridicate puțin pe vârfuri, jucătorul realizează inițial o uşoară genuflexiune, aducând gambele în poziție oblică față de sol.

Dacă se urmăreşte o oprire completă a mingii, unghiul ascuțit cel formează gambele cu solul este mai mare, iar picioarele, din articulația genunchiului nu efectuează nici un fel de mişcare spre minge, fiind pentru câteva momente, inerte.

Dacă se încearcă crearea unei poziții de continuare a alergării, respectiv a fazei de joc, gambele, în momentul ricoşării mingii din sol, execută o contralovire a acesteia, transmițând-o înainte, creând astfel un spațiu de relansare a alergării.

Corpul aplecat favorizează protecția acțiunii de preluare a mingii. Mingea se va prelua în unghiul format între pământ şi gambe.

Lovindu-se de gambe, mingea îşi pierde din viteză şi poate fi amortizată sau poate să se întoarcă.

După acțiunea de preluare, corpul îşi reia poziția de joc.

Foto 101. Preluarea mingii cu ambele gambe – din ricoşare

Greşeli frecvente

- aprecierea greşită a momentului de contact şi atacarea mingii numai cu o gambă;
- în momentul contactului cu mingea, picioarele nu sunt paralele şi ridicate pe vârfuri.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- în situațiile tactice în care se cere o frânare a vitezei de joc;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau pentru şut la poartă.

Preluarea mingii cu abdomenul

În poziție de aşteptare, cu picioarele depărtate şi ridicate puțin pe vârfuri, jucătorul realizează inițial o uşoară genuflexiune, aducând abdomenul (pieptul) în poziție oblică față de sol.

În momentul în care mingea ia contact cu suprafața abdominală, se apleacă trunchiul, din regiunea şoldului, concomitent cu executarea unui pas înapoi cu piciorul din spate, întinzând aproape complet celălalt picior.

După atingerea suprafeței abdominale mingea - cu viteză mult redusă – va cădea pe gazon, în fața jucătorului.

Greşeli frecvente

- aprecierea greşită a momentului de contact a mingii cu solul;
- jucătorul nu se aşează exact pe direcția de venire a mingii şi astfel mingea poate ricoşa lateral din abdomen.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- în situațiile tactice în care se cere o frânare a vitezei de joc;
- la oprirea mingilor venite pe neaşteptate, ricoşate de la sol şi a celor venite la nivelul abdomenului;
- pentru pregătirea transmiterii mingii sau pentru şut la poartă.

Deposedarea adversarului de minge

Deposedarea este elementul tehnic prin care se urmăreşte scoaterea mingii din posesia adversarului, sau intervenția activă a jucătorului în situații de apărare asupra jucătorului advers aflat în posesia mingii, cu scopul de a i-o îndepărta, sau de a intra în posesia mingii.

Deposedarea adversarului de minge este elementul tehnic pe care îl execută toți jucătorii indiferent de post, atunci când echipa se găseşte în apărare.

Datorită sistemelor de apărare folosite de majoritatea echipelor, frecvența în joc a deposedării este în continuă creştere în funcție de zonele de acțiune ale jucătorilor, astfel:

- jucători în apărare – ponderea este crescută;
- jucători la mijlocul terenului – nivel mediu;
- jucători în atac – nivel minim.

Procedeele tehnice de deposedare a adversarului de minge se clasifică în funcție de poziția jucătorului cu mingea față de jucătorul care execută deposedarea, astfel:

- deposedarea de minge prin atac din față;
- deposedarea de minge prin atac din spate şi prin alunecare;
- deposedarea de minge prin atac din lateral şi prin alunecare.

Deposedarea adversarului de minge prin atac din față

Acest procedeu se realizează prin însumarea mai multor mişcări:

- mişcări care se încadrează în acțiunea de **tatonare** prin care jucătorul care deposedează se apropie de jucătorul cu minge aşteptând momentul prielnic pentru deposedare, adică atunci când jucătorul aflat în posesia mingii îşi îndepărtează mingea de picior;
- mişcări care se încadrează în **deposedarea propriu-zisă** efectuată atunci când jucătorul care încearcă să deposedeze apreciază că are cele mai mari şanse de a juca mingea. În acest moment deposedarea se efectuează prompt, fără ezitare şi nu în ultimul rând cu atenție;

Foto 102. Deposedarea adversarului de minge prin atac din față

- mişcări care se înscriu în grupa de **luare a contactului cu mingea şi adversarul**. Jucătorul care efectuează deposedarea aşează partea interioară a labei piciorului înaintea mingii, lăsând greutatea pe piciorul de sprijin. În acelaşi timp, se imprimă greutatea corporală asupra

adversarului printr-o luptă regulamentară, *umăr la umăr* cu intenția de a-l îndepărta de minge şi de a scoate mingea din picioarele adversarului.

Greşeli frecvente

- privirea urmăreşte mişcările înşelătoare ale adversarului şi nu mingea;
- contactul cu adversarul se ia înainte de intervenția la minge;
- utilizarea brațelor în lupta *umăr la umăr*.

Utilizare tactică

- la intrarea în posesia mingii;
- întârzierea atacului adversarului (în prima fază a deposedării – tatonarea).

Deposedarea adversarului de minge prin atac din spate şi prin alunecare

Acest procedeu este tot mai des utilizat datorită vitezei de joc crescute, atunci când un atacant a reuşit să depăşească un apărător. Prima acțiune pe care o efectuează apărătorul în acest moment este apropierea de adversar la o distanță optimă care să-i permită efectuarea deposedării.

Foto 103. Deposedarea adversarului de minge prin atac din spate

Odată ajuns în apropierea adversarului jucătorul care efectuează deposedare se interpune între adversar şi minge atunci când distanța față de minge permite acest lucru.

Dacă această distanță nu permite interpunerea între adversar şi minge se trece la deposedarea prin alunecare.

Foto 104. Deposedarea adversarului de minge prin atac din spate şi prin alunecare

Jucătorul care efectuează alunecarea alunecă pe şezut, pe partea laterală a piciorului dinspre adversar, picior care este puternic flexat din genunchi.

Brațele au o poziție naturală care mențin poziția corpului în echilibru, moment în care piciorul din exterior execută o mişcare de întindere pentru a lua contact cu mingea.

Se urmăreşte cu atenție momentul jucării mingii care trebuie să aibă loc înaintea contactului cu adversarul.

Greşeli frecvente

- contactul se ia mai întâi cu adversarul şi apoi cu mingea;
- mişcarea greşită a piciorului din exterior;
- piciorul din apropierea adversarului nu este flexat din genunchi.

Utilizarea tactică

- la intrarea în posesia mingii la oprirea atacului advers.

Deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral şi prin alunecare

Acest procedeu este des utilizat în lupta directă cu adversarul. Jucătorul care efectuează deposedarea se aproprie de adversar astfel încât piciorul său de sprijin efectuează ultimul pas lângă minge şi corpul se apleacă în direcția în care se efectuează deposedarea.

Foto 105. Deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral

În funcție de distanța la care se apreciază mingea deposedarea se poate efectua şi prin alunecare.

Foto 106. Deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral şi prin alunecare

La deposedarea adversarului de minge prin atac din lateral prin alunecare ținem cont de momentul contactului cu mingea care trebuie să aibă loc înaintea contactului cu adversarul.

Greşeli frecvente

- jucătorul care efectuează deposedarea se foloseşte de brațe pentru a împinge adversarul;
- nu apreciază momentul optim de declanşare a deposedării.

Utilizare tactică:

- la intrarea în posesia mingii şi la oprirea atacului advers.

Protejarea mingii

Protejarea mingii este elementul tehnic cu ajutorul căruia un jucător aflat în posesia mingii încearcă să rămână în posesia acesteia, protejând-o de intervenția unui adversar. Protejarea mingii apare în majoritatea cazurilor combinată şi cu alte elemente tehnice cum ar fi: conducerea mingii, preluarea mingii, mişcarea înşelătoare.

Protejarea mingii ca element tehnic se concretizează prin două procedee tehnice:

- protejarea mingii de pe loc;
- protejarea mingii din mişcare (în timpul conducerii).

Protejarea mingii de pe loc

Foto 107. Protejarea mingii de pe loc

Protejarea mingii de pe loc reprezintă totalitatea mişcărilor executate de jucătorul aflat în posesia mingii, pe loc, în scopul menținerii posesiei mingii. Aceste mişcări se desfăşoară într-o succesiune bine stabilită.

Mişcările încep prin aşezarea piciorului pe minge şi tragerea ei spre înapoi cu talpa sau interiorul labei piciorului, în timp ce trunchiul jucătorului se roteşte pe piciorul de sprijin, jucătorul ajungând astfel cu

spatele la adversar, interpunându-se între acesta şi minge într-o poziție încordată şi bine fixată pe ambele picioare.

Un rol important în menținerea poziției optime pentru protejarea mingii îl au brațele, care sunt uşor ridicate şi flexate din articulația cotului, menținând astfel echilibrul corpului şi o mai bună protecție a mingii.

Greşeli frecvente

- jucătorul aflat în posesia mingii comite fault în momentul în care protejează mingea;
- poziție înaltă a corpului în timpul protecției mingii;
- poziție incorectă a brațelor.

Utilizare tactică:

- menținerea posesiei mingii în diferite zone ale terenului, atunci când nu se poate pasa sau finaliza.

Protejarea mingii din mişcare (în timpul conducerii)

Acest procedeu tehnic este combinat în permanență cu conducerea mingii. Jucătorul aflat în posesia mingii conduce mingea cu piciorul opus direcției din care vine adversarul fiind jumătate întors spre adversar interpunându-se între acesta şi minge, brațul dinspre adversar fiind puțin ridicat şi flexat din cot, menținând astfel adversarul la o anumită distanță

Foto 108. Protejarea mingii din mişcare (în timpul conducerii)

Greşeli frecvente

- conducerea mingii se face cu piciorul de pe partea adversarului;
- poziție înaltă a centrului general de greutate;
- brațul ridicat se foloseşte pentru împingerea adversarului.

Utilizare tactică

- menținerea posesiei mingii în timpul conducerii până la luarea unei decizii cu privire la finalizarea acțiunii.

Conducerea mingii

Conducerea mingii este un element tehnic care oferă cursivitate jocului şi care are drept scop avansarea în spațiile libere. Conducerea mingii este elementul tehnic prin care mingea, în urma loviturilor succesive cu una din părțile labei piciorului este controlată şi transportată de către jucător în funcție de cerințele tactice la un moment dat.

Deşi în fotbalul actual este un element tehnic care reduce viteza de joc este indispensabil în economia jocului. În fotbalul actual accentul se pune pe circulația rapidă a mingii şi jucătorilor, conducerea mingii fiind un element tehnic care odată bine însuşit poate decide soarta unui joc.

Acest element tehnic are trei procedee tehnice:

- conducerea mingii cu interiorul labei piciorului;
- conducerea mingii cu exteriorul labei piciorului;
- conducerea mingii cu şiretul plin;

Conducerea mingii cu interiorul labei piciorului

Este un procedeu tehnic des folosit prin care mingea este lovită succesiv cu partea interioară a labei piciorului.

Conducerea mingii cu interiorul labei piciorului se face din alergare, cu diferite viteze şi în direcții şi sensuri continuu modificate, determinate de poziția adversarilor, coechipierilor şi de intențiile tactice ale jucătorului aflat în posesia mingii.

Forța şi frecvența loviturilor date mingii cu partea interioară a labei piciorului depind de spațiile în care se efectuează conducerea.

În spații aglomerate loviturile au o frecvență mare şi forță scăzută în timp ce în spațiile libere frecvența este redusă dar forța de lovire a mingii creşte.

Foto 109. Conducerea mingii cu interiorul labei piciorului

În momentul contactului cu mingea vârful piciorului care efectuează conducerea este orientat spre exterior, glezna semirelaxată, genunchiul flexat.

Corpul contribuie şi el la o execuție biomecanică eficientă, fiind uşor aplecat şi răsucit în direcția piciorului de sprijin, poziția brațelor fiind cea naturală din alergare.

Greşeli frecvente

- insuficienta orientare a vârfului spre exterior;
- glezna încordată;
- poziție înaltă a centrului de greutate;
- jucătorul priveşte doar mingea.

Utilizare tactică

- progresia în spații libere;
- depăşirea adversarului.

Conducerea mingii cu exteriorul labei piciorului

Este procedeul tehnic cel mai des utilizat la conducerea mingii în viteză. La contactul cu mingea piciorul are vârful orientat în interior cu laba piciorului orientată oblic pe sol, glezna semirelaxată, genunchiul uşor flexat. Corpul şi braţele sunt în poziţie naturală, privirea jucătorului fiind orientată spre teren şi minge.

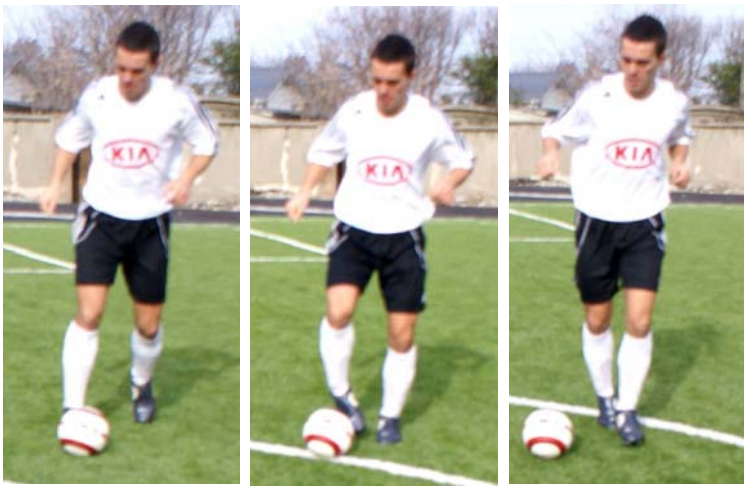

Foto 110. Conducerea mingii cu exteriorul labei piciorului

Greşeli frecvente

- insuficienta orientare a vârfului spre interior;
- glezna încordată;
- poziţie înaltă a centrului de greutate;
- jucătorul priveşte doar mingea.

Utilizare tactică

- progresia în spaţii libere;
- depăşirea adversarului.

Conducerea mingii cu şiretul plin

Laba piciorului care efectuează conducerea este contractată şi orientată cu vârful spre sol mingea fiind împinsă prin lovituri de sus

în jos. Suprafața de contact o constituie porțiunea anterioară a labei piciorului. Corpul şi brațele au o poziție naturală specifică alergării, privire urmăreşte în primul rând terenul de joc.

Foto 111. Conducerea mingii cu şiretul plin

Greşeli frecvente

- lovirea prea puternică cu îndepărtarea mingii;
- conducere fragmentată dată de o uşoară reluare a vitezei în momentul contactului cu mingea;
- jucătorul priveşte doar mingea.

Utilizare tactică:

- progresia în spațiile libere;
- depăşirea adversarului.

Mişcarea înşelătoare

Este un element tehnic prin care un jucător aflat sau nu în posesia mingii derutează un adversar pentru a-l scoate temporar din joc şi a-şi crea prin aceasta un avantaj tactic la un moment dat.

Mişcarea înşelătoare este un element tehnic al cărui execuție se bazează pe numeroase aptitudini psihomotrice şi deprinderi tehnico-tactice de bază.

La baza execuției mişcărilor înşelătoare stă deplasarea centrului de greutate de pe un picior pe celălalt. Frecvența în joc a mişcărilor înşelătoare este foarte mare şi dificil de urmărit şi sesizat pentru că pe lângă mişcările înşelătoare *clasice* cu structură biomecanică bine stabilită apar o multitudine de alte mişcări înşelătoare improvizate instantaneu.

Mişcarea înşelătoare ca element tehnic are trei procedee tehnice de realizare:

- mişcare înşelătoare cu trunchiul din poziție statică şi din deplasare;
- mişcare înşelătoare cu piciorul din poziție statică şi din deplasare;
- mişcare înşelătoare cu capul (privirea).

Mişcarea înşelătoare cu trunchiul din poziție statică şi din deplasare

Este unul dintre cele mai utilizate procedee tehnice în scopul depăşirii adversarului care se execută prin înclinări dreapta-stânga cu picioarele uşor depărtate şi poziție medie-mică a centrului de greutate care trece alternativ de pe un picior pe altul.

Foto 112. Mişcarea înşelătoare cu trunchiul din poziție statică

Pentru a putea fi eficiente, aceste mişcări executate atât de pe loc cât şi din deplasare trebuie să fie executate rapid şi convingător

lăsând impresia unei deplasări reale.

Greşeli frecvente

- poziție ridicată a centrului de greutate;
- insuficienta amplitudine a mişcării;
- viteză scăzută de trecere a centrului de greutate de pe un picior pe celălalt.

Utilizare tactică

- la depăşirea adversarului;
- la demarcări.

Mişcarea înşelătoare cu piciorul din poziție statică şi din deplasare

Ca şi la mişcările înşelătoare cu trunchiul, mişcările înşelătoare efectuate cu piciorul, mişcarea care decide derutarea adversarului este reprezentată de frânarea intenției inițiale de acțiune urmată imediat de efectuarea depăşirii adversarului. Aceste mişcări se execută prin mişcări ale piciorului care controlează mingea lăsând impresia de transmitere a acesteia într-o altă direcție decât ce pe care şi-a propus-o jucătorul.

Foto 113. Mişcare înşelătoare cu piciorul

Mişcările piciorului care manevrează mingea au denumirea procedeului respectiv, după cum urmează:

- mişcări înşelătoare de lovire a mingii;
- mişcări înşelătoare prin călcarea mingii cu partea interioară sau exterioară a tălpii labei piciorului;
- mişcări înşelătoare de pendulare dublă pe deasupra mingii.

Greşeli frecvente

- poziție înaltă a centrului de greutate;
- viteză scăzută de execuție;
- mişcările nu au caracter convingător.

Utilizare tactică:

- la depăşirea adversarului.

Mişcare înşelătoare cu capul (privirea)

Este un procedeu tehnic care exprimă o maturizare tactică desăvârşită, fiind specific jucătorilor de clasă. Procedeul exprimă poziția privirii față de coechipieri şi adversar.

În executarea acestui procedeu un rol primordial îl are capacitatea de analiză şi sinteză a scoarței cerebrale.

În momentul execuției mişcării înşelătoare cu capul, privirea este orientată în direcția opusă direcției de transmitere a mingii.

Greşeli frecvente:

- privirea este îndreptată spre direcția de transmitere a mingii.

Utilizare tactică:

- la schimbarea direcției de joc;
- la finalizare;
- la depăşirea adversarului.

Lovirea mingii cu capul

Tendințele actuale din jocul de fotbal tind spre menținerea mingii cât mai mult pe terenul de joc, la firul ierbii datorită multitudinii de procedee tehnice de lovire a mingii cu piciorul.

Totuşi, datorită crizei de spațiu şi timp manifestată în fotbalul secolului XXI, lovirea mingii cu capul a căpătat o importanță deosebită fiind un element tehnic eficient în fazele de finalizare a atacului, de transmitere a mingii din apărare spre mijlocul terenului şi nu în ultimul rând un element tehnic de transmitere a mingii surprinzător şi rapid.

În jocul de fotbal, lovirea mingii cu capul este aproape tot atât de firească ca şi lovirea mingii cu piciorul.

În executarea acestui element tehnic există mişcări comune tuturor procedeelor de lovire a mingii cu capul, cum ar fi:

- poziția pentru luarea elanului;
- poziția brațelor;
- mişcarea trunchiului dinainte spre înapoi şi revenirea pentru aplicarea loviturii;
- revenirea la poziția inițială;
- privirea.

Din punct de vedere tactic, lovirea mingii cu capul se utilizează în trei scopuri: respingerea mingii, transmiterea mingii şi finalizarea (trasul la poartă).

Lovirea mingii cu capul se concretizează în mai multe procedee tehnice:

- lovirea mingii cu capul de pe loc - cu un picior înainte;
- lovirea mingii cu capul de pe loc - cu picioarele pe aceeaşi linie;
- lovirea mingii cu capul spre lateral;
- lovirea mingii cu capul spre înainte;
- lovirea mingii cu capul spre înapoi;
- lovirea mingii cu capul din săritura cu bătaie pe un picior;
- lovirea mingii cu capul din săritura cu bătaie pe ambele picioare;
- lovirea mingii cu capul din alergare;
- lovirea mingii cu capul din plonjon (de pe loc sau din alergare).

Lovirea mingii cu capul de pe loc - cu un picior înainte

Foto 114. Lovirea mingii cu capul de pe loc – cu un picior înainte

Din punct de vedere biomecanic, lovirea mingii cu capul de pe loc cu un picior înainte prezintă mai multe faze. În prima fază are loc pendularea trunchiului dinainte-înapoi şi revenirea bruscă dinapoi-înainte. În continuare, brațele execută o mişcare inversă cu trunchiul, executând o pendulare energică dinainte-înapoi. În acelaşi timp, capul execută aceeaşi mişcare de revenire, lovind mingea cu putere, musculatura gâtului fiind încordată.

În momentul executării loviturii, fruntea va lua contact cu mingea atunci când trunchiul, în pendularea sa dinapoi-înainte, se apropie de verticală, atunci când trunchiul este în elan maxim.

Particularitatea acestui procedeu constă în poziția picioarelor, respectiv cu un picior înainte, trunchiul fiind uşor răsucit spre partea piciorului dinapoi. Inițial, centrul de greutate se află pe piciorul dinapoi şi odată cu revenirea trunchiului înainte, centrul de greutate trece pe piciorul dinainte.

Poziția picioarelor conferă corpului stabilitate, un echilibru şi o forță mai mare în momentul loviturii.

Greşeli frecvente

- poziție greşită a picioarelor;
- lovirea mingii se face înainte de verticală;
- contactul cu mingea nu se ia cu fruntea.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu capul de pe loc – cu picioarele pe aceeaşi linie

La lovirea mingii cu capul de pe loc cu picioarele pe aceeaşi linie poziția inițială este cu picioarele uşor depărtate. În momentele premergătoare lovirii mingii are loc o flexie a genunchilor însoțită de înclinarea trunchiului înapoi. În acest moment, brațele sunt duse înaintea corpului, flexate din cot, privirea urmărind traiectoria mingii.

Imediat după aceste mişcări, are loc revenirea bruscă a trunchiului prin extensia gleznelor şi a genunchilor, brațele executând o mişcare inversă cu trunchiul pendulând energic dinainte spre înapoi.

În acelaşi timp cu trunchiul, capul execută aceeaşi mişcare lovind mingea cu putere.

Foto 115. Lovirea mingii cu capul de pe loc – cu picioarele pe aceeaşi linie

Contactul cu mingea se va face cu fruntea, în momentul în care corpul se apropie de verticală.

Greşeli frecvente

- poziție greşită a picioarelor;
- absența flexiei la nivelul genunchilor;
- executantul nu utilizează brațele pentru a-şi echilibra poziția.
- lovirea nu se face cu fruntea.

Utilizare tactică:

- în transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu capul spre lateral

Acest procedeu se realizează prin contactul capului cu mingea care prezintă particularitatea lovirii mingii cu altă parte a capului decât fruntea. Transmiterea laterală a mingii venite din față se face prin lovire cu partea temporală a capului şi are loc printr-o rotație a capului din interior spre exterior cu lovirea mingii în momentul final al acestei acțiuni. Această acțiune continuă cu rotația trunchiului în acelaşi sens.

Foto 116. Lovirea mingii cu capul spre lateral

Suprafața de contact cu mingea este dată de partea laterală a frunții continuată cu porțiunea osului temporal. Concomitent cu întoarcerea capului şi trunchiului se flexează picioarele din genunchi şi glezne, ele fiind întoarse spre direcția de lovire.

Greşeli frecvente

- contactul cu mingea nu se face cu partea temporală;
- necorelarea vitezei cu care vine mingea cu viteza de răsucire a trunchiului şi capului.

Utilizare tactică

- în transmiterea mingii şi la finalizare.

Lovirea mingii cu capul spre înapoi

Este un procedeu care apare foarte rar şi care se utilizează în transmiterea mingii şi finalizare.

Din stând cu picioarele depărtate, jucătorul flexează genunchii şi gleznele în timp ce trunchiul şi capul se înclină uşor înapoi în aşa fel ca fruntea să fie orientată în plan orizontal.

Foto 117. Lovirea mingii cu capul spre înapoi

În momentul contactului mingii cu fruntea are loc o extensie puternică a genunchilor şi membrelor inferioare şi o împingere rapidă din şold. În permanență privirea urmăreşte mingea şi traiectoria ei.

Greşeli frecvente:

- contactul mingea se ia cu creştetul;
- absența flexiei la genunchi şi glezne.
- privirea nu urmăreşte mingea (jucătorul închide ochii).

Utilizare tactică:

- în transmiterea mingii;

- la finalizare;
- la schimbarea direcției de joc.

Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe un picior

Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe un picior este un procedeu de bază care se compune din mişcări complexe şi dificile, dublate de prezența adversarului.

Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe un picior începe cu luarea elanului, adică alergare efectuată de jucător din punctul de plecare până în momentul ultimului pas realizat cu piciorul de bătaie.

Foto 118. Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe un picior

Piciorul de bătaie, flexat din gleznă şi genunchi, se extinde puternic, corpul desprinzându-se de pământ şi formând în aer un arc, uşor îndoit spre înapoi. Această îndoire spre înapoi continuă în aer până când trunchiul ajunge la cel mai înalt punct al traiectoriei, moment în care execută brusc o mişcare dinapoi-înainte, capul lovind mingea cu fruntea.

Aterizarea este elastică şi se realizează printr-o flexie a genunchilor şi gleznelor.

Greşeli frecvente

- lipsă de coordonare între desprindere şi momentul lovirii;
- lovirea mingii cu ochii închişi;
- lovirea mingii cu creştetul.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe ambele picioare

Este un procedeu care se execută atunci când în imediata apropiere se află adversarul. Desprinderea se face respectând următoarea succesiune a mişcărilor:

Foto 119. Lovirea mingii cu capul din săritură cu bătaie pe ambele picioare

1. se execută o uşoară genuflexiune a ambelor picioare şi ducerea braţelor înapoi;
2. trunchiul se înclină uşor spre înainte;

3. balansul înainte al braţelor şi extensia picioarelor din glezne şi genunchi.

Contactul cu mingea se ia fie în punctul maxim al săriturii, fie în timpul înălțării corpului pe verticală.

Greşeli frecvente

- bătaie dublă pe două picioare;
- lovirea mingii cu creştetul;
- lovirea mingii cu ochii închişi;
- privirea nu urmăreşte mingea şi adversarul.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii şi la finalizare.

Lovirea mingii cu capul din alergare

Este un procedeu mai dificil de realizat datorită coordonării care trebuie să existe între deplasare şi lovirea mingii. Procedeul se execută prin pendularea trunchiului dinainte-înapoi şi revenire bruscă dinapoi-înainte, legănarea braţelor în momentul contactului cu mingea.

Foto 120. Lovirea mingii cu capul din alergare

Centrul de greutate se află pe piciorul de sprijin, în momentul lovirii mingii piciorul liber se află înapoia piciorului de sprijin. Deplasarea

nu încetează în momentul loviturii, piciorul din spate pendulând dinapoi spre înainte, centrul de greutate trecând pe acesta după ce mingea a fost lovită.

Greşeli frecvente

- picioarele se află în acelaşi plan (frontal);
- deplasarea încetează în momentul lovirii;
- lovirea mingii cu ochii închişi;
- lipsa coordonării între viteza de deplasare a jucătorului şi viteza mingii;
- mingea nu este lovită cu fruntea.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu capul din plonjon (de pe loc sau din alergare)

Acest procedeu, unul dintre cel mai dificile de realizat, poate fi executat de pe loc sau din alergare. Pentru eficientizarea procedeului este necesară respectarea fazelor de realizare a acestuia:

- **Elanul** – reprezintă o alergare accelerată pe o anumită distanță (3-4m).
- **Ghemuirea** – este rezultatul coborârii centrului de greutate al corpului. Punctul de sprijin al corpului este pe piciorul de bătaie. În acest moment, se execută o flexie din trunchi.
- **Bătaia** – se realizează prin contracția muşchilor care acționează la nivelul lanțului cinematic al triplei extensii şi *cedarea* musculaturii antagoniste.
- **Zborul** – corpul este uşor aplecat spre înainte, brațele într-o poziție care să asigure echilibrul, întinse lateral, capul uşor flexat cu privirea orientată spre minge.
- **Lovitura propriu-zisă** se face cu fruntea, asigurând astfel o suprafață mai mare de contact cu mingea.
- **Aterizarea** – se realizează în mai multe moduri, cel mai

des utilizat fiind prin amortizare pe brațe, piept, coapse, gambe.

Foto 121. Lovirea mingii cu capul din plonjon

Greşeli frecvente

- elan insuficient pentru efectuarea zborului;
- tendința de ghemuire exagerată în timpul zborului;
- lovirea mingii cu creştetul;
- lovirea mingii cu ochii închişi.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu piciorul

Lovirea mingii cu piciorul este elementul tehnic cel mai utilizat în jocul de fotbal. Este un element tehnic complex, care constituie baza de realizare pentru alte elemente tehnice executate cu piciorul şi anume:

- preluarea mingii;
- protejarea mingii;
- conducerea mingii;
- deposedarea.

Varietatea procedeelor tehnice prin care se realizează acest element tehnic al jocului de fotbal, efectuate în poziții diverse, în prezența adversarului, într-o viteză crescută reprezintă condiții absolut necesare în vederea participării eficiente a jucătorului la joc.

Pentru a înțelege mai bine modalitatea de realizare a acestui element este necesară descompunerea mişcării pentru analizarea etapelor de realizare.

Elementele componente ale mişcării de lovire a mingii cu piciorul sunt:

a. elanul-reprezintă avântul pe care îl ia jucătorul din locul de plecare, până în momentul lovirii mingii şi depinde de distanța la care trebuie transmisă mingea.

b. piciorul de sprijin – este analizat sub două aspecte:

- direcția piciorului de sprijin care asigură direcția pe care se va deplasa mingea după ce a fost lovită;
- poziția piciorului de sprijin care influențează traiectoria şi înălțimea mingii după lovire.

c. poziția corpului în momentul lovirii-în momentul lovirii mingii, corpul continuă, datorită elanului, mişcarea înainte până ce ajunge aproape de verticala mingii, umerii fiind duşi uşor înainte, corpul fiind uşor aplecat. În momentul în care jucătorul se pregăteşte să lovească mingea, umerii şi brațele încep să pivoteze în direcția opusă. Lovirea propriu-zisă a mingii se realizează prin extensia genunchiului, piciorul care a executat lovirea mingii continuând mişcarea înainte şi în sus, în timp ce corpul se înalță pe vârful

piciorului de sprijin. Brațul opus piciorului care a lovit mingea termină mişcarea în fața corpului. Până la terminarea lovirii mingii capul trebuie menținut aplecat.

d. piciorul care loveşte mingea-lovirea propriu-zisă a mingii se face prin pendularea piciorului din articulația şoldului urmată de extensia treptată a genunchiului. În faza de pendulare a piciorului dinapoi spre înainte, muşchii şi articulațiile vor fi încordate. După efectuarea loviturii greutatea corpului va trece pe piciorul care a executat lovitura.

e. imprimarea forței corporale-lovirea mingii este o mişcare complexă care necesită coordonarea tuturor segmentelor, nefiind o execuție exclusivă a piciorului.

f. mişcarea brațelor-are un rol important în realizarea mişcării asigurând echilibrul şi coordonare în momentul loviturii.

Lovirea mingii cu partea interioară a labei piciorului (cu latul)

Este un procedeu de mare siguranță şi precizie, datorită suprafeței mari de lovire şi acțiunii naturale, uşor de executat. Acest procedeu este cel mai des folosit în joc, aproximativ 60% din loviturile cu piciorul efectuându-se cu latul.

Foto 122. Lovirea mingii cu partea interioară a labei piciorului (latul)

Suprafața de lovire este reprezentată de porțiunea relativ triunghiulară a labei piciorului limitată de articulația halucelui (degetul mare), osul calcaneu şi partea inferioară a maleolei tibiale.

În momentul efectuării loviturii picioarele sunt uşor flexate din genunchi. Piciorul care execută lovirea efectuează o rotație externă dirijată din vârful labei piciorului până când se realizează un plan perpendicular pe direcția de lovire a mingii. În acest moment, linia tălpii este paralelă cu solul, iar genunchiul uşor flexat.

Piciorul de sprijin se aşează în apropierea mingii şi pe linia acesteia, corpul uşor înclinat pentru a conferi jucătorului siguranță şi precizie în execuție.

Brațele sunt dispuse astfel încât să contribuie la menținerea poziției optime în echilibru.

Greşeli frecvente

- aşezarea piciorului de sprijin înapoia sau înaintea liniei mingii, precum şi aşezarea sa la o distanță prea mare față de minge;
- rotație externă insuficientă a labei piciorului;
- relaxarea articulației piciorului în momentul lovirii.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii la distanțe mici şi medii şi la respingeri;
- la tras la poartă de la distanță mică.

Lovirea mingii cu partea exterioară a labei piciorului (cu exteriorul)

Este un procedeu cu utilizare mai rară sau chiar întâmplătoare, datorită biomecanicii dificil de realizat, dată de răsucirea amplă a piciorului spre interior şi forța redusă de lovire.

Suprafața de lovire este reprezentată de partea laterală şi exterioară a labei piciorului ce porneşte de la degetul mic al acesteia şi se continuă până spre maleola externă.

Tehnica lovirii mingii cu exteriorul este în multe privințe asemănătoare lovirii mingii cu şiretul exterior, diferența dintre cele

două procedee fiind dată de suprafața de lovire.

Foto 123. Lovirea mingii cu partea exterioară a labei piciorului (exteriorul)

Greşeli frecvente

- piciorul de sprijin este aşezat în apropierea mingii;
- decontractarea labei piciorului în momentul lovirii;
- exagerarea pendulării posterioare a piciorului de lovire.

Utilizare tactică

- la pase scurte, devieri;
- la finalizare;
- la schimbarea direcției de joc.

Lovirea mingii cu vârful labei piciorului

Lovirea mingii cu vârful labei piciorului este un procedeu tehnic foarte rar utilizat el aducându-şi contribuția la rezolvarea unor faze de joc în condiții extreme.

Particularitățile executării procedeului sunt date de pendularea posterioară foarte redusă, care micşorează timpul de execuție şi suprafața de contact cu mingea.

Este un procedeu dificil de realizat, dificultățile constând în lovirea mingii cu vârful labei piciorului în centrul acesteia, ceea ce conferă

o suprafață mică de contact cu mingea.

Foto 124. Lovirea mingii cu vârful labei piciorului

Lovirea se aplică în urma unei mişcări naturale fără a necesita o anumită poziție specială a corpului şi picioarelor.

Greşeli frecvente:

- mingea nu este lovită în mijlocul ei;
- pendularea amplă a piciorului de lovire;
- glezna nu este contractată în momentul lovirii.

Utilizare tactică:

- la finalizare;
- la deposedare;
- la transmiterea mingii.

Lovirea mingii cu şiretul plin

Este procedeul prin care se realizează lovituri puternice şi la distanță, dar principala utilizare a procedeului se regăseşte în şutul la poartă, prin lovituri puternice şi precise de la distanțe variabile.

Caracteristica acestui procedeu constă în poziția perpendiculară a labei piciorului pe sol, având vârful orientat în jos, într-o flexie plantară maximă, contactul cu mingea fiind realizat de întreaga

suprafață anterioară a labei piciorului. Mingea este lovită perpendicular pe direcția în care aceasta se deplasează, vârful labei piciorului fiind orientat perpendicular pe sol.

Piciorul de sprijin este uşor flexat din genunchi fiind plasat lângă minge şi lateral de aceasta.

Foto 125. Lovirea mingii cu şiretul plin

Piciorul de lovire pendulează dinapoi spre înainte, genunchiul fiind extins rapid, glezna încordată, mingea fiind lovită la mijlocul circumferinței.

Greşeli frecvente

- piciorul care efectuează lovirea ia contact cu mingea doar cu treimea inferioară a labei piciorului, înspre vârf;
- laba piciorului de lovire se aplică oblic sau lateral față de centrul mingii;
- articulațiile sunt relaxate în momentul lovirii;
- poziție defectuoasă a piciorului de sprijin.

Utilizare tactică

- la finalizare;
- la transmiterea mingii la distanță;
- la schimbarea direcției de joc.

Lovirea mingii cu şiretul exterior

Nu este un procedeu foarte des utilizat, totuşi există momente în joc când utilizarea acestuia îşi dovedeşte eficiența. Avantajul principal al procedeului este că având o suprafață relativ mare de contact cu mingea se execută dintr-o răsucire internă a labei piciorului, mişcare naturală uşor de realizat.

Foto 126. Lovirea mingii cu şiretul exterior

Lovirea propriu-zisă a mingii se realizează prin pendularea posterioară a piciorului executant, care începe din şold şi se continuă cu acțiunea genunchiului şi gleznei. În executarea procedeului genunchiul are o mare importanță, fiind cel care orientează acțiunea. Contactul cu mingea diferă în funcție de poziția labei piciorului pe minge.

Lovitura poate fi executată având laba perpendiculară pe sol atunci când sunt necesare lovituri mai puternice şi pe jos sau cu laba piciorului oblică sau chiar paralelă cu solul atunci când sunt necesare traiectorii înalte şi *efecte* accentuate.

Piciorul de sprijin se află la o distanță mai mare de minge şi înapoia acestuia.

Greşeli frecvente

- răsucire internă accentuată a labei piciorului;

- articulațiile piciorului sunt accentuate în momentul lovirii.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Lovirea mingii cu şiretul interior

Este un procedeu tehnic cu o largă utilitate care asigură lovituri puternice pe traiectorii predominant înalte, precizia execuției fiind superioară lovirii mingii cu şiretul exterior.

Execuția procedeului presupune o pendulare posterioară amplă a piciorului de lovire, contactul cu mingea fiind luat de spațiu labei piciorului cuprins între articulația halucelui şi maleola tibială la baza ei. Vârful labei piciorului este orientat puțin spre exterior glezna extinsă, laba piciorului fiind aproape perpendiculară pe sol. Piciorul de sprijin este flexat din articulația genunchiului fiind plasat la o distanță optimă față de minge.

Foto 127. Lovirea mingii cu şiretul interior

În momentul execuției, corpul este în poziție verticală brațele dispuse asimetric, brațul opus piciorului de lovire mai ridicat, echilibrează acțiunea.

Greşeli frecvente

- articulațiile piciorului care execută lovitura nu sunt

contractate;

- poziție defectuoasă a piciorului de sprijin;
- contactul cu mingea nu se ia cu partea indicată.

Utilizare tactică

- la finalizare;
- la transmiterea mingii;
- la schimbarea direcției de joc.

Lovirea mingii cu călcâiul

Lovirea mingii cu călcâiul este un procedeu cu o frecvență foarte scăzută în joc fiind utilizat doar atunci când jucătorul se află în imposibilitatea de a lovi mingea folosind celelalte procedee sau atunci când se urmăreşte surprinderea adversarului.

Foto 128. Lovirea mingii cu călcâiul

Procedeul se realizează prin pendularea înainte a piciorului care execută lovitura, contactul cu mingea fiind luat cu calcaneul.

Piciorul de sprijin este uşor flexat din genunchi, brațele în poziție optimă pentru a echilibra corpul.

Greşeli frecvente

- absența pendulării înainte;
- glezna nu este încordată;

- mingea nu este lovită în centrul circumferinței.

Utilizare tactică

- la finalizare;
- la transmiterea mingii.

Lovirea mingii cu genunchiul

Este un procedeu foarte rar folosit utilizarea lui fiind impusă de criza de spațiu şi timp, caracteristică jocului de fotbal modern.

În momentul contactului cu mingea genunchiul este încordat, piciorul flexat din articulația coxo-femurală.

Foto 129. Lovirea mingii cu genunchiul

Lovirea mingii se realizează cu treimea inferioară a femurului, adică cu suprafața de deasupra rotulei.

Greşeli frecvente

- piciorul nu este încordat;
- gamba pendulează liber;
- contactul cu mingea nu se ia cu suprafața indicată.

Utilizare tactică

- la finalizare;
- la transmiterea mingii;

- la deposedare.

Lovirea mingii cu piciorul prin deviere

Este un procedeu tehnic complex foarte des întâlnit în fotbalul actual, fiind unul din principalele mijloace de creştere a vitezei de joc şi de surprindere a adversarului.

Devierea constă în luarea contactului cu mingea tangențial cu aceasta eficiența procedeului fiind condiționată de direcția, viteza şi traiectoria mingii şi de partea corpului cu care se realizează devierea.

Foto 130. Lovirea mingii cu piciorul prin deviere

Contactul cu mingea este foarte rapid, direcția de deplasare a mingii după lovire fiind greu de anticipat de către adversar.

Greşeli frecvente

- contactul prelungit cu mingea;
- privirea trădează direcția viitoare a mingii.

Utilizare tactică

- la finalizare;
- la transmiterea mingii.

Aruncarea mingii cu piciorul

Este un procedeu care nu necesită o perioadă prealabilă îndelungată de pregătire, tehnica execuției fiind uşor de însuşit.

Piciorul de sprijin este uşor flexat din genunchi cu vârful orientat pe direcția viitoare a mingii. Piciorul care execută procedeul este flexat din genunchi, laba piciorului fiind introdusă cu vârful sub minge.

Foto 131. Aruncarea mingii cu piciorul

Aruncarea propriu-zisă a mingii se realizează prin ducerea piciorului, extins rapid în sus şi înainte. Piciorul de sprijin se află la o distanță optimă față de minge, brațele echilibrează poziția corpului privirea urmărind terenul de joc.

Greşeli frecvente

- piciorul de sprijin se află la distanță mare de minge;
- vârful labei piciorului care execută aruncarea mingii nu este introdus sub minge.

Utilizare tactică

- la transmiterea mingii;
- la finalizare.

Aruncarea mingii de la margine

Aruncarea de la margine este un mod de reluare a jocului atunci când mingea a depăşit în întregime o linie de margine a terenului de joc. Este singurul element tehnic regulamentar al jocului de fotbal prin care mingea se repune în joc cu mâna.

Acest element tehnic se concretizează prin două procedee tehnice:

- aruncarea mingii de la margine de pe loc;
- aruncarea mingii de la margine cu elan.

Aruncarea mingii de la margine de pe loc

Procedeul se poate realiza în două moduri în funcție de poziția picioarelor în momentul execuției:

- cu picioarele pe aceeaşi linie sau
- cu un picior înainte.

Aflat în apropierea liniei de margine a terenului (la maxim un metru de această linie), jucătorul care execută aruncarea ține mingea cu ambele mâini efectuând aruncarea din spate şi pe deasupra capului.

Pentru realizarea aruncării şi creşterea eficienței acesteia, jucătorul ține mingea cu ambele mâini, duce brațele flexate din cot pe deasupra capului spre înapoi până când acestea trec de verticala corpului. De asemenea, trunchiul execută o mişcare de extensie, genunchii fiind flexați.

Execuția se continuă cu aplecarea energică a corpului spre înainte şi ducerea rapidă a brațelor dinapoi spre înainte întinse din cot care eliberează mingea într-un punct aflat pe verticala axei corpului sau după ce aceasta a fost depăşită, în funcție de distanța la care jucătorul doreşte să arunce.

Greşeli frecvente

- jucătorul nu se află cu fața la terenul de joc;
- mingea nu este ținută cu ambele mâini;
- nu se aruncă mingea din spate şi pe deasupra capului.

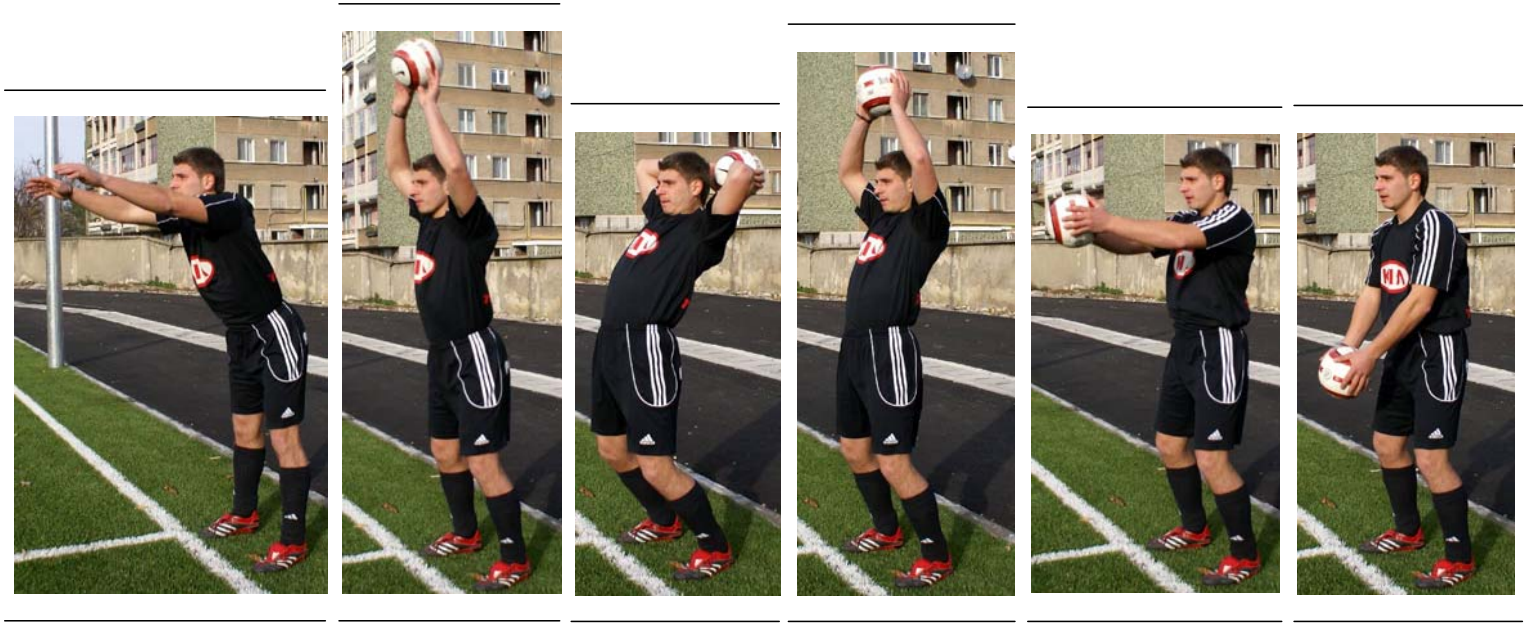

Foto 132. Aruncarea mingii de la margine de pe loc

Utilizare tactică

- la repunerea mingii în joc.

Aruncarea mingii de la margine cu elan

Procedeul se execută având la bază aceleaşi mişcări cu aruncarea mingii de la margine de pe loc. Diferența constă în efectuarea unui elan.

Aruncarea se execută după elan, beneficiind de accelerația imprimată mingii de viteza obținută în elan.

Greşeli frecvente

- jucătorul nu se află cu fața la terenul de joc;
- mingea nu este ținută cu ambele mâini;
- nu se aruncă mingea din spate şi pe deasupra capului;
- săritură în momentul aruncării.

Utilizare tactică

la repunerea mingii în joc.

Foto 133. Aruncarea mingii de la margine cu elan

Mijloace de acționare pentru pregătirea tehnico-tactică a jucătorilor de câmp

Inițierea şi învățarea elementelor tehnico-tactice de bază

a) Preluarea mingii

1. jucătorul lasă să cadă mingea de la nivelul trunchiului, după care face preluarea mingii cu talpa;
2. jucătorul aruncă mingea în sus, după care face preluarea mingii cu talpa;
3. doi jucători: față în față, la 10 metri distanță, unul aruncă mingea celuilalt, face preluare;
4. pe perechi, din mişcare, transmiterea mingii cu piciorul la partener, care execută preluarea şi apoi retransmiterea mingii;
5. acelaşi exercițiu în trei din alergare;
6. joc cu temă: înainte de pasarea mingii, obligatoriu conducerea mingii de cel puțin 3 metri;
7. joc cu temă: intrarea în posesia mingii se face obligatoriu cu preluare, după care urmează transmiterea mingii;

b) Conducerea mingii

1. conducerea mingii cu unul din picioare, alternând procedeele de conducere;
2. conducerea mingii cu ambele picioare, alternând procedeele de conducere;
3. conducerea mingii cu schimbări de direcție, după ce în prealabil, s-a făcut o preluare (câte doi pe tot terenul, unul pasează şi celălalt conduce şi invers);
4. conducerea mingii printre jaloane (15 metri, 5 jaloane, din trei în trei metri);
5. joc cu temă: înainte de pasarea mingii obligatoriu

conducerea mingii cel puțin 3 metri;

c) Lovirea mingii cu piciorul

1. din joc de glezne – lovirea mingii cu partea interioară a labei piciorului, la zid sau cu partener;
2. din alergare uşoară, pase în doi cu partea interioară a labei piciorului (alternativ dreptul-stângul);
3. executarea acestor exerciții, transmiterea mingii: executându-se pe rând cu exteriorul labei piciorului, cu şiretul exterior, cu şiretul interior şi cu şiretul plin;
4. doi jucători față în față, pasează între ei printr-o portiță cu lățimea de 1,50 – 2 metri şi înaltă de 80 centrimetri. Transmiterea mingii se execută de pe loc, apoi din mişcare;
5. transmiterea mingii între doi jucători, cu ricoşarea mingii din panou (jucătorii sunt aşezați lateral);
6. transmiterea mingii în trei din suveică, cu trecerea la coada şirului;
7. transmiterea mingii în trei cu schimb de locuri;
8. transmiterea mingii în doi de pe loc, distanța între jucători – 20 metri, cu aplicarea următoarelor teme: un jucător transmite mingea pe jos, cu intensitate medie, celălalt execută preluarea, ridică mingea cu mâinile şi o transmite înapoi prin rostogolire;
9. transmiterea mingii în doi din deplasare, cu viteză medie, fără preluare, distanța între jucători 10-15 metri;

d) Lovirea mingii cu capul

1. jucătorul are mingea în mână şi o aruncă la aproximativ un metru, în sus, deasupra capului, o loveşte cu capul şi o prinde din nou;
2. jucătorul se deplasează înainte, în mers şi apoi în alergare, îşi aruncă mingea în sus şi o loveşte cu capul;
3. jucătorul aleargă încet, îşi aruncă mingea deasupra capului, trimițând-o prin loviri cu capul într-un perete sau la un partener;

4. la o minge atârnată, jucătorul exersează lovirea mingii cu capul de pe loc şi apoi din mers şi din alergare;
5. jucătorul loveşte mingea în sol şi după ricoşare o loveşte cu capul în perete sau la partener;
6. exerciții de lovire a mingii cu capul între 2-3 jucători: un jucător oferă din mână mingea unui partener care o retransmite cu capul de pe loc;
7. jucătorul cu mingea în mână, o aruncă în sus şi o loveşte cu capul, din săritură;
8. jucătorul cu mingea în mână, o aruncă deasupra capului, după care o transmite cu capul din săritură, în perete sau la partener;
9. la mingea suspendată, jucătorul execută lovirea cu capul din săritură de pe loc, din deplasare, cu bătaie pe un picior şi apoi din deplasare cu bătaie pe ambele picioare;

e) Protejarea mingii

1. într-un cerc de 10-12 jucători. Conducerea mingii cu procedee variate în direcții diferite, atenția fiind concentrată asupra menținerii controlului mingii;
2. protejarea mingii „unu contra unu”, într-un spațiu limitat;
3. într-un cerc (raza de 9 metri), se află 6 jucători, dintre care 5 jucători conduc mingea protejând-o de al şaselea jucător fără minge care caută să scoată mingiile în afara cercului;

f) Mişcări înşelătoare (fente)

1. jucătorii dispuşi pe tot terenul, execută de pe loc înclinarea laterală de pe un picior pe celălalt, cu schimbarea centrului de greutate şi revenire în poziție inițială;
2. alergare pe tot terenul, cu schimbări de direcție, trecerea centrului de greutate de pe un picior pe altul;
3. jucătorii dispuşi pe tot terenul, pe perechi, încercări de depăşire a coechipierului prin fente executate cu corpul;
4. jucătorii aşezați în coloană câte unul, la distanță de un

metru între ei, alergare uşoară. Primul jucător execută întoarceri de 180 grade şi alergare şerpuită printre ceilalți jucători care termină execuția se va aşeza la sfârşitul şirului;

5. jucătorii dispuşi în coloană câte unul, se deplasează (din mers, alergare uşoară, alergare de viteză) spre un jalon oscilant (dreapta – stânga) încercând să se strecoare pe lângă el fără să-l atingă. După fiecare depăşire se trece la coada şirului;
6. suveică în care se va exersa conducerea mingii combinată cu mişcări înşelătoare în dreptul fiecărui jalon;
7. un jucător cu o minge, execută conducerea mingii din alergare uşoară, la un semnal execută diferite înlănțuiri de mişcări înşelătoare cu corpul şi schimbarea direcției de deplasare;

Consolidarea şi perfecționare elementelor tehnico - tactice de bază

1. Jucătorul începe acțiunea de la o distanță de 30 m de poartă, central. Conduce una din mingile aliniate la plecare, execută o ocolire completă în jurul unui jalon situat în apropierea semicercului, iar apoi trage la poartă. Se întoarce în alergare pentru a repeta exercițiul încă de două ori. Şutul la poartă este diferit la fiecare repetare: se execută cu şiretul plin, cu şiretul exterior şi cu şiretul interior.

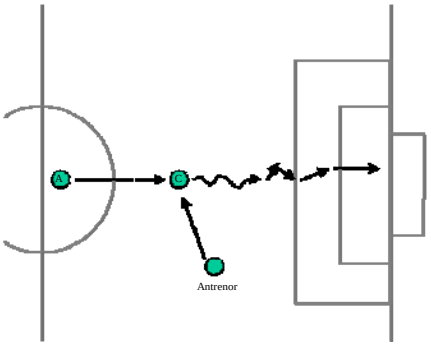

2. Antrenorul execută o pasă lungă din dreptul careului de 16 m şi puțin lateral. Jucătorul aflat în interiorul careului central preia, conduce mingea şi şutează la poartă din afara careului folosind procedeele repetate la exercițiul anterior, şutul la poartă fiind precedat de fentă.

3. Doi jucători acționează pe părțile laterale conducând mingea 15-20m, pe rând, după care centrează la semiînălțime pentru jucătorul aflat în zona centrală în afara careului de 16 m. Acesta este obligat să execute cât mai multe şuturi la poartă din vole.

După un anumit număr de repetări (10-15) în funcție de spațiul avut la dispoziție se schimbă jucătorii, inversându-şi rolurile.

4. Participă trei jucători care-şi schimbă permanent locurile. Jucătorul A îi pasează lui B, care i-o retransmite în față lui A şi acesta mai departe lui C. Jucătorul C i-o transmite lui A. În acelaşi timp A ia locul lui C, apoi C locul lui B.

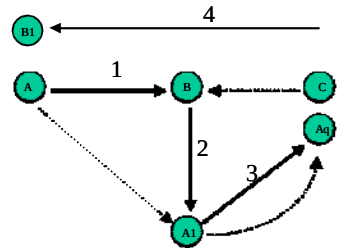

5. Doi jucători A si B sunt situații față în față la o distanță de 20 m unul de altul. A îi pasează lui B care vine în întâmpinare şi i-o transmite din nou lui A în lateral, care conduce mingea până în direcția opusă după care i-o transmite din nou lui B, continuând exercițiul.

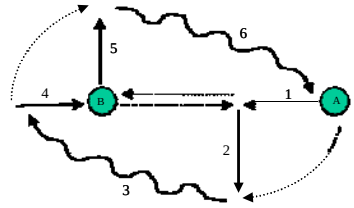

6. Exercițiu tehnico-tactic în trei jucători, executat pe zona laterală stângă a terenului de joc printr-o combinație de introducere a unui mijlocaş *de acoperire* în zona în care se plasează de obicei jucătorii de bandă.

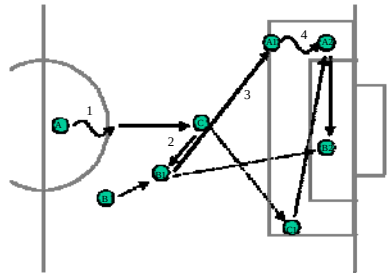

7. Exercițiul tehnico-tactic în 4 jucători (A,B,C,D): acțiunea începe de la A, care transmite mingea înapoi lui B şi acesta mai departe lui C, care preia şi conduce rapid mingea, pasează apoi transversal spre centru lui A care-şi schimbă poziția inițială A în poziția A1, traversează centrul terenului pentru a pasa pe neaşteptate lui D. Acesta preia în poziția D1 şi după ce a simulat o fentă de depăşire conduce mingea spre fundul terenului de unde centrează (D2) pentru jucătorii A, în poziția A3 şi C, în poziția C2.

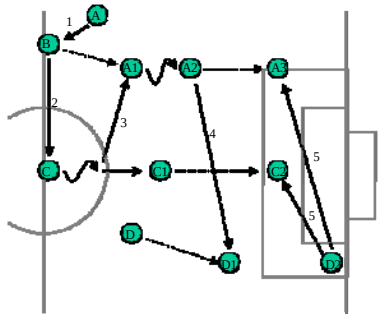

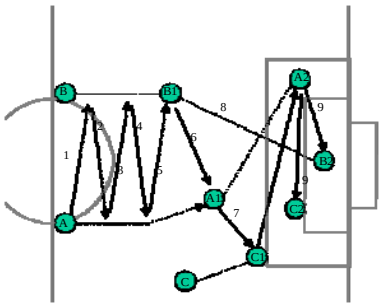

8. Exercițiu tehnico-tactic în trei jucători (A,B,C): pe părțile laterale se execută combinații în doi jucători urmată de o transmitere a mingii jucătorului C care vine în întâmpinarea mingii după care o transmite în diagonală la marginea careului în lateral, unde este preluată de jucătorul A care centrează spre jucătorii B şi C.

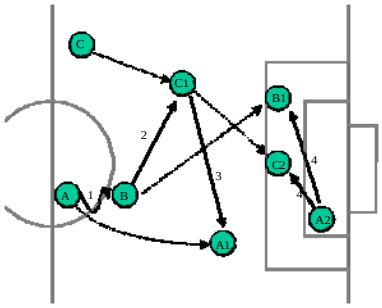

9. Exercițiu tehnico-tactic în trei jucători (A,B,C): jucătorul A aflat în conducerea mingii îi transmite mingea jucătorului B, care schimbă direcția de atac transmițându-i mingea în diagonală jucătorului C, care, tot printr-o diagonală îl lansează pe jucătorul A, care preia, conduce mingea şi apoi o centrează în fața porții unde se află B şi C.

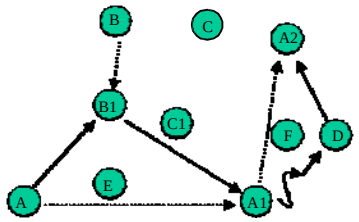

10. Exercițiu 3:3, în care apărătorii (E,C,F) sunt la început semiactivi, apoi activi, iar atacanții (A,B,D) încearcă să îşi mențină posesia mingii. După un anumit număr de repetări apărătorii devin atacanți.

11. La centrul terenului se formează două grupuri de jucători, fiecare având pereche. Cei fără minge se află cu 2 m mai în spatele jucătorilor cu minge. La semnalul profesorului jucătorii pornesc spre poartă: cel cu mingea încearcă să marcheze, iar jucătorul fără minge trebuie să îl deposedeze de minge pe cel care are mingea înainte ca acesta să finalizeze. După un număr de repetări se inversează rolurile.

12. Exercițiu 3:4 în care atacanții (A,B,C) încearcă prin combinații să depăşească cei 4 apărători (D,D1,D2,D3) care au rolul de a închide orice culoar de pătrundere a atacanților şi de a se dubla reciproc. D la început îndeplineşte funcția de libero, D2 îl marchează pe B, D1 îl marchează pe A, iar D3 dublează sau ia

locul libero-ului.

13. Exercițiu tehnico-tactic pentru apărători şi atacanți în care accent se pune pe marcaj din partea apărătorilor şi şutul la poartă al atacanților. Jucătorii în atac A şi B realizează un un-doi pe lângă apărătorul C care încearcă să intercepteze. A conduce mingea paralel cu linia laterală a terenului, după care centrează în fața porții.

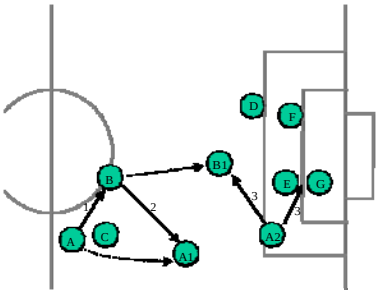

14. Joc 4:4 pe un spațiu limitat 20X20 m în care la început apărătorii sunt semiactivi, iar apoi activi, urmărindu-se intrarea în posesia mingii, păstrarea posesiei, iar după ce s-a pierdut posesia se încearcă recuperarea mingii. Se pot da şi teme de joc: nu se pasează decât după un dribling sau se pasează dintr-o singură atingere sau din două.

15. Doi jucători se plasează la o distanță de 15-20 m unul față de celălalt. Amândoi iau aceeaşi poziție de start. La primul semnal startul este luat de jucătorul aflat în spate. După ce el parcurge aproape o jumătate din distanța care îl separă de partenerul său, se dă startul jucătorului aflat în față. Jucătorul care a încercat primul alegerea trebuie să-şi ajungă partenerul, înainte de un loc stabilit pentru sosire.

16. Jucătorii se împart în perechi şi se plasează în diferite puncte ale terenului. În fiecare pereche, jucătorii se plasează unul după altul, la o anumită distanță. Cel din față, îndoindu-şi spatele, se sprijină cu palmele de genunchi. Jucătorul din spate sare peste cel ghemuit sprijinindu-se cu mâinile pe spatele celui aplecat, după care, cel ce a sărit, parcurge câțiva paşi şi se aşează apoi ghemuit. Astfel, schimbându-şi mereu rolurile, fiecare jucător execută sărituri exersând îndemânarea şi detenta.

17. Pe linia suprafeței de pedeapsă , din dreptul fiecărei bare , se găsesc mingile, iar în dreptul barelor se află jucătorii. La semnal jucătorii aleargă spre mingi, le ocolesc, după care trag la poartă, căutând fiecare în parte să execute primul. Acest exercițiu este un foarte bun mijloc de antrenare a loviturilor cu întoarcere.

18. Pase directe în doi. Unul trimite în permanență oblic pe poziție

viitoare partenerului, iar acesta pasează numai la picior.

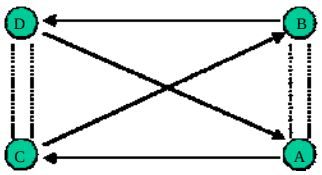

19. Patru jucători A,B,C,D sunt aşezaţi în formaţie de dreptunghi la distanţă de 10 m, cei de pe latura mică, respectiv 15 m, cei de pe latura mare. A şi B pasează direct cu C şi D, şi după fiecare lovire a mingii schimbă rapid locurile între ei (A cu B şi C cu D).

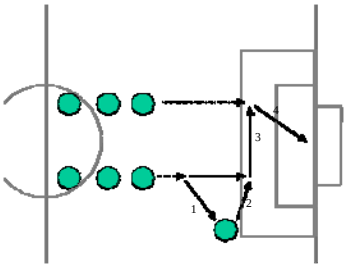

20. Două şiruri sunt plasate la 30 m de poartă. Cei dintr-un şir execută

partener plasat lateral înainte, după care transmit mingea jucătorilor din celălalt şir, care şutează la poartă din viteză.

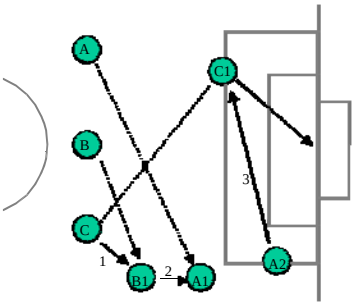

21. Trei jucători A,B,C stau în linie la 35 m de poartă şi la 5 m unul de celălalt. C pasează înainte şi aleargă oblic spre poartă prin spatele lui B. B loveşte mingea încă o dată şi încrucişează în acelaşi mod cu A. A conduce mingea spre marginea careului de 16 m, pasează pe jos lui C care trage la poartă.

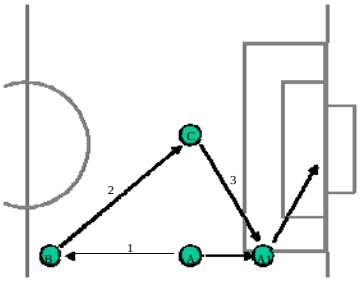

22. Doi jucători, A şi B, stau faţă în faţă, la 10 m unul de celălalt şi la 25 m de poartă. A pasează lui B, se întoarce şi aleargă spre poartă. B pasează lateral la 10 m unui al treilea partener C, care trimite mingea spre careul de 16-20 m fie razant cu solul, fie lobat, de unde A trage direct la poartă.

23. Jucătorii sunt dispuşi în şir, la 30 m de poartă, cu faţa spre centrul terenului. Un partener plasat înaintea şirului, la 10 m, pasează cu primul jucător din şir, reprimeşte, loveşte mingea cu bolta înainte peste jucătorii din şir, sprintează, preia, conduce şi trage la poartă de la 16 m.

24. Şase jucători sunt plasați într-o jumătate de teren. Cei din colțuri centrează alternativ spre jucătorul cel mai îndepărtat din interiorul careului, acesta respinge direct cu capul sau cu piciorul partenerului său, care se demarcă printr-o țâşnire pe o porțiune de 5-6 m . Mingea în continuare este transmisă printr-o pasă lungă unuia din jucătorii de la mijlocul terenului şi de la aceştia la jucătorii care au început exercițiul.

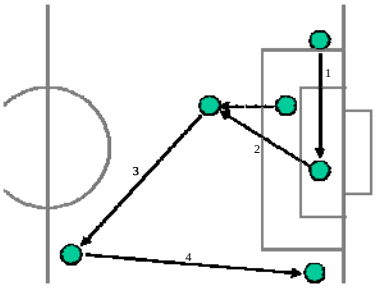

25. Un jucător aflat în atac, A simulează o pasă spre un coechipier situat în lateral, B, care vine în întâmpinare, marcat strict de apărătorul C. A trimite însă mingea în zona lăsată liberă de cei doi, unui alt atacant D. Cel ce îl marchează pe D, adică E, se deplasează odată cu D, iar F ocupă zona centrală din fața porții.

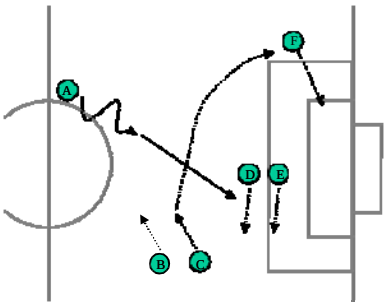

26. Exercițiu pentru simularea *un-doi*-ului în trei, cu trei apărători şi trei atacanți. A conduce, pasează lui B şi avansează pe stânga. Apoi vine la dreapta, dar nu primeşte pasa căci C pătruns în centru primeşte pasa de la B. C avansează cu mingea şi trage la poartă de la 16 m. Dacă însă îl atacă pe C la dreapta, trebuie folosită altă soluție.

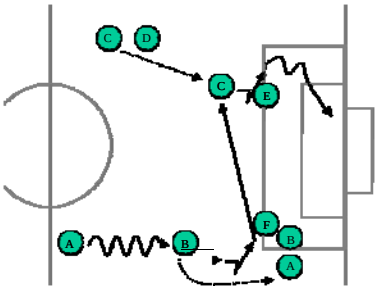

27. Joc 1 la 1, la două portițe formate din jaloane, pe zone delimitate pe întreaga suprafață a terenului. Se execută acțiuni specifice de menținere a posesiei mingii, de depăşire, respectiv de marcare şi deposedare.

28. Acțiuni de joc între un grup de apărători plasați inițial în dispozitivul de 4+1 şi patru atacanți în zonele lor de atac. Atacanții

realizează manevre de atac şi finalizare, iar cei patru apărători îi urmăresc strict pe terenul de atac. Jucătorul liber acoperă întregul grup defensiv în acțiune. Antrenorul conduce de la centru şi după fiecare fază epuizată repune o nouă minge în atac.

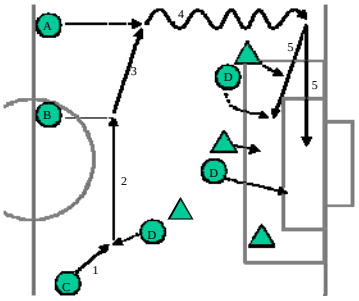

29. Exercițiu tehnico-tactic 6:4 în care atacanții încearcă prin diverse combinații să finalizeze, iar apărarea execută marcaj strict la jucătorii din atac, evitând înscrierea golului.

30. Acțiune joc cu apărători în inferioritate numerică împotriva atacanților. Trei apărători, plasați inițial în mijlocul terenului în trei zone, marchează, deposedează şi resping atacurile desfăşurate de patru atacanți.

31. Doi jucători, păstrând între ei un interval de 2-3 m, aleargă în aceeaşi direcție, cu aceeaşi viteză, însă prin procedee diferite: cel ce aleargă în față se deplasează cu spatele înainte, iar al doilea care îl urmăreşte aleargă în mod obişnuit. La semnal, jucătorul al doilea se întoarce şi aleargă spre linia de sosire, căutând să se depărteze de primul ajutor. În acest moment ambii jucători aleargă în mod obişnuit. Jucătorii îşi schimbă apoi rolurile.

32. Doi jucători pornesc în acelaşi timp în conducerea mingii în viteză maximă de la linia porții până la 16 m, după care să şuteze la poartă precedat de întoarcere.

33. Echipa de 11 jucători în formație de bază circulă fără adversar, de la o poartă spre cealaltă. Se urmăreşte păstrarea ansamblului de atac , schimbul de zone şi linii, creşterea vitezei de joc, menținerea legăturii între compartimente, etc. Acțiunea se reia mereu de la o poartă la cealaltă.

34. Antrenorul, aşezat în apropierea liniei de fund, în interiorul careului de 16 m, şutează lung cu boltă spre atacantul care, la circa 30-35 m preia, controlează balonul, încearcă să-şi depăşească adversarul, la început semiactiv, apoi activ, aflat la 25 m de poartă. După ce a depăşit adversarul, atacantul trebuie să finalizeze. Rolurile se schimbă şi se face concurs care înscrie mai multe goluri.

35. Cinci jucători sunt plasați pe aceeaşi linie executând pase directe pe poziții viitoare, după care-şi schimbă locurile. D are la început rol de apărător. A execută o pasă lui B, marcat de D. A aleargă şi primeşte de la B, apoi îi pasează lui C, care urmează să-i transmită mingea lui D, marcat de B. C reprimeşte de la D şi îi pasează lui E care l-a înlocuit pe A.

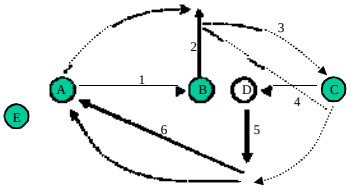

36. Trei şiruri de jucători, aflate paralele între ele, la o distanță de 50-60 m de poartă execută pase în adâncime cu schimb de locuri: cel ce pasează (A) către jucătorul B se duce pe poziția pe care a avut-o B, iar B conduce mingea spre poziția pe care a avut-o A, după care îi pasează lui C. În preajma careului de 16 m se şutează la poartă.

37. Exercițiul se desfăşoară pe teren redus. Trei grupe de jucători (A,B,C) sunt aşezate la o distanță de circa 10 m între ele, pe latura stângă a terenului. Începe acțiunea jucătorul A, care după un schimb rapid de pase cu B, pasează in diagonală lui C, care pasează lateral pe direcția de deplasare a lui B (în poziția B1) care finalizează de la aproximativ 16 m. Alternarea sarcinilor între jucători se face în sensul liniilor întrerupte din figură.

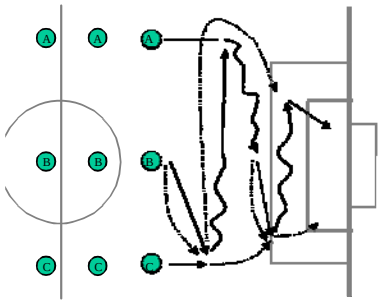

38. Menținerea posesiei mingii 3:4. Se joacă într-un spațiu delimitat (35X20m). Echipa în superioritate numerică joacă cu puține contacte cu balonul sau cu manevre înşelătoare sau fără restricții.

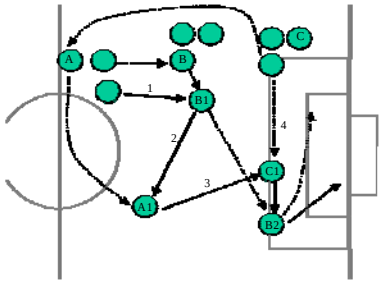

39. Menținerea posesiei mingii 5:5 cu marcaj om la om. Se dau

sarcini de joc pentru atacanți: pasă precedată de dribling, cu două atingeri de minge şi apoi dintr-o singură atingere şi pentru apărători: deposedarea adversarului direct prin intercepție sau prin alunecare.

40. La semnal jucătorii pornesc la pas, sau în uşoară alergare la distanță de 2-3 m între ei. În acelaşi timp, primul din coloană porneşte cu balonul conducându-l în slalom printre jucătorii care avansează. După ce l-a ocolit pe primul dintre ei, pasează ultimului din coloană şi continuă să avanseze în capul coloanei. Jocul se încheie când toți revin în pozițiile lor inițiale.

41. Exercițiu tehnico-tactic în care patru atacanți acționează împotriva a patru apărători, care marchează în zonă. Atacanții combină între ei numai prin pase directe, se demarcă permanent, îşi schimbă locurile încercând să mențină cât mai mult posesia mingii. Pentru finalizare vor acționa numai când unul din ei se află într-o poziție favorabilă.

42. Portarul aruncă mingea cu mâna pe jos jucătorului A care conduce mingea şi apoi pasează direct pe aceeaşi parte lui B. B pasează înapoi lui C care schimbă direcția de atac printr-o pasă lungă în diagonală până la D, care conduce mingea 10-12 m şi trimite mingea celuilalt portar, care continuă exercițiul. Exercițiul se desfăşoară pe o jumătate de teren unde sunt plasate două porți.

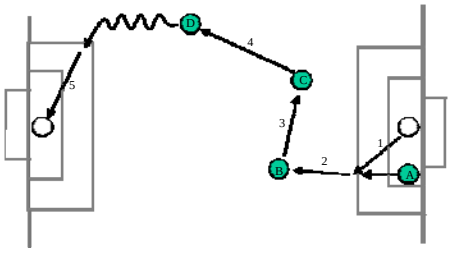

43. Jocul se desfăşoară la o singură poartă cu portar. Două echipe formate din câte şase jucători sunt plasate dincolo de linia de centru. Jocul începe printr-o degajare a portarului. Echipa care intercepteză atacă, iar cealaltă se apără.

Jucătorii echipei în apărare, dacă intercepteză mingea, sunt obligați s-o ducă la centrul terenului, de unde vor începe din nou jocul, devenind atacanți. Câştigă echipa care înscrie mai multe goluri.

44. Un jucător pasează alternativ cu doi parteneri. Cel care loveşte mingea iese rapid în întâmpinarea ei, iar celălalt ocupă o poziție mai retrasă pentru dublaj. Jucătorul care trebuie să lovească, după 2-3 repetări, poate simula o nereuşită pentru a-şi

pune partenerul în situația concretă de a dubla.

45. Distanța totală de alergare este de 50 m. Jucătorul porneşte de la mijlocul terenului în direcția porții executând următoarele mişcări: rostogolire înainte, săritură peste un jucător, rostogolire, săritură peste cel de-al doilea jucător aflat la 6 m de primul. După ultima săritură primeşte mingea din lateral şi execută o preluare fentă, conduce 5 m şi apoi trece pe sub 3 garduri înalte de 70 cm, aşezate în zig-zag. În timp ce mingea trece pe sub garduri executantul le sare; ocoleşte în dribling 4 jaloane aşezate în zig-zag la distanțe de 3, 5, 2 şi respectiv 4 m.

46. Jucătorii aleargă pe marginile unei suprafețe dreptunghiulare pornind de la un colț. Prima porțiune de 30 m se parcurge în viteză. Apoi se trece peste 4 obstacole aşezate la 10 m unul de celălalt, continuându-se cu 10 m alergarea cu spatele înainte; se ocoleşte un steguleț , se preia o minge care stă nemişcată şi o conduce aproximativ 10-15 m; apoi ocoleşte 5 obstacole la intervale de 2 m şi se conduce mingea încă 10 m după care trage la poartă.

47. Menținerea posesiei mingii 7:7 fără portari şi 7:8 cu un portar. Se practică într-un spațiu delimitat, circa 50 x 60 m .

48. Joc şcoală. Dispozitivul de atac 4+2 (3+3) joacă şi încearcă finalizarea împotriva unei apărări dispuse în zone specifice, formate din patru fundaşi şi un mijlocaş. După fiecare atac, se începe altul de la 60 m cu altă minge.

49. Joc în condiții de adversitate 8:8 cu doi portari pe un spațiu delimitat 70x50 m având porțile normale.

50. Joc de verificare . Se va urmări:

- precizia deposedării adversarului de minge;
- perfecționarea combinațiilor între jucători;
- eficiența şutului la poartă;
- omogenizarea relațiilor dintre compartimente;
- marcajul atent în apărare pe zone şi la om;
- viteza de deplasare jucătorilor cu minge şi fără minge.

Jocuri desfăşurate sub formă de întrecere

1. Concurs de tras la țintă

Jucătorii sunt împărțiți în două subgrupe egale. De la 7-8 m distanță vor executa lovituri la țintă cu piciorul. Ținta o constituie un pion aşezat în mijlocul porții de fotbal. Fiecare grupă beneficiază de două lovituri pentru fiecare component al ei. Se vor executa obligatoriu o lovitură cu piciorul stâng şi o lovitură cu piciorul drept. Grupa care totalizează cel mai mare număr de reuşite câştigă întrecerea.

2. Concurs de tras la poarta goală

Jucătorii sunt împărțiți în două subgrupe egale. Câte două mingi (una pentru fiecare grupă) sunt aşezate în lateral pe cercul de 16 m şi jucătorii execută lovituri cu piciorul din exteriorul semicercului.

Fiecare grupă beneficiază de două lovituri pentru fiecare component al ei. Se vor executa obligatoriu o lovitură cu piciorul stâng şi o lovitură cu piciorul drept. Grupa care totalizează cel mare număr de goluri marcate câştigă întrecerea.

3. Concurs „Apără poarta”

2-3-4 apărători încearcă deposedarea atacanților (2-3-4-5) care circula în fata porții şi încearcă finalizarea. Când reuşesc acest lucru, încep sa paseze între ei iar atacanții încearcă prin presing recuperarea mingii. Câştigă echipa care intră de mai multe ori în posesia mingii.

4. Concurs de doborâre a pionului

Jucătorii sunt împărțiți în două subgrupe egale (se poate efectua şi individual). Câte două mingi (una pentru fiecare grupă) sunt aşezate în lateral pe careul de 16 m iar popicul este aşezat la 1m de rădăcina barei, jucătorii prin şut la poartă încearcă să doboare pionul. Fiecare grupă beneficiază de două lovituri pentru fiecare component al ei. Se vor executa obligatoriu o lovitură cu piciorul stâng şi o lovitură cu piciorul drept. Câştigă echipa cu cel mai mare număr de goluri marcate, sau în cazul când concursul se desfăşoară individual el va avea caracter eliminatoriu.

5. Concurs de lovire a unei ținte atârnate pe bara transversală a porții

Jucătorii sunt împărțiți în două subgrupe egale (se poate efectua şi individual). Fiecare jucător cu câte o minge este aşezat la 1m de suprafața de pedeapsă (spre interiorul acesteia) iar ținta (un tricou) este aşezata pe bara transversală la orice distanță față de mijlocul barei, jucătorul prin şut la poarta încearcă să lovească ținta. Fiecare grupă beneficiază de două lovituri pentru fiecare component al ei.

Se vor executa obligatoriu o lovitură cu piciorul stâng şi o lovitură cu piciorul drept. Câştigă echipa cu cel mai mare număr de goluri marcate, sau în cazul când concursul se desfăşoară individual el va avea caracter eliminatoriu.

6. Concurs de menținere a mingii în aer

Se desfăşoară individual (eliminatoriu) sau pe echipe. Fiecare jucător are dreptul la trei serii de încercări, pentru a menține mingea în aer cât mai mult timp, prin lovituri succesive numai cu piciorul. Dacă mingea este atinsă cu orice parte a corpului numărătoarea este întreruptă. Se apreciază cea mai bună încercare din serie sau totalul de trei încercări.

7. Concurs de menținere a mingii între trei jucători

Două echipe de câte trei jucători şi o minge. Spațiul de joc este un dreptunghi de 7x14 m. Timpul de joc va fi la liberă alegere. Echipa care este în posesia mingii încearcă să realizeze un număr cât mai mare de pase, fără ca adversarul să ajungă mingea. Aceste pase se număra de fiecare dată când echipa este la minge şi apoi la sfârşitul jocului se totalizează. Echipa care nu este la minge încearcă să intre în posesia acesteia numai prin intercepție, pentru a trece ea la realizarea unui număr cât mai mare de pase.

8. Jocuri în doi

Patru jucători formează o grupă având două perechi. Distanța de pasare este de 5 – 10 m. Câte doi jucători schimbă mingile în aşa fel încât după fiecare pasă să alerge ocolind la 2 – 5 m coechipierul aşezat în spatele lor. Câştigă perechea care execută prima un număr prestabilit de pase. Urmează cealaltă pereche. Se va juca şi pe timp, adică perechea care execută

cele mai multe schimburi de mingi în timp de 3 minute.

Prima variantă: doi jucători stau la 5 – 7 m distanță. După o pasă se retrimite unuia, apoi celuilalt dintre jucători. Cel ce execută pasa ocoleşte ambii jucători şi retrimite aceluia care i-a pasat. Câştigă perechea care execută prima numărul de schimburi prestabilit şi anume, trei. În continuare, jucătorii care au pasat, schimbă locul cu cei aşezați.

Varianta a doua: la ocolirea jucătorilor aşezați, alergătorul descrie un opt. Cel ce pasează adresează mingea, cât mai precis la mijloc, printre cei doi jucători aşezați. Câştigă cei ce termină primii numărul de schimburi de mingi prestabilit, şi anume trei. Urmează apoi schimbul de roluri şi schimbul de perechi.

Varianta a treia: participă două perechi. Una dintre perechi şutează alternativ la un zid, apoi ocoleşte alergând jucătorul aşezat la 5 m în spate. Câştigă perechea care realizează numărul de schimburi stabilit la început.

9. Ştafete cu un „transmițător"

Două grupe formează cele două ştafete, transmițătorii aflându-se la 8-15 m de propria echipă, pasează mingea celui mai apropiat jucător care o şutează înapoi şi fuge la coada şirului. Jocul se termină şi câştigă echipa al cărei prim jucător ajunge din nou în fruntea şirului.

Variantă: îndată ce primul jucător ajunge din nou în frunte, fuge la „transmițător" luându-i locul iar acesta se aşeaza la coada şirului. Toți procedează la fel. Jocul se termină când toți jucatorii au fost pe rând „transmițători" şi când toti şi-au reluat locurile pe care le-au avut la începutul jocului. Câştigă echipa care reuşeşte să execute prima acest lucru.

10.Vânătoarea cu mingea

Jucătorii sunt împărțiți în careul mare de 16 m. Unul dintre ei este vânător şi se afla în posesia mingii. El conduce mingea printre jucătorii care aleargă şi încearcă sa atingă cu mingea pe unul dintre ei. Cel atins devine vânător. Acum ambii pasează încercând sa se apropie cat mai mult de unul dintre ceilalți jucători pentru a atinge pe careva cu mingea. Fiecare jucător atins devine vânător. Nu se admit sărituri peste minge. Cei ce

devin vânători îşi suflecă o mânecă drept semn de recunoaştere. Câştigă cel lovit ultimul.

Prima variantă: tot în careul de 16 m, una dintre echipe execută pase încercând să atingă un jucător al echipei adverse. Orice atingere se notează cu un punct. Nu se poate sări în sus în fața adversarului. Nu se admite decât evitarea mingii. După trei minute echipele schimbă rolurile. Câştigă echipa cu mai multe puncte.

Varianta a doua: joacă două echipe. În spațiul de 16 m, una dintre echipe schimbă pase în timp ce cealaltă încearcă să o deposedeze. Mai exista o „vulpe" care trebuie atinsă de echipa în posesia mingii. Orice atingere contează un punct. Este declarată învingătoare echipa care realizează cele mai multe puncte.

Varianta a treia: una dintre echipe se afla în cercul de la centrul terenului iar cealaltă în afara acestuia. La un semnal cei din afara cercului schimbă pase urmărind atingerea unui jucător din interiorul cercului. Fiecare atingere este un punct. Mingea pătrunsă în cerc este trimisă afară. După un timp echipele îşi schimba locurile. Victoria se obține în funcție de numărul de puncte acumulate.

Jocuri pe teren redus şi cu efectiv redus, desfăşurate sub formă de joc cu temă

1. Joc 4 X 1

Scopul este aici în primul rând pasa rapidă, pe cât posibil directă, adică recunoaşterea instantanee a situației de joc (faza) înainte de preluare, ca şi apărarea împotriva jocului rapid.

Spațiul de joc şi regulile de joc corespund jocurilor reduse, cu diferența că aici fiecare jucător preia, pe rând, rolul apărătorului, câte două minute, pentru ca jocul să nu se întrerupă prea des. Un tur cuprinde deci 10 minute. Apărătorul primeşte pentru fiecare minge preluată, pentru fiecare atingere a mingii şi pentru fiecare minge ieşită în afara terenului (aut), puncte. Dacă apărătorul preia mingea, trebuie s-o paseze de îndată celui mai apropiat jucător. Câştigă cel ce a obținut cele mai multe puncte când a fost pe post de apărător.

2. Joc 4 X 1, cu capul.

Se joacă pe o jumătate a careului, pe un spațiu de circa 20 X 16 m. Se poate permite atacanților să atingă mingea după fiecare lovire cu capul, o dată şi cu piciorul, adică să paseze cu piciorul, în timp ce apărătorul nu are voie să intercepteze decât cu capul. Schimbarea se petrece la două minute, fiecare jucător va lua locul în mijlocul careului.

3. Joc 4 X 2

Se va pune accent pe consolidarea colaborării dintre cei doi apărători (marcaj strict şi de supraveghere). Jocul se va desfăşura în interiorul unui pătrat cu latura de 15 m. Cei patru coechipieri se vor constitui în atacanți şi vor juca împotriva celor doi apăratori. Este evidentă superioritatea numerică a atacului asupra apărării, lucru care duce la numeroase posibilități de transmitere a mingii prin „culoarele" apărute.

4. Joc 3 X 2

Demarcare – marcaj – transmiteri ale mingii – devieri ale mingii – „un-doi"-uri. Într-un pătrat delimitat pe gazon, cu latura de 15 m, joc măgăruşul, jucătorii fiind obligați să transmită mingea numai după o prealabilă preluare.

Varianta: se poate juca cu finalizare din acțiuni de la mijlocul terenului (zone de bază şi zone vecine).

5. Joc 4 x 2

Conducerea mingii – mişcare înşelătoare – preluarea mingii – transmiterea rapidă a mingii. Într-un pătrat delimitat pe gazon, cu latura de 20 m, joc măgăruşul, jucătorii fiind obligați să transmită mingea după maximum trei atingeri individuale.

Varianta: se poate juca fără restricții de atingeri ale mingii şi cu finalizare din acțiuni de la mijlocul terenului.

6. Joc 4 x 2 cu pase lungi

Scopul este exersarea, în condiții de ,joc, a paselor lungi şi în diagonală. Se joacă în spațiul dintre careu şi linia de mijloc. Cei patru atacanți execută pase de cel puțin 10 m lungime. Lovesc mingea din mişcare, fie direct, fie din drop sau după o singură atingere a solului. Dacă pasa este mai scurtă sau mingea atinge de mai multe ori solul, jucătorul vinovat

schimbă locul cu apărătorul. Dacă apărătorul interceptează sau mingea părăseşte spațiul de joc, acesta trebuie să reintre cât mai repede în posesia celor ce pasează.

Varianta cu pase în diagonale: în cele două sectoare de joc exterioare se află mereu câte doi pasatori şi un singur apărător. Cei doi încearcă după 1-2 pase să treacă mingea, pe sus, în sectorul celalalt unde jocul continuă. Apărătorii sunt schimbați după 2 minute. Câştigă cel ce obține mai multe intercepții.

7. Joc 4 x 3

Se va pune accent pe relațiile de joc, pe crearea superiorității numerice şi realizarea sarcinilor duble. Jocul se va desfăşura liber într-un pătrat delimitat pe gazon, cu latura de 20 m având drept sarcină finală – finalizarea.

Variantă: joc contra – cronometru, notându-se timpul scurs până la finalizare (dacă apărătorii recuperează mingea şi reuşesc 6 pase între ei, primesc un punct).

8. Joc 4 x 4 cu mentinerea posesiei mingii

Se joacă în spațiul de 20 x 20 m, cu cât mai puține contacte ale mingii, cu manevre şi mişcări înşelătoare, marcaj om la om strict, ceea ce în caz de joc rapid reprezintă o solicitare intensă.

Variantă: joc cu marcaj strict general.

9. Joc cu handicap 2 x 3 cu menținerea posesiei mingii

Se joacă pe o jumătate a careului sau în cercul central. Echipa aflată în superioritate numerică joacă cu cel mult 1 – 2 atingeri ale mingii iar echipa aflată în inferioritate numerică joacă liber. După 3 minute de joc urmează o pauză activă de 3 minute şi se schimbă componența grupelor.

10. Joc 5 x 5

Se va pune accent pe susținerea coechipierilor (în cazul acesta a celor 3 care joacă cu o singură atingere a mingii). Jocul se va desfăşura pe o jumătate din suprafața terenului de fotbal şi fără portar.

Prima variantă: se va socoti gol valabil atunci când mingea

va fi oprită de un jucător advers, cu talpa, dincolo de linia de margine.

A două variantă: se poate limita numărul de atingeri ale mingii pentru toți jucătorii, sau doi dintre ei joacă liber şi trei dintr-o singură atingere a mingii.

11. Joc 6 x 6

Se va pune accent pe capacitatea jucătorilor de a crea superioritatea numerică. Jocul se va desfăşura pe o jumătate din suprafața terenului de fotbal şi cu portar.

Prima variantă: patru jucători fac marcaj strict la adversar şi doi joacă liber. Cei doi care joacă liber, au sarcina să creeze permanent superioritate numerică, ajutându-i pe coechipierii care au posesia mingii.

A doua variantă: golul nu va fi valabil decât dacă el va fi înscris dintr-o transmitere a mingii înapoi.

12. Joc 7 x 7

Se va pune accent pe alternarea pasei scurte cu pasa lungă. Jocul se va desfăşura pe o jumătate din lățimea totală a terenului de joc, cu portar.

Prima variantă: jucătorii vor fi aşezați în sistemul 1 – 3 – 3 şi vor avea drept sarcină executarea (pe rând, câte unul) după 3 – 4 pase scurte, a unei pase lungi în adâncime pentru un coechipier aflat la finalizare.

A doua variantă: aceeaşi aşezare, 1 – 3 – 3, dar acum jucătorul care execută transmiterea mingii în adâncime este obligat să alerge spre jucătorul care va primi mingea iar cel mai apropiat dintre coechipierii acestuia va fi obligat să meargă la sprijin.

Studiu individual

Vă rugăm să elaborați câte cinci mijloace de acționare pentru învățarea, consolidarea şi perfecționarea unui procedeu tehnic la alegere.

Rezumat

Prezenta unitate de curs prezintă definițiile tehnicii jocului de fotbal (componente esențiale ale jocului de fotbal), precum şi sistematizarea tehnicii jocului de fotbal. Am încercat să prezentăm cu ajutorul studenților noştri, majoritatea procedeelor tehnice ale jocului de fotbal prin fotografii care încearcă să completeze informațiile scrise.

La sfârşitul unității de curs am considerat necesar şi util să prezentăm o serie de mijloace de acționare pentru învățarea, consolidarea şi perfecționarea procedeelor tehnice ale jocului de fotbal, venind astfel în sprijinul viitorilor specialişti ai domeniului nostru.

Aprofundarea teoretică a cunoştințelor din această unitate de curs este esențială pentru toți aceea care vor să înțeleagă desfăşurarea practică a unui joc de fotbal.

Bibliografie

1. Balint, Gh. *Bazele jocului de fotbal*, Editura Alma Mater, Bacău, 2002;
2. Balint, Gh. *Fotbal – Curs de bază,* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
3. Cârstea Gh. *Teoria şi metodica educației fizice şi sportului*, Ed. AN-DA, Bucureşti, 2000.
4. Colibaba-Evuleț D. şi Bota I. *Jocuri sportive. Teorie şi metodică.,* Ed. ALDIN, Bucureşti, 1998.
5. Dragnea A. *Antrenamentul Sportiv*, Ed. Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1996.
6. Dragnea A. şi colab. *Educație fizică şi sport – teorie şi didactică*, Ed. FEST, Bucureşti, 2006.
7. Hoştiuc N. *Fotbal – tehnica, tactica, metodica,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2000.
8. Hoştiuc N. *Fotbal – Curs de specializare,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2002.
9. Ionescu V.I. - *Football*, Ed. Helicon, Timişoara, 1995;
10. Motroc I. *Fotbalul la copii şi juniori*, Ed. Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1996.
11. Mârza Dănilă Dănuț . *Teoria Educației Fizice şi Sportului,* Ed. PIM, Iaşi, 2006.
12. Stănculescu G. *Fotbal – curs de bază*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 1992;
13. Stănculescu G. *Fotbalul cu studenții*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2002;
14. Stănculescu G. *Teoria jocului de fotbal*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2003;
15. Şiclovan I. *Teoria educației fizice şi sportului,* Ed. Stadion, Bucureşti, 1979.

Fişa de evaluare a unității de curs

- Tehnica jocului de fotbal -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notați aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

_____
_____
_____
_____
_____

Tactica jocului de fotbal

Scopul unității de curs

- Prezentarea principalelor definiții ale tacticii jocului de fotbal;
- Prezentarea sistematizării tacticii jocului de fotbal;
- Prezentarea evoluției principalelor sisteme tactice ale jocului de fotbal.

Obiective operaționale

După ce vor studia această unitate de curs, studenții vor putea să:

- opereze cu cele mai importante definiții ale tacticii jocului de fotbal;
- opereze cu principalele sistematizări ale tacticii jocului de fotbal.
- demonstreze modul progresiv în care s-au constituit principalele sisteme tactice ale jocului de fotbal.

Tactica jocului de fotbal.....275

Scopul unității de curs.....275
Obiective operaționale.....275
Considerații generale despre tactică în fotbalul contemporan.....277
Simțul tactic.....281
Actul tactic.....282
Acțiunile tactice.....283
Caracteristicile tacticii jocului de fotbal.....283
Sistematizarea tacticii jocului de fotbal.....286
Evoluția tacticii jocului de fotbal.....289
Sistemul de joc: 10 jucători în atac şi un apărător.....289
Sistemul de joc 8 jucători în atac (1-1-1-8) sau sistemul T.....290
Sistemul de joc numai 6 înaintaşi (1-2-2-6) sau formula scoțiană.....290
Sistemul de joc priamida sau triunghiul (1-2-3-5).....291
Sistemul de joc dublu M (1-2-3-2-3).....291
Sistemul de joc WM (1-3-2-5).....291
Sistemul de joc WM – careul magic (1-3-2-2-3).....293
Sistemul de joc zidul, peretele sau betonul.....293
Sistemul de joc 4-2-4 ungar.....294
Sistemul de joc 4-2-4 varianta braziliană.....294
Sistemul de joc catenaccio italian.....295
Sistemul de joc lacătul elvețian.....295
Sistemul de joc 4-2-4 varianta coloană vertebrală dublă.....296
Sistemul de joc cu libero fix.....296
Sistemul de joc cu libero mobil.....297
Sistemul de joc 4-1-2-3.....297
Studiu individual.....297
Rezumat.....297
Bibliografie.....298
Fişa de evaluare a unității de curs.....299

Considerații generale despre tactică în fotbalul contemporan

Pentru a sublinia importanța şi rolul tacticii în fotbalul modern şi actual, se impune necesitatea de a arăta care este rolul acesteia în contextul conceptual al acestui joc sportiv şi aportul pe care îl aduce în practicarea şi evoluția fotbalului.

Fotbalul, ca joc sportiv, are de la înființarea sa şi până astăzi un obiectiv precis: „echipa care va marca cel mai mare număr de goluri va câştiga jocul, iar în cazul aceluiaşi număr de goluri jocul va fi declarat egal". Acest obiectiv este inserat în articolul X din „Regulamentul de joc" şi are un caracter general şi universal pentru toți aceia care practică acest sport, iar în funcție de acesta, fiecare țară îşi elaborează o concepție proprie de joc în raport cu posibilitățile, tradiția şi particularitățile ei.

După cum se ştie, materializarea acestei concepții de joc se realizează pe terenul de joc printr-o serie de elemente - jucători, minge, arbitri şi factorii tehnic, tactic, fizic, teoretico-metodic şi psihologic - însumate într-un sistem de joc corespunzător, pentru organizarea şi conducerea lui în condiții cât mai bune, fiecare element având o importanță mai mare sau mai mică în condițiile desfăşurării jocului, în raport cu cerințele sale.

Astăzi, când jocul de fotbal a devenit din ce în ce mai complex, la nivel de performanță, factorul de pregătire tactică are o pondere din ce în ce mai mare pentru materializarea obiectivului de joc, adică victoria asupra adversarului.

Definirea noțiunii de tactică în fotbal este însă foarte necesară pentru fundamentarea ştiințifică a organizării şi conducerii jocurilor în cadrul sistemelor de joc şi mai ales în procesul de antrenament.

Tactica, şi în mod special tactica modernă din jocul de fotbal actual, este una din forțele motorii ale progresului jocului de fotbal.

Tactica modernă, care se referă la organizarea şi conducerea jocului atât pe posturi (individual) cât şi a întregii echipe, în condițiile cele mai bune, însumează ultimele noutăți în ceea ce priveşte gândirea metodică. Astfel, printr-un efort minim echipa

poate realiza în fața adversarului o schimbare a raportului de forțe care să ducă la maximum de randament.

Totodată, în ansamblul evoluției factorilor de joc, a jocului însuşi, în cadrul permanentelor schimbări de orientare şi accent, tactica a prezentat pe rând factor-efect, efect al pregătirii fizice şi tehnice înalte, şi factor-cauză, cauză a dezvoltării fizice şi tehnice.

Într-o strânsă corelație cu pregătirea fizică şi tehnică, exprimată în joc într-un *amestec* indivizibil, tactica s-a dezvoltat prin aceşti factori, dezvoltându-i, şi, în acelaşi timp, s-a dezvoltat prin propriile ei acumulări şi inovații.

Interpretată ca fiind o strategie de purtare a acțiunilor în apărare şi atac, un mod de a înşela vigilența adversarului, în actualul stadiu al evoluției jocului, tactica reprezintă ceva mai mult, mai complex, mai concret şi mai abstract în acelaşi timp.

Pregătirea tactică reprezintă una din componentele cele mai dinamice ale antrenamentului, fiind în mare măsură determinată de pregătirea fizică, tehnică, psihologică şi teoretică. În cadrul antrenamentului, ca sistem complex, tactica sportivă reprezintă un subsistem cu rol de organizare şi conducere a celorlalte subsisteme, care se reglează în consonanță cu acestea.

Este cunoscut faptul că participarea sportivilor în concursuri se realizează în conformitate cu un sistem de principii şi norme referitoare la colaborarea dintre coechipieri, desfăşurarea atacului şi apărării, abordarea momentelor cheie ale concursului, şi altele, care fac parte din sfera tacticii. Din acest motiv, tactica, este definită de diferiți autori ca: activitate, concept, proces sau sistem de mijloace.

Pentru a înțelege mai bine vom enumera, în cele ce urmează, câteva definiții ale tacticii:

> *Tactica este activitatea prin care un sportiv desfăşoară toate posibilitățile sale tehnice, fizice şi psihice pentru a dobândi rezultatele cele mai bune în condițiile şi în fața unor adversari diferiți*
>
> M. Epuran – 1968

> *Totalitatea acțiunilor şi mijloacelor din domeniul pregătirii tehnice, fizice, psihice, precum şi a altor măsuri specifice selecționate, organizate şi coordonate*

spre a fi folosite raţional şi oportun în concurs pentru obţinerea victoriei

Leon Teodorescu

Şiclovan I. (1984) consideră tactica sportivă, datorită componentei sale intelectuale, ca

un concept de abordare a competiţiei care însumează un sistem de idei şi, derivând din acestea, un ansamblu de modalităţi de acţionare deliberate, în vederea realizării unei prestaţii superioare, eficiente pentru obţinerea succesului în competiţii.

Tactica este un proces psihomotric complex care angajează factorii cognitivi, afectivi, volitivi şi motrici, adică se regăsesc în aceste situaţii problematice (ce implică rezolvarea), deci angajarea plenară a gândirii, stării afective provocate de întreceri care influenţează tot comportamentul şi viaţa pentru învingerea obstacolelor provocate de adversari sau de ambianţă (vânt, ploaie, public, etc.)

M. Epuran – 1968

Tactica este un sistem de principii, idei şi reguli de abordare a competiţiilor de către sportiv, prin care îşi valorifică toate capacităţile tehnice, fizice, psihologice în vederea rezolvării situaţiilor problematice (de concurs) create de adversari, coechipieri şi ambianţă pentru obţinerea succesului.

A. Dragnea – 1996

Analizând în continuare definiţiile prezentate, rezultă încă o dată, complexitatea tacticii determinată atât de numeroşii factori implicaţi, cât şi de multiplele interrelaţii dintre aceştia.

Tactica este o activitate în care se utilizează raţional mijloace dintre cele mai variate, în funcţie de adversari şi situaţiile de joc, în scopul obţinerii victoriei.

Dar, ţinând seama de obiectul lucrării de faţă, considerăm necesar să amintim câteva din definiţiile tacticii jocului de fotbal, definiţii prezente în literatura de specialitate a domeniului:

Prin tactica jocului de fotbal înţelegem totalitatea

acțiunilor individuale şi colective, organizate şi coordonate unitar şi rațional, atât în apărare cât şi în atac, în limitele regulamentului de joc şi al eticii sportive, în scopul obținerii victoriei, valorificând calitățile şi particularitățile jucătorilor proprii precum şi lipsurile din pregătirea adversarilor.

În sfera noțiunii de tactică se include deci întreaga activitate rațională a jucătorilor, desfăşurată într-o succesiune impusă de jocul în sine (faze de joc), cu ajutorul mijloacelor de realizare şi anume: acțiunile tactice individuale şi colective, specifice atacului şi apărării.

Ion Motroc – 1991

Ion V. Ionescu, interpretează tactica ca fiind o

strategie de purtare a acțiunilor în apărare şi atac, un mod de a înşela vigilența adversarului, dar, în actualul stadiu al evoluției jocului de fotbal tactica reprezintă ceva mai mult, mai complex, mai concret şi mai abstract în acelaşi timp.

Astfel:

- datorită caracterului tot mai omogen, mai sincron în ansamblul ei, pe care-l are astăzi o echipă de fotbal, tactica este în primul rând un mod de corelare logică şi eficientă, prin mijloace specifice, a celor 11 jucători;
- datorită aceleiaşi unități a echipei, tactica este în al doilea rând o organizare a ansamblului şi totodată a subansamblurilor sale permanente sau spontane, a compartimentelor, grupelor, blocurilor, a cuplurilor, a atacului şi apărării;
- datorită necesității depăşirii adversarului, tactica reprezintă în al treilea rând o strategie de atac şi de apărare, strategie aplicată pe baza unor mijloace însuşite anterior în antrenament sau a unora create spontan în joc;
- datorită conținutului său abstract, a mijloacelor predominant intelectuale prin care se exprimă, ca demarcajul, plasamentul, colaborarea, ajutorul reciproc, tactica

înseamnă în al patrulea rând atitudine conştientă față de joc, față de situațiile diverse şi neprevăzute ale acestuia;

- datorită competiționalizării crescânde ale jocului, intensificării dorinței de supremație, echipei i se cere unitate şi spirit de luptă, realizate concret din punct de vedere tactic printr-o colaborare tot mai ridicată între jucători şi între subsistemele pe care le formează;
- şi, în sfârşit, deşi nu în ultimul rând, tactica mai înseamnă disciplină. Disciplină în aplicarea planului tactic, în relațiile şi colaborarea cu partenerii, disciplină în respectarea regulamentului şi a adversarului.

Tactica reprezintă, după părerea noastră, un factor de joc cu un bogat conținut psihologic, realizat prin solicitarea atenției, reprezentării, percepției, memoriei, imaginației, care, în cadrul evoluției fotbalului actual, îşi îmbogățeşte mereu formele de exprimare. Tactica definită ca organizare, corelare, colaborare, disciplină, strategie şi atitudine conştientă, are la baza manifestării ei *simțul tactic*, capacitate-aptitudine dar şi capacitate-deprindere, care orientează jucătorul în alegerea şi respectarea soluțiilor de colaborare, strategie sau corelare.

Simțul tactic

Simțul tactic, este de fapt calitatea care permite acestuia să găsească în diversitatea fazelor de joc, a multiplelor soluții posibile, pe aceea având o eficacitate sporită, care să răspundă logicii de joc. Simțul tactic se referă şi la capacitatea jucătorului de a anticipa desfăşurarea acțiunilor, de a întrevedea reacțiile partenerilor şi adversarilor. Într-o manifestare superioară, pe baza acestui simț jucătorul creează şi inovează tactic jocul, imprimându-i personalitatea sa.

Simțul tactic este solicitat într-un mare număr şi varietate de situații. S-ar putea spune că în oricare din mişcările şi acțiunile sale din timpul jocului, fotbalistul trebuie să aibă simț tactic, adică să aibă logică şi randament.

Tactica, cuprinzând în general şi simțul tactic, ca o componentă psihologică a sa, declanşează *actul tactic*, unitatea de bază şi concretă prin care jucătorii interpretează jocul dându-i rezolvări

fizice şi tehnice corespunzătoare.

Actul tactic

Actul tactic reprezintă un proces de mare complexitate, cu un conținut psihic, fizic şi tehnic bogat. El poate cuprinde calități motrice, vedere largă şi rapidă periferică, capacitate de apreciere optico-motorie, cunoştiințe şi deprinderi tactice, viteză de reacție, atenție şi concentrare, voință, spirit de colaborare şi de adversitate, motivație.

Aceste componente, şi desigur şi altele, se exprimă în joc într-o succesiune care atinge simultaneitatea prin câteva faze:

- perceperea de către jucător a situației;
- analiza şi interpretarea ei;
- găsirea soluției mentale;

Actul tactic şi, prin el, tactica în ansamblu poate reprezenta o soluție învățată, antrenată la solicitări de joc previzibile, şi în acest caz este de fapt un act reflex automatizat şi reactualizat la nevoie, şi mai poate reprezenta o soluție spontană la situații de joc imprevizibile.

Actele tactice învățate şi cele spontane au o pondere aproximativ egală în exprimarea tactică a jucătorului în cadrul unui joc.

Variațiile cantitative sunt date de nivelul tehnic al jucătorului, caz în care jucătorii cu deprinderi tehnice ridicate manifestă o predilecție pentru spontaneitatea tactică, în schimb cu lipsuri la acțiunile tactice automatizate, în timp ce jucătorul cu tehnica redusă îşi bazează jocul pe acte tactice învățate, fără a putea aduce rezolvări inspirate situațiilor dificile şi neaşteptate ale jocului, precum şi de nivelul cunoştințelor teoretice şi tactice, care arată că jucătorii ce au învățat şi cunoscut teoretic problemele tactice ale jocului au o capacitate de a răspunde spontan solicitărilor, superioară celor care, indiferent de capacitatea tehnică, au un fond redus de asemenea deprinderi.

De unde concluzia metodologică că baza largă de deprinderi tactice generează în continuare tactică.

Acțiunile tactice

Acțiunile tactice sunt instrumentele practice de realizare a planului tactic şi concepției tactice. Cu alte cuvinte, sunt componentele concrete ale tacticii. Acțiunile tactice se prezintă, în cadrul jocului de fotbal, ca structuri înlănțuite denumite combinații, scheme şi inițiative individuale, efectuate în scopuri tactice bine determinate.

Acțiunile tactice se desfăşoară pe mai multe faze, dintre care, mai multe sunt de natură psihologică şi una motrică, practică, concretă de rezolvare a situației tactice:

1. Perceperea şi analiza situației competiționale care favorizează o anumită acțiune tactică, sau informarea senzorială, după care urmează prelucrarea datelor culese.
2. Rezolvarea mentală prin elaborarea unei strategii adecvate şi luarea unei decizii.
3. Aplicarea practică, concretă a deciziei luate.
4. Analiza efectelor acțiunii tactice.

Perceperea corectă a unor momente favorabile pentru declanşarea acțiunilor tactice are o importanță hotărâtoare în ce priveşte desfăşurarea celorlalte faze ale acțiunii tactice. O bună percepere determină o informație clară, exactă ce va fi prelucrată, analizată şi interpretată eficient. Calitatea perceperii depinde de mai multe procese, cum sunt: vederea periferică, atenția concentrată sau cuprinzătoare, simțurile specializate.

Caracteristicile tacticii jocului de fotbal

Datorită dimensiunilor suprafeței de joc, a numărului mare de jucători şi manevrării mingii cu piciorul, tactica jocului de fotbal are următoarele caracteristici principale:

Raționalitate

Este rațională, deoarece tactica, în esență, este considerată drept un proces de gândire diferențiat, cunoscut sub denumirea de gândire tactică, fiindcă eficiența acțiunilor individuale şi colective

este determinată de aportul selectiv şi creator al raţiunii.

Dacă pentru însuşirea tehnicii tot mai complexe necesară fotbalului de mare performanţă, s-a coborât limita de vârstă, această măsură se dovedeşte tot atât de necesară şi pentru pregătirea tactică. Constituind o adevărată „ gimnastică a minţii", tactica îl obişnuieşte pe executant să gândească, învăţându-l care este rolul mişcărilor şi execuţiilor tehnice, cum, când şi de ce le foloseşte, care este contribuţia gândirii jucătorilor pentru obţinerea unui rezultat favorabil. Tactica îşi propune să-i înveţe pe jucători modalităţile organizării, pregătirii şi desfăşurării acţiunilor de atac şi de apărare.

Datorită gândirii tactice, procesele rapide de analiză, comparaţie, sinteză şi decizie care au loc în scoarţa cerebrală, se materializează prin fluxul nervos continuu în executarea celor mai potrivite şi eficiente procedee tehnice. Dezvoltarea gândirii tactice se realizează prin cultivarea la jucători a spiritului de anticipare şi selecţionare a situaţiilor ivite în urma declanşării acţiunilor tactice proprii şi ale adversarului.

Trebuie să amintim că exerciţiul de gândire al fiecărei execuţii tehnice duce la încărcarea acesteia cu conţinut tactic, proces desfăşurat pe întregul parcurs al instruirii sportive, chiar şi după atingerea măiestriei sportive.

Intercondiţionare multiplă

Tactica este caracterizată de o intercondiţionare multiplă, deoarece este dependentă de pregătirea fizică, tehnică, teoretică şi psihologică.

Ceea ce vede pe un teren de joc, la un moment dat, o privire neavizată este doar simpla dispută pentru minge prin intermediul unor procedee tehnice şi o mişcare aproape continuă a jucătorilor, cu toate că, în realitate jucătorii se încadrează în tactica echipei care le ordonează toate acţiunile şi le conferă o succesiune, forme de desfăşurare, sisteme de joc şi mijloace de realizare, atât pentru atac cât şi pentru apărare.

În mod izolat, conţinutul tacticii oricât de sofisticat ar fi, nu-şi poate atinge scopul fără suportul celorlalte componente ale antrenamentului sportiv.

Elasticitate

Tactica este elastică, pentru că prin intermediul ei jucătorii rezolvă

de multe ori spontan şi eficient situații imprevizibile create de jocul în sine.

Pentru a ne face mai bine înțeleşi vom descrie câteva situații frecvente apărute în cadrul unui joc de fotbal, situații a căror rezolvare sprijină afirmația noastră:

- la un anumit moment dat, o acțiune tactică colectivă a unei echipe poate fi finalizată printr-o acțiune individuală purtată de-a lungul întregului teren, dar caracteristic rămâne aportul întregii echipe;
- de cele mai multe ori, în funcție de factori obiectivi sau subiectivi, asistăm la schimbarea tacticii de joc a unei echipe pe parcursul aceleiaşi partide, acest lucru datorându-se schimbărilor survenite în formele şi sistemele de joc ale adversarului, introducerii unor jucători (proprii sau ai adversarului) de mare valoare sau specializați şi extrem de eficienți pe un anumit post sau zonă a terenului de joc, stării terenului, anotimpului, etc.

Evolutivitate

Tactica este evolutivă, deoarece nimeni nu poate susține că există undeva o tactică ideală, modelul tacticii unei echipe de fotbal perfecționându-se continuu în raport cu nivelul practic şi teoretic atins pe plan național şi internațional.

În cadrul acestei caracteristici a tacticii jocului de fotbal, folosind, în cadrul procesului de antrenament şi al jocurilor, game largi de acțiuni tactice cât mai variate şi mai complexe se poate stimula inițiativa creatoare a jucătorilor talentați sau de excepție, jucători care pot contribui la îmbunătățirea tacticii în general şi a tacticii echipei proprii în mod special.

De asemenea, procedeele tehnice şi anumite acțiuni tactice (sau variante) specifice marilor fotbalişti, metodele şi orientările moderne din cadrul procesului de antrenament precum şi eventualele modificări sau precizări noi ale regulamentului de joc, contribuie în permanență la evoluția tacticii jocului de fotbal, respectiv la perfecționarea acestui joc sportiv.

Sistematizarea tacticii jocului de fotbal

Din consultarea literaturii de specialitate, rezultă faptul că majoritatea specialiştilor domeniului sunt de acord cu sistematizarea prezentată de Ion Motroc („Fotbal - Curs de bază", Editura A.N.E.F. Bucureşti), şi prea puțini au păreri proprii în ceea ce priveşte acest subiect. De aceea, vom încerca în cele ce urmează să prezentăm această sistematizare a tacticii jocului de fotbal printr-o schemă grafică proprie:

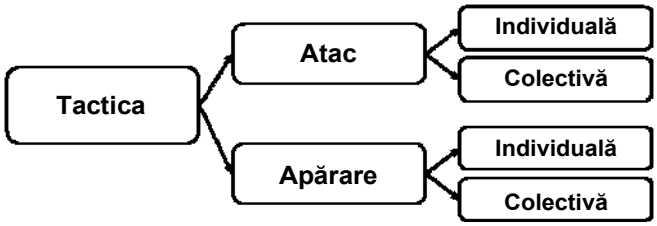

Din consultarea schemei grafice de mai sus, rezidă încercarea noastră de a stabili principalele componente ale tacticii jocului de fotbal, corelația dintre ele şi corespondentele lor pe orizontală specifice atacului şi apărării.

Unele dintre elementele prezentate au un caracter orientativ, altele s-au statornicit în limbajul curent sau chiar în publicațiile de specialitate.

Încercarea noastră se mai referă la crearea unui cadru, cât mai apropiat de realitatea actuală a termenilor folosiți cât şi a componentelor tacticii jocului de fotbal. În acest sens, am încercat să elaborăm un tablou al sistematizării tacticii care să cuprindă atât pentru atac cât şi pentru apărare toate elementele componente pe faze, forme, sisteme şi mijloace individuale şi colective de realizare, bazate pe respectarea principiilor generale şi speciale.

Prin aşezarea judicioasă a tuturor elementelor componente se oferă o imagine clară a întregului conținut al tacticii jocului de fotbal.

Tactica în atac şi în apărare cuprinde trei faze:

- **Fazele atacului** reprezintă succesiunea necesară şi distinctă a acțiunilor individuale şi colective întreprinse de atacanți precum şi relațiile dintre aceştia, de la intrarea în posesia mingii până la finalizare sau pierderea mingii:

1. Intrarea în posesia mingii
2. Pregătirea atacului
3. Finalizarea atacului

- **Fazele apărării** reprezintă succesiunea obiectivă a acțiunilor individuale şi colective întreprinse de apărători, precum şi relațiile dintre aceştia (inclusiv portarul) din momentul pierderii mingii până la recuperarea ei:
    1. Pierderea mingii şi lupta pentru recuperare
    2. Replierea rapidă, organizarea apărării şi lupta pentru recuperare;
    3. Organizarea apărării imediate, lupta pentru recuperarea mingii şi apărarea porții.

Această prezentare se vrea o variantă puțin mai complexă a ceea ce prezintă Ion Motroc în „Curs de bază", dar pentru a avea o imagine mult mai apropiată de adevărata sistematizare a tacticii jocului de fotbal, o să prezentăm în pagina ce urmează o prezentare grafică mult mai complexă, sistematizare care aparține autorului Ion V. Ionescu şi pe care o găsim în cartea „Football", apărută în Editura Helicon în anul 1995.

Prezentarea tacticii într-un tablou care să-i exprime conținutul, mijloacele şi noțiunile principale are drept scop principal facilitarea interpretării şi înțelegerii acelor termeni ai concepției prin care ea se explică şi se defineşte.

Tactica, denumită de unii autori „concepție de joc" reprezintă o noțiune de mare complexitate, cu un conținut vast şi dinamic. Ion V. Ionescu, într-o încercare inițială de a o defini, spune:

> *concepția de joc înseamnă sistemul cunoştințelor şi deprinderilor precum şi interpretarea specifică a factorilor de joc, printr-o atitudine şi acțiune convergentă a jucătorilor, în vederea randamentului competițional.*

Întrucât o concepție absolută şi generală de joc nu poate exista decât doar ca definiție,ca noțiune, caracterul specific pe care ea îl îmbracă se constituie ca element esențial al conținutului, diferențiindu-i diferitele grade de generalizare pe carele poate lua: concepții continentale, naționale, regionale, de echipă.

Concepția de joc, particulară unei anumite echipe şi jucătorilor care o alcătuiesc, şi care se manifestă direct în procesul de joc, fiind în genere irepetabilă, mai precis netransferabilă, se află în raport de influențare reciprocă, dar de subordonare față de concepția de pregătire realizată de antrenor şi față de atitudinea şi mentalitatea față de fotbal expusă de ansamblul factorilor cu rol de coordonare, organizare şi orientare a echipei.

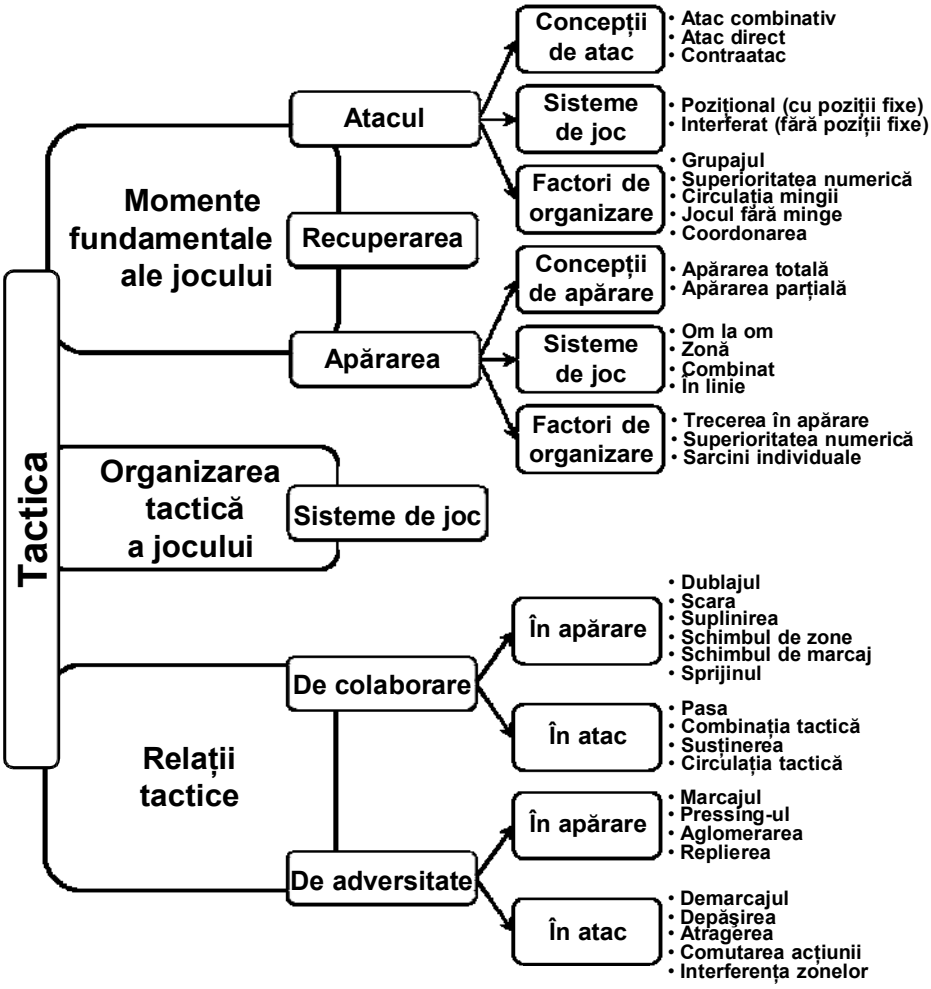

Sistematizarea tacticii (după I.V. Ionescu)

Concepția de joc, concepția de pregătire şi atitudinea față de joc a conducerii de fotbal se află în raport de interdependență şi subordonare de atitudinea conducerii centrale sportive şi fotbalistice față de joc.

Concepțiile de joc şi pregătire reprezentând jucătorii şi antrenorul

sunt şi operează ca instrumente concrete de joc şi de antrenament. Ele sunt determinate fiecare atât de interacțiunile reciproce, cât şi de propria atitudine față de fotbal a fiecăreia dintre ele.

În afara atitudinii față de fotbal a jucătorilor, antrenorilor şi conducerii de fotbal, societatea, îndeosebi prin acea parte a ei atrasă de fotbal şi participantă direct sau indirect la fenomenul fotbalistic, prezintă o atitudine a ei, a societății, față de fotbal care se referă la interesul pe care acesta îl manifestă sub forma practică sau simpatetică pentru acest joc sportiv, convingerile sale exprimate printr-un anume mod specific de a interpreta utilitatea socială a acestuia.

Evoluția tacticii jocului de fotbal

Din consultarea literaturii de specialitate a domeniului se desprind câteva momente importante ale evoluției tacticii jocului de fotbal, sau altfel spus - a evoluției sistemelor de joc.

Având în vedere faptul că această carte se doreşte a fi un îndrumar fotbalistic pentru toți iubitorii acestui fenomen social, vom încerca să prezentăm succint în paginile ce urmează, momentele esențiale ale evoluției sistemelor de joc de-a lungul anilor.

Sistemul de joc: 10 jucători în atac şi un apărător

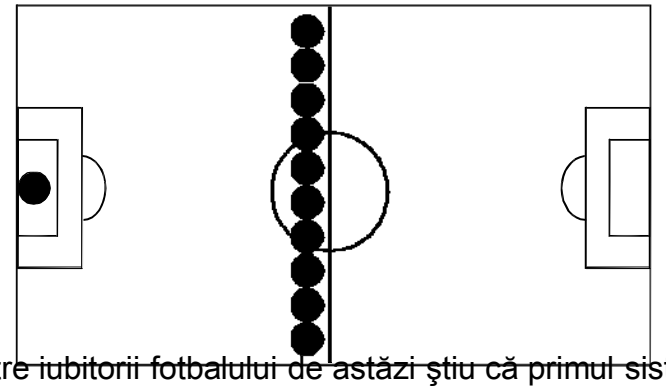

Puțini dintre iubitorii fotbalului de astăzi ştiu că primul sistem de joc (1810-1860) folosit a fost cel pe care simbolic îl putem numi 10

jucători în atac şi un apărător sau 1-10, echipa fiind compusă dintr-un portar şi 10 atacanți ce se repezeau la minge încercând să o conducă spre poarta adversă.

Sistemul de joc 8 jucători în atac (1-1-1-8) sau sistemul T

Acest sistem de joc – 8 jucători în atac (1-1-1-8) sau sistemul T s-a jucat pentru prima dată de echipa Angliei, în anul 1872, la prima întâlnire oficială dintre Anglia şi Scoția , la Glasgow, în prezența a 4.000 de spectatori.

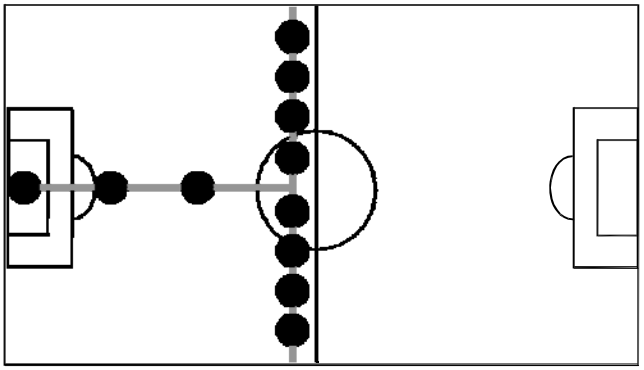

De altfel, această inovație a condus la distribuirea jucătorilor pe posturi, pentru prima dată în istoria fotbalului, în fața portarului fiind aşezați un apărător, un mijlocaş şi opt atacanți.

Sistemul de joc numai 6 înaintaşi (1-2-2-6) sau formula scoțiană

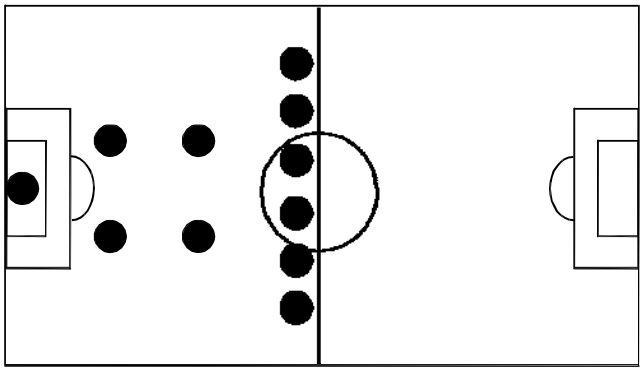

Sistemul de joc *formula scoțiană* (1-2-2-6) a dăinuit aproape un deceniu în insulele britanice.

Acest sistem de joc – numai 6 înaintaşi (1-2-2-6) sau *formula scoțiană* s-a jucat pentru prima dată de echipa Scoției, în anul 1872, la prima întâlnire oficială dintre Anglia şi Scoția, datorită faptului că dispunerea englezilor – 1-1-1-8 nu a adus rezultatele scontate.

Sistemul de joc piramida sau triunghiul (1-2-3-5)

Este de fapt sistemul tactic de joc: WM-ortodox, pe care l-a jucat prima oară echipa engleză Nottingham Forest în anul 1883.

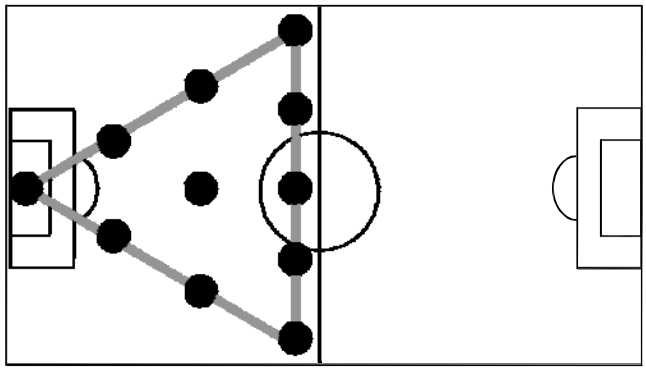

Principala caracteristică tactică a acestui sistem de joc este faptul că prin aşezarea tactică a jucătorilor, jocul se egalează cu 5 jucători în apărare şi 5 jucători în atac, aşezare foarte actuală în desfăşurarea tactică a fotbalului contemporan.

Sistemul de joc dublu M (1-2-3-2-3)

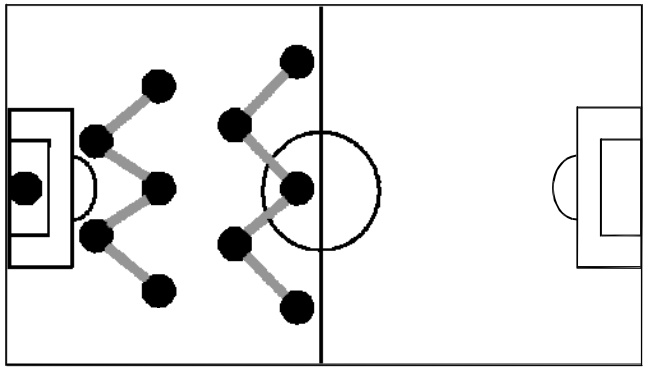

Este sistemul tactic de joc premergător celebrului sistem tactic de

joc – WM şi s-a jucat prima oară în anul 1925.

Principala caracteristică tactică a acestui sistem de joc este faptul că prin aşezarea jucătorilor în teren se reuşeşte o acoperire mult mai optimă a spațiului de joc, acest lucru contribuind la optimizarea relațiilor de joc sub forma triadelor.

Sistemul de joc WM (1-3-2-5)

Este sistemul tactic de joc ce a revoluționat, din punct de vedere tactic, fotbalul de performanță. A fost creat de Herbert Chapman şi l-a jucat prima oară echipa Arsenal Londra – Anglia (1930).

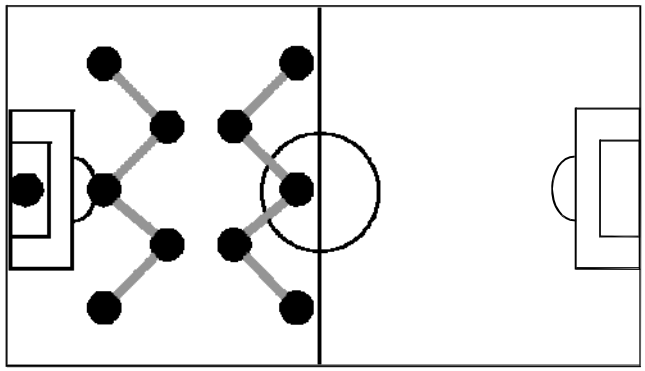

În microistoria sistemelor de joc elaborată de către Allen Wade, se menționează următoarele cerințe pe care le avea sistemul WM:

- crearea unei defensive în diagonală, al cărei punct forte să fie mijlocaşul central (stoperul);
- organizarea unei apărări puternice, capabilă să inițieze acțiuni de atac rapide;
- utilizarea unui dispecer care să controleze construirea acțiunilor ofensive;
- prezența în echipă a unor înaintaşi rapizi, puternici şi incisivi: extremele şi înaintaşul central.

Având în vedere cele de mai sus, putem afirma că în acțiunea de perfecționare a sistemului WM nu s-a pus accentul pe îmbunătățirea acțiunilor tehnico-tactice ale jucătorilor, ci s-a pus accentul pe dezvoltarea calităților fizice ale acestora.

Caracterul defensiv al jocului s-a accentuat, iar jucătorii, caracterizați prin gabarit mare şi viteză, îndeplineau sarcini precise, restrângerea libertății lor de acțiune şi decizie explicând

această perioadă de criză a spiritului inventiv , care abia după un sfert de secol va fi denunțată de echipa Ungariei, care a contribuit esențial la revitalizarea jocului ofensiv.

Sistemul de joc WM – careul magic (1-3-2-2-3)

Apărut în 1930, acest sistem de joc este de fapt o variantă a sistemului WM clasic, care a suferit unele modificări datorită perfecționării aşezării tactice a jucătorilor.

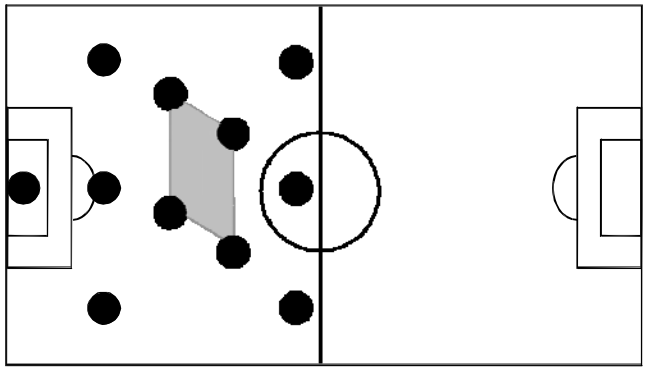

Concret, jucătorii mijlocaşi sunt astfel aşezați în teren încât ei formează un careu, lucru care a determinat şi denumirea acestui sistem tactic de joc. Pentru a fi mai bine înțeleşi am reprezentat grafic o posibilitate de aşezare a jucătorilor în acest sistem de joc – *WM – careul magic*. Principala caracteristică tactică a acestui sistem de joc este faptul că prin formarea acestor *careuri* se întăreşte zona de la mijlocul terenului - zona de construcție a jocului.

Sistemul de joc zidul, peretele sau betonul

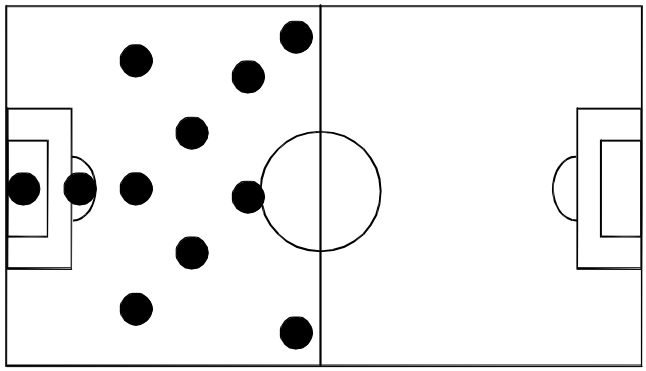

Acest sistem tactic de joc (1942) este creația marelui tehnician Helenio Herrera. A fost folosit pentru prima dată de echipa franceză Stade Francaise şi reprezintă începutul tacticilor total defensive în jocul de fotbal.

Sistemul de joc 4-2-4 ungar

Demonstrat de echipa națională a Ungariei la Jocurile Olimpice de vară din Helsinki - 1952, a prins foarte repede în Franța şi apoi în Belgia, fiind aplicat de celebra echipă Anderlecht între anii 1956 - 1957.

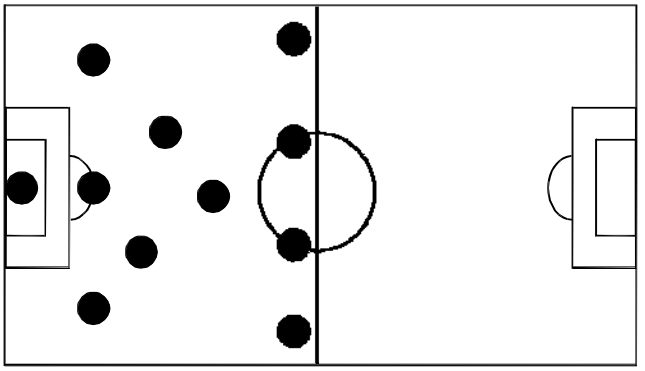

Sistemul de joc 4-2-4 varianta braziliană

Este sistemul de joc cu care echipa Braziliei a câştigat Campionatul Mondial din Suedia (1958).

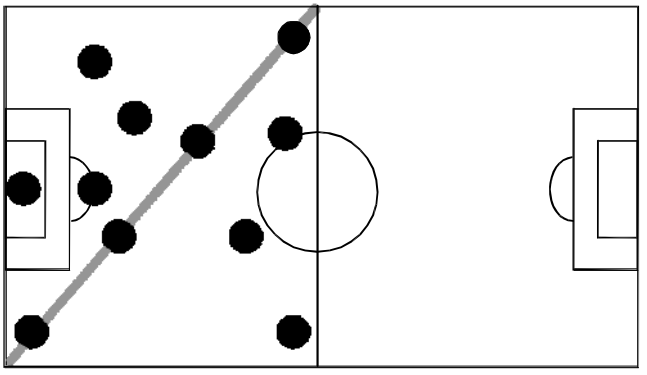

Acest sistem de joc s-a născut din combinația sistemului de joc 4-2-4 *ungar* şi al sistemului *diagonala braziliană*.

Sistemul de joc catenaccio italian

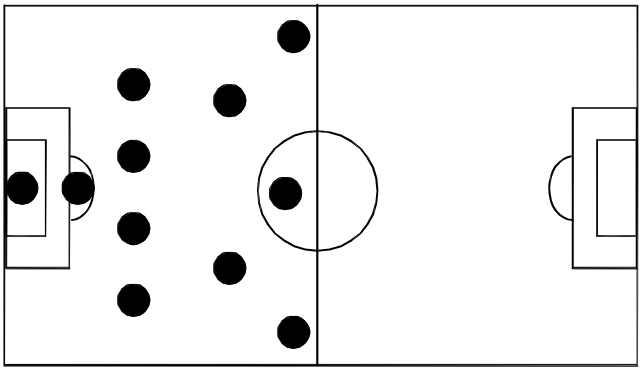

Este sistemul de joc (1960) cu care celebrul antrenor Helenio Herrera a câştigat Cupa Italiei, Cupa Continentală şi Cupa Intercontinentală.

Sistemul de joc lacătul elvețian

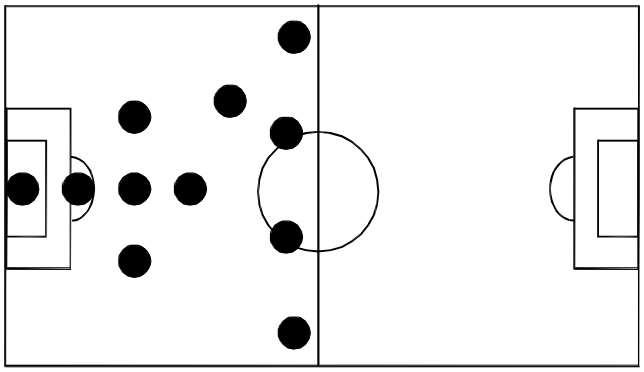

Este sistemul creat de tehnicianul austriac Karl Rappan, antrenor de fotbal în Elveția, care urma să fie modelul inspirației pentru Campionatul Mondial din Chile 1962.

Sistemul de joc 4-2-4 varianta coloană vertebrală dublă

Este un sistem de joc pe care îl mai practică, în anumite faze ale jocului, multe echipe din fotbalul de performanță actual.

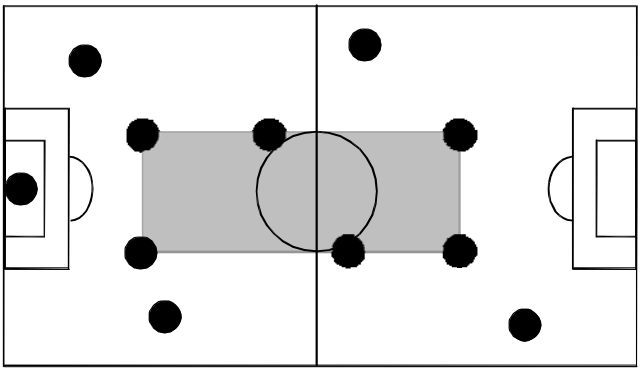

Principala caracteristică tactică a acestui sistem de joc este faptul că prin aşezarea jucătorilor în teren se obține o evidentă superioritate numerică pe culoarul central (axa centrală) a suprafeței de joc.

Sistemul de joc cu libero fix

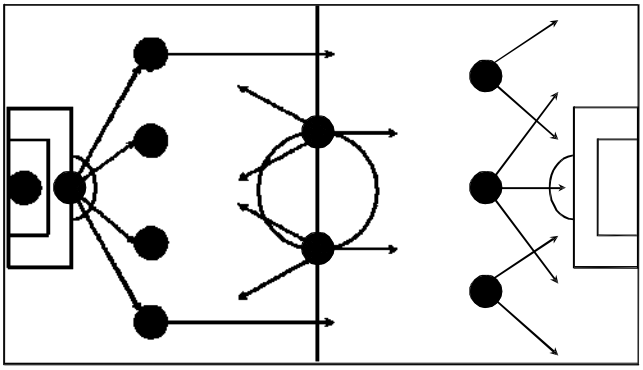

Este un sistem de joc pe care îl practică marile echipe ale fotbalului profesionist când trebuie să apere un rezultat şi se „închid" în jocul de apărare a porții proprii.

Sistemul de joc cu libero mobil

Este un sistem de joc relativ nou apărut în sfera tacticii jocului de fotbal. Acest sistem de joc permite plecarea liberoului de pe postul său cu scopul de a creea superioritate numerică în faza de construcție sau chiar în faza de atac.

Sistemul de joc 4-1-2-3

Este de fapt o variantă a sistemului de joc 1-4-3-3. Creatorul acestui sistem, antrenorul Osvaldo Calero, a câştigat în anul 1975 Campionatul Sud-American cu echipa Independiente Medelin din Columbia.

Studiu individual

Vă rugăm să elaborați trei sisteme tactice de joc pentru o echipă de fotbal.

Rezumat

Prezenta unitate de curs prezintă principalele definiții ale tacticii jocului de fotbal, caracteristicile tacticii jocului de fotbal şi sistematizarea acesteia.

Am prezentat grafic evoluția sistemelor tactice ale jocului de fotbal încercând să completăm astfel informațiile scrise.

Aprofundarea teoretică a cunoştințelor din această unitate de curs este esențială pentru toți aceea care vor să înțeleagă desfăşurarea practică a unui joc de fotbal.

Bibliografie

1. Balint, Gh. *Bazele jocului de fotbal*, Editura Alma Mater, Bacău, 2002;
2. Balint, Gh. *Fotbal – Curs de bază,* Curs pentru studenți, Biblioteca Universității Bacău, RMF 55/28.02.2002;
3. Cârstea Gh. *Teoria şi metodica educației fizice şi sportului*, Ed. AN-DA, Bucureşti, 2000.
4. Colibaba-Evuleț D. şi Bota I. *Jocuri sportive. Teorie şi metodică.,* Ed. ALDIN, Bucureşti, 1998.
5. Dragnea A. *Antrenamentul Sportiv*, Ed. Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1996.
6. Dragnea A. şi colab. *Educație fizică şi sport – teorie şi didactică*, Ed. FEST, Bucureşti, 2006.
7. Hoştiuc N. *Fotbal – tehnica, tactica, metodica,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2000.
8. Hoştiuc N. *Fotbal – Curs de specializare,* Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2002.
9. Ionescu V.I. - *Football*, Ed. Helicon, Timişoara, 1995;
10. Motroc I. *Fotbalul la copii şi juniori*, Ed. Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1996.
11. Nicu A. *Antrenamentul sportiv modern*, Ed. Editis, Bucureşti, 1993;
12. Stănculescu G. *Fotbal – curs de bază*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 1992;
13. Stănculescu G. *Fotbalul cu studenții*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2002;
14. Stănculescu G. *Teoria jocului de fotbal*, Ed. Universității Ovidius, Constanța, 2003;
15. Şiclovan I. *Teoria educației fizice şi sportului,* Ed. Stadion, Bucureşti, 1979.

Fişa de evaluare a unității de curs

- Tactica jocului de fotbal -

Cât din unitatea de curs, după aşteptările dumneavoastră, a fost acoperită ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din materialul prezentat în această unitate de curs are valoare practică pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Cât din conținutul acestei unități de curs reprezintă noutăți pentru dumneavoastră ?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Notați aprecierea dumneavoastră asupra realizării obiectivelor.

Obiectivul	Complet realizat	Parțial realizat	Complet nerealizat
1.			
2.			
3.			

Cât din cerințele obiectivelor au fost atinse de dumneavoastră?

Deloc	50%	60%	70%	80%	90%	Complet

Care a fost nivelul activităților bazate pe realitate din unitatea de curs ?

Prea puțin	Corect	Prea mult

Care parte a unității de curs a fost mai utilă ?

Faceți comentarii asupra unității de curs:

Subiecte despre care doresc să aflu mai multe / de ce ?	Subiecte despre care ar trebui să se spună mai puțin / de ce ?

Standardul cursului:

1. **Găsesc teoria prezentată în unitatea de curs:**

Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	Bună	Foarte bună

2. **Găsesc pragmatismul unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

3. **Găsesc conținutul academic al unității de curs:**

Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bun	Foarte bun

Alte teme de studiu individual solicitate:

Pentru a-mi dezvolta abilitățile şi gradul de cunoaştere aş dori să am posibilitatea de a putea studia următoarele subiecte:

În final, vă rugăm să formulați comentarii suplimentare asupra unor aspecte care nu sunt cuprinse în mod adecvat în întrebările anterioare:

În final, doresc să mulțumesc pentru ajutorul acordat în realizarea acestui manual de specialitate, studenților:

Stelea Cristian

Student anul II, Educație fizică.

Dascălu Dan

Student anul II, Educație fizică.

Enache Ştefan

Student anul II, Educație fizică.